

נת יבות הכשרות

לחג הפסח ולכל ימות השנה

יצא לאור ע"י
קהל מחזיקי הדת באר"י

מהדורה ל"ב - תשע"ח

למען ייטב לכם

הנה משקיעים בענין הכשרות הרבה ממון, הרבה טירחה ועמל, הרבה משגיחים והרבה אנרגיה, כדי שיוכלו להכניס הביתה מאכלים שהם בתכלית הכשרות. כמובן שזקוקים לזה לרבנים חשובים ומשגיחים טובים, ובעיקר לסייעתא דשמיא, שיהיה הכל על צד היותר טוב, למהדרין שבמהדרין.

על כן מבקש אני מכם, מכל אנשי שלומינו, מבני ביתם ומצאצאיהם, שישגיחו להכניס הביתה כמה שיותר מן המוצרים שהם בהשגחה של ההכשרים שלנו.

אינני מאותם אנשים האומרים שמה שאינו עם ההכשר שלנו הוא טריפה חס ושלום, אלא אני אומר שההכשר שלנו הוא טוב יותר מכל ההכשרים. וטוב מאוד לדקדק להכניס הביתה כמה שיותר, ולהשתדל שכמה שיותר אנשים יכניסו לביתם את המוצרים עם ההכשר שלנו, ואז ייטב לכם בעולם הזה ובעולם הבא.

מתוך דברות קדשו של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במעמד "שטייעדיגע תורה"
מוצאי שמחת תורה תשע"ז

יחד נקדש שם שמים למהדרין שבמהדרין!

מכתב קודש

ישכר צוב רוקח

קרית גסלצא

ירושלים ת"ו

בס"ד, חודש אדר תשס"ב לפ"ק

הנני בזה להצטרף לקריאת הרבנים הגאון"צ שליט"א, ולבקש את כל אנ"ש - אנשים ונשים הי"ו - שידרשו את העופות והבשר מההכשר של "קהל מחזיקי הדת" דווקא, הן להכניסם לביתם, והן בעת שמחה (חתונה, ש"ב, סעודת ברית, פדיון הבן, בר מצוה וכיו"ב); וידרשו מבעלי האולמות והקייטרינג להכניס את העופות והבשר מההכשר הנ"ל דווקא; וכן המוסדות הקדושים, בין כשהם במקומם ובין כשנוסעים חוץ למקומם, יקפידו לאכול מן ההכשר הנ"ל דייקא.

ועכ"ז אנכי מבקש, שבנוסף על הנ"ל ידרשו בעלי השמחה וכו', וכן המוסה"ק, להכניס משגיחי כשרות בעת הבישול וההכנה לסעודה.

והשי"ת יעזור שלא נכשל ח"ו במאכלות שאינם כשרות למהדרין, ונאכל מפריה ונשבע מטובה ונברך עליה בקדושה ובטהרה.

הכ"ד ידידכם או"נ דוש"ת ומעתיר מהשי"ת
שלא נבוש ולא נכשל בשו"ד בגשמיות וברוחניות

ישכר צוב רוקח

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

בית דין צדק

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

קריאה קדושה

ידוע הדבר ומפורסם הענין, גודל החובה והזהירות המוטלת ביותר בזמננו על כל אחד ואחד לעמוד על המשמר ולבדוק היטב את כשרות המאכלים העולים על שולחנו, באשר תהליך ייצור המאכלים ומוצרי המזון השונים מתפתח מיום ליום, והרכביהם השונים משתנים מיום ליום, וברור מקורותיהם מסובך ביותר, וקשה לעמוד עליהם.

תהלה להשי"ת מערכת הכשרות והשחיטה שע"י "קהל מחזיקי הדת", מנוהלת בפיקוחם התמידי והשגחתם המלאה של הרבנים הגאונים חברי ב"ד המיוחד לענייני כשרות, אשר יושבים מדי שבוע בשבוע לדון בכל הבעיות המתחדשות ועולות על הפרק, ועל ידם פועל צוות של מומחים גדולים בשדה הרכבת המזון, עם משגיחים ת"ח ויראי ה' המומחים במלאכתם מלאכת הקודש, ומשקיעים הרבה עמל ויוזע ודמים תרתי משמע במסירות עילאית, להוציא מתחת ידם מוצרי מזון מתוקנים ונקיים מכל חשש, על פי כל החומרות וההידורים, לשמחת כל יראי ה', המהדרין מן המהדרין.

לזאת ראוי ונכון שאחינו בני ישראל האמונים על מבועי התורה והיראה, החרדים להידור ומשנה זהירות בגדרי הכשרות, יקפידו להשתמש במוצרי מזון שעליהם חותמת הכשרות של "ביד"ץ קהל מחזיקי הדת".

השי"ת יעזרנו על דבר כבוד שמו לשמרנו מכל מכשול ושגיאה ח"ו, ויתרבו גבולי הקדושה והטהרה, ונזכה במהרה לראות בישועתן של ישראל, וכל בני ישראל יתברכו בברכת חג כשר ושמה, ולאכול עוד השתא מן הזבחים ומן הפסחים אכי"ר.

הכו"ח למען חיזוק חומת הדת, הביד"ץ דקהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

אח"כ

חיים
יוזף מילר

נא
נא

בית דין צדק קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

רבותינו שרי התורה, הרבנים הגאונים הצדיקים, יושבים על מדין גודרי גדר ועומדים בפרץ העומדים על משמר חומת הדת והיהדות בארה"ק, והמכהנים פאר בבית דין צדק דקהל מחזיקי הדת בארץ ישראל ה"ה:

הגה"צ רבי **שמואל יששכר רוזנגרטן** שליט"א

ראש הישיבות דחסידי בעלזא בארץ ישראל

הגה"צ רבי **חיים צבי שפירא** שליט"א

רב דקהל חסידים רמת אהרן בני ברק

הגה"צ רבי **מאיר צבי ברנד** שליט"א

ראש כולל "שומרי החומות" ירושלים

הגה"צ רבי **חיים פסח הורביץ** שליט"א

רב ודומ"ץ קריות חסידי בעלזא אשדוד

הגה"צ רבי **יעקב גרינוולד** שליט"א

רב ביהמ"ד חסידי בעלזא "זכרון רפאל" בני ברק

הגה"צ רבי **אברהם צבי דירנפלד** שליט"א

רב ביהמ"ד חסידי בעלזא תל אביב ובית שמש

וראש כוללי עיון חסידי בעלזא בארה"ק

מושב הביד"ץ מתקיים:

בירושלים: בימי שני בשעות אחה"צ. 02.5019888

סד"ד הרה"ג יוסף עמרם מושקוביץ שליט"א

מזכיר ר' מרדכי לנדאו שליט"א

באשדוד: בימי רביעי בשעות אחה"צ. 08.8664843

מזכיר ר' שמואל פולק שליט"א

בבני ברק: בימי חמישי בשעות אחה"צ. 03.5786762

סד"ד הרב מרדכי ישכר רנד שליט"א

מזכיר ר' יעקב יצחק זיכרמן שליט"א

נתיבות
הכשרותבד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

נתיבות הכשרות

בית דין מיוחד לעניני ממונות

הרבנים הגאונים חברי בית דין המיוחד

הרה"ג רבי **מרדכי זאב אייכלר** שליט"אהרה"ג רבי **ירמיה אדלר** שליט"אהרה"ג רבי **יצחק שלום כץ** שליט"א**מושב בית הדין מתקיים:**

מידי יום שלישי בירושלים

סד"ד הרב מרדכי ישכר רנד שליט"א

מזכיר ר' מרדכי לנדאו שליט"א

מזכירות: 02.5019888

פקס: 02.5019860

בית דין מיוחד לעניני כשרות

הרבנים הגאונים חברי בית דין המיוחד

הרה"ג **חיים דוד שובקס** שליט"א

שלוחה 8

דומ"ץ וראש כולל "מתבתא דחסידי בעלזא"..... 02.5381120

הרה"ג **מרדכי זאב אייכלר** שליט"א

שלוחה 2

מלפנים רב ואב"ד עמנואל

רב פוסק מצוות התלויות בארץ 053.3131440, 02.5817440

הרה"ג **שמאי קהת גרוס** שליט"א

דומ"ץ, מח"ס "שבט הקהתי", "משא בני קהת", "פרדס שמאי" ושי"ס

טל..... 02.5389884

הרה"ג **פנחס ליבוש פדווא** שליט"א

שלוחה 1

דומ"ץ קהל מחזיקי הדת קרית גת

רב המכשיר במערכת הכשרות. רב פוסק שחיטת בקר ועוף..... 058.3299852

מערכת הכשרות "בד"ץ מחזיקי הדת"

הנהלה ראשית

רח' דובר שלום 16 ירושלים . ת.ד. 41109 ירושלים 91410

טלפון (רב קווי) 02.5016777

פקס 02.5374001

שעות המשרד: בימים א.ה בין השעות 9:30 עד 17:00

רבני מערכת השחיטה

הרה"ג רבי **חיים דוד שובקס** שליט"א

חבר ביה"ד המיוחד לענייני כשרות

רב פוסק על שחיטת בקר בארץ ובחו"ל

שלוחה 8

טל. 02.5381120

הרה"ג רבי **חיים פסח הורביץ** שליט"א

חבר הביד"צ דקהל מחזיקי הדת ורב קריות חסידי בעלזא אשדוד

רב פוסק על שחיטת עופות והודו

שלוחה 7

טל. 08.8533586

ישיבות בית הדין
מתקיימות כל יום רביעי
בשעה 2.00 בצהריים
בתיאום מראש במזכירות

מערכת ומנהלה

הרב **מרדכי בריסק** - יו"ר

טל. 050.4123119

ר' **יהושע הירש** הי"ו - מערכת פיקוח ארצית

שלוחה 4

טל. 053.3179999

ר' **משה דוד הופמן** הי"ו . סמנכ"ל, ומפקח ארצי מצוות התלויות בארץ

שלוחה 5

טל. 053.3180000

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

שלוחה 0

ר' **חנה לוי רוטנשטרייך** הי"ו, מזכיר המערכת

טל. 053.3176666

ר' **יוסף וייס** הי"ו, מפקח אחראי אזור ירושלים

טל. 053.3196938

ר' **מנדל דוידוביץ** הי"ו, עוזר רב המכשיר, אחראי תוכנות מיחשוב, חומרי גלם והשגחה.

טל. 052.7121786

הנהלת חשבונות

שלוחה 6

ר' **חיים רוטנר** הי"ו. גזבר המערכת

טל. 053.3167373

ר' **שלמה יוסף פרישמן** הי"ו, הנהלת חשבונות

טל. 02.5016777

מפקחים ומשגיחי ייצורים בחו"ל

ר' **יעקב יחזקאל וובר** שליט"א

הרה"ג רבי **אשר עקשטיין** שליט"א

דומ"ץ ברוקלין

ר' **נפתלי וולדמן** שליט"א

ר' **שלמה גרינברג** שליט"א

הרה"ג רבי **פנחס ליבוש פדווא** שליט"א

רב המכשיר - דומ"ץ קרית גת

ר' **יהושע הירש** שליט"א

ר' **משה אלטמן** שליט"א

ר' **שמעון נוסבוים** שליט"א

נציג ביה"ד באירופה

ר' **שמואל זלמן וובר** שליט"א

ר' **עקיבא אשר פדווא** שליט"א

לונדון

ר' **יוסף גרינוולד** שליט"א

קריאה קדושה

מטעם שרי התורה והיראה הביד"צ שליט"א

ידוע הדבר ומפורסם הענין, גודל החובה והזהירות שמוטל על כל או"א לעמוד על המשמר ולבדוק היטב את כשרות המאכלים העולים על שולחנו, בפרט בזמנינו שתהליך ייצור המאכלים ומוצרי המזון השונים מתפתחת מיום ליום מהרכבים שונים, אשר בירור מקוריותם מסובך ביותר וקשה לעמוד עליהם.

תלוי"ת מערכת הכשרות שתחת פיקוחינו התמידית והשגחתינו המלאה, משקיעה הרבה עמל ויזע בדמים תרתי משמע במסירות עילאית, ע"י צוות משגיחים ת"ח ויראי ה' המומחים במלאכתם עבודת הקודש, להוציא מתח"י דבר מתוקן נקיים מכל חשש, עפ"י כל החומרות וההידורים לשמחת לב כל יראי ה', המהדרין מן המהדרין.

לזאת ראוי ונכון שאחב"י האמונים עלי מבועי היראה והקדושה, החרדים להידור ומשנה זהירות בגדרי הכשרות, יקפידו על כל מוצרי המזון שיהיה עליהם חותמת הכשרות של ביד"צ מחזיקי הדת.

השי"ת יעזרנו על דבר כבוד שמו, לשמרנו מכל מכשול ושגיאה ח"ו, ויתרבו גבולי הקדושה והטהרה, ונזכה במהרה לראות בישועתן של ישראל, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים בביגוא"צ אכיר.

הכו"ח למען חיזוק חומת הדת, הביד"ץ דקהל מחזיקי הדת בא"י

ח"י אדר תשמ"ה לפ"ק, פעיה"ק ירושלים ת"ו

נאם שמואל זאב הלוי ראטה

נאם חיים יחיאל רויטמן

נאם ישעי' שנייבלג

גלאט עליוס
הכיוטעליוס

במתבחה גלאט
יש גלאט עליוס

כשר למהדרין מן המהדרין

**נתיבות
הכשרות**
בי"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

תוכן

13 בפתח בית הנתיבות - הרב מרדכי בריסק

מכירת חמץ

18 רשימת הרבנים למכירת חמץ

27 שטרי הרשאה

31 רשימת המוצרים למכירת חמץ

סדר פסח כהלכתו

40 דרשות שבת הגדול

43 הלכות טבילת כלים

48 מוקדי הגעלת כלים

49 זמנים ושיעורים

כשרות בהלכה

אם יש איסור נתינה בתחילה על הפלטה הנהוג כיום

52 הגאון רבי חיים דוד שובקס שליט"א

חומר איסור אכילת תולעים

61 הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א

שאלת ותשובות בעניינים שונים

64 הגאון רבי שמאי גרוס שליט"א

קניית וויסקי בחנות ה"דיוטי-פרי" בנתב"ג

67 הגאון רבי שלמה בינעט שליט"א

העירוב המהודר בקרית בעלזא והסביבה

75 הרה"ח ר' בערל שיף שליט"א

78 מפת עירוב איזור קרית בעלזא ירושלים

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

בהשגחת הביד"ץ

מוצרים, מפעלים וחנויות לכל השנה..... 81

שירותי הקהילה

זמני קבלת קהל

בלשכות הבד"ץ, בבתי ההוראה, במשרדי הקהילה..... 90

שירותי קהילה..... 95

מראות הקהילה..... 108

כשר לפסח

אל תטוש תורת אמך..... 134

רשימת המוצרים הכשרים לפסח..... 136

חששות לפסח..... 143

לוח דבר יום ביומו..... 146

רשימת תרופות

הלכות קצרות בענין תרופות לפסח..... 212

רשימת תרופות לפסח..... 214

נתיבות הכשרות תשע"ח

יו"ל ע"י קהל מחזיקי הדת

גלידות חשובות עשיות וכיבים טבעיים בלבד במגוון טעמים מיוחדים

5 ליטר - גלידות שמנת וסורבטיס
פיינטים - גלידות משפחתיות באריזות 500 מ"ל

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"חבפתח
בית הנתיבות

חודש ניסן שנגאלו אבותנו ממצרים תשע"ח לפ"ק

שלושים ושמונה שנה חלפו מאז הקמת "קהל מחזיקי הדת" באר"י, במעמד נורא הוד בו הוכתרו גאונים עולם משרידי הדורות הקודמים לעמוד לשרת בקודש, בראשות יבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א האיש על העדה, אשר בראש וראשונה עם הקמת הקהילו נתן לבו ונפשו לייסד מערכת כשרות מהודרת שבמהודרות, ללא כל חששות והזדקקות להיתרים, מערכת המהווה מגדל אור ומודל לחיקוי למערכות כשרות רבות. תל"ת אנו מתקרבים לארבעה עשורים של יגיעה בלתי פוסקת של הספקת מוצרי מזון כשרים למהדרין, והחדרת כללים מחמירים וחדשים בעבודת הכשרות והנחלתם לגופי כשרות מהודרת בעולם כולו.

הקהילה מהווה המשך ישיר לחברת 'מחזיקי הדת' שהוקמה אז, וכפי שהתבטא כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ב"ועידת הכשרות" כ"ג שבט תשע"ה: "אנו מאמינים, שבשעה שייסד כ"ק א"ז [כ"ק מרן מהר"י] זי"ע את "מחזיקי הדת", ואמר שיום כ"ג שבט יהיה יומא דפגרא עד ביאת הגואל, כיוון גם כן על "מחזיקי הדת" שאנו נייסד בארץ ישראל".

כשמן הטוב שמה נישא למרחקים שמה הטוב של מערכת הכשרות מחזיקי הדת, ועוד אנשים יראים ושלמים המדקדקים בקלה כבחמורה מצטרפים לציבור המהדר ודורש דוקא אחרי הכשרות המהודרת של המערכת המיוחדת אשר כל אנשיה עוסקים במלאכת הקודש מתוך יראת שמים צרופה יחד עם מיומנות והבנה, תפילה לסייעתא דשמיא ובריחה מצ"ט שערי היתר לבל היכשל בשער אחד להיפך ח"ו - ובראשם הרבנים הגאונים יראי ההוראה חברי בית הדין שליט"א. כל זאת בברכת קדשו, בהוראותיו הדרכותיו והשראתו של עט"ר גאב"ד קהילתנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבעלזא, שאינו שוקט על הקיים, אלא מדרבן את כל המפעל הגדול והקדוש בביצור חומות הכשרות ללא ניד כל שהוא ממנהגיה וחומרות אבותינו ורבותינו הק' זצוק"ל ובדקדוקה של הלכה ללא פשרות כדרך וכתורה המסורה לנו מדור דור.

בימי ערב פסח, אנשי מערכת הכשרות סוגרים חודשים של יגיעה והתמסרות לספק לציבור החרדים לדבר ה' מוצרי מזון כשרים למהדרין מן המהדרין. בימים בהם עמל כל איש ישראל בביתו כדי שלא ישאר משהו חמץ, עומדים אנשי המערכת, מקטנם ועד גדולם ובראשם חברי בית הדין, כשעיקר העבודה לפסח ת"ל מאחוריהם. מברכים הם על העבר ועל ההספק הגדול, על הכוחות האדירים שיכולנו בס"ד להשקיע, כוחות נפשיים ופיזיים גם יחד, למען כשרות מהודרת ללא חשש ובמיוחד לחג הפסח.

בשנה החולפת הצלחנו להרחיב את סל המוצרים, ועוד הרבה מפעלים הצטרפו למערכת הכשרות המהודרת של קהל מחזיקי הדת, ועוד היד נטויה בעז"ה.

במיוחד התרחבו גבולי הקדושה של מערכת הכשרות, בתחום מצוות התלויות בארץ, וביותר בתחום בדיקת התולעים, כאשר כיום מחזיקה מערכת הכשרות מעבדה משוכללת ומתקדמת לבדיקת פירות וירקות, ותמידין כסדרן משכללים את כל השיטות והאפשרויות להביא לידי כך שהפירות והירקות הגדלים בחממות מיוחדות בהשגחת הביד"ץ יהיו נקיים ככל הניתן מחרקים. הרבנים הגאונים שליט"א רואים בכך מטרה קדושה ונשגבה, למנוע

מרבבות אלפי ישראל להיכשל בעוון החמור של אכילת תולעים, ובהוראתם ובהשראתם מתקיימת פעילות אדירה להתקדם ולהשתכלל בתחום זה.

וכמובן הידיים נשואות בהודיה על הסייעתא דשמיא המיוחדת שליוותה ומלווה אותנו על כל צעד ושעל כדי להימנע מכל שמץ של מכשול, ובחרדת הקודש שוטחים תפילה ליושב מרומים שאכן תתקבל עבודתנו לרצון.

על הכל מאירה ברכת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במעמד ה"שטייעדיגע תורה" תשע"ו: "כי כל אשר יכניס המוצרים עם ההכשר המהודר לביתו ייטב לו בזה ובבא". הברכה הנדירה, יש בה זכות מחד, והיא מחייבת מאידך.

וזאת למודעי, כי ניהול הקהילה ומערכת הכשרות, איננו מן הקלות, ממון ודמים מרובים מושקע להחזיק את כל היש הקיים. רק בסיעתא דשמיא ובזכות רבוה"ק נבג"מ וברכות קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, עומדת מערכת מפוארת זו, והיא תמשיך בעזר ממעל להתקיים ולהתבסס לרווחת אנשי קהלנו.

בפרוס חג הפסח, עם סגירת מעגל של שנה נוספת במערכת, מחובתנו להביע ברכתנו אל כ"ק עט"ר מרן אדמו"ר שליט"א גאב"ד קהילתנו הק' המלווה את מערכת הכשרות בכל צעד ושעל, וזכות תפילותיו ועינו הפקוחה עומדים לנו לעמוד בעוז על משמר הכשרות שלא נבוש ולא ניכשל, מן השמים יברכוהו באורך ימים ושנות חיים בבריאות השלמה, מתוך נחת והרחבת הדעת, ויזכה להוציא מתחת ידו לגיונות של מלך לקבל בהם את פני משיח צדקנו שיבב"א.

ברכה מיוחדת להרבנים הגאונים הצדיקים שליט"א הנושאים בעול הציבור, ומקדישים מזמנם היקר לטובת הקהל. כמו כן העסקנים היקרים הפועלים במסירות נפלאה ומעוררת הערצה לבל יחסר המזג, ברך ה' חילם ופועל ידם תרצה, ותשרה השכינה בכל מעשי ידיהם בברכה והצלחה וכל טוב.

בברכת פסח כשר ושמח

ושנזכה עוד השתא הכא לאכול מן הזבחים ומן הפסחים

הרב מרדכי בריסק

יו"ר קהל מחזיקי הדת

כשבשר איכותי מתהדר
 בכשרות המהודרת ביותר...
יש טעם לסעודת מלכים!

פוקוס FOCUS

**קהילות גאה להציג מגוון מוצרי בשר מעולים
 בהכשר המהודר ביותר של בד"ץ מחזיקי הדת
 ניתן להשיג ברשתות השיווק ובחנויות המובחרות בכל הארץ
 במחירים נוחים ושווים לכל נפש**

מה נשרתה? קריסטל

כשר למהדרין מן המהדרין
נקי מחשש טבל שביעית וערלה

גם בפסח תשע"ח, כמו
בכל ימות השנה, תיהנו
ממגוון המשקאות של
קריסטל, בכשרות פסח

למהדרין!
כשר לפסח

חג פסח כשר ושמח לכל בית ישראל!

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת המץ

- הודעות על מוקדי מכירת המץ
- מהו מכירת המץ למוכרו לנכרי
- הודעה בדבר מכירת המץ ביום י"ג ניסן
- תוקף שטרי הרשאה הנחתמים על ידי מנהלי מפעלים שאינם שומרי תורה
- שטר מכירת המץ למפעלי מזון
- רשימת המוצרים הצריכים מכירת המץ

פסח תשע"ח

נתיבות הכשרות

בי"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

חברי הביד"ץ והרבנים הגאונים שליט"א ישבו בעזהשי"ת
מראש חודש ניסן בענין מכירת חמץ לפי המקומות כדלקמן:

ירושלים	
<p>הרבנים הגאונים המוצי"ם שליט"א בלשכת ההוראה רח' דובר שלום 16 מהשעה 8.30 בבוקר עד 10.00 בערב</p>	קרית בעלזא
<p>הרה"ג ר' אליהו שמואל וינד שליט"א, מו"צ בביתו רח' דובר שלום 1 בין השעות 2:00.3:00 אחה"צ ומ. 10:30 בערב</p>	רח' דובר שלום 1
<p>הרה"ג ר' חיים דוד שובקס שליט"א, מו"צ בביתו רח' דובר שלום 13 בשעות הערב</p>	רח' דובר שלום 13
<p>הרה"ג ר' שמאי קהת הכהן גראס שליט"א, מו"צ בביתו רח' דברי חיים 7 בשעות הערב</p>	רח' דברי חיים 7
<p>הגה"צ רבי מאיר צבי ברנד שליט"א חבר הביד"ץ וראש כולל "שומרי החומות" בביתו רח' דברי חיים 13 בשעות הצהריים והערב</p>	רח' דברי חיים 13
<p>הרה"ג ר' יעקב אליעזר פורגס שליט"א, מו"צ בביתו רח' דברי חיים 25 בשעות הערב</p>	רח' דברי חיים 25
<p>הרה"ג ר' אליעזר שטוקמן שליט"א, אב"ד פרמיסלא בביתו רח' דברי חיים 25 בשעות הערב</p>	רח' דברי חיים 25
<p>הרה"ג ר' שמואל בנימין שפרינצלס שליט"א, מו"צ בביתו רח' אהל יהושע 5 בשעות הערב</p>	רח' אהל יהושע 5
<p>הרה"ג ר' שלמה בינעט שליט"א, מו"צ בביתו רח' אהל יהושע 1 בשעות הערב</p>	רח' אהל יהושע 1
<p>הרה"ג ר' נפתלי מושקוביץ שליט"א, מו"צ בביתו רח' תכלת מרדכי 2 בשעות הערב</p>	שכ' גני גאולה

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

<p>הרה"ג ר' פתחיה קליין שליט"א, מו"צ בביתו רח' תכלת מרדכי 2 בשעות הערב</p>	רח' תכלת מרדכי 2
<p>הרה"ג ר' יצחק כהנא שליט"א, מו"צ בביתו רח' תכלת מרדכי 3 בשעות הערב</p>	רח' תכלת מרדכי 3
<p>הרה"ג ר' אהרן זיכרמן שליט"א, מו"צ בביתו רח' מנחת יצחק 9 בשעות הערב</p>	שכ' גבעת אהרן
<p>הרה"ג ר' שלום וידער שליט"א, מו"צ בביתו רח' קדושת אהרן 9 בשעות הערב</p>	רח' קדושת אהרן 9
<p>הרה"ג ר' יוסף עמרם מושקוביץ שליט"א אב"ד בוניאד וספרא דדיינא בביתו רח' קדושת אהרן 12 בשעות הערב</p>	רח' קדושת אהרן 12
<p>הרה"ג ר' ישראל גבריאאל אדלר שליט"א אב"ד טורדא בביתו רח' קדושת אהרן 2 בשעות הערב</p>	רח' קדושת אהרן 2
<p>הרה"ג ר' יצחק כ"ץ שליט"א חבר ביה"ד המיוחד לענייני ממונות בביתו רח' קדושת אהרן 7 בשעות הערב</p>	רח' קדושת אהרן 7
<p>הרה"ג ר' דב בער רייכמן שליט"א, מו"צ בביתו רח' קדושת אהרן 4 בשעות הערב</p>	רח' קדושת אהרן 4
<p>הגה"צ רבי שמואל רוזנגרטן שליט"א ראש ישיבה דחסידי בעלזא, וחבר הביד"צ בביתו רח' דברי חיים 34 בשעות הערב</p>	נופי אליהו
<p>הרה"ג ר' נחמן קליין שליט"א רב ביהמ"ד "מנחם משיב" במעון הורים נוה שמחה רח' סרוצקין 1 בין השעות 1:30-2:00 בצהריים ובין השעות 8:00-7:00 בערב</p>	קרית מטרסדורף
<p>הרה"ג ר' אשר אנשיל קרניאול שליט"א, מו"צ בביתו רח' סרוצקין 37 בשעות הערב</p>	קרית אונסדורף
<p>הרה"ג ר' דוד פריד שליט"א, מו"צ בביתו רח' ירמיהו 60 כניסה ב' בשעות הערב</p>	רמת הצפון

נתיבות הכשרות

בי"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

<p>הרה"ג ר' יהושע בראון שליט"א, מו"צ בביתו רח' דברי חיים 14 בשעות הערב</p>	קרית צאנז
<p>הרה"ג ר' אברהם צבי יעקבוביץ שליט"א אב"ד וואדקערט בביתו רח' אבן האזל 9 בשעות הערב</p>	תל ארזה
<p>הרה"ג ר' אהרן רובינפלד שליט"א ראש הכולל דחסידי בעלזא בביתו רח' עזרת תורה 14 בשעות הערב</p>	שכונת עזרת תורה
<p>הרה"ג ר' שלום גרוס שליט"א, מו"צ בביתו רח' זכרון יעקב 7 בשעות הערב</p>	רוממה
<p>הרה"ג ר' אלימלך גרוס שליט"א, מו"צ בביתו רח' תכלת מרדכי 12 בשעות הערב</p>	רוממה
<p>הרה"ג ר' ישראל גרוס שליט"א, מו"צ בביתו רח' פתח תקווה 9 בשעות הערב</p>	רוממה
<p>הרה"ג ר' שלמה פייבוש שליט"א, מו"צ בביתו רח' ראש פינה 1 בשעות הערב</p>	רוממה
<p>הגה"צ רבי אהרן מרדכי רוטנר שליט"א, מו"צ בביתו רח' עבודת ישראל 18 בשעות הערב</p>	בתי וורשא
<p>הרבנים הגאונים המו"צים שליט"א בלשכת המוצי"ם רח' יצחק שולל 4 בין השעות 4:30.6:00 אחה"צ וביום י"ג ניסן בין השעות 3:30.5:00 אחה"צ</p>	זכרון משה
<p>הרה"צ ר' אברהם אריה ברנשטיין שליט"א אדמו"ר מליטשיק בביתו רח' צפניה 26 בשעות הערב</p>	כרם אברהם
<p>הרב צבי זיגלמן שליט"א בביתו רח' בתי הונגרים 4 בשעות הערב</p>	מאה שערים / בתי הונגרים והסביבה
<p>הרה"ג ר' יעקב דוד ברנשטיין שליט"א רב ביהמ"ד מגן שאול בביתו רח' דוד חזן 14 בשעות הערב</p>	נוה צבי
<p>הרה"ג ר' מרדכי דוב פולק שליט"א רב ביהמ"ד "עטרת יחיאל" קאלבסוב בביהמ"ד קאלבסוב רח' תורה מציון 14 בשעות התפילה</p>	שיכון הרבנים בניני רובינשטיין

נתיבות
הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

קרית בעלזא - שלב ב'	<p>הרב ראובן צבי כהנא שליט"א, בן כ"ק אדמו"ר מספינקא. ירושלים זצ"ל בביהמ"ד "נחלת עקיבא" בשעות התפילה ובביתו רח' תכלת מרדכי 15 בשעות הערב</p>
בתי הורנשטיין	<p>הרה"ג ר' אליהו שמואל וינד שליט"א, מו"צ בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' פרי חדש 30 במוצש"ק פרשת ויקרא, צו</p>
שכונת הבוכרים	<p>הרב יצחק לנגנויער שליט"א בביתו רח' ישא ברכה 20 בשעות הערב</p>
מקור ברוך	<p>הרב שמעון שנייבלג שליט"א נכד הגר"י שנייבלג זצללה"ה אב"ד בני ראם וחבר הביד"ץ בביתו רח' בר גיורא 3 בשעות הערב</p>
רח' עזרא	<p>הגאון ר' מרדכי אייכלר שליט"א מלפנים רב ואב"ד עמנואל חבר ביה"ד המיוחד לעניני כשרות וממונות מחזיקי הדת בביתו רח' עזרא 14 בשעות 3.5 אחה"צ</p>
רח' עובדיה	<p>הרה"ג ר' ישי יעקובוביץ שליט"א אב"ד קאפאזאר בביתו רח' עובדיה 2 בשעות הערב</p>
פאג"י וסנהדריה	<p>הרה"ג ר' שמואל משה וינר שליט"א ר"מ בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' פרי חדש בביתו קרית מאור חיים 116 בין השעות 10:00-8:30 בבוקר</p>
גבעת שאול, קרית משה	<p>הרה"ח ר' חיים צבי גלנדואר הי"ו בביתו רח' עזריאל 7 בשעות הערב</p>
בית וגן	<p>הרה"ג ר' משה מיכל פינק שליט"א רב שכונת בית וגן, ומו"צ בביתו רח' ברויאר 7 בין השעות 10:00-12:00 לפנה"צ ובין השעות 4:00-9:00 אחה"צ</p>
הר נוף	<p>כ"ק האדמור מבוסטון שליט"א בביהמ"ד בוסטון הר נוף רח' רוז'ין 17 אחרי מגין שחרית של 8:30 ובין מנחה למעריב ובשעות הערב בביתו רח' בויאן 32</p>
רמת שלמה	<p>הרה"צ רבי ישכר שטוקהמר שליט"א אדמו"ר מקאמרנא רמת שלמה בביהמ"ד קהל חסידים רח' דרוק 26 בין מנחה למעריב ובביתו רח' דרוק 44/28 בשעות הערב</p>
רמות	<p>הרה"צ רבי אלימלך שיף שליט"א אדמו"ר מליזענסק בביהמ"ד נועם אלימלך רח' מינץ 46 ואצל גבאי ביהמ"ד ר' משה ווסרמן הי"ו, רח' מינץ 42</p>

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

בני ברק	
<p>הרבנים הגאונים המוצי"ם שליט"א בלשכת ההוראה רח' בעלזא 6 בין השעות 8:45.9:45 ובין השעות 10:45.11:45 לפנה"צ ובין 5:30.9:30 בערב. לליל בדיקת חמץ משעה 9:30, בער"פ אין מכירת חמץ</p>	רח' האדמו"ר מבעלזא
<p>הגה"צ רבי חיים צבי שפירא שליט"א, חבר הביד"צ ורב ביהמ"ד קהל חסידים רמת אהרן בביהמ"ד קהל חסידים רח' סרוצקין 9 בשעות התפילה ובמשך היום בביתו רח' עמוס 10</p>	רמת אהרן
<p>הגה"צ רבי יעקב גרינוולד שליט"א חבר הביד"צ בביהמ"ד דחסידי בעלזא 'זכרון רפאל' רח' יצחק ניסים בשעות התפלה ובביתו רח' אהבת שלום 11</p>	רח' יצחק ניסים
<p>כ"ק אדמו"ר מזידיטשוב שליט"א בביהמ"ד זידיטשוב רח' רבינא 9 בשעות התפלה</p>	רח' רבינא
<p>הרה"ג ר' נחמן רוטנר שליט"א אב"ד חליסה בביהמ"ד "בית נחמן" רח' מתתיהו בשעות התפלה ובביתו רח' מתתיהו 12 בשעות הערב</p>	רח' מתתיהו
<p>הרה"ג ר' יצחק צבי שפרינצלס שליט"א רב שכונת גבעת רוקח, ומו"צ בביתו רח' הרב שר 4 בשעות הערב</p>	גבעת רוקח
<p>הרה"ג ר' משה וובר שליט"א, מו"צ בביתו רח' רבי עקיבא 85 בשעות הערב</p>	רח' רבי עקיבא
<p>הרה"ג ר' נפתלי רייזמן שליט"א, מו"צ בביתו רח' רלב"ג 11 בשעות הצהריים והערב</p>	רח' רלב"ג
<p>הרה"ג ר' שמואל פנחס טרויבע שליט"א, מו"צ בביהמ"ד דחסידי בעלזא בית פנחס רח' יואל 18 בשעות התפלה ובביתו רח' סוקולוב 38 בין השעות 10:30.9:00 בערב</p>	רח' יואל
<p>הרה"ג ר' אברהם יהושע הורוויץ שליט"א, מו"צ בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' זוננפלד 3 רמת אלחנן בשעות התפילה ובביתו רח' חזון איש 79 בשעות הערב</p>	רמת אלחנן

נתיבות
הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הרה"ג ר' דוב מאיר פייבוש שליט"א, מו"צ בביתו רח' שפת אמת 13 בשעות הערב ובביהמ"ד "רבבות אפרים" רח' בעלזא 1 בשעות התפלה	רח' שפת אמת
הרה"ג ר' יהושע פינק שליט"א, מו"צ בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' מחזיקי הדת 2 בשעות התפלה	זכרון מאיר
הרה"ג ר' יהודה ביילוש שליט"א, מו"צ בביתו רח' סוקולוב 24 בשעות הערב	רח' סוקולוב
הרה"ג ר' שלמה שמחה רויטמן שליט"א, מו"צ בביתו רח' דמשק אליעזר 21 בשעות הערב	קרית ויזניץ
הרה"ג ר' ירמי' אדלר שליט"א מו"צ, וחבר ביה"ד המיוחד לענייני ממונות בביתו רח' סעדי' גאון 11, בשעות הערב	רח' סעדי' גאון
הרה"ג ר' שמואל צבי רייזמן שליט"א, מו"צ בביתו רח' ירמיהו 2 בשעות הערב	מערב בני ברק
הרה"ג ר' שמעון שיף שליט"א, מו"צ בביתו רח' בן יעקב 28 בשעות הערב	רח' בן יעקב
הרה"ג ר' צבי יהודה שיש שליט"א, מו"צ בביתו רח' קהילת יעקב 35 בשעות הערב	רח' בן יעקב
הרה"ג ר' מאיר לוי שליט"א, מו"צ בביתו רח' הרב פוברסקי 12 בשעות הערב	רח' הרב פוברסקי
אשדוד	
הגה"צ רבי חיים פסח הורוביץ שליט"א, חבר הביד"צ בלשכת הוראה רובע ג' בין השעות 1:00.2:00 בצהריים, ובין השעות 7:00.8:00 בערב	רובע ג'
הרה"ג ר' אשר ישעי' זלפריינד שליט"א, מו"צ בביהמ"ד אור שלמה רח' חטיבת הנגב בשעות התפלה ובביתו רח' האדמו"ר מבעלזא 16 בין השעות 2:00.3:00 בצהריים ובין השעות 7:00.8:00 בערב	
הרה"ג ר' אלחנן וינד שליט"א, מו"צ בביהמ"ד דחסידי בעלזא רחוב אבוחצירא בשעות התפלה ובביתו רח' חטיבת הנגב 27/43 בשעות הערב	

הרה"ג ר' אברהם חיים ברנשטיין שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד "אהבת שלום" בשעות התפילה
ובביתו רח' האדמו"ר מבעלזא 14/16 בשעות הערב

הרה"ג ר' שמואל מרדכי זלפריינד שליט"א, מו"צ

בביתו רח' האדמו"ר מבעלזא 2 בשעות הערב

הרה"ג ר' שלמה לווינגר שליט"א

מו"צ, וחבר ביה"ד המיוחד לענייני ממונות
בביתו רח' האדמו"ר מבעלזא 2, בשעות הערב

הרה"ג ר' מנחם מנדל שווימר שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד "בית יעקב אריה" רח' רבי מאיר בעל הנס בשעות התפילה
בביתו רח' בעל הנס 11/28 בין השעות 1:15.2:00 בצהריים

רובע ז'

הרה"ג ר' יוסף פלטיאל דירנפלד שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד "בית דוד שאול" רח' רבי חנינא בן דוסא בשעות התפילה
ובביתו רח' שמאי 2 בשעות הערב

הרה"ג ר' מנשה פינק שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "בית נפתלי" בשעות התפילה
ובביתו רח' רבא 5 בשעות הערב

הרה"ג ר' יוסף צבי רכניצר שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד "בית פנחס" רח' רבי ינאי בשעות התפילה
ובביתו רח' רשב"י 23 בשעות הערב

הרה"ג ר' אהרן שלמה גרוס שליט"א, מו"צ

בביתו רח' שמאי 1 בשעות הערב

הרה"ג ר' ישראל יהודה יאקאב שליט"א, מו"צ

בתיאום טלפוני: 052.7617625

הרה"ג ר' ישי שובקס שליט"א, מו"צ

בביתו רח' רבי יהודה הנשיא 10 ג', בשעות הערב

הרה"ג ר' אהרן רייכמן שליט"א, מו"צ

בתיאום טלפוני: 052.7615715

הרה"ג ר' חיים זעליג שפרינצלס שליט"א, מו"צ

בביתו רח' שמאי 1 בשעות הערב

הרה"ג ר' יחיאל יהושע רוזנר שליט"א, מו"צ

בביתו רח' רבי מאיר בעל הנס 20 בשעות הערב

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הרה"צ רבי דוד מוסקוביץ שליט"א

רב ביהמ"ד שאץ
בביהמ"ד שאץ ר' רבי יהודה הנשיא בשעות התפילה

הרב זלמן אייזנבך הי"ו

בביהמ"ד "קהל חסידים" רח' רבי אליעזר בן הורקנוס בשעות התפילה

תל אביב

הגה"צ רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א,

חבר הביד"צ וראש כוללי עיון דחסידי בעלזא בארה"ק
בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' אחד העם 63 בשעות התפילה

חיפה

הרה"ג ר' מאיר דוב רכניצר שליט"א, מו"צ

בביתו רח' ברכת משה 8 בשעות הערב

הרה"ג ר' צבי שובקס שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' הרב הרצוג 5 בשעות התפילה

בית שמש

הרה"ג ר' ארי' פינק שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "בית גדליה" רח' תכלת מרדכי בשעות התפילה

הרה"ג ר' שמואל יעקב לנדאו שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "יד כהן" רח' אהל יהושע בשעות התפילה

הרה"ג ר' מרדכי דוד וועטענשטיין שליט"א, מו"צ

בביתו רח' קדושת אהרן 13
בשעות הערב

הרה"צ רבי הערשל רוטנר שליט"א

אדמו"ר מספינקא בית שמש
בביתו רח' בן איש חי 31 בשעות הערב

גבעת זאב

הרה"ג ר' אהרן אליהו וועטנשטיין שליט"א, מו"צ

בביתו ברח' הדישון 5, בשעות הערב
ובביהמ"ד דחסידי בעלזא בשעות התפילה

קרית גת

הרה"ג ר' פנחס פדווא שליט"א, מו"צ

בביהמ"ד דחסידי בעלזא בשעות התפילה

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

מודעה רבה

בדבר מכירת חמץ ביום י"ג ניסן

הננו מודיעים בזה, שהגה"צ חברי הביד"צ שליט"א, יסדרו מכירת חמץ מיוחדת ביום המישי י"ג ניסן תשע"ח בשעה 5.00 אחה"צ בדיוק בלשכת הביד"ץ רח' יצחק שולל 4 ירושלים מכירת זו מיועדת לאלו אשר מחמת סיבות שונות קשה להם לקיים חובת בדיקת חמץ במקומות מסויימים שכרשותם, ע"י מכירת זו נפטרים הם מחובת הבדיקה במקומות אלו אליבא דכו"ע.

המעוניינים במכירה זו יפנו למוכרי החמץ מטעם הגה"צ הביד"צ שליט"א עד יום המישי י"ג ניסן בשעה 2.00 בצהריים

מכירה זו נהוגה בכמה קהילות בישראל

המקור למנהג זה, הוא לפי דעת המקור חיים, החיי אדם, השולחן שלמה (תל"ז במסגרת השולחן ס"ק ב') והקיצור שו"ע (סי' קי"ט סק"ו) חייבים בדיקה בליל בדיקת חמץ אפילו מפורכר המצו ורשותו ביום י"ד מכיון שבשעת הבדיקה עוד לא מכר את ביתו והוי ברשותו. בשו"ת בנין עולם (סי' כ') בשו"ת חתם סופר (סי' קל"א) מקילים בזה, וכן האשל אברהם מצדד להקל. המשנה ברורה מסיק (סי' תל"ז ס"ק ל"ב) דאף שאין למהות ביד המקילים, המוכר ביום י"ג (קודם זמן הויב הבדיקה) שפיר עדיף טפי, וכן הכף החיים (סי' תל"ז ס"ק נ"ג) מסיק דיותר טוב למכור ביום י"ג כדי לצאת אליבא דכו"ע.

מזכירות הביד"צ

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

תוקף שטרי הרשאה למכירת חמץ הנחתמים ע"י שאינם שומרי תורה

בשנת תשנ"א, בעת הכנת שטרי ההרשאה למכירת חמץ במערכת הכשרות מחזיקי הדת, הורה הגר"ש אלישיב זצ"ל. להוסיף בסיום שטרות הרשאה למכירת חמץ, המיועדים להיחתם ע"י בעלי מפעלים והנויות שאינם שומרי תורה ומצוות, את ארבעת המעיפים דלהלן:

1. המרשה מצהיר בזאת כי טענת חוזה למראית עין, ו/או טענת חוזה לצרכים דתיים, לגבי שטר הרשאה זה ולגבי שטר מכירה שיחתום בית הדין עם הגוי על סמך שטר הרשאה זה, תהא בלתי קבילה.
2. כל דין ודברים לגבי שטר הרשאה זה, יתקיים בפני ביה"ד הרבני בירושלים ועפ"י דין תורה.
3. ידוע למוכר, שהואיל ויהודים יראים ושלמים סומכים על שטר מכירה זה לגבי איסור חמץ, הרי כל טענה שתועלה על ידו לגבי תקפות המכירה ו/או גמירות דעתו, בנוסף להיותה בלתי תקפה, תחייבו בקנס של _____ ₪ שיטיל עליו ביה"ד הרבני הנ"ל שאותו הוא מקבל עליו.
4. דין התימתו של שטר הרשאה זה כדין התימה על שטר בוררין לכל דבר, כאשר הבורר הוא ביה"ד הרבני הנ"ל.

מעיפים אלו הוכנו בהתייעצות עם טובי המשפטנים בארץ והוכנסו לשטרי ההרשאה, שנחתמו ע"י בעלי המפעלים והחנויות העומדים תחת השגחת הביד"צ דקהל מחזיקי הדת בא"י.

נתיבות
הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

Machzikei Hadass
Kosher Dept
jerusalem

בי"ד מיוחד לעניני כשרות
שע"י בד"ץ מחזיקי הדת בא"י
ירושלים

הודעה חשובה

בדבר שטרות מכירת חמץ למפעלי מזון

1. כידוע, לדעת פוסקי הדור אין תוקף לשטר הרשאה למכירת חמץ, כפי הנוסח המקובל, הנחתם ע"י יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות.
2. במערכת הכשרות מחזיקי הדת בא"י, מוחתמים כל בעלי המפעלים והסוכנים על שטרות הרשאה שנוסחו בהתייעצות עם הגאון האדיר רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל.
3. מזכירות בין הדין תשמח להעביר לרבנויות וועדי כשרות שטרות כאלה לתועלת הציבור.

בברכת התורה

מזכירות בית הדין

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"חשטר הרשאה
למכירת חמץ

ביום י"ג / י"ד בניסן

אנחנו כל אחד מאתנו המפורטים מטה, נותנים לכבוד הגה"צ חברי הבית דין צדק שליט"א דקהל מחוזיקי הדת בא"י, לכולם או לאחד מהם או לבאי כחם, כה הרשאה לעשות עם כל החמץ שלנו המונח במקומות המפורטים למטה ועל כל החמץ שבדעתנו לכלול במכירה זו ועם כל המקומות שמונח בהם החמץ הנ"ל כאדם העושה בשלו, דהיינו אם נמצא לאחד מאתנו חמץ במקומות הנזכרים למטה או בכל מקום אחר, הן חמץ בעין שנעשה מחמשת מיני דגן הן דבר שהוא תערובת חמץ, הן חמץ בלוע, והן חמץ נוקשה וכל חשש חמץ הן אוכלים והן משקים, הן הראויים לבהמה וכל מיני תבואה וקמחים וכל מיני תרופות שיש חשש חמץ בתוכם, וכל החמץ הנדבק בכלים וכל מיני חמץ וחשש חמץ שיבואו תחת בעלותנו או לרשותנו עד זמן איסור חמץ ואחרי זמן איסור חמץ, וכל כל חמץ וחשש חמץ הנמצא בדרך, וכן תעשיות, עסקים ובתי מסחר של חמץ או חשש חמץ שיש לכל אחד מאתנו, וכן כל המקומות ששם מונחים כל הנ"ל, אף אותם המקומות שאינם שייכים לנו רק מושכרים לנו או באופן אחר. אנו ממנים את הנ"ל להיות מורשים לעשות עם כל הנ"ל כעושה בתוך שלהם ממש ויהיו מורשים בכל יפוי כה וזכות שיש לנו בכל הנ"ל, וכן יהיו מורשים להרשות דריסת הרגל דרך רשותנו למקומות הנ"ל. ורשות בידם למכור ולהשכיר, להקיף ולתת במתנה כטוב בעיניהם, ותהא ידם כירדנו ופיהם כפינו ועשיתם כעשיתנו וכל מה מה שיעשו יהא כאילו עשינו בעצמנו ולא נוכל לומר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי ואנו מתחייבים למסור את המפתחות של כל המקומות הנ"ל ולפתוח את כל המקומות הנ"ל לכל מי שהם יצוו. שטר הרשאה זה לא יופסל ולא יוגרע כחו בשום אופן וגריעותא בעולם, רק תמיד יהא בתוקפו כתוקף כל שטרי הרשאה הנהוגין בישראל, העשויין כתיקון חז"ל. ורשות בידם לכתוב ולהתום עפ"י חוקי הממשלה בכל לשון של יפוי כה וזכות ובכל תוקף ועוז שיועיל עפ"י דין תורה, ועל פי חוקי הממשלה, ואנו מתחייבים לכתוב ולהתום עפ"י חוקי הממשלה בכדי שיקויים מעשיהם ולא יהור אף קוצו של יוד. כל הנ"ל קבלנו על עצמנו וכן: א. המרשה מצהיר בזאת כי טענת חוזה למראית עין ו/או טענת חוזה לצרכים דתיים לגבי שטר הרשאה זה ושטר המכירה שיחתום ביה"ד עם הגוי על סמך שטר הרשאה זה תהא בלתי קבילה. ב. כל דין ודברים לגבי שטר הרשאה זה יתקיים בפני ביה"ד הרבני האיזורי בירושלים ועפ"י דין תורה. ג. ידוע למוכר שהואיל ויהודים רואים ושלמים סומכים על שטר מכירה זה לגבי איסור חמץ, הרי שכל

נערך ע"י הרב יוסף מרדכי זילבר

רשימת מוצרים הצריכים מכירת חמץ

הקדמה

נהגו הרבה מאחינו בני ישראל, לא לסמוך על מכירת החמץ לנכרי כאשר מדובר בחמץ גמור, מהו "חמץ גמור" בזה יש כמה מנהגים, יש שאינם מוכרים רק חמץ מדאורייתא ותערובת חמץ מדאורייתא אבל חמץ מדרבנן מוכרים, ויש, שגם בחמץ מדרבנן, אינם סומכים על המכירה, ויש שאף בספק מדרבנן אינם מוכרים, אי לכך לתועלת הענין החלטנו לפרסם טבלה שבה פירוט דרגת החמץ שיש בהרבה מוצרים חמצים, כדי ליידע את הציבור, כמו כן יש החושבים שמוצרים שונים אינם כלל בחשש חמץ, לכן הוספנו גם דירוג של מוצרים שחייבים למוכרם.

ביאור ההגדרות:

הגדרה 1 כוללת בתוכה כדלהלן:

- חמץ גמור - לחם - עוגות - פסטה וכו' אסור מהתורה.
- תערובת חמץ שאין בשאר החומר פי שישים כנגד החמץ גם חמץ כזה אסור מהתורה.
- ספק חמץ, גם זה אסור מהתורה כי ספק דאורייתא לחומרא, נהיג לא למכור לנכרי את סוגי החמץ האלו, אם כי בדברים שהם ספק ציינו שזה רק ספק.

2. הגדרה

חמץ שאסור רק מדרבנן כגון שהמעמיד היא חמץ אבל יש שישים בשאר החומר כנגדו, או שיש בו תמציות חמץ, (מילתא דלטעמא עבידא), ויש שישים בחומר נגדם, אלו בגדר איסור מדרבנן. אבל אסור להשאיר חמץ כזה, ויש שהקפידו גם לא למכרו לנכרי.

3. הגדרה

ספק איסור דרבנן הרבה נוהגין למכור לנכרי ספק חמץ מדרבנן, בכל אופן אסור להשאירו בבית ללא מכירה, ול כן יש להשמידו או למכרו.

4. הגדרה

דברים שאינם ראויים למאכל, יש מחלוקת אם צריך למכרו אולם וודאי שכדאי למוכרו.

5. הגדרה

דברים שאין צורך למכרם ואפשר להשותם, אולם אין להשתמש בהם בפסח ללא כשרות מהדרין, הגדרה זו כוללת גם את כל הקטניות.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

המוצר	חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
אבקות מרק	יש לבדוק במרכיבים אם מופיע מכיל קמח או גלוטן זה חמץ גמור אם כתוב עקבות גלוטן ניתן למכרו				
אבקות קקאו					√
אבקת חרובים			√		
אבקת סוכר					√
אבקת אפיה					√
אבקת תפו"א אינסטנט			√		
אבקת שמרים יבשים			√		
אבקת פלאפל	√				
אגוזים קלופים					√
אובלטים	√				
אלכוהול ללא כשרות לפסח	√				
אטריות ומוצרי פסטה כולל אטריות ביצים	√				
אורז					√
אבקת שום - בצל					√
אבקת שתיה - לא כשל"פ			√		
אורז נמס - מזון תינוקות		√			
אינסטנט פודינג			√		
במבה					√
ביסלי	√				
בורגול	√				
בוטנים קלויים - מצופים - מטוגנים	√				
בירה שחורה ולבנה תוצרת מקומית ויבוא	√				
בשר תחליפים	√				
בשר מעובד ללא כשל"פ			√		
בננה צ'יפס			√		
בייגלה	√				

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

המוצר	חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
בוטנים טחונים					√
ביסקוויטים	√				
בושם				√	
גריסים בארץ בד"כ ללא הרטבה בחו"ל ספק חמץ גמור	√				
גליות בארץ			√		
גליות בחו"ל	√ ספק				
גלוקוזה בארץ					√
גלוקוזה בחו"ל	√ ספק				
גפילטע פיש ללא כשרות לפסח	√ ספק				√
גרנולה	√				
גבינות ללא כשרות לפסח			√		
גביעי גלידה	√				
גרעינים לבנים שחורים גרעיני אבטיח קלויים	√ ספק				
גלידה חמה	√				
גלילי ופלים	√				
ג'לי בטעמים			√		
דגי טונה					√
דגים מטוגנים	√				
דקסטרזוה גכישית (סוכר ענבים)	√ ספק				
דגני בוקר	√				
גבינת סויה - טופו ללא טעמים					√
דבש					√
דבש מלאכותי			√		
דובדבנים מסוכרים			√		
דגים מעושנים			√		
וופלים	√				
ויטמנים	√ ספק				
ויטמין C (חומצה אסקורבית)	√ ספק				
ויסקי	√				

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

המוצר	ספק חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
זיתים בשימורים			√		
חומוס יבש					√
חומץ סינטטי					√
חומץ טבעי חו"ל	√				
חומץ טבעי מקומי ללא כשרות לפסח					√
חיטה תפוחה	√				
חמוץ מתוק - ממתק מקלות	√ מכיל קמח חמץ ודאי				
חומצת לימון, מלח לימון	√				
חמאת בוטנים רגיל			√		
חמאת בוטנים ממותק		√			
חרדל ממרח (לבדוק במרכיבים)	√ יש בתוספת קמח	√ יש בלי תוספת קמח			
חטיפים לבדוק במרכיבים	√ מכיל גלוטן	√ לא מכיל גלוטן			
חלב					
חלב סווייה בלי טעמים					√
חלבה בארץ			√		
חלבה בחו"ל			√		
חמאת שומשום בחו"ל			√		
טחינה					√
טמפה			√		
טופו ללא טעמים					√
טבק הרחה				√	
יוגרט - ללא כשל"פ			√		
ירקות כבושים			√		
ליקרים בארץ ובחו"ל	√				
ליפתנים		√			
לתת מאלט	√				
מיוז			√		
ממרח מרטייסט			√		
ממרח דגנים	√				
ממרח בטעם כבד	√ ספק				

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

המוצר	חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
משחת שיניים ללא כשרות לפסח	✓ ספק				
מונו.סודיום גלוטומט	✓ ספק				
מרגינה		✓			
משקאות חריפים (כמו ויסקי וודקה וכד')	✓				
משקאות קלים		✓			
מזון תינוקות דיסות - ללא כשרות לפסח	✓				
מזון תינוקות תחליפי חלב - ללא כשרות לפסח		✓			
מחיות פירות וירקות לתינוקות		✓			
מלח דיאטטי חו"ל	✓				
מלבין קפה		✓			
מלפפונים חמוצים		✓			
ממרח שוקולד		✓			
מצות חמץ	✓				
משמש מיונש			✓		✓
מסטיק		✓			
מקרונים פסטה	✓				
מעדני חלביים ופרווה		✓			
ממרח תמרים תוצרת הארץ			✓		✓
נקטר בארץ		✓			
נקטר בחו"ל	✓				
נקניקים בשריים		✓			
נקניק צמחי	✓				
סודה ללא כשרות לפסח מארץ					✓
סודה לשתייה					✓
סוכר ענבים	✓				
סוכר					
סוכר וניל					✓
סיגריות (יש החוששים בסיגריות אף שאינם אכילים מחמת הספק והתמצית שזה נכנס לפה)				✓	

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

המוצר	ספק חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
CO	√ הרוב כשר				
סרדינים					√
סורביטול	√				
סוכריות בארץ			√		
סוכריות בחו"ל	√ ספק				
סאזור סטיק	√				
סולת סולת נמסה	√				
סירופ לשתיה	√				
סלטים ירקות			√		
עמילן . קורנפלור					√
פטריות בשימורים		√ לפי דעת הגרי"ש אלישיב			
פירות יבשים					√
פיצוחים קלויים	√ ספק				
פלסטלינה בר בצק	√				
פסטה לסוגיה	√				
פיצפוצי אורז			√		
פתיתים	√				
פרלינים יש עם תוספת קמח לבדוק במרכיבים	√ באם יש קמח זה חמץ		√ באם אין קמח		
פירות מסוכרים			√		
פפריקה					√
פלפל שחור					√
פלפל					√
פלפל חריף - שיפקה			√		
פריכיות אורז ללא תוספת חיטה	√ עם תוספת חיטה				√
פודינג למינהם גם אינסטנט			√		
פרוקטזה בארץ - סוכר פירות			√		
צימוקים					√
צמקאו					√
צ'יפס					√
צ'יפס בטעמים			√		

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכירת חמץ

המוצר	חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
ציקו			√		
ציפורן ציקו עם דגנים	√				
קונדישנר				√	
קואקר	√				
קוקוס טחון					√
קורנפלור					√
קוסקוס	√				
קורנפלד אינסטנט בתוספת ויטמינים			√		
קטשופ			√		
קמח חיטה	√				
קמח מלא	יש לבדוק עם המפעל האם המוצר חמץ				
קמח תפ"א					√
קטניות					√
קפה, רגיל, נמס ותורכי					√
קפה בטעמים			√		
קצפת צמחית			√		
קריש ג'לי בארץ			√		
קריש מחו"ל	√ ספק				
קרמבו	√				
קקאו					√
קדם ידיים				√	
קריקריים	√				
קורן סירופ בארץ					√
קורן סירופ בחו"ל	√				
קמח מצה ללא כשרות לפסח	√				
ריבות בארץ			√		
ריבות חלב בארץ			√		
ריבות חלב בחו"ל	√				
רוטב סווייה	√				
רטבים	√				
רסק עגבניות בארץ					√
רסק עגבניות בחו"ל	√				

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

המוצר	ספק חמץ מדאורייתא ספק חמץ דאורייתא תערובת חמץ מדאורייתא	חמץ מדרבנן חייבים למוכרו	ספק חמץ דרבנן חייבים למכרו	לא ראוי למאכל כדאי למכרו	אין בו חמץ אבל לא להשתמש בפסח בלי כשרות מהודרת
רסק תפוז			√		
רסק פלפל חריף			√		
שומשום					√
שוקלד נקי					√
שוקלד עם תוספת שוקלד ממולא חטיפי שוקלד לבדוק במרכיבים	√		√ רק כשאינן קמח או גלוטן		
שיזפים יבשים					√
שוקו אבקה בארץ			√		
שלוה	√				
שמני קטניות					√
שמפו				√	
שמרים טריים					√
שמרים יבשים חו"ל			√		
שמרים לטעם	√				
שמרי נירה	√				
שניצלים דגים בשר	√				
שקדי מרק	√				
שקדים מולבנים ללא כשל"פ			√		
שיפון קמח	√				
שימורים בארץ			√		
שימורי אפונה - תירס - גזר . שעועית					√
שבבי תפוז			√		
תמרים בארץ					√
תבלינים			√		
תחליפי בשר	√				
תחליף גבינה			√		
תחליף קפה עם דגנים	√				
תחליף קפה ללא דגנים			√		
תמציות			√		
תחליפי חלב			√		
תה					√
תה בטעמים			√		
תמצית רום	√				

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

סדר פסח כהלכתו

- דרשות שבת הגדול
- הלכות טבילת כלים
- מוקדי הגעלת כלים
- זמנים ושיעורים

פסח תשע"ח

סדר פסח כהלכתו

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

מודעה רבה לאורייתא

הגנו להודיע לקהל הרחב כי דייני ורבני קהלתינו הק' ידרשו

דרשת שבת הגדול

ירושלים

הגאון רבי אליהו שמואל וינד שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בהיכל הגרויסע שטוב בקרית בעלזא ירושלים
לאחר עריכת השולחן של סעודה שלישית

הגאון רבי משה מיכל פינק שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק' ורב שכונת בית וגן
בביהמ"ד חסידים "תפארת יעקב" רח' הפסגה בשעה 5:30 אחה"צ

בני ברק

הגה"צ רבי חיים צבי שפירא שליט"א
חבר הביד"צ ורב ביהמ"ד "קהל חסידים" רמת אהרן
בביהמ"ד קהל חסידים רח' סורוצקין 9 בשעה 4:30 אחה"צ

הגה"צ רבי יעקב גרינוולד שליט"א
חבר הביד"צ ורב ביהמ"ד דחסידי בעלזא זכרון רפאל
בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' יצחק ניסים בשעה 5:30 אחה"צ

הגאון רבי משה וובר שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' בעלזא 5 בני ברק בשעה 5:30 אחה"צ

הגאון רבי יצחק צבי שפרינצלס שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק' ורב גבעת רוקח
בבית הכנסת בית מרדכי גבעת רוקח בשעה 5:30 אחה"צ

הגאון רבי אברהם יהושע הורוויץ שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' זוננפלד 3 רמת אלחנן בשעה 5:00 אחה"צ

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הגאון רבי שמואל פנחס טרויבע שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד בית פנחס רח' יואל 18 בני ברק, בשעה 5:30 אחה"צ

הגאון רבי דוב מאיר פייבוש שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד רבנות אפרים רח' בעלזא 1 בני ברק, בשעה 5:30 אחה"צ

הגאון רבי יהושע פינק שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד "מחזיקי הדת" רח' מחזיקי הדת 2 בני ברק, בשעה 5:30 אחה"צ

אשדוד

הגה"צ רבי חיים פסח הורוביץ שליט"א

חבר הביד"צ ודומ"ץ קריות חסידי בעלזא אשדוד

בביהמ"ד המרכזי רובע ג' רח' חטיבת הנגב 35 בשעה 5:15 אחה"צ

הגאון רבי מנחם מנדל שווימר שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד דחסידי בעלזא בית יעקב אריה רח' רבי מאיר בעל הנס אשדוד,

בשעה 5:15 אחה"צ

הגאון רבי יוסף פלטיאל דירנפלד שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "בית דוד שאול" רח' חנינא בן דוסא 4,

בשעה 5:15 אחה"צ

הגאון רבי יוסף צבי רכניצר שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "בית פנחס" רח' רבי ינאי בשעה 4:00 אחה"צ

הגאון רבי מנשה פינק שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "בית נפתלי" רח' רבי יהודה הנשיא

בשעה 5:15 אחה"צ

הגאון רבי אשר ישעיהו זלפריינד שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד דחסידי בעלזא "אור שלמה" רח' חטיבת הנגב

רובע ג' בשעה 5:15 אחה"צ

הגאון רבי אלחנן וינד שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק'

בביהמ"ד דחסידי בעלזא רחוב אבוחצירא

רובע ג' בשעה 5:15 אחה"צ

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הגאון רבי אברהם חיים ברנשטיין שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא "אהבת שלום"
רובע ג' בשעה 5:15 אחה"צ

תל אביב

הגה"צ רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א
חבר הביד"צ ורב ביהמ"ד דחסידי בעלזא ת"א
בביהמ"ד דחסידי בעלזא אחד העם 63 ת"א בשעה 5:00 אחה"צ

חיפה

הגאון רבי מאיר דוב רכניצר שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא רח' הרב הרצוג 5 חיפה,
בשעה 5:30 אחה"צ

בית שמש

הגאון רבי ארי' פינק שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא "בית גדליה" רח' תכלת מרדכי
בשעה 5:30 אחה"צ

הגאון רבי שמואל יעקב לנדאו שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא "יד כהן" רח' אהל יהושע
בשעה 5:30 אחה"צ

קרית גת

הגאון רבי פנחס לייבוש פדווא שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא
בשעה 5:30 אחה"צ

גבעת זאב

הגאון רבי אהרן אליהו וועטנשטיין שליט"א
דומ"ץ דקהלתינו הק'
בביהמ"ד דחסידי בעלזא
בשעה 5:30 אחה"צ

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הגאון רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א

דומ"ץ קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

מח"ס שו"ת "שבט הקהתי" וש"ס

הלכות טבילת כלים

א. כשם שצויתה התורה הק' שנקדש ונטהר עצמנו, כן צויתה שנטהר גם את כלי הסעודה שאנו קונים מנכרים, כדי שיצא הכלי מטומאתו וייכנס לקדושת ישראל, דומיא לגר הנכנס לקדושת ישראל ע"י טבילה, כי טומאה שורה על כליו של נכרי, ואפילו על כלי חדש שלא השתמש בו הנכרי כלל. ואפילו ישראל ששאל כלי מישראל חברו - שקנה את הכלי מנכרי, ג"כ צריך טבילה.

ב. נחלקו הפוסקים אי מצות טבילת כלים היא מה"ת: י"א שהיא מדרבנן, וי"א שהיא מה"ת. ואמנם כיון שרוב הראשונים ס"ל דחיוב הטבילה הוא מה"ת, ע"כ אם הוא מסופק אי נטבל הכלי, יש לטבלו בלא ברכה.

ובכלי מזכוכית שחיוב טבילתו הוא מדרבנן, דנו הפוסקים אי הולכין להקל, דאפשר דכיון דיש לו מתירין - דהא אפשר לטבול - בקל יש להחמיר.

ג. אסור להשתמש בכלי שלא נטבל אפילו תשמיש ארעי פעם אחת, גם אם בדעתו לטבולו אח"כ. עבר והשתמש בכלי קודם שנטבל, אין המאכל נאסר. גם אם עבר והשתמש עם הכלי הרבה פעמים קודם שנטבל, עדיין חייב לטבולו.

כלים החייבים והפטורים מטבילה

ד. כל מיני מתכות וכלי זכוכית חייבים בטבילה, אבל כלי עץ או חרס או אבן או פלסטיק פטורים מטבילה. אבל אם הם מורכבים במתכות או מצופים בזכוכית, צריך להטבילם.

ה. אין חייבים להטביל כי אם כלי סעודה, אבל כלי שהוא לנוי או לתשמיש אחר, לא בעי טבילה.

ו. כלים המשמשים לאוכל, אבל עדיין אין האוכל נעשה ראוי בהם לאכילה, כגון סכין של שחיטה, כלי לישה או נפה העשויה ממתכות, שעדיין יש לבשל או לאפות את האוכל, הוי ספק אי חייבים בטבילה, לפיכך טובלים אותם בלא ברכה. [ומקלף המקלף פירות וירקות או

מגרדת שמשמשים לאוכלין הנאכלים כשהן חיים, צריכים טבילה בברכה.

ז. מגירות ומדפים של המקרר, נחשבים כחלק מהמקרר, ואפילו אם מניחים עליהם מאכלים, אין צריך לטובלם. וה"ה הברזלים שבתוך התנור, שעליהם מונחות התבניות, ג"כ פטורים מטבילה, אבל התבניות שאופים בהן יש לטובלן.

ח. טרמוס, יש להטבילו בברכה כמות שהוא, ולא יפרקנו, כי אז מוציאו מתורת כלי, ולכמה שיטות לא תועיל הטבילה, ולפי זה גם שאר כלים העשויים מפרקים, כגון מטחנה וכדו', ודרך השימוש בהם הוא רק כשאינם מפורקים, יש לטובלם דוקא כשהם מורכבים ושלמים.

ט. פותחן של בקבוקים או קופסאות שימורים, אע"פ שנוגע באוכל אין צריך טבילה, והטעם כיון שהוא משמש לכלים ולא משמש לסעודה.

י. כלי המשמש רק כבסיס לכלי אחר, ואין האוכל נוגע בו, כמו מגש שעשוי רק לשים עליו כלים עם אוכל, אבל אין מניחים אוכל על המגש עצמו, אין צריך טבילה.

יא. כשטובל כלי אחד מברך "על טבילת כלי", ואם טובל שני כלים מברך "על טבילת כלים", ובדיעבד אם בירך על כלי אחד בלשון רבים, או על רבים בלשון יחיד, יצא. {ולהעיר, שבזמננו בהרבה מפעלים אפילו של נכרים, ישנם שותפים ישראלים, או כשישראל יש לו חלק גדול במניות של המפעל, דעת כמה פוסקים שא"א לברך אלא א"כ ידוע שמפעל הייצור של הכלי שייך רק לנכרי}.

יב. כיסוי קדירה צריך טבילה, כי אדי המרק וזיעת התבשיל עולה אל הכיסוי, והוא כקדירה. ולפי"ז ה"ה דצריך לברך על טבילת הכיסוי לבד. ואם טובל קדירה עם כיסוי ברכתו כמי שטובל כלי אחד ומברך "על טבילת כלי".

יג. מברכין על טבילת כלי זכוכית אע"פ שחיובה הוא רק מדרבנן. וכלים העשויים מפיירקס ודורלקס דינם ככלי זכוכית.

יד. כלי חרס של פורצלן, מן הדין אין צריכים טבילה, דאינם דומים לכלי זכוכית, כי אם נשברו אין להם תקנה כלל ע"י התכה, ככלי זכוכית. ומ"מ יש בימינו כלים כאלו שיש להם תקנה ע"י התכה באש, ויש לטובלם בלי ברכה.

טו. כלי אמאיל יש להטבילם, אבל לא יברך על הטבילה, אבל כלי אלומיניום או העשוי מנירוסטה צריך טבילה בברכה.

טז. כלי חשמלי, כגון טוסטר וקומקום, אע"פ שעשוי מפלסטיק, אם גוף החימום עשוי ממתכת חייב בטבילה {ולאחר מכן ימתין עד

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

שיתייבש היטב, כדי שלא יתקלקל}. ואם ירא לטבלו במים שלא יתקלקל, יש מתירים שיתנו לאומן, שיפרקנו, ויתבטל ממנו תורת כלי, ויחזור וירכיבנו. ויש מפקפקים על עצה זו. אבל כלי המורכב מכמה חלקים ואין צריך אומן לפרקו ולהרכיבו, כגון מטחנה וכדומה, ודאי לכו"ע אינו מועיל לפרקו ולהרכיבו.

יז. קופסאות וצנצנות עם אוכל המיובאים מחו"ל אפשר להשתמש בהן. ואם רוצה להשתמש בהן שימוש חוזר לאחר שנתרוקנו מהאוכל, מצינו בזה דעות שונות בין הפוסקים אם חייבים בטבילה, ובכלי זכוכית שכל חיובו הוא רק מדרבנן יש להקל טפי.

יח. מגש שמעמידים עליו את נרות השבת אין צריך טבילה, ואע"פ שהמפעל ייצר את המגש לצורך אחר, כדי שיגישו עליו מאכלים, לא אזלינן בתר מחשבת המייצר אלא אחר מחשבת הקונה, ואפילו אם לפעמים מניח עליו חלה וכדו', עיקר מחשבתו הוא לצורך הפמוטים ולא לצורך החלה. אבל תחתית של גביע הקידוש, לאלו ששותין מה שנשפך בו, נראה שיש לטובלו.

יט. אם לא בירך קודם הטבילה, שוב לא יברך.

כ. כשטובל הרבה כלים, אזי לכתחילה לא ידבר באמצע הטבילה מדברים אחרים שלא מענין הטבילה, ובדיעבד אם דיבר לא יברך שוב.

כא. לא יהא דבר החוצץ, כגון חלודה, על הכלי, בין מבפנים ובין מבחוץ. גם אם הכלי מורכב מדבר שאינו חייב בטבילה, כגון שחלק מהכלי עשוי מפלסטיק שפטור מטבילה, אסור שיהא דבר חוצץ אפילו על חלק הפלסטיק. וכן לא יהא דבר החוצץ על ידות הכלי.

כב. תוית המודבקת על הכלי, אם הוא מיעוט ואין הבעלים מקפידים על כך, אפשר לטבול כך את הכלי, ואין צריך להסירה. ויש סוברים שרק אם היא תוית נאה ע"ג כלי מקריסטל וכדו', שמעידה על יוקרו של הכלי, רק אז אינו חוצץ. [ויש לעיין אם מי שאינו מקפיד על התוית שעליו טובלו, ואח"כ נתן הכלי לאחר שכן מקפיד ע"כ, אם הטבילה מועילה, דיתכן שכיון שהבעלים בשעת הטבילה לא הקפידו, א"כ לא איכפת לן מה שנתן הכלי לאחר שמקפיד עליו, וכן מסתברא].

כג. צריך שיהא הכלי רפוי בידו בשעת טבילה שאם מהדקו בידו הוי חציצה. ואם לחלח ידו במי מקוה אין לחוש.

כד. סכין שמתקפל על כל חלקיו, צריך לפתוח כל החלקים כדי שיבוא המים לכל חלקי הכלי.

כה. יטבול הכלי כשפיו כלפי מעלה ויתמלא כולו מים. ואם טבל כשפיו למטה, ופיו צר, לא עלתה לו טבילה, לפי שלא הגיעו המים

לשוליו אפילו אם מכניסו כולו למים. והב"ח מחמיר בזה אפילו כשפיו רחב, כדי שיגיע המים לכל חלקי הכלי.

כו. צריך לטבול כל הכלי בבת אחת, וכמו באדם הטובל, דאין טבילה לחצאין {משא"כ בהגעלה שאפשר להגעיל לחצאין}.

כז. מן הדין די לטבול הכלי טבילה אחת, ויש מדקדקין לטבול ג' פעמים.

כח. קטן אינו נאמן על טבילת כלים. אבל אם טבלו בפני גדול, הוי טבילה {היינו שגדול מעיד שראה שהקטן טבלו כדן, אך אין די במה שהקטן אמר שפלוני ראה שטבלו}. ויש להחמיר בזה אפילו בכלי זכוכית, שחיוב טבילתו הוא מדרבנן.

כט. שלח קטן שימסור כלי לגדול לצורך טבילה, וחזר הקטן ואמר מסרתי לו וטבלו, נאמן.

ל. מי שקנה כלי כדי ליתן במתנה לחבירו, דנו הפוסקים אם יועיל מה שנותן המתנה יטבול הכלי, כי אפשר שלא תועיל טבילתו, כיון שאצלו אין זה כלי סעודה, ומוטב שיודיע למקבל המתנה שיטבול הכלי. ואם טבל נותן המתנה, יחזור המקבל ויטבלהו שוב בלי ברכה.

לא. טבל כלי בלא שהתכוין למצוה, או שנפל הכלי מעצמו אל תוך המקוה, וכן קטן שטבל, עלתה הטבילה, משום שטבילת כלים אין צריכה כוונה.

לב. טבל כלי של חבירו שלא בידיעתו, מועילה הטבילה.

לג. לקח כלי מנכרי שהשתמש בו בחמין וצריך להגעילו מן האיסור, אזי יש להגעילו תחילה ואח"כ לטבלו. ואם הטבילו ואח"כ הכשירו אפילו אם היה הכלי אינו בן יומו, יחזור ויטבילו בלא ברכה. {אמנם מה שמגעילים כלים חדשים מחשש שומן איסור, מאחר שהכשרה זו הוי רק חומרא, שהרי אפילו אם היה נעשה מאיסור כבר נפגם, ובכה"ג אם טבל לפני שהכשירו אין צריך לחזור ולטבולו}.

לד. אסור להטביל כלים בשבת ויו"ט, משום דנראה כמתקן הכלי, שע"י הטבילה הותר השימוש בו. ובעת הצורך יש עצה, שיתן את הכלי לגוי במתנה, ויחזור וישאלנו ממנו, דאז פטור מטבילה רק בשבת ואחר שבת יש לטבול, ואם זה כלי שראוי למלאות בו מים, ימלאנו מים מן המקוה ועלתה לו טבילה. וה"ה אם זה סכין מלוכלך, שמותר להטביל ולהדיח הסכין. ואינו מברך על הטבילה, כי רק באופן זה מוכח שאינו עושה לשם טבילה. ופשוט שמותר לעשות כן רק כשאין לו כלי אחר לצורך השבת, דאל"ה אסור משום שמפסיד בידים את הברכה. ואם יש לו ספק על הכלי אם היא צריכה טבילה, וא"א לו לעשות בנקל העצות הנ"ל, אזי יש לסמוך על הדעה דס"ל דמותר לטבול כלי בשבת ויו"ט, וכן

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

אם עבר וטבל, מותר להשתמש בו, כיון שיש שיטות שמותר לטבול כלי בשבת ויו"ט.

לה. גם בבין השמשות של ער"ש ויו"ט אין לטבול הכלים, אך אם צריך את הכלי לצורך שבת ויו"ט, ואין לו אחר, מותר להטביל בבין השמשות ולברך כדין, ואין צריך לעשות התחבולות הנ"ל.

לו. אם נתערב כלי שצריך טבילה בין כלים שאין צריכים טבילה, לא שייך בזה ביטול ברוב, כיון שאפשר לטבול כל הכלים, וממילא הוי דבר שיש לו מתירין, וכשטובל כל תערובת הכלים, אע"פ שרק אחד מהם חייב בטבילה, יכול לברך "על טבילת כלים", כיון שבמציאות צריך להטביל את כולם מחמת התערובת. אך אם טבילת כל תערובת הכלים תגרום לו הוצאות ממון או טירחא מרובה יש להקל, דנתבטל ברוב, אולם בתנאי שאין הכלי שחייב טבילה כלי חשוב, כי כלי חשוב אינו בטל.

לז. גוי שגנב כלי מישראל, ולבסוף הוחזר הכלי אל הישראל, אין הכלי צריך טבילה, ואע"פ שכבר נתיאש הישראל ממנו, דכיון שאין רשאי הגוי להחזיקו בפירסום לא הוי שם העכו"ם עליו.

מתוך "עלים לתרופה" היו"ל ע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא אנטוורפן

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

הגעלת כלים

לקראת חג הפסח הבעל"ט
תתקיים אי"ה במקומות ובזמנים דלהלן:

ירושלים

גאולה

רח' יצחק שולל 4

ברחבת החצר של ת"ת דחסידי בעלזא

ביום שישי ז' ניסן..... בין השעות 1:00-3:00 אחה"צ
 בימים ראשון ושני ט'-י' ניסן..... בין השעות 4:00-6:00 אחה"צ
 בימים שלישי ורביעי י"א-י"ב ניסן..... בין השעות 3:00-6:00 אחה"צ
 ביום חמישי י"ג ניסן..... בין השעות 2:00-6:00 אחה"צ

קרית בעלזא

ברחבת החצר ליד המקוה המרכזי רח' קדושת אהרן 14

ביום שישי ז' ניסן..... בין השעות 1:00-11:00 אחה"צ
 בימים ראשון ושני ט'-י' ניסן..... בין השעות 2:00-5:00 אחה"צ
 בימים שלישי ורביעי י"א-י"ב ניסן..... בין השעות 2:00-6:00 אחה"צ
 ביום חמישי י"ג ניסן..... בין השעות 1:00-6:00 אחה"צ

כמה מעלות טובות למוקדים שלנו:

- סירים נפרדים לכלים חדשים ולכלים חמוצים
- מו"צ מפקח על כל תהליך ההגעלה
- אפשרות לליבון כלים במקום
- מקוה לטבילת כלים במקום

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

ערב פסח תשע"ח

זמנים

הזמנים לפי שעון קיץ

קריית גת	חיפה	בית שמש	אשדוד	ת"א	י.ם.	
10:10	10:09	10:10	10:11	10:10	10:09	סוף זמן אכילת חמץ
11:28	11:27	11:27	11:28	11:28	11:26	סוף מכירת ושריפת חמץ
12:44	12:42	12:42	12:45	12:45	12:43	חצות היום והלילה
6:38	6:28	6:21	6:37	6:37	6:21	הדה"ג

שיעורים

שיעור רביעית לד' כוסות

יש אומרים 150 גרם < יש אומרים 86 גרם

שיעור כזית לגבי אכילת מצה

יש אומרים 11 גרם < יש אומרים 22 גרם

שיעור כזית לגבי אכילת מרור

הוא כ-20 גרם

שיעורים בהפרשת חלה

עיסה הנלווה מ-1.200 ק"ג ויותר חייבת בהפרשת חלה בלי ברכה, נוהגים להפריש חלה בברכה מעיסה שנילווה מ-1.670 ק"ג קמח ויותר, יש אומרים רק מ-2.250 ק"ג קמח ויותר.

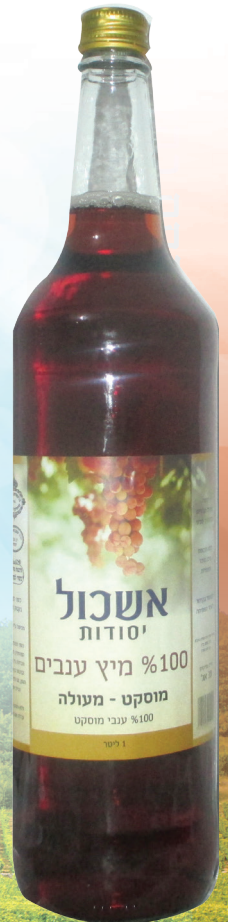
ב"מצות מחזיקי הדת" מפרישים חלה מהמצות תיכף לאחר האפייה

בחבורות הפרטיות יש לברר אצל המארגנים האם הופרשה חלה

אשכול יסודות

מבחר ענק ומגוון
של מיץ ענבים ויינות משובחים

משלוחים עד הבית | ירושלים-בני ברק-בית שמש-אשדוד-חיפה
שיווק ראשי: 054-840-8725

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ה

כשרות בהלכה

- הגאון רבי היים דוד שובקס שליט"א
אם יש איסור נתינה בתחילה על הפלטה הנהוג כיום
- הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א
חומר איסור אכילת תולעים
- הגאון רבי שמאי גרוס שליט"א
שאלות ותשובות בעניינים שונים
- הגאון רבי שלמה בינעט שליט"א
קניית וויסקי בחנות ה"דיוטי-פרי" בנתב"ג
- הרה"ח ר' בערל שיק שליט"א
העירוב המהודר בקרית בעלזא והסביבה בירושלים

פסח תשע"ח

הגאון רבי חיים דוד שובקס שליט"א

חבר הבי"ד המיוחד לעניני כשרות

ראש המתיבתא של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מח"ס מגד חדש ג"ח

אם יש איסור נתינה בתחילה על הפלטה הנהוג כיום ודין הוספת מים חמים בשבת לתוך הטשולנט

כי אין לה חמצן, ועל כן הייתה נחוצה כל כך פעולת החיתוי, כי כשהעצים דלוקים והשכבה העליונה נעשית אפר, הרי האפר מחניק את האש ומונע את הגעת החמצן אליה, ומכיוון שאין לאש חמצן שוב אין כוח לאש שמתחתיה לבעור, שנחנקה על ידי האפר, ועל כן מוכרחים לחתות באש ועל ידי זה מניחים שוב את האפר למטה ואת העצים הדלוקים למעלה, וממשיכה האש לבעור.

והנה לא מצינו שחז"ל חששו שלאחר שיגמרו העצים יביא עצים חדשים, והטעם כי סכום העצים יכול להכין לפני השבת, ועל כן אין חוששים שמא לא הכין כמה שצריך ויביא יותר עצים במשך השבת, כי למה נחשוש לכך, הרי מערב שבת כל אחד יודע כמה עצים צריך לקדירתו, ויכין הכול לפני השבת, ורק לענין חיתוי חששו חז"ל, מכיוון שאי אפשר להכין דבר זה מערב שבת, שהרי אם לא יחתה בשעה שדלוקה האש, תיחנך ותיכבה האש על ידי שהאפר מונע את החמצן כנ"ל, ועל כן חששו חז"ל שכשיראה שהאש נעשית קטנה הרבה יותר ממה שצריך, יחתה באש כדי שייגמר התבשיל להתבשל.

והנה בזמננו המציאות היא שיש לכל אחד ואחד אש כדי לבשל בה, ואין צריך להבעיר את התנור בעצים. יש המסיקים את תנוריהם על ידי חשמל ויש שמסיקים על ידי גז, ושוב אין צריך לחתות באש, ועל כן לכאורה לא שייך החשש של "שמא יחתה".

והגם שבזמננו גם כן משנים את גודל הלהבה, אמנם יש בזה משנה סדורה, כי בשעת הבישול מדליקים אש גדולה יותר כדי שירתח המאכל היטב, ואחר שהמאכל כבר מורתח ממעטים ומקטינים את גודל

איסור נתינה בתחילה בשבת במציאות של זמנינו

נחלקו הראשונים בטעם האיסור. יש הסוברים דטעם איסור חזרה הוא משום דנראה כמבשל, כן דעת רש"י (לו, ב ד"ה לא מחזירין) והר"ן (שבת טו, ב ד"ה גמ'), ומובא ב'שער הציון' (ס"ק לז). ויש ראשונים הסוברים דגם חומרות חזרה הוא משום חשש שמא יחתה, כן כתבו התוספות (לח, ב ד"ה פינה) וכ"כ רבנו תם בספר 'הישר' (סי' קצא).

וה'משנה ברורה' (ס"ק לז) נקט הטעם של מחזיקי כמבשל, אולם בשעה"צ (ס"ק ל"ז) הביא גם הטעם של שמא יחתה, ומביא דברי רבנו תם בספר 'הישר', שהטעם הוא משום דחיישינן שמא יחתה.

חשש שמא יחתה במציאות של זמננו

והנה בזמננו, כאשר אנו חיים בדור משוכלל המצוייד בכל הנוחיות, קצת קשה להבין החשש של יחתה, ועל כן יש להרחיב קצת כדי להסביר את חשש החיתוי שה' שייך בזמניהם, ולפי זה נבוא לדון אם חשש זה קיים את בזמננו או לא.

הנה בזמנים עברו הסיקו את תנוריהם בעצים, שהיו מדליקים את העצים ועל ידי זה בישלו את קדירותיהם, וכן הי' נהוג באירופה עוד עד השואה.

והנה כאשר אש דלוקה אי אפשר לה לבעור בלא חמצן, וכשדלוקים ממנה החמצן נכבית האש, כי החמצן הוא זה שדולק, רק שצריך להיאחז בדבר מה, ומטעם זה רואים שכשמכסים את האש על ידי בגד וכדומה ואין משאירים מקום לאוויר, נכבית האש

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

אויערבאך זצ"ל ועוד, לאסור הדבר ולחשוש גם בזה שמא יעלה את הלהבה בתוך הבישול והחמימום [ועי' ב'חזון עובדיה' הלכות שהיה (סי' א) שהביא הדעות בזה].

וב'שערי תשובה' (סי' רנד סוף הסימן) כבר הביא בשם ה'פנים מאירות' שדן בכעין זה בפתיחה הדלוקה על ידי ספירי"ט, דאף שלא שייך שמא יחתה, אסור מחשש שיעבור על איסור מבעיר ע"י שימירס בתוך המשקה, ואז הלהב עולה יותר, וכתב דלכן חייבים חכמי הדור למחות בידם. הרי דכל שיש אפשרות כזו, אף שאינו צריך את זה בשביל להציל את הקדירה, אסור משום חשש שמא יחתה, ולא חלקו בזה חז"ל אם זה באמת נחוץ לו לחתות או לא, ולפי דבריו גם בזמננו יש לאסור אף דלא שייך כל כך החשש.

חשש שמא יטה ב'לאמפ' של זכוכית

נידון דומה מצינו בסי' רס"ה (סעיף א) לענין ההלכה שאין קורין לאור הנר שמא יטה, והביא ה'משנה ברורה' ב'ביאור הלכה' (ד"ה לאור) בשם ה'מסגרת השולחן' [והוא פי' על ה'קיצור שו"ע' מבעל המח"ס 'שועת ישראל'] בענין 'לאמפ' של זכוכית שסביב לנר [הזכוכית עשויה באופן מיוחד להביא הרבה חמצן אצל האש כדי שתדלק יפה], וכתב שהיות שאין צריך להטות כי הנר אינו מתקלקל בשבת, על כן מדינא לא שייך בזה חשש שמא יטה, ומכל מקום החמיר ה'משנה ברורה' אם לא על ידי צירוף שאר טעמים להקל, עיי"ש.

ושמא שם שייך פחות החשש, מכיוון שאין הדרך כלל להטות הנר, משא"כ בקדירה

הלהבה כדי שלא ייגמרו הנוזלים וישרף המאכל, ואחר שכבר נתבשל לגמרי מנמיכים את גובה הלהבה עוד יותר כדי לשמור על חומו. אבל במשך כל זמן הבישול אין הכרח להעלות את הלהבה, שהרי אינו נעשה קטן יותר ממה שצריך, ואם כן אין לנו חשש שמא יחתה בגחלים כמו שהי' בזמניהם שהיו ממש מוכרחים לכך, ובלא זה הייתה נכבית האש.

והיות שהמציאות שהייתה בימי חז"ל כן הי' נהוג באירופה עוד עד השואה, על כן לא מצינו כל כך בפוסקים של הדור הקודם לדון באופן הנהוג בזמננו אם גם בזה חששו שמא יגביה את גודל הלהבה באמצע הבישול והחמימום (ועי' בשו"ת מהרש"ם ח"ג סי' קסה).

[ועי' מה שכתבנו ב'מגד חדש' על בשר בחלב סימן פז סעיף ו', במה שהביא הרמ"א בשם ה'גהות מרדכי' דאסור לחתות אש תחת קדירה של עכו"ם לפי שהם מבשלים בהם פעמים חלב פעמים בשר, והמחתה תחת קדירה שלהם בא לידי בישול בשר בחלב, והש"ך (ס"ק יח) עוד הוסיף, דב'מרדכי' מבואר דאפילו לבשל בשר בבית ישראל בקדירה של גוי אסור, משום דגזרינן שמא יחתה הישראל, ע"ש.]

וכתבנו שם דלפי מה שנתבאר, שבזמניהם הייתה באמת נחיצות גדולה להחיתוי, ובזה מובן שאין זו גזירה רחוקה, מכיוון שפעם הי' הדבר נצרך במשך כל זמן הבישול, שבלא זה לא הייתה האש מחממת עוד. ולפי זה אפשר לומר דבימינו שאין צריך לחתות תחת הקדירות כלל ואפשר להניח הקדירה על האש ולא לנגוע בה עוד עד גמר הבישול, שוב לא שייך כלל גזירה זו ומותר לגוי לבשל בשר בבית הישראל. עיין בדברינו [שם].

שיטת האחרונים לאסור גם במציאות של זמננו

אמנם בארץ ישראל הי' בדור הקודם המציאות דומה להמציאות של זמננו, שבישלו על ידי הבערת פתילה גדולה שדלקה על ידי נפט עד שנגמר הנפט, וגם בזה שייכת טענה זו, שאין הכרח לחתות כדי להגדיל האש, ואכן דנו בזה הפוסקים והסכימו פוסקי ארץ ישראל - המהרי"ל דיסקין, הגרי"ח זוננפלד זצ"ל ואחריו שאר הפוסקים עד להפוסקים של זמננו - הגרי"ש אלישיב זצ"ל והגר"ש

דסוף סוף שפיר הוי דבר רגיל ושכיח לעשות שינויים שונים בגודל הלהבה, לפעמים מגדיל האש ולפעמים מקטין האש וכדומה, וע"כ פשיטא דלא שייך להקל למעשה.

ומכל מקום נמצינו למידין שמעיקר הדין יש לדון דליכא החשש בנידון דידין. וראיתי בס' 'שבת כהלכה' שהביא שהגרי"ז מבריסק זצ"ל צידד כסברא זו להתיר בזמננו מכיוון שאין הכרח לחתות, אמנם למעשה לא היקל מכיוון שראה שהמנהג להחמיר, ואכן כן דעת שאר הפוסקים דאין להקל בזה.

סברת האגרות משה' להתיר בזמננו דהוי כמביא עצים חדשים

בשו"ת 'אגרות משה' (ח"א סי' צג) כתב סברא נוספת להקל בזמננו, דהנה כשמגבירים את להבת הגז הרי זה כמי שמביא עצים חדשים להאש, ולא מצינו שיגזרו חז"ל אלא שיחתה את הגחלים שכבר ישנם שם, אבל לא חששו שביא עצים חדשים להסיק בהם את האש, ואם כן בזמננו דכל המציאות היא כמו המציאות של הבאת עצים חדשים, לא גזרו חז"ל, עיי"ש.

ולמעשה לא סמך על זה להקל לכתחילה, אבל מצרף סברא זו להקל על ידי הנחת פח על הגז, כמו שנבאר להלן בעז"ה.

וראיתי שבספר 'שבת כהלכה' אכן מצרף סברת האגרות משה' להקל לענין בדיעבד.

וצ"ע בסברתו, דהרי הטעם שבאמת לא גזרו שיבוא להבאת עצים, יתכן דהיינו מפני שהוא טורח ועסק גדול וכדומה, אבל בהגברת הזרם של הלהבה סוף סוף קל מאוד לעשות כן, ממש כמו חתיה בגחלים של זמניהם ועוד יותר, ועל כן שמא זה נכלל בכלל הגזירה של חיתוי גחלים, ומנלן להקל בזה.

ויש להסביר טעם הקולא בצירוף הסברא הנ"ל, דהיינו שבאמת אכן קל מאוד להגדיל את האש כמו החיתוי שה' בזמן חז"ל, ומכל מקום מכיוון שבמציאות של זמננו לא שייך הטעם לאסור, שהרי אין החיתוי נחוץ כל כך כמו בזמניהם, וכמו שביארנו לעיל נמצא שכל הטעם שאנו אוסרים בזמננו הוא משום דכיוון שכבר אסרו חז"ל על החיתוי, אמרינן לא פלוג, ואוסרים אף בימינו, אולם היות שבזמננו לא שייכת המציאות של חיתוי

כלל, וכל החשש הוא הבאת עצים חדשים, והרי על זה לא מצינו גזירה בחז"ל, ואם כן לא שייך לומר לא פלוג.

נמצא דממה נפשך אין לאסור, דאם ברצוננו לאסור משום המציאות של זמננו, הרי לא מצינו לחשוש באופן שאינו נחוץ כל כך, ואם אנו רוצים לאסור משום לא פלוג, הרי לא שייך להוסיף גזירה על הבאת אש חדשה, שזה לא הי' בכלל הגזירה של חז"ל.

וכל זה לענין איסור שהייה, שטעם האיסור משום הגזירה שמא יחתה, אבל דלענין חזרה, מכיוון שיש טעם נוסף משום דמחזי כמבשל וזה בוודאי שייך אף בזמננו, על כן בזה להקל אפילו בדיעבד.

דין חזרה על הפלטה - תלוי בדין סמיכה בצד הכירה

ראשית דברינו יש לדון אם יש איסור נתינה לכתחילה על גבי פלטה של שבת, דלכאורה הן חשש של שמא יחתה לא שייך בפלטה, כי במציאות אי אפשר לחתות שם, והן החשש של מחזי כמבשל לא שייך בזה, מכיוון שעל גבי פלטה אין דרך בישול, נמצא דהוי ממש כמו סמיכה, והוי לן להתיר אף להניח עליה לכתחילה.

וכדי להגיע למסקנת הלכה זו, יש להקדים דין סמיכה בצד הכירה בשבת.

בגמ' (לז, א) ובשו"ע כאן מבואר דלסמוך בצד הכירה מותר, וטעם ההיתר מבואר ב'שולחן ערוך הרב' (סעי' ג) דהחיתוי אינו עוזר הרבה להקדירה, מכיוון שאין הקדירה על גבי הכירה אלא בסמוך להכירה.

והשו"ע דן בזה רק לענין שהייה, ועל זה כתב להיתר, ויש לבאר הדין לענין חזרה ולענין נתינה בתחילה.

ה'מגן אברהם' (ס"ק ה) כתב בשם הרמב"ם (פ"ג ה"ו) דלענין חזרה לא שייך היתר זה, וראיתו מדברי הרמב"ם היא, שהרמב"ם כותב דלסמוך מותר מבערב, ובמקום אחר כותב הרמב"ם (פ"ג ה"י): "כל שאין מחזירים עליו אין סומכים עליו". והבין ה'מגן אברהם' דהיינו בכירה שאינה גרופה וקטומה, ואפילו במצטמק ורע לו, דלענין שהייה בכה"ג מותר, ולענין חזרה אסור, ובזה כתב הרמב"ם דכל שאין מחזירים עליו אין סומכים עליו, הרי דאין היתר להחזיר הקדירה על ידי סמיכה. ומזה

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הרמב"ם דמיירי בשהיה, ואכן, זה אתיא שפיר עם דעת הרמב"ם הסובר גם כן דהלכה כרבנן, ומכיוון שהברייתא מיירי רק לענין שהיה, ובזה התיר הסמיכה, אם כן אין ראייה להתיר סמיכה בחזרה.

לשיטת המג"א דין חזרה בסמיכה תלוי במחלוקת חנניה ורבנן

וכתב המגן אברהם דלפי זה האיסור הוא רק להנוקטים כרבנן דחנניה, אבל לדידן דקיימא לן כחנניה, אם כן בוודאי השאלה בגמ' היא לענין חזרה ולא לענין שהיה, וע"כ שההיתר בלסמוך מיירי גם לענין חזרה.

ואף דבגמ' הביא ראייה מברייתא דמיירי לענין שהיה, היינו משום דהברייתא אזיל למ"ד לשהות תנן, וכרבנן, אבל השאלה קאי לדידן דשהיה מותר, ואם כן לדידן כל הנידון הוא לענין חזרה, ועל זה פשיט הגמרא דכמו דלרבנן דחנניה מותר לשהות על ידי סמיכה, כן לחנניה מותר להחזיר על ידי סמיכה.

וסברת המקילים לענין חזרה הוא כעין סברת המקילין לענין שהיה, דכמו לענין שהיה נתבאר דלא שייך חשש חיתוי, מכיוון שאינו על גבי האש ממש, הוא הדין לענין חזרה, להטעם דחיישינן שמא יחתה, בסמיכה לא חיישינן, וכמו שנתבאר. ואף דבחזרה נתוסף איסור משום דמחזי כמבשל, מכל מקום בסמיכה גם לא מחזי כמבשל מכיוון ששם אין דרך בישול.

והנה לפי דברינו עד כה הרי דבשהיה ודאי מותר לסמוך, ולענין חזרה הבין המגן אברהם דתליא בפלוגתא דחנניה ורבנן.

וב'שולחן ערוך הרב' ג"כ הבין בדברי המגן אברהם בפשוטו, דלהרמ"א מותר חזרה בסמיכה, ולהמחבר לא הותרה אלא רק השהיה ולא החזרה.

ביאור דברי ה'דגול מרובה' שהמחלוקת היא רק לענין סמיכה לכתחילה ולא לענין חזרה על ידי סמיכה

אמנם ה'דגול מרובה' כותב על המגן אברהם דהא דתלוי בפלוגתא דחנניה ורבנן, הוא לענין נתינה בתחילה בשבת על ידי סמיכה, אבל חזרה בשבת מותר לכו"ע על ידי סמיכה, והביא ראייה מן הגמ'.

ורע"א הקשה עליו דצע"ג להבין

הבין המגן אברהם דלענין שהיה יש היתר של סמיכה ולענין חזרה אין היתר של סמיכה.

אמנם יש לציין בדברי הרמב"ם עצמו אין זה מוכרח, כי זהו רק לפי הבנת המגן אברהם בדברי הרמב"ם, שהבין שהרמב"ם קאי בכירה באופן שיש חילוק בין שהיה לחזרה, דהיינו בגרופה וקטומה ומצטמק ורע לו, ובזה כתב דגם הסמיכה בחזרה אסור.

אמנם ב'בית מאיר' הבין שהרמב"ם קאי לענין תנור, דבתנור ליכא היתר של חזרה כמפורש בגמ', בזה כתב הרמב"ם דכמו כן ליכא היתר של סמיכה, אבל בכירה שאינה גרופה וקטומה, שפיר מותר להחזיר על ידי סמיכה.

מקור שיטת המג"א בשם הרמב"ם דרק בשהיה יש היתר של סמיכה

והנה בכדי להבין דברי המגן אברהם והחולקים עליו נעתיק את מקור האבעיא בגמ': "איבעיא להו מהו לסמוך בה, תוכה וגבה אסור אבל לסמוך בה שפיר דמי, או דילמא לא שנא", ועל זה הביא ראייה מברייתא: "תא שמע שתי כירות המתאימות אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה וקטומה משהין על גבי גרופה וקטומה ואף על גב דקא סליק ליה הבלא מאידך". ודחה בגמ' את הראיה: "דילמא שאני התם דכיון דמידליא שליט בה אוירא".

והנה בגמ' לא נאמר אלא מהו לסמוך, ואין מבוואר אם קאי על שהיה או על חזרה, ועל זה מביאה הגמ' ראייה מן הברייתא, דאין משהין ע"ג שאינה גרופה וקטומה, הרי דמותר, ואח"כ דחה את הראיה דשם לא נחשב כסמיכה אלא כשהיה על גבי ממש.

והרי"ף הביא ראייה מגמ' זו דשהיה בלא גרופה וקטומה אסורה, וכשיטת רבנן, ומבאר הר"ן ראייתו דכיוון דבהאיבעיא הזכיר הגמ' תוכו וגבו אסור, הרי דהאיסור בתוכו הוא כמו האיסור בגבו, דהיינו מפני שאינה גרופה וקטומה, וע"כ דמיירי לענין שהיה, דהרי לענין חזרה אין היתר להחזיר בתוכו אף בגרופה וקטומה, וע"כ דמיירי לענין שהיה. ועוד דבראית הגמ' מבוארת בברייתא בפירוש דמיירי בשהיה, 'משהין' על גבי גרופה וקטומה וכו', הרי דהאיבעיא היתה לענין שהיה.

ולפי פירושו של המגן אברהם כן נקט

והנה עי' ברע"א, דהן אמת דראיית ה'דגול מרבבה' בוודאי ראה חזקה היא, דמבואר בגמ' להדיא דמותר להחזיר על ידי סמיכה, אבל ללמוד כן ב'מגן אברהם' לכאורה אי אפשר, שהרי ה'מגן אברהם' תלה זאת להדיא בב' הדעות דרבנן וחנניה.

ולדבריו דיש ברייתא מפורשת להתיר החזרה, מופרך מה שכתב המג"א דתלוי בב' הדעות, דהרי בברייתא מפורש דחזרה בסמיכה מותר, ואם כן אפילו לרבנן דחנניה גם כן שייך ההיתר. ואם כן מובן שאם יש מי שרוצה לאסור בסמיכה, היינו דווקא בסמיכה לכתחילה, אבל לומר דבסמיכה לכתחילה שייך מחלוקת רבנן וחנניה זה לא מצינו, ומהיכי תיתי שיהא תלוי בב' הדעות, ושמא סמיכה לכתחילה אסור לכו"ע, וחזרה מותר לכו"ע.

יישוב קושיית ה'דגול מרבבה' על פשטות דברי המג"א

והעולה מתוך הדברים הנ"ל, דמה שכתב המג"א דתלוי בפלוגתא דחנניה ורבנן בוודאי קאי על חזרה על ידי סמיכה, דרבנן אסור ולחנניה מותר.

ולענין קושית ה'דגול מרבבה' שבברייתא מבואר להדיא שבשתי כירות המתאימות אמרו בית הלל אף מחזירין, הרי דחזרה מותר על ידי סמיכה, מצינו ליישב בב' אופנים:

א] ה'תוספת שבת' (סק"ח) תירץ, מכיוון שהגמ' לא קאי בראיה זו, ודחה שאני התם דמדליא אורא, ואם כן הברייתא לא מיירי כלל בסמיכה אלא באופן דמדליא אורא דהאיך, ושוב אין לנו ראייה ברורה

דבריו, שהרי ה'מגן אברהם' תלה זאת בב' הדעות דחנניה ורבנן אם לשהות תנן או להחזיר תנן, משום דבברייתא איתא כן לענין שהייה, ולהסוברים כרבנן כל השאלה הייתה לענין שהייה, ואם כן בחזרה אסור, ולהסוברים כחנניה נמצא דעל כרחך צריך לומר שהשאלה הייתה לענין חזרה, ועל כן גם בחזרה מותר, אבל מאין לו לה'דגול מרבבה' דהגמ' מיירי לענין נתינה בתחילה, בעוד שאין שום הכרח לזה.

ועי' ב'תהלה לדוד' וב'משנה ברורה' שביארו את ראיית ה'דגול מרבבה', ולדבריהם אכן לכאורה נראה דיש ברייתא מפורשת דחזרה על ידי סמיכה מותר, וכמו שיתבאר בעז"ה.

דהנה בגמ' שלפני האבעיא דסמיכה הובא הברייתא הלזו בשלימותה: "תא שמע ב' כירות המתאימות אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה ואינה קטומה משהין על גבי גרופה וקטומה ואין משהין על שאינה גרופה ואינה קטומה, ומה הן משהין בית שמאי אומרים ולא כלום, ובית הלל אומרים חמין אבל לא תבשיל, עקר דברי הכל לא יחזיר דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר בית שמאי אומרים חמין אבל לא תבשיל ובית הלל אומרים חמין ותבשיל, בית שמאי אומרים נוטלין אבל לא מחזירין ובית הלל אומרים אף מחזירין", ע"כ הברייתא.

נמצא דמבואר להדיא בברייתא ההוא גופא דאף מחזירין, הרי דחזרה בוודאי מותר, ומזה הביאה הגמ' ראייה דגם בסמיכה מותר, ועל כן בוודאי מה שכתב ה'מגן אברהם' שלדעת הרמב"ם אסור בסמיכה, כל האיסור הוא רק לענין נתינה בתחילה.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

בגרופה וקטומה קיל יותר מדין שהיה באינו גרופה וקטומה, ועל כן אם מקילין לענין שהיה באינו גרופה וקטומה דעל ידי סמיכה מותר, כל שכן שיש להתיר איסור נתינה בתחילה בגרופה וקטומה שאינו אסור לכולי עלמא.

חזרה ונתינה בתחילה על גבי פלטה בשבת

והנה כל זה נוגע למעשה לענין נתינה לכתחילה על גבי פלטה של שבת, דלכאורה פלטה הוי ממש כסמיכה, שהרי הן חשש של שמא יחתה לא שייך בפלטה, כי במציאות אי אפשר לחתות שם, והן החשש של מחזי כמבשל לא שייך בזה, מכיוון שעל גבי פלטה אין דרך בישול, נמצא דהוי ממש כמו סמיכה, והוי לן להתיר אף להניח עליה לכתחילה.

ולענין שהייה ברור שמותר להשהות על גבי הפלטה מערב שבת, מכיוון שבשהייה החשש הוא רק שמא יחתה, ובפלטה לא שייך להגביה ולהנמיך את גודל האש ועל כן לא שייך חשש זה.

וכתבנו לעיל, דגם לענין חזרה דאסור גם מטעם מחזי כמבשל, מכל מקום אין בפלטה שום חשש, ודינו כדין כירה גרופה וקטומה, שהרי לא שייך ב' הטעמים של איסור חזרה, החשש שמא יחתה לא שייך בפלטה שלנו, שהרי אין אפשרות להגדיל ולהמעיט החום, והחשש דמחזי כמבשל גם כן לא שייך, מכיוון שבפלטה אין דרך בישול כלל.

אמנם לענין חזרה מחמירים העולם שלא להחזיר עליה קדירות, וכל שכן שלא לשים בתחילה תבשילים, ואף שנתבאר דלא שייך החששות של חזרה, שהרי לא שייך לחתות, וגם אין שם מקום בישול, מכל מקום יש לומר דכיוון דשייך לבשל שם, ויש אנשים המבשלים שם תבשילין ביום טוב על ידי שהייה מרובה וכדומה, על כן יש להיזהר בזה לכתחילה.

ועי' ב'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א הע' פג) שכתב הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל לדון אם דומה לדין המעזיבה שהיקל בה ה'מגן אברהם' בסי' רנ"ט אפילו נתינה בתחילה, ולא הצריך הפסק דף אלא משום היכר כדי שלא יבוא לחתות, כי שם באמת שייך חשש חיתוי, אולם בפלטה דאין חשש חיתוי, לכאורה אף הפסק דף אין צריך.

להתיר חזרה בסמיכה גמורה.

וכתב ה'ביאור הלכה' (ד"ה מותר לסמוך) שזה דוחק, דסוף סוף לפני שדחה הראיה, מבואר דחזרה בוודאי מותר, וע"כ שאם רוצים לאסור הסמיכה היינו רק לענין סמיכה בתחילה ולא לענין חזרה.

וה'תהלה לדוד' (אות א) הקשה עוד יותר, דבדעת ה'מגן אברהם' אי אפשר להעמיס כן בשום אופן, שהרי ה'מגן אברהם' בסק"ו כתב להדיא לענין ב' כירות המתאימות דגם בזה תלוי בב' הדעות, ולרבנן אסור חזרה בסמיכה גם באופן דמדליא אוירא.

[ב] ועל כן תירץ ה'תהלה לדוד' שה'מגן אברהם' למד דמה שכתב בברייתא ומה הם משהין וכו', קאי על סתם תנור גרופה ולא על שתי כירות המתאימות שברישא.

הכרעת ה'שולחן ערוך הרב'

כבר נתבאר שה'שולחן ערוך הרב' נקט כה'מגן אברהם', וכפי' הרע"א דחזרה בסמיכה תלוי במחלוקת חנניה ורבנן, ועל כן הוסיף דבמקום שאין צורך כל כך טוב לחוש לדבריהם להחמיר לענין חזרה בסמיכה, כרבנן דחנניה.

וזוהו חידוש, שהרי בריש הסימן בגוף המחלוקת של חנניה ורבנן לא כתב חומרא זו כלל, וכתב רק לנקוט כחנניה לקולא, וכאן כתב לענין חזרה שעל ידי סמיכה, דכיוון דתלוי במחלוקת חנניה ורבנן יש לחוש לשיטת רבנן לחומרא.

וכתב עוד דלא רק החזרה בסמיכה מותר וכמו שכתב הרמ"א, אלא אפילו סמיכה לכתחילה מותר, וכמו שכתב ה'מגן אברהם' בסוף סימן רנ"ט להתיר גם נתינה בתחילה על ידי סמיכה, וכסברת ה'דגול מרובה' שגם סמיכה לכתחילה מותר לחנניה.

ועי' בקונטרס אחרון (אות ג) שכתב סברא להקל בזה, כי מצינו בגמ' שרבי יוחנן לית ליה האיסור של חזרה בכירה גרופה וקטומה, ומתיר להחזיר הקדירה על הכירה אף כשהניחה על גבי קרקע, ואעפ"כ אוסר רבי יוחנן שהייה בכירה שאינה גרופה וקטומה, שהרי הוא משנה מפורשת, שאין משהין על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה.

הרי לפנינו שדין נתינה בתחילה

על המקילים בבעיא זו.

שיטת התוספות והר"ן ביישור הסתירה מדיני חזרה לדיני שהייה

ביאור הדברים, שהתוס' והר"ן הקשו מהו האיבעיא בגמרא אם מותר להחזיר בפניה ממיחם למיחם, הרי מבואר בפרק במה טומנין (גא, א) דפינה ממיחם למיחם מותר להטמין, הרי שבכלי שני יש יותר צד להקל, וא"כ גם לענין שהייה וחזרה יהא מותר בפניה ממיחם למיחם, ומהי שאלת הגמ'.

ותירצו התוס' בשם ר"ת, דלענין פינה ממיחם למיחם יש חילוק בין שהייה וחזרה לבין הטמנה, דגבי שהייה כשהוא באותו מיחם שהוא חם לא אתי לחתויי, אבל במיחם אחר שהוא קר אתי לחתויי, אבל גבי הטמנה יותר מותר כשהוא קר, דבחיתוי מועט לא יועיל שהרי הוא הולך להטמינו, ולכן לא חיישינן אם צינן את המאכל ע"י שפינן ממיחם למיחם.

והר"ן תירץ דשהייה שווה להטמנה, וכמו שמותר להטמין מאכל במיחם שני, ה"ה שמותר להחזיר ע"ג כירה מאכל במיחם שני, ושאלת הגמ' היא רק אם מחזירו לתוך הכלי הראשון, והיינו שחוזר וחיממו, וסברת הגמ' להיתר השתא אקורי מיקר לה וכו' לא שייך לענין זה, ושאלת הגמ' היא אם חשיב כהניחו ע"ג קרקע ואסור להחזירו, או אינו חשיב כן ומותר להחזירו.

שיטת התוספות והר"ן אם מותר להחזיר בפניה ממיחם למיחם כשנשאר בכלי השני וכשהחזיר לכלי הראשון

נמצא שנחלקו התוספות והר"ן אם מותר להחזיר בפניה ממיחם למיחם ונשאר בכלי השני, דלהתוספות לענין שהייה נשאר הגמ' באיבעיא ולא נפשט האבעיא, ורק לענין הטמנה מתירים בפניה ממיחם למיחם, ולהר"ן כמו שמותר להטמין בכלי שני, כמו כן מותר להחזיר כלי שני.

ועל כן כתב ה'משנה ברורה' דבפינה ממיחם למיחם מותר, וכמו שכתב הר"ן.

ולכאורה יש נפק"מ בין התוספות להר"ן גם לענין שאלה אחרת, דהיינו אם יש היתר להחזיר בכלי הראשון, דלהתוספות לא מצינו שיתווסף איזה איסור כשרוצה להחזיר מן הכלי השני לכלי ראשון, ולכאורה גם בזה

ועיי"ש שלמעשה לא היקל בזה אלא עם עוד צירופים, דהיינו שכבר היה על האש בשבת, אלא שהניחו על גבי קרקע, דלכמה דעות מותר להחזיר בכה"ג, וכמו שיתבאר להלן הרי דלענין נתינה בתחילה החמיר המג"א טפי, דכיוון שאנו רואים שעושה פעולה חדשה של נתינה על גבי האש, אף דבאמת אין כאן מקום בישול, מכל מקום מחזי טפי לאינשי כעושה איזו פעולה של בישול הקדירה, ועל כן אסור. ולפי זה גם בפלטה יש לומר דכל מה שמתירים היינו לענין שהייה מערב שבת, ולענין חזרה כשכבר הי' על הפלטה והי' דעתו להחזיר ועודו בידו, אבל כאשר נותן לכתחילה בשבת יש מקום להחמיר גם בפלטה.

והנה בשו"ת 'אגרות משה' (ח"ד סי' ע"ד אות לה) שהיקל בזה, אבל הוא הזכיר כתב בסברת ההיתר משום שלא שייך לבשל שם כלל, ולפי זה אולי בפלטה שלנו דשייך לבשל, רק שאין הדרך לבשל שם כי זה יקח הרבה שעות, ועל כן לא שכיח שאנשים יבשלו על הפלטה, אבל מכיוון דשייך לבשל, אולי יודה ה'אגרות משה' לאיסור.

והעולם אכן נוהגים איסור בדבר ואין נותנים לכתחילה תבשילים על גבי הפלטה אף דלא שייך שמא יחתה, וגם אינו מקום בישול כלל, והנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם.

שאלה זו נוגע למעשה באופן שרואה שהחמין [טשולנט] מתייבש ורוצה להוסיף מים מדוד מים החמים לתוך החמין, והדרך הכי נוחה לזה היא לערות המים באמצעות כוס, דהיינו לקחת מן המים החמים על ידי כוס ולערות לתוך הטשולנט.

הנה בגמ' (לח, ב) בעי רב אשי פינן ממיחם למיחם מהו, ונשאר בשאלה. וכתב ה'מגן אברהם' (סי' שיח ס"ק כ) דכמו שהרמ"א החמיר לענין שאר האיבעיות שבגמרא, ועל כן הצריך גם דעתו להחזיר וגם עודו בידו, ולא התייר בהניחו על גבי ספסל וכדומה, ה"ה שמחמיר בפניה ממיחם למיחם.

אולם ה'משנה ברורה' השמיט החומרא בפניה ממיחם למיחם, וכתב בשעה"צ (שם ס"ק מז) שהשמיט פינה ממיחם למיחם מכיוון שבלאו הכי יש דעות שמקילות במיחם שני, וציין לדברי התוס' (לח, ב ד"ה פינה) והר"ן (יז, ב ד"ה בעי), וסיים: על כן פשוט די' לסמוך

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הוספת מים לתוך הטשולנט דרך כוס

שאלה זו נוגע למעשה באופן שרואה שהחמין [טשולנט] מתייבש ורוצה להוסיף מים מדוד מים החמים לתוך החמין, והדרך הכי נוחה לזה היא לערות המים באמצעות כוס, דהיינו לקחת מן המים החמים על ידי כוס ולערות לתוך הטשולנט.

ולפי מה שנתבאר במשנתו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, הרי מה שנקט המשנ"ב לקולא הוא רק באופן של בפינה למיחם למיחם ונשאר בהכלי שני, דבזה נחלקו התוספות והר"ן אם מותר או לא, להתוספות נשאר הגמ' באיבעיא ולא נפשט האבעיא, ולהר"ן כמו שמותר להטמין בכלי שני, כמו כן מותר להחזיר כלי שני, ועל כן נקט המשנ"ב לקולא.

אבל בנידון דידן שמחזיר לתוך כלי ראשון עצמו שעומד על האש, הרי אין לנו להקל, מכיוון שהר"ן מודה דהוי בספק הגמרא, ובזה יש לנקוט כמו שמבואר ב'מגן אברהם' (סי' רג סק"כ) ובשעה"ר (סעי' יד) דזהו בכלל פינה ממיחם למיחם דנשאר הגמ' (לח, ב) בתיקו, ומחמירים בזה.

אמנם הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל עצמו כתב בשש"כ (פ"א הע' מט) שאין הדבר כן, ומותר לשפוך בכלי שני לתוך הקדירה המונחת על האש, שהרי הכוס עצמה מותר להניחה על האש אפילו להר"ן, שהרי היא מיחם השני, א"כ כמו שמותר להניח את הכוס עצמה על האש, הוא הדין דמותר להניחה בתוך הקדירה שכבר מונחת על האש, והאיסור הוא רק אם מניחה בתוך קדירה חמה שלא על האש, ואחר כך רוצה להחזיר אותה קדירה על האש, דאז אין הסברא שרצה לצננה ועל כן אסור להחזירו אח"כ על האש.

והנה כל זה לפי הבנתו דההיתר שייך רק בנשאר בכלי שני ולא כשהחזיר לכלי ראשון, אבל לפי דברינו שה'משנה ברורה' פסק לקולא גם במיחם ראשון, אין צריך לזה, שהרי פסק גם כתוס' לקולא ומותר אף במיחם ראשון.

ולפי מה שנתבאר שגם באופן זה היקל ה'משנה ברורה', שפיר יש למיקל על מי לסמוך. אלא דלענין הלכה למעשה, מכיוון שהמג"א וה'שולחן ערוך הרב' סתמו להחמיר בפינה למיחם למיחם, על כן נכון להחמיר

בהטמנה מותר ובחזרה אסור, אבל להר"ן אם מחזירו למיחם הראשון תמיד יש להחמיר בין לענין הטמנה ובין לענין שהייה, ואם עדיין נשאר בכלי השני בזה יש להתיר בין בהטמנה ובין בחזרה.

ויל"ע דאם ה'משנה ברורה' אכן לא העתיק האי דינא דפינה ממיחם למיחם משום דס"ל כהר"ן דאם נשאר בכלי השני הרי זה מותר, הרי היה לו להביא האיסור שיוצא מפירוש הר"ן, שאם מחזירו למיחם הראשון אסור להחזירו על האש.

וצ"ל דס"ל להמשנ"ב דלהתוס' מותר בהחזירו למיחם הראשון, כיוון דשאלת הגמ' היא רק משום דציננו, ולכן אם החזירו למיחם הראשון שהוא חם מותר להחזירו על האש.

ומה שכתב ב'שער הציון' לעיין בתוס' ובר"ן, אף שהתוספות והר"ן נחלקו בב' האופנים, נראה דכוונתו להקל בב' האופנים, בהחזירו למיחם הראשון מיקל על פי התוספות הסוברים דבכה"ג לא שייך הספק ומותר להחזירו, וכשלא החזירו למיחם הראשון מיקל משום דברי הר"ן הסובר דבמיחם שני בוודאי מותר, ולכן יש להקל בשניהם.

ומה שהיקל גם כהתוספות וגם כהר"ן היינו משום שכל האיסור הוא רק מספק, והרי המחבר פסק לקולא בכל הספיקות, ועל כן אף שהרמ"א מחמיר בכל הספיקות שבגמרא, מכל מקום בהצטרף דעה אחת לקולא שוב אי אפשר להחמיר, ועל כן כל שיש לנו או דעת התוס' או דעת הר"ן לקולא, שפיר יש להקל אף לדעת הרמ"א.

וכן משמע דס"ל דמותר אף במיחם ראשון, שהרי כתב שלא הזכיר את החומרא של פינה ממיחם למיחם, ומשמע שמדגיש שלא הזכירו כלל, לא במיחם ראשון ולא במיחם שני.

אולם יש הסוברים שה'משנה ברורה' פסק לגמרי כהר"ן ומיקל רק במיחם שני, אבל למיחם הראשון אסור להחזירו, וכ"מ הלשון בשעה"צ שכתב דיש דעות המקילות במיחם שני, ולא כתב דיש דעות המקילות בפינה ממיחם למיחם בסתמא. וצ"ע שהרי כתב לעיין גם בתוספות וגם בר"ן, ומשמע יותר שהיקל בכל האופנים.

כדבריהם שלא להחזיר מים חמים לתוך הטשולנט באופן זה שמניח מן הקומקום לתוך כלי ריק, ומשם לתוך הקדירה.

לערות המים מן הדוד תיכף לתוך הקדירה

וכדי שלא להיכנס לחשש הנ"ל יש המסלקים את קדירת הטשולנט מן הפלטה, ומניחים את כל הקדירה מתחת לברז של דוד המים החמים, ומערים את המים מן הדוד תיכף לתוך הקדירה, ובזה יצאנו מידי חששות של חזרה בשבת, שהרי מכניס את המים מכלי שעומד על האש לתוך כלי ראשון שעמד על האש, וככה מחזיר את הכלי ראשון על האש.

אלא שבזה יש להיזהר משום בשר בחלב, שהרי הזיעה של קדירת החמין והבשר עולה מתוך הקדירה ונבלעת בהדוד של המים החמים, ואיך ישתה אחר כך קפה חלבי במים הללו שבלעו טעם בשר.

וכבר ביארנו באריכות בספר 'מגד חדש' על הלכות תערובות (סי' קה סעיף ג), שאפשר לעשות כן על ידי שימתין אחר פתיחת הכיסוי זמן מה, שלא תעלה זיעה מרובה מהתבשיל, וגם ירחיק קצת הקדירה מברז הדוד באופן שלא תעלה הזיעה מהתבשיל על הדוד.

אמנם היות שצריך שתהא עודה בידו ושלא להניחה מידי אפילו לרגע אחד, על כן קשה קצת לעשות כן להחזיק את הקדירה בידו עד שיכלו האדים העולים מן הקדירה וכו'.

ובשעת הדחק כשא"א לו להחזיק את הקדירה ליד הברז, כבר נתבאר שיש למיקל על מי לסמוך, אם יעשה כשיטת ה'משנה ברורה' לשפוך המים לתוך הטשולנט דרך כוס.

העצה המובחרת לשפוך המים דרך הכיסוי של הקדירה

ואפשר לעשות גם בדרך אחרת שלא יהיה לא חשש פינה ממיחם למיחם מצד דיני שבת, ולא חשש של הבל מצד דיני בשר בחלב, וגם יעלה לו יותר בניקל מלהביא כל הקדירה תחת פי הדוד.

דהיינו שיטול את הכיסוי מע"ג הקדירה של הטשולנט, ויחכה קצת עד שתיפסק הזיעה לעלות ממנו, וזה אינו לוקח זמן רב שהרי אין בכיסוי מאכל שממנו עולה הזיעה, אלא שיירי הזיעה של הקדירה, ויערה שם את המים החמים דרך הכיסוי.

מסקנת התשובה:

א] איסור חזרה בשבת באופנים האסורים קיימת גם בזמנינו, אף דחשש שמא יחתה לא שייך כל כך והי' אפשר להקל עכ"פ לענין דיעבד, מכל מקום בחזרה יש טעם נוסף משום מחזי כמבשל, וזה שייך אף בזמנינו.

ב] מנהג העולם להחמיר אף לענין פלטה, אף דלא שייך כל כך לא חשש חיתוי, ולא חשש מחזי כמבשל, מכל מקום אין מחזירים עליה תבשיל כל זמן שאין בזה תנאי היתר חזרה, דהיינו עודו בידו, ודעתו להחזיר, ולא נצטננה לגמרי. ויש לחומר אף על מה לסמוך לענין לכתחילה.

ג] אם רואה שנחוץ להוסיף מים לתוך הטשולנט בשבת, העצה הכי מובחרת שיטול את הכיסוי מע"ג הקדירה של הטשולנט, ויחכה קצת עד שתיפסק הזיעה לעלות ממנו, וזה אינו לוקח זמן רב שהרי אין בכיסוי מאכל שממנו עולה הזיעה, אלא שיירי הזיעה של הקדירה, ויערה שם את המים החמים דרך הכיסוי.

ד] ואם אי אפשר לו לעשות כן, אפשר גם להוריד את קדירת הטשולנט מן הפלטה, ולהניחה מתחת לברז של דוד המים החמים, ולערות את המים מן הדוד תיכף לתוך הקדירה, אלא שבזה יש להיזהר שימתין אחר פתיחת הכיסוי זמן מה, שלא תעלה זיעה מרובה מהתבשיל, וגם ירחיק קצת הקדירה מברז הדוד באופן שלא תעלה הזיעה מהתבשיל על הדוד. ויזהר שישאר בידו ויהא דעתו להחזירו.

ה] ובשעת הדחק כשא"א לו להחזיק את הקדירה ליד הברז, כבר נתבאר שיש למיקל על מי לסמוך, ואין למחות בידו, אם יעשה כשיטת ה'משנה ברורה' לשפוך המים לתוך הטשולנט דרך כוס.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א

חבר ביה"ד המיוחד לענייני כשרות

חומר איסור אכילת תולעים

האכילה, וכדאיתא בגמ' יומא דף לט עמוד א - תנא דבי רבי ישמעאל: עבירה מטממת לבו של אדם, שנאמר ולא תטמאו בהם ונטמתם במ אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם. תנו רבנן: ולא תטמאו בהם ונטמתם במ, אדם מטמא עצמו מעט - מטמאין אותו הרבה, מלמטה - מטמאין אותו מלמעלה, בעולם הזה - מטמאין אותו לעולם הבא. תנו רבנן: והתקדשתם והייתם קדשים - אדם מקדש עצמו מעט - מקדשין אותו הרבה, מלמטה - מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה - מקדשין אותו לעולם הבא. וברמב"ן דברים פרק יד פסוק ג - לא תאכל כל תועבה - הנה רצה להוסיף ביאור במאכלים האסורים, ולכך אמר "לא תאכל כל תועבה" להגיד כי כל הנאסרים נתעבים לנפש הטהורה. וענין כל תיעוב, שנאה ומיאוס, כענין כי נתעב דבר המלך (דהי"א כא ו), כל אכל תתעב נפשם (תהלים קז יח), כי המאכלים האסורים גסים יולידו עובי ואטימות בנפש, כאשר הזכרתי במקומו (שמות כב ל). ועל כן אמר עוד (פסוק כ) כל עוף טהור תאכלו - להגיד כי אלה אשר אסר נתעבים והשאר טהורים וראויים לנפש טהורה:

התורה הזהירה פעמים רבות מפני מאכלות אסורות, ועם ישראל נתייחד בקדושת האכילה, כמאה"כ (ויקרא י"א) "אל תשקצו את נפשתיכם בכל השך השך: ולא תטמאו בהם ונטמתם במ פי אני ה' אלוקיכם והתקדשתם והייתם קדשים פי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השך הרמש על הארץ: פי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים להית לכם לאלקים והייתם קדשים פי קדוש אני". ובגמ' ב"מ סא ע"ב - תנא דבי רבי ישמעאל: אמר הקדוש ברוך הוא: אילמלא (לא) העליתי את ישראל ממצרים אלא בשביל דבר זה, שאין מטמאין בשרצים - דיי. ובמדרש רבה ויקרא רבה (וילנא) פרשת שמיני פרשה יג סימן ב - אמר רבי תנחום בר חנילאי משל לרופא שנכנס לבקר שני חולים אחד לחיים ואחד למיתה אמר לזה של חיים זה תאכל זה לא תאכל ושאינו לחיים אמר כל דבעי הבו ליה כך עובדי כוכבים שאינן לחיי העוה"ב כתיב בהם (בראשית ט) כירק עשב נתתי לכם את כל, אבל ישראל שהם לחיי העולם הבא זאת הבהמה אשר תאכלו. ובגמ' שבת דף קמה ע"ב - מפני מה עובדי כוכבים מזהמים - מפני שאוכלין שקצים ורמשים.

וחומר ענין מאכלות אסורות, מכיון

וקדושת עם ישראל תלוי בקדושת

ותגבר בו בחינת הרע מעתה השומר עצמו ממאכלות הרעות יתגבר החפץ בו בדברים הנוגעים לנפש, והוא אומר לעשות רצונך אלהי חפצתי וזה היה לי להיות תורתך בתוך מעי:

ובשו"ת דברי חיים יורה דעה חלק א סימן ז - ודבר זה ידוע שאין דבר עבירה כמאכלות אסורות שמטמטם הלב הישראלי [עי' סי' פ"א סעיף ז' בהגה] ובעוה"ר על ידי זה יצאו כמעט מן הדת כמה קהלות בארץ לועז על ידי השו"ב הקלים ואכלו ונתפטמו בטריפות וגברו עליהם זיעות זרות עד שפקרו ונאבדו מתוך קהל הקדוש.

והרחיב על זה הדיבור בספר הק' מסילת ישרים פרק י"א - וכך אמרו (בספרא שמיני): לא תטמאו בהם ונטמאתם בהם (ויקרא יא), אם מטמאים אתם בהם, סופכם לטמא בהם, והיינו, כי המאכלות האסורות מכניסים טומאה בלבו ובנפשו של אדם עד שקדושתו של המקום ברוך הוא מסתלקת ומתרחקת ממנו. והוא מה - שאמרו בש"ס גם - כן (יומא ט:): ונטמאתם בהם, אל תיקרי ונטמאתם, אלא ונטמאתם, שהעבירה מטממת לבו של אדם, כי מסלקת ממנו הדיעה האמיתית ורוח השכל שהקדוש - ברוך - הוא נותן לחסידים, כמו שאמר הכתוב (משלי ב): כי ה' יתן חכמה, והנה הוא נשאר בהמי וחומרי משוקע בגסות העולם - הזה. והמאכלות האסורות יתירות בזה על כל האיסורין, כיוון שהם נכנסים בגופו של האדם ממש ונעשים בשר מבשרו. וכו', והנה מי שיש לו מוח בקדקדו, יחשוב איסורי המאכל כמאכלים הארסיים או כמאכל שנתערב בו איזה דבר ארסי. כי הנה אם דבר זה יארע, היקל אדם על - עצמו לאכול ממנו אם ישאר לו בו איזה בית מיחוש, ואפילו חששא קטנה? ודאי שלא יקל. ואם יקל, לא יהיה נחשב אלא לשוטה גמור - אף איסור המאכל כבר בארנו, שהוא ארס ממש ללב ולנפש. אם - כן מי איפוא יהיה המיקל במקום חששא של איסור אם בעל שכל הוא. ועל דבר זה נאמר (משלי כג): ושמת סכין בלועיך אם בעל נפש אתה.

ובמיוחד הזהירה התורה הק' מאכילת שרצים, שיש על זה כמה לאוין וכדאיתא בגמ' מכות דף טז ע"ב - אמר אביי: אכל פוטיטא לוקה ארבעה; נמלה - לוקה חמש, משום שרץ השורץ על הארץ; צרעה - לוקה שש, משום שרץ העוף. וכן פסק הרמב"ם הלכות

שהאוכל מתהפך לחלק מהאדם, על כן הם פוגמים ביותר, וכמו שכתב באוהחה"ק - ואולי שבא הכתוב להודיע כי האוכל מהשרצים תעשה נפשו עצמה שרץ, והוא אומר אל תשקצו את נפשותיכם פירוש לא תעשו נפשותיכם שקץ ובמה בכל השרץ השורץ על הארץ כשתאכלו אותה. ולך נא ראה מה שכתבנו בפרשת בראשית ברמז פסוק (א כו) וירדו בדגת הים וגו'. ותמצא מאמרם ז"ל (פסחים מט ב) שאמרו על עמי הארץ הם שרץ ובנותיהם שקץ וגו', וכל דבריהם ז"ל ברוח הקודש נאמרו והם דברינו עצמם. ואמרו ולא תטמאו בהם אולי שיכוין לומר שצריכין ישראל להזהר לבל יכנסו לפיהם אפילו בהיסח הדעת, כי הפרש שבין השוגג למזיד במציאות זה כשוגג כמזיד, כי התיעוב יעשה מעשהו בנפש אדם אפילו בהיסח הדעת, אלא שישתנה הפגם במעשה מזיד תעשה נפשו שקץ ובשוגג תטמא נפשו ותטמטם, והוא אומר ולא תטמאו ונטמאתם בהם. וצריך האדם לזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוץ זה, ומה גם בזמנים אלו שנזהם האויר והארצות כולן יחד ואין לך גידולי קרקע שאין בהם מהשיקוץ שומר נפשו ישמור את הדבר:

וכתב עוד באוהחה"ק ויקרא פרק יח - עוד אולי שנתכוון להודיע הקדמה אחת ששמעתי משם הרב הקדוש מהר"י לוריא זצוק"ל (שער הגלגולים יט) והוא כי לפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע בטבעו ומזגו ולא ידע מאיזה סיבה והוא עצמו יתמה איך נהפך בדעתו, ואמר כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל שיש בו חלק מחלקי הרע או יש בו נפש רעה מהגלגולים לסיבת תחלואיהם וכאשר תכנס הנפש הרעה או ניצוץ הרע בקרבו תטהו מטוב לרע

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

כשרות בהלכה

זה, וגם לדרוש ברבים חומר איסורו, ישמע חכם ויוסיף לקח.

ובספר בן איש חי (שנה ראשונה פרשת צו סעיף כז) - יזהרו הנשים בבדיקת החזרת והכרפס, דכל תולע יש בו חיוב חמשה מלקיות, והדבר הזה תלוי בצואר האשה בעלת הבית, דכל בני בית סומכין עליה בזה, ואם מקילה בבדיקה אפשר שיהיה תלוי בצוארה חיוב מלקות יותר משערות ראשה, בפרט בהיות בני הבית מרובין, ובמקומות אלו שהתולעים קטנים מצויים הרבה בירקות. מעשה בחכם אחד שנכנס בערב פסח לחצר אחד וראה את האשה בעה"ב לפניו שני סלים גדולים מלאים חזרת, והיא רוחצת העלים של החזרת ורואה אותם במהירות כלאחר יד ומנחת בסל לפניו. ויאמר לה החכם, כמה שערות יש בראשך. א"ל לא מניתי אותם, ולפי דעתי א"א למנותם. א"ל שערות ראשך אפשר להמנות, אך חיוב המלקיות אשר בצוארך א"א להמנות. א"ל מה אעשה בני הבית מרובין ורוצין לאכול חזרת הרבה כי ערב להם. א"ל תשובה זו לא תצילך ביום הדין, על כן שמעי לעצתי ותשליכי העלין שצריך להם בדיקה מרובה, ותקחי הקלחים דוקא.

ומפאת ירידת הדורות, מתרבים החרקים במאכלים כן כתב באוהה"ק - (ויקרא פרק יא פסוק מג) - ואמרו ולא תטמאו ונטמתם בם. וצריך האדם ליזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוץ זה, ומה גם בזמנים אלו שנזהם האויר והארצות כולן יחד ואין לך גידולי קרקע שאין בהם מהשיקוץ שומר נפשו ישמור את הדבר:

ואף אותם חרקים שקשה למוצאם, וצריך עיון רב בכדי למצוא אותם, יש עליהם איסור דאורייתא, וכבר הרחבנו את הדיבור בזה, במאמר בנתיבות הכשרות. תשע"ז. לכן כל שומר נפשו יזהר ביותר, לאכול רק אותם פירות וירקות שהם בהשגחה מעולה, ונקיים מחרקים ותולעים. והשומר נפשו מוסיף קדושה על עצמו כמו כתב הרמב"ם בסוף הלכות מאכלות אסורות. - וכל הנזהר בדברים אלו מביא קדושה וטהרה יתירה לנפשו, וממרק נפשו לשם הקדוש ברוך הוא שנאמר והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני.

מאכלות אסורות פרק ב הלכה כג - הרי שהיתה הבריה משרץ העוף ומשרץ המים ומשרץ הארץ כגון שהיו לה כנפים והיא מהלכת על הארץ כשאר שרצים והיתה רבה במים ואכלה לוקה שלש מלקיות, ואם היתה יתר על זה מן המינין שנבראו בפירות לוקה עליה ארבע מלקיות, ואם היתה מן המינין שפרין ורבין לוקה חמש, ואם היתה מכלל עוף טמא יתר על היותה משרץ העוף לוקה עליה שש מלקיות: משום עוף טמא, ומשום שרץ העוף, ומשום שרץ הארץ, ומשום שרץ המים, ומשום רומש על הארץ, ומשום תולעת הפירות, בין שאכלה כולה בין שאכל ממנה כזית, לפיכך האוכל נמלה הפורחת הגדילה במים לוקה חמש מלקיות.

אם כן האוכל שרץ המים, כגון תולעים הנמצאים בדגים, [באופן שאסורים באכילה כמבואר בשו"ע] חייב בארבעה לאוין, והאוכל שרץ הארץ כגון התולעים הנמצאים בפירות, חייב בחמשה לאוין, והאוכל שרץ העוף, כגון אותם זבובונים שבירקות, חייב בששה לאוין,

והדברים מבהילים, וכתב בספר פלא יועץ, (ערך בבדיקה) וכבר צווחו על זה בספרים צעקה גדולה ומרה, שהרי כל אשר בשם ישראל יכונה לא יאכל נבלה, טרפה או בשר חזיר וכדומה, גם אם יתנו לו כל כסף וזהב שבעולם. ואם ירצו לאונסו יסבול עונשים מרים עד מות ולא יעבור, אף על פי שהחייך נהנה מאכילת חזיר וכדומה. וכאשר תדייק באכילת נבילה טריפה או חזיר אין בהם אלא לאו אחד, ולעומת זאת באכילת תולעת אחת יש ארבעה או חמישה לאוין. נמצא שהאוכל ללא זהירות וללא בבדיקה ברגע אחד עלול לאכול מאה תולעים ולעבור על תילי תילים של לאוין בשאט נפש. בלי שום הנאה כלל רק מחמת חוסר זהירות.

וטעם שהחמירה התורה באיסור אכילת שרצים, כתב בפרי חדש (יו"ד סוף סימן פ"ד) - והחמירה התורה בזה בהרבה לאוין ומלקיות, היות שהוא איסור מצוי מאוד, בפירות בירקות ובקטניות, ברוב מיני מאכלות, ואי אפשר ליזהר מלהכשל בהם, אם לא בזריזות גדול, ולפיכך הוצרך הכתוב לזרז ביותר ולהרבות לאוין באיסור שרץ הארץ. ומעתה כל אדם יזרז בעצמו מלהכשל באיסור

שאלות ותשובות

מאת הגאון רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א
 דומ"צ דקהל מחזיקי הדת וחבר בית דין המיוחד לעניני כשרות
 בעמח"ס שו"ת "שבט הקהתי" וש"א"ס

איסור הנאה מבשר וחלב

שאלה:

בעל תשובה שמתחזק שעובד בחנות של פיצה שעושה שליחויות אבל יש בעיה שאופים בשר עוף ביחד עם הפיצה אי מותר לו להמשיך לעבוד שם בשליחות.

תשובה:

מטעם דאסור ליהנות מבשר וחלב אין לאסור לקבל כסף עבור כל שליחות אע"ג דרוב הפוסקים ס"ל דכמו דאסור לבשל בשר וחלב אסור ג"כ לאפות דאפיה הוי בכלל הבישול [עי' במנחת יעקב פ"ה ג' ובדרכ"ת סי' פ"ז ס"ק י"ג]

מ"מ בשאלתינו כיון דאפו בשר עוף עם גבינה דאסור רק מדרבנן ואינו אסור בהנאה עי' יו"ד [סי' פ"ז ה"ג] והגם שדעת המהרש"ל מובא שם בס"ק א' בטו"ז דאפילו בשר עוף עם חלב אסור בהנאה דעת הטו"ז ושאר פוסקים חלקו על המהרש"ל וס"ל דבשר עוף בחלב מותר בהנאה ואסור רק לאכול.

ברם בנד"ד יש לאסור משום מי שעושה השליחות הגם שאינו עובר מה"ת משום ולפני עור וגו' כיון דהקונה הי' יכול ליקח מהחנות מבלי שמביא לו, מ"מ עדיין אסור משום מסייע לדבר עבירה דאסור מדרבנן.

ואע"ג דמסייע בשכר ולא בחינם, ג"כ אסור לסייע לדבר עבירה כדמשמע במס' ע"ז [נ"ה ע"א] במשנה ע"ש ברש"י ור"ן ועי' בשד"ח ח"ד דף רפ"ד ס"ק מ"ג.

אך יש לעיין אי אסור לסייע באיסור דרבנן עי' בפרמ"ג או"ח סי' קס"ג בא"א ס"ק ב' שדן בזה ונוטה להקל, ועי' בשד"ח ח"ד דף קמ"ב ס"ק מ"א שהביא בזה מחלוקת ע"ש.

וכן נראה אם יכול בקל למצוא עבודה אחרת יעזוב הך עבודה ויעסוק בעבודה שאין בה שום חשש איסור, אבל אם קשה לו למצוא עבודה אחרת יכול לעסוק בעבודה הנ"ל ולסמוך על הני פוסקים דס"ל דבאיסור דרבנן אין איסור לסייע מכיון דבבשר עוף בחלב הוא רק דרבנן אפשר להקל ולסייע.

אבל אם אופים הפיצה הגבינה עם בשר בהמה שאסור מן התורה ודאי שיעזוב הך עבודה ויחפש עבודה בהיתר ולא באיסור ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו והשי"ת לא ימנע ממנו למצוא עבודה כשרה ולפום צערא אגרא.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

בענין כלים שבישלו בהם חמץ בפסח

שאלה:

נשאלתי לגבי מה שהיה בעיר אחת בחו"ל, שמכרו לכבוד פסח קציצות דגים שמעורב בתוכן קמח מצה חמץ, משום שחשבו שזהו קמח מצה כשר לפסח. לפני יו"ט בישלו את הדגים הללו, ורק בחוה"מ נודע שבקציצות הדגים היה מעורב חמץ, ולא היה בו שיעור שישים מן ההיתר, כדי שיתבטל בשישים [קודם הפסח] דין הדגים, שוודאי אסור לאוכלם ואסור ליהנות מהם, ויש לבערם בחוה"מ כדין חמץ גמור, עי' סי' תמ"ו ס"א. השאלה היא, האם מועיל להגעיל את הכלים בחוה"מ פסח אחר שעברו כ"ד שעות, כאשר הקדירה תהיה אינו בן יומו, או דאינו מועיל הגעלה, כי היה הפסד גדול שהרבה אנשים יצטרכו לקנות הרבה סירים לבשל בהם.

תשובה:

עי' באו"ח סי' תנ"ב ס"א, דבפסח אפילו בחוה"מ אי אפשר להגעיל כלים מאיסור חמץ, לפי מה דקי"ל בס' תמ"ז סעיף ו' ברמ"א דבפסח אסור חמץ הנותן טעם לפגם במשהו, ובכל פעם כשמגעיל כלי יכול ליכנס חמץ אשר בלוע בכלי אל המים, ויחזור אל הכלי שמגעיל, והגם שהוא נוטלפ"ג, מ"מ אסור הרמ"א ואפילו אם יש במים שישים נגד הבליעות גם כן אסור, עיין שם בנו"כ.

אכן נראה עצה היאך יהא אפשר להגעיל את הכלים בשעת הדחק וצו"ל, והוא שיתן בתוך המים שמגעיל בהם את הכלים דבר שפוגם מאוד, כגון סודה קאוסטית וכדומה, אשר הוא פוגם את החמץ לגמרי ומשווהו לעפר בעלמא. ואפרש טעמי, דעי' במ"ב סי' תמ"ז ס"ק צ"ז, דכתבו הפוסקים דאפילו דנוטלפ"ג אסור בפסח, מ"מ אם נפסד לגמרי עד שיהא כעפרא דעלמא אין בו איסור כלל, ואפשר דאף שנפסד לאחר זמן איסורו דאסור בהנאה וכו' מ"מ אינו יכול לאסור התערובות, דזה לא נקרא הנאה, דמפסיד המאכל. עכ"ל המ"ב. והמקור הוא בחק יעקב שם.

[ועי' בשו"ע הרב סוף סי' תמ"ז, דמשמע דס"ל דבפסח לא מהני ע"ש.] ולפי"ז מה שחוששין דטעם החמץ שנפלט ע"י ההגעלה יכנס לתוך הכלי, ואפילו דהוי נוטלפ"ג ורק משהו מפני דמשהו חמץ אסור בפסח, מ"מ הכא שבמים של הגעלה יש בתוכו דבר הפוגם לגמרי את כל המים ומשווהו לעפר בעלמא, א"כ נגסם לגמרי טעם חמץ הנפלט ומתערב עם שאר המים. והואיל ונפסד לגמרי מיד ביציאת הבליעות למים, תו אין חשש, אפילו יכנס שוב לתוך הקדירה ודו"ק.

ויש לצרף ג"כ דעת שו"ת המכתם לדוד [מר' דוד פרדו באו"ח סי' כ'] מובא באורחות חיים החדש ובכף החיים סי' תנ"ב ובמעדני שמואל הל' פסח ובעוד פוסקים, שהתיר למי שהגיע בערב פסח לכפר של עכו"ם, שאם לא היתה לו יכולת לקנות כלים חדשים ולא להגעיל את הישנים קודם הפסח, דיוכל להגעילם אף בפסח. וזאת בדווקא כאשר אינם בן יומו, דבכה"ג סומך על הפוסקים הסוברים דנוטלפ"ג מותר בדיעבד בפסח. ע"ש.

והנה בני"ד שזה שעת הדחק גדול באופן דאי אפשר דכולם יקנו סירים חדשים לפסח, די ש לסמוך על הנ"ל להגעילם בחוה"מ פסח במים שיש בתוכם דבר הפוגם לגמרי, ואם אפשר שיגעיל בכלי שיש בו מים שישים נגד הכלי שמגעיל, ובתנאי שיסכימו עמי מגדולי ישראל שליט"א.

שימוש במיחם מימות השנה בשבת אחר שביעי של פסח

שאלה:

בבהמ"ד ר' בארץ ישראל שרבים צריכים להשתמש בשבת שחל תיכף אחר שביעי של פסח דשביעי של פסח חל בער"ש ורבים צריכין להשתמש בשבת עם המיחם מים שמשתמשין בו כל השנה ולפעמים שמים במשך השנה על המיחם חמץ לחממו ולא הכשירו המיחם לכלי פסח האם מותר להחם מים בהמיחם בשביעי של פסח ולהשתמש עם המים רק בשבת שאח"כ.

תשובה:

א) ע"י בשו"ע סו"ס ת"נ ברמ"א דיש להחם בכלי חמץ ולרחוץ בהן וכו' וכן הוא המנהג ואין חשש של רוצה בקיומו של החמץ המובלע בדופני הכלי דלא אמרינן כן בחמץ המובלע שאינו בעין ע"י"ש במ"ב ס"ק כ"ו. וא"כ לכ' בנד"ד שאינו רוצה להשתמש עם המים בפסח אלא לאחר הפסח לכ' אין חשש.

ברם לכ' יש לאסור ע"פי שכ' שם המ"ב בס"ק כ"ז בשם הבית מאיר הא דמתיר הרמ"א לחמם מים הוא דווקא בכלי המיוחד לרחיצה ולכביסה שאין דרך להשתמש בו לאכילה או לשתיה אבל בכלי שדרך לפעמים להשתמש בו לאכילה או לשתיה צריך להצניע הכלי במקום צנוע גזירה שמא ישתמש בו לאכילה ומ"מ דרך ארעי אין להחמיר ע"י"ש ולפ"ז בשאלתינו כיון שהכלי המיחם מיוחד לשתיה ומחמם בו מים לשתיה יש חשש שמא יבא לשתות בפסח מהמים שהוחמו שם.

ב) אך לכ' יש להתיר להמחבר דס"ל דהולכין בכלי אחרי רוב תשמישו ע"י ס' תנ"א ס"ו והרמ"א אוסר ובהפסד מרובה גם הרמ"א מתיר ע"ש, ובנד"ד כיון דרוב תשמישו של המיחם הוא להרתיח מים ורק לפעמים מחממין חמץ על המיחם יש להקל עכ"פ לדעת המחבר.

ואפילו הרמ"א שאוסר מ"מ בדיעבד מקיל ע"י"ש במ"ב ובשעה"צ וע"כ י"ל דכה"ג לא חששו להרתיח בו מים לשתות אחר הפסח שמא יבואו לשתות בפסח כיון דבדיעבד או בהפסד מרובה מותר אף להרמ"א עכ"פ באינו בן יומו ע"ש בשעה"צ.

ברם ס"ל להרבה פוסקים דרוב תשמיש שייך רק לגבי הגעלה כיוון דרוב תשמישו של הכלי הוא להשתמש בו חמץ בכלי שני ורק לפעמים משתמשין בו בכלי ראשון יכולין להגעילן בכלי דהולכין אחרי רוב השימוש של רוב הפעמים, ודי בהגעלה מועטת.

אבל אם רוב פעמים אין משתמשין בו חמץ ורק לפעמים משתמשין חמץ בהכלי יש להגעיל מדינא ואין הולכין בו אחר רוב תשמישו שלא תצטרך להגעילו (וע"י בהגהת חכמת שלמה על יור"ד ס' צ"א ס"ק ד ובשו"ת מנחת שלמה (ח"ב ס' צ"ז ס"ק ד) וכן משמע במ"ב (ס' תנ"א ס"ק מ"ו) ובשו"ת בית דוד יור"ד (ס' ס"ד) וכן איתא בחזו"א או"ח הל' פסח סי'

[ברם יש מתירין דגם בכה"ג אמרינן דהולכין אחר רוב תשמישו ע"י ת' דברי מלכיאל ח"ג סי' ל"ו בד"ה ולפי"ז ובשו"ת זקן אהרון ח"ב ס' מ"א, וכן ע"י בבית מאיר יור"ד סי' צ"ו וע"י"ש בחו"ד סוף סק"ז].

ג) אכן יש להתיר מטעם אחר דאפילו כששם חמץ על המיחם כשעומד על האש לחממו כיון שזה מיחם גדול ע"פ רוב יש שישים בהמים נגד החמץ הנבלע בהמיחם וא"כ נתבטל טעם החמץ בהמיחם בשישים ואפילו הכיסוי של המיחם שמישים עליו החמץ ג"כ מתבטל טעם החמץ הנבלע בו כשהמים במיחם רותח והאדים עולין להכיסוי וא"כ אפילו ישכח וישתמש עם המיחם לשתות בו בפסח מדינא אין חשש ע"כ אפשר להרתיח בו מים וקודם לכן ישטפנו היטב וינקנו ואם יכול להגעילו דהיינו להרתיח מים וגם הכיסוי יגעיל דאע"ג דאין מגעילין בפסח מ"מ אם ההגעלה היא לחומרא בעלמא אפשר להגעיל כמש"כ הפוסקים ואם א"א להגעיל ג"כ מותר להרתיח בו מים אך יסגרנו היטב שלא יבואו להשתמש בו בפסח רק בשבת, ויזהירו דבני חו"ל ששוהים באר"י דבשבת אצלם עדיין אחרון של פסח לא ישתמשו בהמים מהמיחם. וכן בני א"י ישתמשו במים שנרתחו. כנלע"ד.

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הגאון רבי שלמה בינעט שליט"א

דומ"ץ בקהלתינו הק'

קניית וויסקי בחנות ה"דיוטי-פרי" בנתב"ג

עליו הפסח אין למחות ביד המיקל.

[א] האם הוויסקי הוא חמץ גמור?

בראש וראשון יש להקדים הקדמה קצרה בענין סוגי המשקאות החריפים הנעשים על ידי תערובת של אלכוהול, ובפרט משקה ה"וויסקי" שהוא משקה עם תערובת גדולה מאוד של אלכוהול.

משקה הוויסקי נעשה מהלתת הנמצא במיני דגן, בעיקר בשעורים, שהוא מקור הסוכר שתוסס והופך לאלכוהול על ידי פעולת השמרים, וכיון שהדגן מושרה במים הרי נעשה הדגן חמץ גמור. האלכוהול נעשה מזיעת השעורים הללו, על ידי שלוקחים את השעורים, מנבטים אותם, מתססים אותם, מרתיחים אותם עד שמתאדים, ואח"כ לוכדים את האדים העולה מן השעורים, מקררים אותם, עד שהופכים אותם לנוזל אלכוהולי. הוויסקי הוא משקה בעל תכולת אלכוהול גבוהה מאוד.²

מצינו באחרונים נידון זיעה העולה מחמץ ומשאר איסורים אם דינו כמו האיסור או לא, ויש שהקילו בזה, עי' שו"ת משכנות יעקב (י"ד סי' לד).³

אמנם הסכמת הפוסקים היא שוויסקי שנעשה מזיעת שעורים או זיעה מאחד משאר מין דגן הרי זה חמץ גמור, וכש"כ בשועה"ר (סי' תמב סעי' ט): זיעה היוצאת מחמץ הרי היא כעצמו של חמץ, לפיכך י"ש הנעשית מתבואה

שאלה נחוצה ושכיחה, שנוגע להרבה אנשים במשך כל השנה: האם מותר לקנות וויסקי ושאר מוצרים שיש בהם חמץ או ספק חמץ בחנות דיוטי פרי שבשדה תעופה נתב"ג, או שיש בזה איסור גמור, או חשש איסור של חמץ שעבר עליו הפסח.⁴

שאלה זו אינו נוגע רק בין פסח לשבועות, כי הרי חמץ שעבר עליו הפסח אסור כל השנה כולה מדרבנו, ועל כן שאלה זו תקפה במשך כל השנה כולה.

תשובה: חסידים ואנשי מעשה המתרחקים ממאכלות של איסור, מחמירים שלא לקנות וויסקי ושאר מוצרים של חמץ, במשך כל השנה כולה, מחנות ה"דיוטי-פרי" שבנתב"ג, לא מבעיא באופן שלא נמצא שם תלוי על הכותל אישור מכירת חמץ על ידי הרבנות וכדומה, אלא אפילו אם נמצא שם שטר מכירת חמץ, גם כן נמנעים מלקנות שם, כיון שלהרבה פוסקים אין תוקף למכירת חמץ הנעשית על ידם, כיון שהחנות פתוח בימי הפסח, ומוכרים את החמץ כרגיל במשך כל השנה.

ומכל מקום אין למחות ביד המיקל בזה, אחר שעברו כמה ימים אחרי הפסח, כיון שיש לו על מי לסמוך, לא רק כשיש לו שטר מכירה, אלא אפילו כשאין לו שטר מכירה אין למחות ביד המיקל, כיון שמדובר במשקה הנעשה מזיעת חמץ, ויש ספק אם ה' ברשות ישראל בפסח, על כן לענין איסור דרבנו של חמץ שעבר

א יצויין, שיש חילוק גדול בין מוצרי החמץ הפטורים ממכס הנמכרים במטוסי 'אל על' בשעת הטיסה, לבין החנות הגדולה של ה'דיוטי פרי - ג'יימס ריצ'רדסון, שבמוצרי 'אל על' המחסנים בהם מאוחסנים מוצרים אלו, סגורים עד מוצאי יו"ט שני של גלויות, ועל כן שפיר חל עליהם דין מכירה, ועל כן אם רואים אישור שנמכרו כדן אין חשש לקנותם.

לעומת זאת, בחנות הגדולה של ה'דיוטי פרי - ג'יימס ריצ'רדסון, אף בשנים שאמנם עורכים מכירת חמץ במשרד רבנות העיר לוד, אולם כל מוצרי החמץ, ובכלל משקאות הוויסקי והוודקה נותרים על מקומם לאורך כל ימי חג הפסח ונמכרים ללא הפרעה לכל דורש.

ב בוויסקי יש בין 30% עד 95% אלכוהול.

ג ועי' עוד בשו"ת ציץ אליעזר (ח"ה סי' יב) דעתו דאף להאוסרים זיעה העולה מן האיסורים, היינו דוקא במה שכבר נאסר כאשר עלתה הזיעה דאז הזיעה נחשב כמו האיסור, אבל במאכל שהי' היתר בעת אשר עלתה הזיעה, בזה לא אמרינן שאחרי זמן חל האיסור על הזיעה, עיי"ש, ולפ"ז ה"ה בחמץ.

מפני שהי' הפסד גדול וכו', וגם הוסיף לקנסו להשליך לאיבוד חציה או שליש וכדומה. הרי דאין לסמוך על זה לכתחילה.

דין חמץ שיש ספק אם עבר עליו הפסח:

אמנם אם קונה את הוויסקי בחנות כמה ימים אחר הפסח, כבר לא ברור שהחמץ עבר עליו הפסח ברשות ישראל, שהרי יתכן שהי' ברשות גוי, ונכנס לרשות הישראל אחר הפסח. ועל כן יש לברר תחילה דין חמץ שיש ספק אם עבר עליו הפסח.

הנה בחתם סופר (או"ח סי' קיד) כתב שסולת לאחר לתייתה היא ספק חמץ, וע"כ עבר עליו באיסור בל יראה מדרבנן, והרי זה אסור בהנאה לאחר הפסח, אף שכל דין חמץ שעבר עליו הפסח הוא רק מדרבנן, מכל מקום דעתו שגם בזה אסרו בהנאה לאחר הפסח^ד.

ובשו"ת בית יצחק (יו"ד ח"ב קו"א סי' ט) חולק על החת"ס וסובר דבספק עבר בב"י לא קנסו ולא נאסר. וכן גם דעת החק יעקב (סי' תמט) שבכל ספק חמץ שעבר עליו הפסח מותר באכילה, וכן כתב בשו"ת בית שלמה (סוסי"פ) שדעת רוב האחרונים הוא להקל בספק חמץ שעבר עליו הפסח אף באכילה.

גם המשנ"ב (סי' תמח סק"ט) הביא דברי החק יעקב, וז"ל: כתב בית הלל ביו"ד סימן קל"ב נשאלתי על ישראל אחד שהיה לו קודם פסח ברחיים של נכרי דגן לטחון ונתעכב הדגן ברחיים עד חוה"מ של פסח וכאשר הגיע יום ז' של פסח הלך הנכרי וטחן הדגן של ישראל ועשה מן הקמח לחם ואפה הפת והביא הפת לישראל תיכף אחר הפסח והשבתי שמותר ליקח הדמים בעד הפת והוא מן הנכרי והנכרי הוא יאכלנו או ימכרנו לנכרי ע"ש והחק יעקב הסכים דמותר אף באכילה מטעם שמא החליף העכו"ם הדגן והוי רק ספק חמץ שעבר עליו הפסח. אלא שהביא עוד סיבות מגדולי

חמוצה שקורין מאל"ץ, אין דינו כתערובת חמץ אלא כממשו של חמץ עצמו, וכן יי"ש הנעשה משמרי שר של שעורים או של חטים דינו כממשו של חמץ עצמו וכו'. וכ"כ במשנ"ב (סי' תמב סק"ד): יין שרף הנעשה מחמשה מיני דגן הסכימו האחרונים דהוי חמץ גמור וגרע מתערובות חמץ.

וזאת למודעי, שאף ששייך לייצר אלכוהול, וויסקי, ואפילו בירה על-ידי דגנים אחרים שאינם מחמשת מיני דגן, כגון מתירס וכדומה, מכל מקום גם במשקאות אלו יש חשש גדול לחמץ, כי לפעמים משתמשים במים הנותרים לאחר הליך הזיקוק לצורך ייצור עוד וויסקי, לכן, גם כשהדגן אינו ממיני חמץ, ייתכן שנעשה שימוש גם ממין שהוא חמץ, והמשקה ייאסר ולפעמים יש שאחד מן המרכיבים שהוא מעמיד את המשקה נעשה על ידי לתת שהוא חמץ, ועל כן פשוט שבכל וויסקי יש להחמיר להחשיבו כחמץ גמור^ה.

ב] מחלוקת הפוסקים אם נאסר גם לאחר הפסח:

אולם אף שנתבאר דדין הוויסקי כדין חמץ גמור, מכל מקום מצינו באחרונים הסוברים שכל איסורו אינו אלא מדרבנן, ושעל כן לא נאסר אלא בפסח עצמו, ולא לאחר הפסח. עי' בשו"ת פני יהושע (סי' יג) שכתב להתיר ביי"ש שעבר עליו הפסח, "אשר כבר הוכחתי דאינו אלא חמץ דרבנן וכו', וקנס שקנסו רבנן הואיל ועבר עליו בבל יראה ובל ימצא ניתן רק על חמץ שעובר עליו בפסח באיסור בל יראה מהתורה, ולא על חמץ שנאסר בבל יראה רק מדרבנן.

אמנם הפוסקים לא נקטו כן להלכה, אלא כל חמץ שהי' אסור להחזיק בפסח, אף אם הי' אסור מדרבנן, אין לאכלו לאחר הפסח. ואף לדברי התשובה הנ"ל, עי' בשערי תשובה סי' תמח שהביאו, והבין שכל ההיתר הוא רק

ד' ושעמתי מאחד העוסק בכך, שיש חברה אחת של וויסקי שהיא בבעלות ישראלי, שמשווקת את הוויסקי שלה רק לאחר כחמש עשרה שנות התיישנות בחביות עץ אלון, כך שעברו על הוויסקי הרבה פסחים! ועל כן אף אם יחליט החברה למכור את החמץ באחת מן השנים, הרי זה כבר הרבה מאוחר מדי, כי אם עבר עליו פסח אחת בלא שטר מכירה כבר נאסר באכילה.

ה' ואף שדברי החת"ס שתבואה לתותה נחשבת לחמץ ועוברים עליה בפסח ודין חמץ שעבר עליו הפסח בה לא התקבלו להלכה, והמ"ב לא חש אף לספק חמץ בלתייה זמן מה אחריה באה טחינה, מכל מקום לענין היסוד בספק חמץ דאסור לאחר הפסח אכתי אין ראייה שנחלקו עליו.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

האחרונים להקל בנידון זה.

השנה.

ג] חמץ של מומר שעבר עליו הפסח

מצינו בכמה אחרונים דבר חידוש, דבחמץ השייך למומר וכן החילוניים בזמנינו, לא קנסו לאסור את חמצם, כיון שהקנס לא יועיל להם שלא לעבור על כל יראה ובל ימצא. וכש"כ במגן האלף (או"ח סי' תמח) דלא שייך קנסא רק במי שהוא בכלל ישראל שנוכל לומר שקנס האיסור יגרום לו מניעת השהיה, אבל מי שיצא מן הכלל לגמרי, שהוא כנכרי לכל דבריו לביטול רשות, לא שייך ביה הקנס, שהרי בודאי לא יחליט מלהשהות בשביל הקנס וכו'.

ולפי זה כל שכן בנידון דידן, שהבעלים הם מומרים אמיתיים רח"ל, שהרי אף לא הסכימו למכור את החמץ, ואף בשנים שהסכימו הרי זה לא היה מחמת שהודו בזה, אלא בלית ברירה וכדומה.

אולם לדינא לא נקטינן ההיתר הזה של מומר כמבואר במשנ"ב (סי' תמח סקי"א): לישראל מומר אסור למכור דדינו כישראל לכל דבר ועובר עוד משום לפני עור והחמץ אסור לאחר הפסח בהנאה, ועל כן לא שייך להתיר מטעם זה.

ד] כאשר יש שם שטר אישור על המכירה

והנה בחנות המדובר, היו שנים שבעלי החנות בדיוטי פרי לא הסכימו למכור את החמץ כלל, עד שבאחת השנים שכנעו אותם למכור את החמץ, אבל גילו דעתם במפורש, שאף שמסכימים לחתום על שטר מכירה, מכל מקום לא מסכימים בשום פנים ואופן לסגור את החנות בחול המועד פסח, וממשיכים למכור חמץ במשך הפסח כמו בכל השנה, רחמנא ליצלן מהאי דעתא.

ויש לדון באופן שכן נמצא תלוי בחנות ההוא כתב אישור שמכר את חמצו בפני בית דין כשר, האם בזה שייך לסמוך להקל ולקנות ממנו מוצרים שהיו שם בפסח, או שיש ספק גדול שהיו שם בפסח.

ובסימן תמט (סק"ה) כתב המשנ"ב: חמץ שנמצא אחר הפסח ולא ידעינן אם של עכו"ם הוא או של ישראל הוא יש דעות בין אחרונים יש שכתבו דמותר בהנאה ואסור באכילה ויש שמקילים ואומרים דגם באכילה מותר כשאר ספיקא דרבנן דלקולא אזלינן ואם באותו מקום רוב ישראל מצויים אסור בהנאה דודאי מישראל נפל, וכ"ז כשנמצא מיד אחר הפסח או שהפת ישן שא"ל לומר שנאפה אחר הפסח אבל אם אפשר לתלות שנפל אחר הפסח מותר אפילו באכילה בכל ענין דיותר יש לתלות שמאחר הפסח הוא משנתלה לומר שמישראל נפל קודם הפסח דזמן מרובה כזה לא היה מונח בדרך. עכ"ד.

והנה בנידון דידן לא שייך לומר דיותר יש לתלות וכו', שהרי ספק השקול הוא כי יש סחורה שמונח שם זמן רב יותר, ויש גם סחורה חדשה כל הזמן, ובזה הביא המשנה ברורה ב' הדיעות אם מותר באכילה כדין ספק דרבנן לקולא, או לא, ולא הכריע. ועל כן למעשה יש להחמיר בזה לכתחילה, דאף בספק אם עבר עליו הפסח יש להחמיר ולא לאכלו.

וגם אלו שמקילים בזה כדין ספק דרבנן, מכל מקום הרי ידוע, שספק דרבנן לקולא לא אמרינן רק לענין דיעבד, אבל לכתחילה אין לקנות חמץ שיש ספק אם עבר עליו הפסח, שהרי אין עושים ספק דרבנן לכתחילה, ולפי זה יוצא בנדון דידן, שלכתחילה אסור לקנות ויסקי לכתחילה. אולם יש הסוברים דלענין איסור לא נאמר האי כללא, וכל שיש ספק, הרי נפסק עליו הדין לקולא, וכמו שכתב הפרי חדש (יו"ד סי' קי בכללי הספק ספיקא) דספק דרבנן לקולא הוא אף לכתחילה. ולפי זה מותר לכתחילה לקנות ויסקי שבעליו לא מכרוהו בכוונה תחילה בפסח.

אולם כל זה להסוברים דספק חמץ שייך לדין ספק דרבנן לקולא, אבל לפי הדיעה שהביא המשנ"ב דלכתחילה יש לאסרו באכילה, כיון שסו"ס לא ה' מותר להשהותו בפסח, על כן כל שלא מכר חמצו כדין, בודאי יש להחמיר לכתחילה שלא לקנות משם ויסקי במשך כל

הסכמת השו"ע וכל הפוסקים שמכירת חמץ לגוי מועיל אף באופן של הערמה

הנה לפני שנבוא לברר הדין במי שאינו שומר תורה ומצוות ומוכר את חמצו רק לפנים, בלא שום כוונה למכירה אמיתית, עלינו לדעת ולא לערבב בין הנושאים, דאין החשש מצד הערמה לבד, דהיינו משום שהמוכר והקונה יודעים בלבם שאין בכוונתם לקיים את המקח. כי אי משום הא לא הוי איכפת לן בזה, דקיימא לן לעיקר, שכל חמץ שנמכר לגוי, אף שגם הישראל וגם הגוי ידעו ברורות שלאחר הפסח יחזור הישראל ויקנהו מן הגוי, והגוי לא ה' קונה את החמץ בלא ידיעה זו כי אין לו מה לעשות עם זה, הרי זה מכירה גמורה כתיקון חז"ל, שמקורו כבר בתוספתא המובא בב"י (סי' תמח).

ובבית יוסף הביא דברי רבינו ירוחם (נ"ה ח"ה מו, א) שכתב על דין זה: "ובלבד שלא יערים". ותמה על זה הבית יוסף, וכתב: "איני מבין דבריו, דהא שרי ליתן ליתנו לגוי במתנה ולחזור וללקחו אחר הפסח, ואין לך הערמה גדולה מזו, ואפילו הכי שריא, מאחר שמוציאו מרשותו לגמרי, ואפשר דשלא יערים דקאמר היינו לומר שלא ימכור לו ולא יתן לו על תנאי". ע"כ. הרי דלא חיישינן להערמה כלל,

וכ"פ בשו"ע (תמח, ג) דמהני המכירה אע"פ שידוע שלא יגע בו ויחזור ויתננו, ובמשנ"ב הוסיף בשם הרשב"א דאפילו מבטיח

לו שיחזור ויקנהו ממנו.

ואף התבואות שור הסובר דמכירה בדרך 'הערמה' מהני רק לגבי איסורים דרבנן, ולא בכדי להפקיע מאיסורים דאורייתא, מכל מקום גם הוא סומך על המכירה שנעשה בנוסף על ביטול, מכיון שהוא רק להפקיע איסור דרבנן, כיון דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי, ולא החמיר רק לענין להאכיל החמץ לבהמות דלא מהני ביטול, ויש בזה חשש איסור דאורייתא.

שיטת הברוך טעם לפקפק המכירה אף כשנעשה כדין - ושכל האחרונים חולקים על זה

והנה, אף שהתבואות שור בעצמו סומך על המכירה, מפני שסובר שהביטול הוא ביטול גמור, ויש כאן רק חשש דרבנן, מכל מקום בשו"ת עטרת חכמים להגאון בעל ה'ברוך טעם' צ"ל (חו"מ סי' טו ד"ה ומה שמחליט) מחמיר עוד יותר ממנו, שהביטול אינו ביטול, ועל כן אין סומכים על המכירה, ועוד הגדיל לעשות, דלא רק לענין מכירת חמץ בעין, אלא אף לענין לאכול החמץ לאחר הפסח.

וכן כותב בתשובה להגה"ק בעל החתם סופר צ"ל: ותיתי לי שמיום עמדי על דעתי אני כנזיר משתיית יין ושכר של ישראל שמקודם פסח, ומעולם לא רציתי להצטרף לגאונים מריצי תשובות בענין מכירת חמץ, כשנטו להקל מחמת הביטול, כי לדעתי בעו"ה, אף לאצטרופי לא חזי הביטול של הממון בלי דעת, והעלמתי זה במכתב הקדום, מפני כבודו של התבואות שור, שדעתו שיש כדי סמיכה ועיקר הקולא שבמכירה דרך הערמה היא מחמת הביטול שמבטלים החמץ, וכל ישראל בחזקת כשרות ובוודאי מבטל כל אחד חמצו בלב שלם מצד החיוב לבזז כל ממונו ולא יעבור על לא תעשה, ומי יתן והיה זה לבבם בשעת הביטול. ע"כ.

אמנם הראית לדעת, ששיטה זו יחידאה הוא, ולית מאן דחייש לה לפקפק על המכירה הנעשית בדרך של הערמה, שהרי בשו"ע ובכל הפוסקים הביאו את המכירה ככה"ג וסמכו על

זה לגמרי.

המורבא בין החומרא שלא למכור חמץ לבין החומרא שלא לאכול אחר הפסח חמץ הנמכר ואף שלענין מכירת חמץ בעין מצינו שחששו שלא למכור חמץ אלא בהפסד

מורבה כגון לבעלי חנויות וכדומה, חומרא זו מבואר בפוסקים היטב, שחששו להסוברים שצריכים להוציא את החמץ לרשות הגוי, ועוד חששות שונות, כמובא גם במשנ"ב סי' תמח וסי' תמז, אבל כל זה לענין לאו החמור של בל ראה ובל ימצא שהוא איסור תורה.

1 אחריות אלם

ובהיותו בזה אכתוב בדרך אגב מה שאני בכתובים בדיון אחריות אלם, שמבואר בשו"ע (סי' תמ"א) דעת הרמב"ם דאף שהישראל לא קיבל על עצמו אחריות, מכל מקום אם חושש שסי' הגוי לא יקח את האחריות והוא יצטרך לשלם הרי חייב לבערו, והביא דעתו שי אמורים בתרא דעת הרב"ד לקולא. ומטעם זה פסק המקור חיים סק"ג על המכירה הנהוג כהיום, וכן עוד אחרונים. ועל כן העירו כמה מאנ"ש דיתכן שהי' טעם החומרא שלא לאכול חמץ הנמכר, מפני שפקפקו על המכירה מטעם שהגוי באמת אין לו האחריות על זה. והנה חשש זה לא התחיל כיום כמובן, כי בכל אופן שמכרו הי"ש להגויים מפני הפסד מרובה, היינו שהי' להם י"ש מרובה והי' הפסד רב לאבדו, ועל כן מכרו כולם לגוי, וגם אז הי' החשש שהגוי לא ישלם באם יפסדו הי"ש, ואכן מצינו שהאריכו בזה האחרונים למעניתם, ועל כן לא הבנתי מה מקום לחשוש לדבר שהותר על ידי כל הפוסקים.

[א] אף לענין לסמוך על המכירה לכתחילה, מבואר ברמב"ם של החשש הוא כשהחמץ ברשות הישראל, אבל אם החמץ ברשות הנכרי לא שייך חשש זה, וכתב בערוגת הבושם או"ח סי' קט דמטעם זה אנו נוהגים למכור החדר שהחמץ מונח שם, כדי שיהיה בביתו של נכרי, ועיי"ש שבאמת אין העולם נזחרים בזה, וכבר נתפשט המנהג דלכולם בשטר מכירה גם החמוצים שיש לו במקומות אחרים, וכן הוא בנוסח השטר של החתם סופר ז"ע, עיי"ש.

[ב] לבד מן דיון, הנה בשוועה"ד כתב להעמיד ערב קבלן מעם זה, דתו ליכא למיחש לאלמותו של הגוי, ואנו מחמירים גם על זה, ויש להוסיף דאף שהערב קבלן הוא בדרך כלל יהודי עני ואביון וכדומה, מכל מקום ביהודי לא מצינו חשש זה, שהרי יהודי לא שייך שיהיה אחרים, ואם קיבל על עצמו האחריות ומתחייב בדנין חושן משפט, לא יגזול, וישלם כל מה שקיבל על עצמו.

[ג] ולבד מכל זה, והוא העיקר, דברי המקור חיים נדחה מפני כל הפוסקים, והפוסקים סמכו על המכירה הנהוג אף לענין מכירת החמץ לכתחילה בהפסד מרובה כ"פ, השואל ומשיב (מהדו"ח ח"ב ס"ו ס"ס קמח) כתב: איזה אחריות שייך כאן, וכל זמן שהוא בעין אינו שלו, ואם יאבד שוב נאבד, ולא דמי להך דמי דמי דשם החמץ הוא והישראל מקבל עליו אחריות, ואם כן אין ביד הישראל לבטל, וממילא כל שאחריות עליו אף באם הגוי רק אלם מכל מקום קבלת אחריות מחייבו באונסין, אבל כאן החמץ הוא שלו, ואם כן יכול לבטלו, ומה שצריך מדרבנן ביעור הרי מכרו, וכל שיגב לא שייך אחריות, ואם אינו חייב לשלם מה בכך. וזה ברור כשמש, ודברי המקור חיים המוהרים, וכ"כ הרבה אחרונים, ותמהו כולם על המקור חיים, עי' נשמת אדם סי' י', מגן האלה, הגר"ש קלוגר באהלי לך שלמה או"ח סי' רמו. וכענין זה בשו"ת דעת תורה או"ח סי' קמט, וקו להרהר"ם זצ"ל, ועוד. ועי' מהרש"א (ח"ב ק"ו קול יהודה ס"ו ד') שכתב דבתיודושה החת"ס אשר תחת ידו השיג על המקור חיים דזה לא נחשב אחריות על החמץ, וכן בשו"ת דברי חיים (ח"ב סי' מ): אני לא הבנתי דברי המקור חיים, וכי בשביל שהגוי יעליל עליו שלא לשלם לו חובו בשביל זה יהיה נקרא אחריות הישראל וכו'. וידוע שכן כתבו כל הפוסקים כולם לדחות דברי המקור חיים מכל וכל, וכמעט בכל הפוסקים כולם לית מאן דחש ליה.

[ד] ויש שעוד הוסיפו שאף הוא עצמו הי' חוזר בו אילו ראה דברי הראשונים, עי' שו"ת עטרת ישועה סי' כא להר"ק מדיקוב זצ"ל: אילו ראה הבעל מקור חיים דברי הרשב"א מובא בר"מ אלא גלאיזי בכורות דאחריו אלם לא הוי אלא מדרבנן, לא הי' מפרזי על המידה כל כך, וגם אאמרו הגאון בתשובותיו היקל באחריות אלם, והביא הרב

[ה] וכל זה לענין מכירה לכתחילה, ואף לענין זה, כבר נהוג עלמא זה מאות בשנים לסמוך על המקילין כמו שנתאר. אמנם לענין בדיעבד, לא שייך כלל כל שיטה זו. וכן מפני פסק השו"ע, דעי' יגנת ורדים חו"מ (כלל א' סי' ב) כל שהביא המחבר ב' דיעות ובשניהם כתב ויש אומרים היינו שלא הכריעו כאחד מן הדעות, ועל כן לענין דאורייתא יש להחמיר ולענין דרבנן יש להקל כדיון ספק דרבנן לקולא, וכ"כ במשנ"ב בדיון זה (סק"ח) דלכתחילה יש לחוש לדעת הרמב"ם, והביא כן בשם הא"ד והחק יעקב והשוועה"ד והחיי אדם. והביא בסק"ט בשם הפמ"ג דכל זה לענין מכירה לכתחילה, אבל לענין חמץ שעבר עליו הפסח אין להחמיר ואפילו באכילה מותר. והיינו כ"ל דלענין חמץ שעבר עליו הפסח נקטינן לקולא כהראב"ד דזה לא נקרא קבלת אחריות ומותר. וכ"כ בשו"ת אמרי גוים (סי' ב') דלאחר הפסח יש לסמוך על סברת הראב"ד. וכ"כ בשו"ת אמרי יוסר לר"מ אריק (ח"ב סי' קכד) דלענין בדיעבד סומכים שאין זה נחשב לאחריות. הראת לדעת כי לענין אחר הפסח בודאי אין לחוש לזה כלל.

[ו] אלא אף לשיטת המחמירים עצמם לא פקפקו על מכירה זו לענין חמץ שעבר עליו הפסח, עי' חק יעקב (סי' תמ) דלענין חמץ שעבר עליו הפסח, חמץ של נכרי והישראל קיבל עליו אחריות לא שייך בזה האיסור של חמץ לאחר הפסח. דכיון שהחמץ הי' שייך להנכרי אף שהישראל הי' עליו אחריות לא שייך לנקטו, עיי"ש. ועי' שדה חמד (ח"מ סי' ה) שהביא כן כממה אחרונים, עיי"ש. וא"כ החק יעקב שהחמיר דאף לענין חמץ שעליו הפסח בסי' תמח סק"ט הוא ממש יחידאי נגד כל גדולי הדורות.

[ז] ואף אם נרצה להסביר שזה הי' הומרת החסידים לחוש לדעת המקור חיים, מבואר באחרונים ובפוסקים, עי' כ"ף החיים סי' תמח ס"ק נה ושו"ת בית יהודה סי' ז' ועוד דאם כותבים בפירושי שהגוי פוטר את המוכרים מכל האחריות לא שייך דין זה, עיי"ש. ואף שהמקור חיים עצמו כתב שם דלא מהני, מכל מקום תמוה לומר שחששו עד דין כך, והרבה יותר נוטה לומר שהחומרא הוא רק באופן שיש ספק אמיתי בטוב המכירה. ולסיכום: לענין החשש שהישראל חושש עדיין מפני הפסד. [א] לדעת הראב"ד זה לא נקרא אחריות, ולענין חמץ שעבר עליו הפסח נקטינן לדיון השו"ע כדיון הראב"ד, ואין מפקפקין על דין המבואר בשו"ע. [ב] מאות אחרונים במשך כל הדורות, סברו שבאופן שהחמץ הי' של ישראל לא שייך חשש זה כלל, אף לא להרמב"ם ותמהו על המקור חיים שייך להחמיר חיים שייך להחמיר חיים שייך להחמיר חיים, וכן עושים כיום. [ד] ויש שהוסיפו שאילו הי' רואה את הרשב"א דכל האחריות של אלם הוא מדרבנן הי' הוא עצמו חוזר בו. [ה] לענין עבר עליו הפסח, הרי דעת החק יעקב דאחריות אינו אוסר את החמץ לאחר הפסח. [ו] וכן שכן כשהותרו במפורש שכל האחריות הוא עליו, שבוה לדעת הרבה אחרונים לא שייך כלל חומרת הרמב"ם.

[ז] ואף לענין מכירת חמץ בעין מצינו שהרבה צדיקים הקפידו דוקא למכור חמץ בעין ממש, להראות שהמכירה הוא מכירה גמורה וחלוטה, וכן מובא שנהגו אצל האדמו"ר בעל צמח צדק מליובאוויטש זצ"ל, וכן מובא שנהגו נכדי ראפשיץ ודז"ק יקוב, וכן אצל הר"ק ר' יצחק מסטיטשין, וכן נהגו בצאנז ובבאבוב. מובא בהגדת רופשיץ (עמ' רסד הע' ז), (אף שהג"ק מצאנז היה חתנו של בעל הברון טעם זצ"ל).

ומביא שם שאצל הר"ק ר' אלטר"ל מדיקוב ז"ע נהגו לערוך שלחן במוצאי יו"ט ובאותה סעודה היו אוכלים חמץ ושתי י"ש ממה שמכרו קודם הפסח, וכן מביא שבבית מדרשו של הר"ק ר' יצחק מסטיטשין בטארא מוכר בעי"פ כבר שלם, ואחר הפסח אכלו הבחורים באותו ככר, וטעם הדבר שמכרו גם חמץ גמור להראות שסמוכים א"ע על המכירה והוא מכירה גמורה וחלוטה ואינה סתם קנוניא, ומביא שם שגם בצאנז ובבאבוב לא נמנעו מלמכור חמץ גמור, עי"ש.

ועי' בנט"ג (פמ"ד סי' א') שמונה ראפשיץ לשייר חמץ ממש ולמכרו כדי שהמכירה תחול גם על שאר החמץ שבעד"ה הם פחות משו"פ, כן מובא בשמו בהלכה סי' ש"פ, ועי' בס' שיער יששכר (ניסן מאמר זמן חירותינו אות לו) וז"ל ובוה חשבתו טעם אבותינו וזקינינו הן בני איש אלקי מראפשיץ ז"ע שדקדקו שיהיה מה למכור בשטר מכירה לנכרי קודם הפסח (ובודאי לא שמרים וכיוצא שצריכים מיד אחר החג שלא יהיה רוצה בקיומו כנועד מ"מ מקור חיים ושאר גדולי האחרו"ד ל"ק שאר דברים מחומוצים מספק וחשש המבואר בשו"ע) ואי מטעמם יג"ל עם נגלה כיון שצריכים לזיהה ממשו

וה"נ כבר זכה הקונה הגוי ומה לנו בהערמת המוכר וכיון שזכה הגוי אין כאן בל יראה, עכ"ל.

ועיין שם בהליכות שלמה בהערה, שהביא שהגרשז"א זצ"ל לא נתן לזרז את המנהג שנהוג לאחרונה לפרסם את תאריך הייצור, כדי לדעת אם נוצר לאחר הפסח, כי זה מטיל קצת דופי במכירת חמץ שסמכו על זה כל הפוסקים.

אלא שבזה מחמירים, שהיות ואנו יודעים שהמוכר אין לו כוונה אמיתית להקנאה, וחושב שעושה משהו הקשור לדת שאינו מחייבו, על כן אין לזה התוקף של מכירה שיש כששומר תורה ומצוות הוא המוכר, ועל כן צריך שיהיה לזה כח משפטי כדי לתת תוקף להמכירה, כידוע שהגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל אסר את השימוש במוצרים שנמכרו כאשר ההרשאה היא מיהודים שאינם שומרי תורה ומצוות והשטרות אינם תקפים על פי חוקי המדינה, וסבר שמכירה כזאת אינו שוה כלום, ודעתו כן אף לענין חמץ שעבר עליו הפסח.¹

ה] חנות שמכר חמצו אבל ממשך למכור חמץ בתוך הפסח רח"ל:

אמנם בנידן דידן חמור טפי מכל הנ"ל, דהן אמת שאין חוששים להערמה כאשר כל ההערמה הוא דברים שבלב, וכמו שנתבאר, אמנם כאן שהחנות נשאת פתוחה במשך חג הפסח, ומוכרת חמץ רחמנא לשיזבן, הרי מגלה דעת במעשים שכל המכירה היתה מן השפה ולחוץ ואין לזה שום תוקף אמיתי.

ובאמת נחלקו גם בזה הפוסקים, שהיו כמה פוסקים שהסכימו שזה מועיל עכ"ל להציל אלו שיקנו לאחר הפסח מהחמץ שנשאר. וגם

וכל זה לענין מכירת חמץ בעין, אבל לענין חמץ שעבר עליו הפסח, הרי לית מאן דפליג, דהיות ואין בזה שום חשש איסור דאורייתא, דהרי מן התורה חמץ לאחר הפסח אפילו שהיה בבית הישראל במזיד אין איסור לאכלו, ואין בזה אלא איסור קנס דרבנן, ובהרבה מקומות לא קנסו חכמים כלל, בודאי סמכינן על המכירה בשופי. וכמו שמצינו במשנ"ב (תמח סק"ז) לענין אם נמכר החמץ רק בקנין כסף או באחד משאר קנינים, דאף דלענין בל יראה מחמירים בכל זה, אבל לענין חמץ שעבר עליו הפסח דאינו אלא מקנסא דרבנן שפיר מקילין.

ד] מכירות חמץ של אחינו הטועים שאינם שומרים תורה ומצוות רח"ל

העולה מכל זה, דלענין הקנס של חמץ שעבר עליו הפסח, ברור שאין שום מקום בהלכה לחשוש לספיקות וספיקי ספיקות אם המכירה חלה. וכן פסק הגרשז"א (הלכ"ש פ"ו ה"ט) דמותר לכתחלה לקנות מוצרי חמץ שנמכרו קודם הפסח לנכרי כנהוג, אף אם היו שייכים למי שאינו שומר תו"מ אם ידוע בבירור שמכרם כפי הסדר הנהוג [דהגם שאינו מכיון למכרו בלב שלם ואין דעתו אלא להערמה מ"מ לא אזלי בתר מחשבתו ודעתו הפגומה כיון שדברים שבלב לא הוו דברים, כמבואר בהאחרונים.

ועי' נודע ביהודה (קמא או"ח סי' יח) וז"ל: הגע בעצמך ישראל ימכור לישראל חברו סחורות באופן המועיל בחליפין וכו' ולא ימסור המפתח והי' בלב המוכר להערמה גמורה שמחשב בלבו לבטל המקח ואח"כ יבואו לדין וכי אנו משגיחים בהערמה דיליה, הלא נקהה את שינוי בדין ונוציא המקח מידו בע"כ וכו',

חמץ גם מבל יראה היינו מדרבנן גם כשבטלו ולכא' הוא דבר שאי אפשר ממשוה משהו בחורין ובסדקין אשר לא ימלט כמעט ואם נאמר שיימכרם לגוי הרי לא חל המכירה על פירוין משהו כאלו שאין בהם ש"פ, ועל זה העצה למכור בשטר מכירה איזה דברים בשוויין (שיש בהם חשש חמץ עפ"י ש"ע כנ"ל), ודרך אגב כותבין בשטר מכירה גם על הפרורין שבין הסדקין בכלים חמוצים וכיוצ"ב ועל ידי זה חל המכירה גם עליהם והויין של נכרי, ונזהר ממשוה חמץ גם מבל יראה כנ"ל, עכ"ל.

ח וכן המקום לעורר בקצרה, שיש הרבה מפעלים גדולים בארץ ישראל השייכים ליהודים שאינם שומרי תורה ומצוות רח"ל, ומכרו את חמצם בפסח, ואחר הפסח מוכרים מן הסחורה ההוא במשך כל השנה, וראוי לדעת שיש כמה גופי כשרויות גדולות ומפורסמות שאינם מקפידים על חומרא זו, וסומכים על המכירה אף שאינו תקף בדיניהם. ומי שרוצה להקפיד ולהחמיר בזה, עליו לברר באיזה מכירת חמץ נמכר החמץ, כי הרי לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל יש בזה איסור דרבנן, [וזה לא קשור לחומרא מפסח עד שבועות, שהרי החשש הוא במשך כל השנה כולה, ואדרבה, אחרי שבועות כיון שהציבור כבר לא מסתכל על תאריכי ייצור וכדומה, אז מוציאים את הסחורה הישנה יתור]. וכמוכבן, שבמערכת הכשרות המהודרת של הקהילות הק' מקפידים על כך שהמכירות תהיינה להן תוקף משפטי, וגם הוספת קנס גדול אם ירצה לטעון שלא היה אלא לצרכי דת וכו', וכפי ההוראות שקבלו במיוחד מאת הגר"ש אלישיב זצ"ל, וזהו סיבה נוספת להדר במוצרי חמץ שלא לקנות במשך כל השנה אלא מוצרים של חברה הקיימת תחת הכשר מהודר שמקפיד על הנ"ל.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

כשרות בהלכה

החמץ או לגזול אותו מהנכרי. ונמצא שרק על החמץ שנגזל או נלקח מהנכרי ונמכר ליהודים בחג יש איסור בל יראה, אך לא בחמץ שנשאר בחנות ולא נמכר, אשר היה ונשאר בבעלות הנכרי, וממילא לאחר הפסח אינו נאסר בהנאה.

והא דלא חיישינן לגילוי דעת במעשי שאינו מעוניין במכירה, כתב בתשובה הנ"ל, שאין שום סיבה לומר שבהמשך המכירה יש גילוי דעת שהמכירה לא נעשתה בלב שלם או בהערמה, שכן אפילו אם חשוד לעבור להנאתו כשאינו יכול בהיתר [בחמץ שנמכר בפסח], מכל מקום לא יעבור על מה שיכול לעשות בהיתר, עיין שם.

וכן נקט הגאון בעל החלקת יעקב (או"ח סימן קצד): במענה לשאלה האם מותר לכתוב שטר מכירת חמץ לחנווני הממשיך למכור בחנותו חמץ במשך ימי הפסח, אף שעושה איסור [החנווני] בזה שמוכר חמץ בפסח, אבל בחמץ הנשאר בכדי שהוא עצמו לא יוכל באיסור דבל יראה, וגם שלא יאסר החמץ בפסח ויוכשלו אחרים לאוכלו לאחר הפסח, צריכים לעשות תקנה למכור החמץ שלו לעכו"ם.

גם בספר הליכות שלמה (פסח, פרק ו טע' ט) הביא בשם הגרש"ז אויערברך: מותר לכתחילה לקנות מוצרי חמץ שנמכרו קודם הפסח לנכרי כנהוג, אף אם היו שייכים למי שאינם שומרי תורה ומצוות, אם ידוע בבירור שמכרם כפי הסדר הנהוג. ובביאור הוראה זו נכתב בהערה: דאע"פ שהמוכר אינו מכוון למכירה גמורה בלב שלם ואין דעתו אלא להערמה בלבד, מכל מקום לא אזלינן בתר מחשבתו ודעתו הפגומה כיון דדברים שבלב לא הוו דברים, אלא מתחשבים רק עם המעשה שהוא עושה, ולכן חשבינן ליה שפיר למכר גמור, וכמו שכתב הגודע ביהודה באו"ח (סי' יח).

ובהמשך ההערות הובא שם: וכן היה רבנו מורה דמהאי טעמא אין לפקפק כלל על המכירה כשבעלי החנויות והמפעלים אינם שומרי תורה רח"ל, ומתייחסים למכירה כטקס דתי גרידא, ואין בלבם גמירות דעת לקנין. **דכיון שכל בר דעת יודע ומבין שחתימתו על שטר מחייבתו, אפילו אם אינו בקי בפרטי המקט,**

בדורות הקודמים מצינו שרבו המתירים אף בזה, עיי' בשו"ת דברי חיים (ח"ב סי' מו), ובשו"ת שואל ומשיב (מהדו"ת ח"ב סי' עז): במה יוכל המוכר להפקיע קנינו, הלא כבר מכרו לאחר וכו', וכ"כ בשו"ת קרן לדוד (סי' קכג).

וכן כתב האגרות משה (או"ח ח"א סי' קמט): בנדון חנוונים שמוכרים חמץ על ידי הרב כנהוג, והוא חשוד לעבור לסחור בחמץ בפסח ונוטל כל מה שצריך למכור בפסח מאלו החמץ שמכר ע"י הרב, ונשאלה השאלה האם מותר לכתוב שטר מכירת חמץ לחנווני הממשיך למכור בחנותו חמץ במשך ימי הפסח.

והשיב: פשוט שאין זה ביטול על המכירה, כי מצד תנאי המכירה להעכו"ם נכתב בשטר המכירה שמה שיטול יהיה כקונה אז מהעכו"ם, ויצטרך לנכות מהסך שחייב לו העכו"ם, וממילא אין כאן שום ביטול על המכירה, ומה שלא לקח הוא של העכו"ם. ובלא זה, אין שייך לבטל קנין שכבר נעשה ואינו שוב בעלים על זה, אלא הוא או כקונה מחדש או כגזול, שהוא ודאי עבר על בל יראה כיון שקנה בין למקח בין לגזל, אבל רק על מה שלקח בידו וקנה ולא על מה שנשאר. ואין לומר שאיגלאי מילתא שלא מכר בלב שלם אלא שהערים, דמהיכי תיתי נימא כן, דאף שחשוד לעבור להנאתו כשאינו יכול בהיתר, לא יעבור על מה שיכול לעשות בהיתר, ולכן ברור ופשוט שהמכירה קיימת, וטוב עשה כתר"ה שהשתדל שימכרו חמץ. מבואר בדבריו, שמה שהחנות עומדת ומוכרת חמץ במשך הפסח רח"ל אין זה מבטל את המכירה, מכח שני טעמים.

הטעם הראשון, כי תנאי המכירה מאפשרים את מכירת החמץ השייך לנכרי, אם יקבל הנכרי את תמורתם, וממילא המשך מכירת החמץ ליהודים, אינה סותרת את רצונו של בעלי החנות למכור לנכרי את שאר החמץ שלא נמכר ליהודים בפסח, כדי שלא יאסר בהנאה לאחר הפסח.

והטעם השני, מפני שלא ניתן לבטל קנין שכבר נעשה, ולכן לאחר שנעשתה מכירת החמץ בערב פסח כדת וכדין, היהודי לא יכול לבטל את המכירה, אלא רק לקנות מחדש את

או בשפה שנכתב בה השטר וכדומה, אין אנו מתחשבים כלל עם מה שבלבו, דדברים שבלב אינם דברים". הגרש"ז אויערבך מעלה בדבריו סברא פשוטה וברורה. חתימת ידיו של האדם על שטר מכירה מחייבת אותו באופן מוחלט, ושום דבר לא יוכל לבטל זאת. ולפיכך לכל מכירה שנעשתה כהלכה, והמוכר חתם על שטר המכירה כדת וכדין, יש תוקף מלא שאינו ניתן לערעור.

ולפי זה כן הדין גם בנדון דידן, אפילו אם לאחר מכירת החמץ לנכרי, המוכר ממשיך למכור חמץ בחנותו, אולם גם מעשה זה אינו יכול לבטל את חתימת ידי המוכר את חמצו לנכרי, והמכירה שרירא וקיימת.

אמנם, לא נוכל להקל בזה למעשה, כי גדולי הפוסקים נחלקו על המתירים הנ"ל, ודעתם שכל שהראה במעשיו שהמכירה הוא כחוכא ואטלולא על ידי שמכר את החמץ בחנותו כדרכו בכל השנה, בזה המכירה בטלה היא ומבוטלת. ובאמת לאו דבר חדש הוא, וכבר מצינו באחרונים שלפנינו מחלוקת גדולה אם נתבטלה המכירה, עי בשדי חמד (מע' חמץ ומצה סי' ט אות א) דבזה אין תקנה במה שמרשה את הרב והמכירה לא חלה, והוא שיטת הג"ר שלמה קלוגר (שו"ת נאות דשא סי' קכב), ומהר"ם ש"ק (או"ח סי' רה), ועוד.

ועל כן אף שלפי ההלכה לא שייך למחות במי שביקל בזה, כי יש לו על מי לסמוך, מכל מקום לפי מנהגינו שאנו נזהרים מאוד שלא להיכשל בחמץ שלא ה' ברשות גוי בפסח, נכון מאוד להחמיר לכתחילה גם בזה, שלא לאכול מחמץ שנמכר באופן שהבעלים היהודים נשאו ונתנו עם חמץ בפסח רח"ל.

וכן ראיתי בפעם במאמר נפלא שכתב הרה"ג ר' צבי רייזמן שליט"א מלוס אנג'לס

בענין זה, בשם אחד ששמע בעצמו מאת הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל שהורה לו באופן אישי, שאין כל תוקף למכירת החמץ הנעשית בחנות ה'דיוטי פרי', וכל החמץ הנמכר בחנות לאחר הפסח, אסור בהנאה, ולכן אסור לקנות בחנות זו משקאות חריפים כל ימות השנה, מחשש ששהו במחסני החנות בימי הפסח. ומביא שם עובדות למעשה שהי' הפסד מרובה בזה, ואפילו הכי אסר הגר"ש וואזנר את הוויסקי.

והעולה מכל זה:

חסידיים ואנשי מעשה המתרחקים ממאכלות של איסור, מחמירים שלא לקנות וויסקי ושאר מוצרים של חמץ, במשך כל השנה כולה מחנות ה"דיוטי-פרי" שבנתב"ג, לא מבעיא באופן שלא נמצא שם תלוי על הכותל אישור מכירת חמץ על ידי הרבנות וכדומה, אלא אפילו אם נמצא שם שטר מכירת חמץ, גם כן נמנעים מלקנות שם, כיון שלהרבה פוסקים אין תוקף למכירת חמץ הנעשית על ידם, כיון שהחנות פתוח בימי הפסח, ומוכרים את החמץ כרגיל במשך כל השנה.

ומכל מקום אין למחות ביד המיקל בזה, אחר שעברו כמה ימים אחרי הפסח, כיון שיש לו על מי לסמוך, לא רק כשיש לו שטר מכירה, (א) כיון שמדובר במשקה הנעשה מזיעת חמץ, שלדעת הרבה אחרונים לא נאסר, עכ"פ לענין חמץ שעבר עליו הפסח. (ב) ויש ספק אם ה' ברשות הישראל בפסח, (ג) ומדובר במומר דלדעת כמה אחרונים לא קנסו בחמץ שלו¹. ובפרט כאשר ישנו אישור על מכירת חמצו, (ד) דבזה להרבה פוסקים חל המכירה אף כשמוכר במשך כל הפסח את חמצו כרגיל. על כן לענין איסור דרבנן של חמץ שעבר עליו הפסח אין למחות ביד המיקל לקנות משם.

¹ ולסניף בעלמא יש לצרף גם שהרבנות הראשית מוכר את כל החמץ של מדינת ישראל, ומצינו באחרונים נידון מכירת חמץ שאינו שלו, מדין זכין לאדם שלא בפניו, ואכמ"ל.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הרה"ח ר' בערל שיף שליט"א

מחלקת עירובין

העירוב המהודר בקרית בעלזא והסביבה (שכונת רוממה) בעיר הקודש ירושלים תובב"א

כמה שייתר להדר אחר הדברים שקשה להדר אחריהם בעירוב הכללי, מלבד זאת ישנה מעלה נוספת בעירוב השכונתי, שככל ששטח העירוב קטן יותר, קטן יותר החשש שהעירוב יתקלקל באמצע השבת, שזה מוסיף לחזקת הכשרות של העירוב, וגם אם מתקלקל יותר קל להבחין בו, כמו כן כשיש קלקול בעירוב הכללי, עדיין נשאר העירוב הפרטי.

ההידורים בעירוב שכונתי

א) שיטת הרמב"ם

העירוב בנוי מצורת הפתח העשוי מקנים וחוטים על גביהם, שבזה גודרים את תחומי העירוב להיות נחשב כמוקף מחיצות מכל ארבעה הצדדים. ובשולחן ערוך נפסק להלכה, שבמקום יישוב נחשב לרשות היחיד גם אם מוקף רק בצורת הפתח מארבע צדדים בלי שום מחיצה, אולם מביא שם שלדעת הרמב"ם אין מועיל צורת הפתח לפרצה שהוא יותר מעשר אמות אלא אם כן העומד מרובה על הפרוץ, או כשיש שתי מחיצות שלמות. בעירוב הכללי לא שייך להיזהר בזה, ובעירובים השכונתיים משגיחים על זה שצורת הפתח של העירוב יהיה בהמשך מחיצה שהעומד מרובה על הפרוץ, כמבואר בשולחן ערוך הרב בעל התניא ובמשנה ברורה שנכון להחמיר כדעה זו.

ב) קרפיפות

בעירוב הכללי אין השגחה על השטחים הריקנים ואתרי הבניה, ומקילים ששטחים אלו אינם נחשבים כקרפף הפוסל את כל שטח העירוב, ובעירובים השכונתיים מחמירים להחשיבם כקרפיפות וגודרים את השטחים האלו.

ג) שכירות הרשויות בפרטות

בעירוב שכונתי בודקים אם ישנם נכרים או מחללי שבתות בפרהסיא בתוך תחומי העירוב, ואם ישנם כאלו, שוכרים מכל אחד את רשותו בפרטות, ואילו בעירוב העירוני,

הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו, לכן כשזכינו בסייעתא דשמיא לאחר מאמצים רבים לעירוב מהודר ביותר, הכשר לכל הפוסקים, בקרית בעלזא בעיר הקודש ירושלים, מן הראוי לפרסם לציבור תושבי הקריה, למען ידעו את הדבר הגדול שנעשה עבורם.

אמנם אין זה חדש ממש, כי זה כבר כמה שנים מאז שנעשה העירוב, אולם עד עתה לא נודע לרבים בצורה מסודרת את הדברים שנעשו בעירוב הזה, וכן את תחומי המקומות הכלולים בה, לכן במאמר זה נפרט בעזרת השי"ת את המעלות וההידורים של העירוב שבקריתינו, ואת תחומי שטח העירוב, ומצורף בזה מפה מפורטת של העירוב.

טרם נבוא לבאר את מעלת העירוב שבקרייתינו המעטירה, יש לציין שנכון להיום האחראים בעיר הקודש ירושלים, על העירוב הכללי של המועצה הדתית המקיף את כל העיר, הינם יראי שמים ובקיאים בנושא, ועושים מלאכתם נאמנה, הן בבניית העירוב, והן בפיקוח על העירוב, והעירוב כעירוב עירוני הינו כשר בתכלית מעיקר הדין, כפי הכרעת הפוסקים שהתירו העירוב בערים הגדולות באירופה זה מאות בשנים, והרוצה לסמוך על העירוב הכללי יש לו על מי לסמוך.

ומכל מקום נכון להדר ולהחמיר שלא לטלטל, רק במקום שהעירוב כשר לכל הדעות, כמובא בפוסקים שירא שמים יחמיר על עצמו כדלהלן.

כמו כן האמור לעיל הינו לגבי העירוב בעיר הקודש ירושלים, ובשאר מקומות וישובים יש לברר בכל מקום מי האחראי על העירוב במועצה הדתית שם, והאם ניתן לסמוך עליו, ואין לטלטל מחוץ לבית בלי בירור.

עירוב שכונתי

ברוב השכונות החרדיות בנוסף לעירוב העירוני, עושים עירוב שכונתי, בהם משתדלים

שוכרים מהעיריה או ממכבי האש והמשטרה, את הרשויות של כל הנכרים וכדומה הגרים בעיר, ויש מפקפקים בזמנינו על התוקף של השכירות מהרשויות, ואף אם אמנם שבעירוב הכללי נהוג להקל בזה, אולם בעירוב השכונתי משגיחים על זה.

כמו כן כפי האפשרויות, מוסיפים להדר לצאת ידי שיטות הפוסקים שמעיקר הדין לא נפסקו בהלכה, וכמו כן הפיקוח וההשגחה על העירוב הינם יותר מאשר בעירוב הכללי, הן מפאת שטח העירוב שהוא קטן יותר והן מפאת מודעות הציבור, המדווחים על כל פירצה בעירוב.

העירוב בקרית בעלזא

בקרייתנו המעטירה, הורה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, לעשות עירוב מהודר בתכלית ההידור שיהא כשר לכל הפוסקים, כשבנוסף להידורים שישנם בעירוב שכונתי שהוזכרו לעיל, לתקן גם כן את הרחובות הרחבים ט"ז אמה, בתיקון המועיל לרשות הרבים, כמובא בשולחן ערוך של הרב בעל התניא וכן במשנה ברורה, שירא שמים יחמיר על עצמו כדעת הפוסקים שאף כשאין מצויים ששים ריבוא נחשב הרחוב לרשות הרבים.

כאן המקום לציין שבעיר ירושלים ישנו חשש רשות הרבים אף לדעת הפוסקים שרק כשמצויין ששים ריבוא נחשב כרשות הרבים, מכיון שמספר התושבים בעיר הינו יותר מששים ריבוא, ועל כל פנים על הרחובות הראשיים יש דין רשות הרבים לרוב הפוסקים.

תיקון עירוב לרשות הרבים

ההבדל בהלכה בין רחוב שהוא כרמלית, לרחוב שהוא רשות הרבים הוא, שברחוב שדינו ככרמלית, די שעושים צורת הפתח, שנחשב כמחיצה הסוגרת את פתח הרחוב, אולם ברחוב שהוא רשות הרבים, אין מועיל תיקון של צורת הפתח, מפני שהרבים העוברים בפתח מבטלים את המחיצה, אלא צריכים לתקנו בדלתות, הראויות להינעל, משני צדי הרחוב, שאז הדלתות מונעים את מעבר הרבים, ונחשבים כמחיצות שהופכות את הרשות הרבים לרשות היחיד.

בתחילה עשו בקרייתנו דלתות כדי לתקן את הרחובות, אולם לאחר שהוסרו הדלתות פעמיים, היה זמן רב שלא נמצא פתרון לחשש

זה.

עד שבס"ד נמצא פתרון לתקן את כל איזור רוממה, על ידי זה שכל האיזור מוקף משלשה צדדים על ידי בנינים וגדרות הצמודים כך שכל האיזור מוקף משלושה צדדים במחיצה גמורה, ובמקומות שלא היו גדרים תקנו בשיתוף וועדי העירובין של שכונות רוממה את הפרצות, כדי שיהיה האיזור גדור בשלושה מחיצות שלמות.

ואחר שכל השטח מוקף בשלוש מחיצות שלמות הרי מן התורה כבר אינו רשות הרבים, ומעבר הרבים אינו אלא בצד הרביעי, ובאופן כזה אין מעבר הרבים מבטל את המחיצה של צורת הפתח, ולכן די בצורת הפתח בצד הרביעי לכל הדעות, ואין כאן חשש רשות הרבים.

בנוסף לשטח עצמו הנכלל באויר השלוש מחיצות, גם הרחובות שאינם נכללים בשטח השלוש מחיצות, רק שיש לרחוב שתי מחיצות שלמות, וחלק מן הרחוב בצד השלישי נכנס בתוך תחום השלוש מחיצות, נחשב גם כן כאילו יש לרחוב שלוש מחיצות, מכיון שהצד הפתוח לרשות היחיד נחשב כסתום, ולכן גם באותם הרחובות די בצורת הפתח בצד הרביעי.

האיזור הכלול בתוך השלוש מחיצות

היקף שלוש המחיצות מתחיל מרחוב המ"ג על יד מד"א, הגדר הצמוד למדרכה, ומקיף את הטיילת המגיעה עד לרחוב מענה שמחה, מרחוב מענה שמחה המחיצה הינה מהבנינים הצמודים זה לזה והגדרות שביניהם, רחוב פנים מאירות כולל רחוב יוסף גבאי, (אינו כולל את הטיילת היוצאת מרחוב פנים מאירות עד נוה שמחה), ורחוב הרב סרוצקי, כולל רחוב מנחם משיב, (אינו כולל את הטיילת שיוצאת מגן מנחם משיב ומגיעה עד בניני יד עזרה) שם עשו גדר מאחורי הגינה על ידי וועד העירוב של קרית בעלזא, ורחוב זית רענן עד חנות אנ"ש (הכי כדאי) וכולל רחוב אמרי בינה.

היות והמחיצות הם מהבנינים, לכן השטחים שמאחורי הבנינים לכיוון הוואדי, אינם בכלל העירוב הפרטי של השכונות, אם אינם מוקפים בצורת הפתח, להפסיק בינם לואדי.

בתוך מחיצות אלו נכללים הרחובות של קרית בעלזא, דובר שלום דברי חיים בינת יששכר וקדושת אהרן, ורחוב תורת חסד, ורחוב אוהל יהושע ופתח תקוה, זכרון יעקב, ראשון

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

(ב) עשו עירוב מיוחד שאינו כולל אנשים הפוסלים את העירוב.

(ג) במקומות שמתגוררים אנשים הפוסלים את העירוב, עשו תיקון מהודר על ידי שכירות בפרטות מכל אחד.

(ד) הקנים והחוטמים של צורת הפתח עשויים בתכלית ההידור ללא שום חששות.

(ה) בדיקת העירוב נעשה על ידי בקיאים בהלכות עירוב מידי ערב שבת וכל בעיה מטופל מיד.

(ו) השטחים שאינם ראויים לדירה העלולים לפסול את העירוב מגודרים בפני עצמם.

הממונה על העירוב הינו הר"ר אהרן גרינוולד שליט"א המשגיח על בדיקת העירוב ותיקונו מידי שבוע.

רב אחראי על העירוב הרה"ג ר' אהרן זיכרמן שליט"א.

בשכונות רוממה רחובות סורוצקין, מנחם משיב, פנים מאירות, זית רענן, אמרי בינה, המ"ג וזכרון יעקב, ראשון לציון, ראש פינה, גדרה, מענה שמחה, יוסף גבאי, אהליאב, הרקמה, וכן רחוב מנחת יצחק עד בניני שכונת תנובת הארץ, הינם גם כן בתחומי השלוש מחיצות, והעירוב המהודר הינו בפיקוח רבני השכונות. (יש לברר אצלם מה המצב לגבי הרשויות של הנכרים אם נשכרו בפרטות).

הבנינים החדשים במתחם תנובה עדיין אינם בתוך העירוב, מצד רחוב שמגר העירוב מגיע עד אחרי רחוב תכלת מרדכי, ומצד רחוב מנחת יצחק העירוב מגיע עד בנין מספר 21-22.

רחוב חירם אינו בתוך העירוב, מפני הבעיה של שכירות הרשויות בפרטות, אשר אי אפשר לבצע שם.

רחוב פתח תקוה הינו בתוך תחום השלוש מחיצות, אולם אינו כלול בעירוב המהודר מכיון שלא נשכרו שם בפרטות הרשויות של הנכרים והמחללי שבת בפרהסיא, ואנו מקוים שבקרוב יוסדר הענין לתועלת ולרווחת תושבי הרחוב והרחובות הסמוכים.

לציון, ראש פינה, גדרה, אור אלחנן ואהליאב, שמגר עד למעלה מהכניסה לרחוב תכלת מרדכי, וכן תחילת רחוב מנחת יצחק.

רחוב מנחת יצחק הואיל וקצה הרחוב נכנס בתחומי המחיצות, נחשב כאילו הוא סתום בסופו, ונחשב כל הרחוב כמו שיש לו ג' מחיצות גמורות, ונמשך העירוב עד הגשר ברחוב ברנדייס.

בתחילת רחוב תכלת מרדכי עשו תיקון המכניס את הרחוב לתחומי המחיצות.

כמו כן רחוב הארגמן נחשב כבתוך שלוש מחיצות כנ"ל.

תחומי העירוב של קרית בעלזא

בתוך השטח של השלוש מחיצות, ישנם כמה עירובים שכונתיים, כשבכל שכונה ישנו וועד האחראי על העירוב בשכונתו, אולם אין חשש לטלטל משכונה לשכונה, כששניהם באותו רמה של הידור.

העירוב של קרית בעלזא, הינו ברחובות דובר שלום, דברי חיים כולל רחוב שנירר והמדרגות שבין הבנינים של נופי אליהו, רחוב תורת חסד עד מספר 5 מול המדרגות של דברי חיים 10, רחוב אוהל יהושע מלפני הכניסה לרחוב דברי חיים עד אחרי המדרגות ברחוב פתח תקוה 27, (בימים אלו נעשים פעולות לשכור את הרשויות ברחוב פתח תקוה, ואז בס"ד יהיה העירוב המהודר של קרית בעלזא גם בהמשך רחוב פתח תקוה) רחוב מנחת יצחק עד הבנין הראשון (מספר 6 וממול מס' 3), רחוב שמגר עד לאחר הכניסה לרחוב תכלת מרדכי, (כשיעשו צורת הפתח בצומת של שמגר ירמיהו יהיה העירוב עד שם) רחוב תכלת מרדכי עד רחוב אהליאב, ורחוב הארגמן עד אחרי שביל הכניסה לבניני גני גאולה.

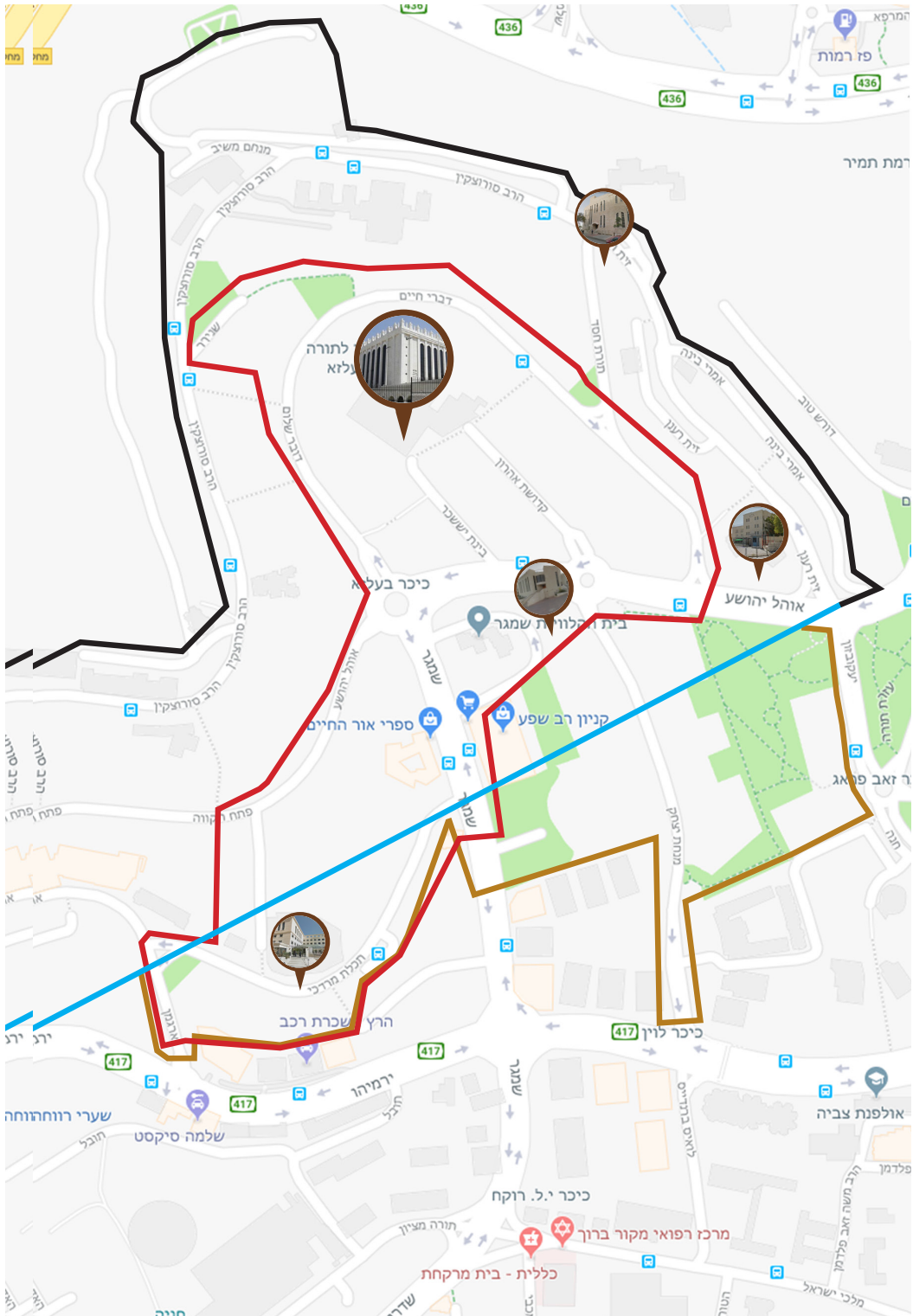
העירוב של קרית בעלזא הינו בפיקוח רבני קהלתנו הק'.

ואלו הם ההידורים שנעשו:

(א) הרחובות סגורים משלושה צדדים במחיצה גמורה כך שאין בהם חשש רשות הרבים לכל הפוסקים.

נתיבות הכשרות
 ביד"ץ מחוזיקי הדת
 פסח תשע"ח

כשרות בהלכה

מפת עירוב אזור קרית בעלזא ירושלים

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת פסח תשע"ח

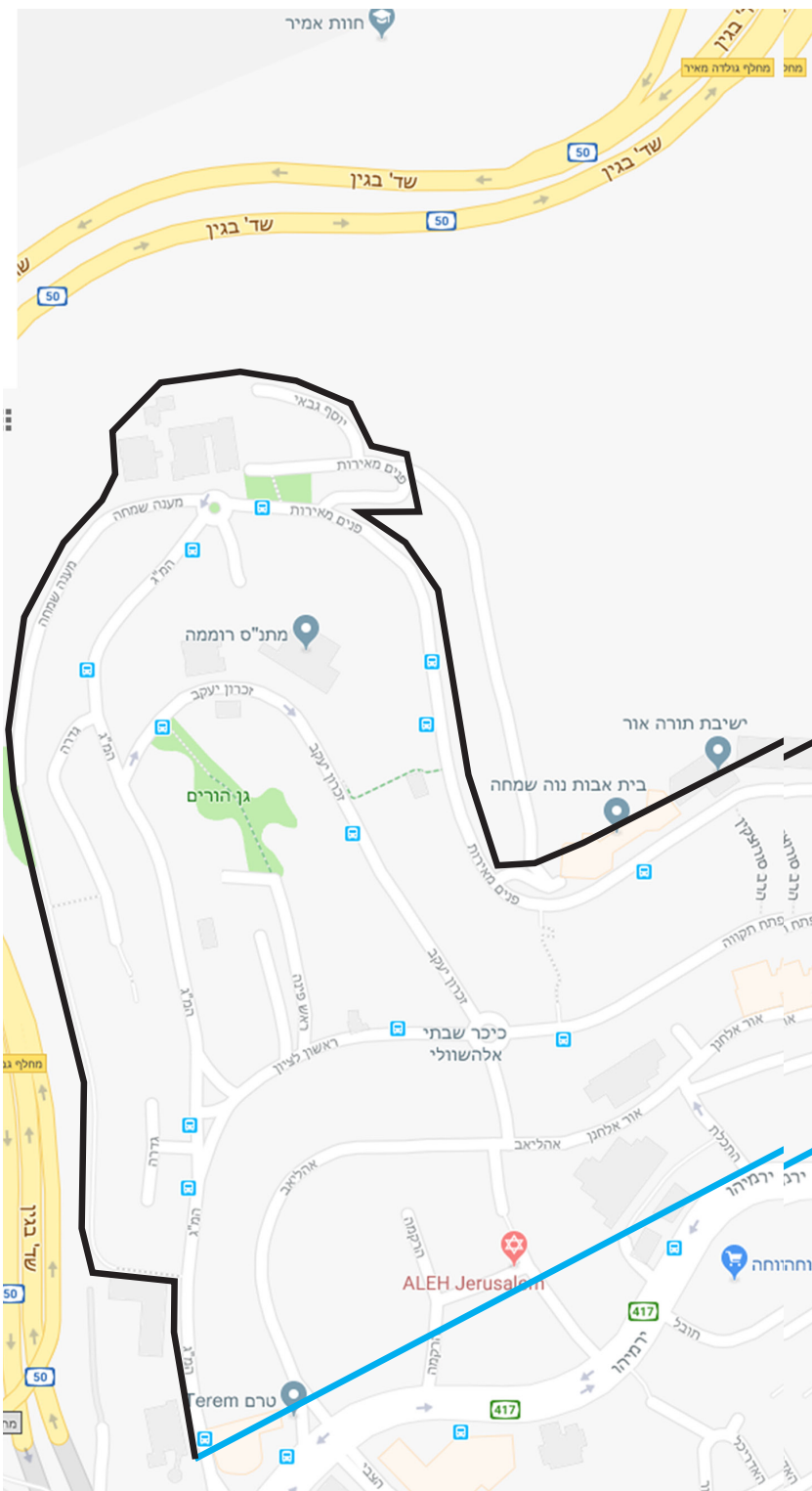
תחומי השלוש מחיצות

קו מחיצה רביעית

הרחובות הנכנסים לתחומי השלוש מחיצות

עירוב קרית בעלזא

דייני קהילתנו עוקבים אחרי העירוב בערש"ק בימי החורף

כשרות בהלכה

מערכת הכשרות

שע"י בד"ץ מחזיקי הדת בא"י

Machzikei Hadass Belz Kosher Dept

מודעה נחוצה

הננו בזה לעורר תשומת לבם של המדקדקים בכשרות, שבעת רכישת מוצרים כשרים בהשגחת הבד"צ, יש לבדוק היטב את האריזה, האם אכן מופיעה עליה חותמת הבד"צ דקהל מחזיקי הדת. היות ומצויים בשוק מוצרים רבים שאינם כשרים למהדרין, הנמכרים באריזה זהה של אלו המיוצרים בהשגחת הבד"צ, ולכן על כל אחד ואחד להיזהר שלא להיכשל בכך ח"ו.

הדברים אמורים בכשרות לימות השנה הרגילים, ובייחוד עם סיום שנת השמיטה, ישנם מפעלים שבהם קיימים קווי ייצור למוצרים למהדרין, וקווי ייצור נפרדים למוצרים שיש בהם מ'היתר מכירה' או היתרים אחרים, ודומים באריזתם לאריזות עם ההשגחה המהודרת של הבד"צ.

ובודאי לקראת חג הפסח הבעל"ט, כאשר המוני בית ישראל נזהרים שבעתים ומקפידים שיהיה הכל כשר לפסח בתכלית ההידור, שיש להיזהר ביותר בכל הנ"ל

לכן הננו בזה לחזור ולהבהיר, ולבקש מכל אחד ואחד לבדוק היטב כל מוצר וכל אריזה, שתהיה חותמת הבד"צ מופיעה עליהם ומעידה על כשרות המוצר.

בברכת התורה
מזכירות הבד"צ

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

בהשגחת הביד"ץ

רשימת המפעלים והמוצרים
למהדרין מן המהדרין
בהשגחת הביד"ץ
לימות השנה. למעט פסח

פסח תשע"ח

בהשגחת הביד"ץ

רשימת המפעלים והמוצרים - תשע"ח למהדרין מן המהדרין בהשגחת הביד"ץ לכל ימות השנה למעט פסח

להקפיד שעל כל מוצר תהיה חותמת הביד"ץ

רק מוצרים נושאי חותם הכשרות
הינם בהשגחת הביד"ץ
מוצרים ללא החותמת אינם בהכשר הביד"ץ

אינסטנט פודינג

גלעם, קיבוץ מענית

אלבומין

צ'אם, מירון

בורקס

בורקס אמא, ירושלים
מגדנית הלמן, ירושלים
מגדנית פאר, ירושלים
מגדנית ראשית דגן, ירושלים
מאפיית חבה, ירושלים
מאפיית מוישיס, ירושלים

בורקס קפוא

בורקס אמא, ירושלים
פילסברי
מעדנות, גן יבנה
של גל, ירושלים

בירה

אקרמן, חיפה
פרוטרי, כנות

בלילות לתעשייה

בוקי תעשות, מושב גאליה

ייצור מיוחד

בלטימור ספיס

ייצור מיוחד

טעם וריח, פתח תקוה

ייצור מיוחד

פרוטרם, חיפה

ייצור מיוחד

בלינצ'ס קפוא

מוצרי איכות אמריקאיים, יבנה
מעדנות, גן יבנה

אבקה להכנת עוגות

פילסברי

אבקת אפיה

בשקביץ ר. ס. ירושלים
גלעם, קיבוץ מענית

אבקת ביצים/בצל/חומוס/מוצרי עגבניות

צ'אם, מירון (לתעשייה)

אבקת מרק

בשקביץ ר. ס. ירושלים
מגד ש.מ. קרית ספר

אבקת סוכר

בשקביץ ר. ס. ירושלים
גלעם, קיבוץ מענית

אבקת שוקו

בשקביץ ר. ס. ירושלים

אבקת שתיה

גלעם, קיבוץ מענית

אוסם

סוסטעים

אורז

ניצת הדובדבן, מעלה החמישה
רימון, מזכרת בתיה
תבואות, מעלה החמישה
שופרסל
זמורה

אורז מלא

ניצת הדובדבן, מעלה החמישה
תבואות, מעלה החמישה
זמורה

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

דגים מעושנים ומלוחים

דלי דג, קרית מלאכי
התקוה, אשדוד
אומגה 3, בת ים
הדג המובחר, אשדוד
חנות שאבעס, בני ברק
מוטיס, ירושלים

דגים קפואים

מאיר עזרא ובניו, תל אביב
דלי דג, קרית מלאכי
דג שאן, בית שאן סלמון קפוא
בקלה
געפילטע פיש בצנצנת
פילה "זהבנון"
פילה דג אמנון
נתחי דג הליבוט
"סרדינים"
פילה שיבוט
דג פילה סלמון אלתי
פילה דג פוטי (סול)
טונה בשמן זית
רשתות החרדיות
רשת 'ויקטורי', אשדוד
זול בשפע
סופר מהדרין אשדוד
אושר עד

דובדבנים מסוכרים

הדרום, א.ת. מילואות

ויטמינים

פלוריש, ד.ג. משגב (מותג הדס)
ציון פארם, יבנה

חומץ סינטטי

בשקביץ ר.ס. ירושלים
הדרום, א.ת. מילואות

חומץ בלסמי

מכוורת יד מרדכי. שטראוס עלית

חמוצים / שימורים

אריזות ירושלים

שוקולדים

דין שיווק
פנדה, ירושלים

בשר בקר ומוצריו / עוף / הודו

אטליז גאולה, ירושלים
קפוטרי פיר, בני ברק
פליישיג, אשדוד
פליישיג, בני ברק
כל הקפואים, בית שמש
רשתות החרדיות
אושר עד
יש חסד
רשת 'ויקטורי', אשדוד
סיטונאות רחמים, קרית גת
זול בשפע
סופר מהדרין אשדוד

ג'לי

גלעם, קיבוץ מענית

גבינות ומוצרי חלב

מחלבת י, מרדכי, בית גמליאל
מחלבת משק טלית, יקנעם
תנובה
עלמה - נטו

גבינות מון בלאן

גבינת שומרון, שלשת האופים
טעם טוב, שלשת האופים
מון בלאן שוייצרית, שלשת האופים
מון בלאן שום שמיר, שלשת האופים
מון בלאן פיקנטי, שלשת האופים
מון בלאן למריחה שוייצרית, שלשת האופים

גבינת עיזים

מחלבת דותן

ג'לטין דגים

י. ויינברג שיווק ד.ס.פ.

גלידות ושלגונים

מוצרי איכות אמריקאיים, יבנה

רק עם חותמת הביד"ץ

גרנולה

תגלית הטעם, הרצליה

דבש דבורים טהור ומוצרי דבש

מכוורת יד מרדכי שטראס עלית

גלאט עלים
ברכת קטיף, שחר
כפרי טרי, פארק נעם
חסלט, פארק נעם
ירוק מן הטבע, פארק נעם
הוד והדר, שוקת
עלה עולה, רם און
טרי לי, כפר הס
י. ש. ירקות עלים, תנובות

ירקות קלופים

תפוח מעון דבוש, מושב זיתן

רק עם חותמת הבד"צ

כבד צלוי

אטליז גאולה, ירושלים
שיווק נטו
הקר, ירושלים

לחמים מיוחדים וטבעוניים

הבחירה הטבעית, ירושלים
בורקס אמא, ירושלים
מושיס, ירושלים

לחמים ולחמניות

בורקס אמא, ירושלים
מאפיית מושיס, ירושלים
מאפיית קלדרון, ירושלים
מגדנית הלמן, ירושלים
מגדנית פאר, ירושלים
מגדנית חבה, ירושלים
מאפיית פית'לה, ירושלים

לימון . תחליף

בשקביץ ר. ס. ירושלים
סחוט טרי

מוצרי בצק קפואים

בורקס אמא, ירושלים
מעדנות, גן יבנה
פילסברי
צנעני, מושב בצרה
של גל, ירושלים
גדרון, פתח תקוה

רק עם חותמת הבד"צ

שלושת האופים, ירכא

מוצרי חלב תנובה

חלב בשקית 1 ליטר
חלב בקרטון 1.5 ליטר
אשל 4.5%
באדי תות

חלבה (רגיל ודיאטטי)

דין שיווק, מודיעין
האיילה

חלות

בורקס אמא, ירושלים
מאפיית מושיס, ירושלים
מגדנית הלמן, ירושלים
מאפיית קלדרון, ירושלים
מגדנית פאר, ירושלים

חלות קפואות

פילסברי

במצב קפוא בלבד

של גל, ירושלים

במצב קפוא בלבד

חלות מקמח מלא וקמח שיפון

הבחירה הטבעית, ירושלים

חרדל

בשקביץ, ירושלים

טחינה

טחינת הר ברכה
טחינת הדקל
האיילה

יינות/ליקרים/משקאות חריפים/מיץ ענבים

סוכנות נבו, בת ים
יקבי חברון, קרית ארבע
אשכול, יסודות
מרום ירושלים
יקב אבוהן
יקב דדה
יקב שאטו גלילה

ירקות ופירות

אחים אפרים, ירושלים
גדי שבתאי, ירושלים
חיים יאיר, ירושלים
סופר מהדרין, אשדוד
פירות הקריה, ירושלים
שוק הקריה
אחים בנימין
סניפי שופרסל בכל הארץ
קטיף

ירקות ללא תולעים

טעם הטבע, בצרה
עלי בודק, בארות יצחק
מהדרין מהכפר, שדה משה
יבולי הכפר, שדה משה

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

בהשגחת הביד"ץ

מיני מאפה טבעוניים

הבחירה הטבעית, ירושלים
מיני מזונות, פתח תקוה

מיץ לימון משומר

בשקביץ ר. ס. ירושלים

מיץ לימון טבעי

מכוורת יד מרדכי. שטראוס עלית

מיצים טבעיים

אקו.אלפא, רמת השרון
פרי טרי, מבוא חורון

מלח לימון

בשקביץ ר. ס. ירושלים

מלח רץ

קוסקוס מזון, נתניה

ממרח חרובים

ניצת הדובדבן, ירושלים

ממרח שוקולד (פרווה)

בשקביץ ר. ס. ירושלים

מרגרינה

ויקול 1/2% טבעי
ויקול זיתים
ויקול חמאה
ויקול קנולה
ויקול שום
ויקול שמן זית
מרגרינה

מסעדות/פלאפל/מזונות

פלאפל לוי, ירושלים
פלאפל מזרחי, גבעת מרדכי, ירושלים
פלאפל מעוז (בחזקת בשרי) ירושלים
מאמא מיה (פרווה חלבי), טבריה
ויליג'רין, ירושלים
מעדניית שבעס, בני ברק
מוטיס, ירושלים

מצות חמץ

מצות השומרון, כפר פינס

מרקים

בשקביץ ר. ס. ירושלים

מי פה

אגיס, ירוחם

משקאות קלים

סופר 20

גבינה 5% + זיתים

גבינה (0.5% 3% 5% 9%)

גבינה 5% ללא מלח

גבינה לאפיה 5%

גבינה מעודנת 5%

גבינה לאבנה פיראוס 9% . 5%

גבינה נפוליאון זיתים

גבינת נפוליאון טבעי

גבינת נפוליאון שום ושמיר

גיל

דנובה

יוגורט 4.5%

יופלה 360 קלאסי

פרילי (אנגס, טבע, משמש, תות)

קוטג' (0.5% 3% 5% 9%)

קוטג' עם זיתים

ריויון 1.5%

שמנת 9%

שמנת של פעם

שמנת חמוצה 15%

תאומים (בגנה תות)

גבינת כנען

גבינת פטה

גבינת פטה פיראוס

גבינת פיראוס בולגרית

חמאה, עלמה חדש

גבינה צהובה, עלמה - נטו חדש

גבינת פיראוס בולגרית עזים

גבינת פיראוס צפתית

גבינת גוש חלב

מוצרי טבע

בשביל הטבע, ירושלים

הדסה צדקה, ירושלים

ניצת הדובדבן, מעלה החמשה

תבואות, מעלה החמישה

זמורה

מוצרי סויה.טבעול

שניצל סויה

נקניק סויה

נקניק דליש

שניצל תירס

ארוחת כפרי

נקניק וינר

מיונז

בשקביץ ר. ס. ירושלים

סלומון מעושן
התקוה, אשדוד דלי דג, קרית מלאכי אומגה 3, בת ים הדג המובחר, אשדוד מעדניית שבעס, בני ברק מוטיס, ירושלים
סרדינים רוברטו
בשמן זית בשמן חמניות בשמן חמניות ופלפל חריף
עוף טרי/קפוא/מוצרי עוף
אטליז גאולה, ירושלים קפוטרי פירר, בני ברק פליישיג רשתות החרדיות
עמבה
רוז, בני עטרות
פודינג
גלעם, קיבוץ מענית
פיצוחים
דין שיווק, מודיעין שקדיה, מודיעין מוצפי משה, תל אביב
<small>רק עם חותמת הביד"ץ</small>
פיצוחי אבירם מזרחי, ירושלים פיצוחי דני, ירושלים
פיצוחים באריזות מקוריות
דין שיווק, מודיעין שקדיה, מודיעין ששון/תנובה
פיצה חמה
פיצה איטליאנו, ירושלים פיצה יהעלי, ירושלים פיצה לארי, ירושלים פיצה קרדו, ירושלים פיצה ממילא, ירושלים פיצה פורמג'ו
פיצה קפואה
שלושת האופים, כפר תבור
פוסידון . ויליגר
אטריות אורז גרנולה גלטיין דגים טונה בשמן קנולה טונה בשמן זית

קריסטל
משקאות מוגז
קריסטל סופר 20
מתק (דבש מלאכותי)
הדרום, באר טוביה
נקניקים נקניקיות ופסטרמות
שיווק נטו
נטו . קהילות
עוף טרי / קפוא מוצרי עוף מוצרי הודו בשר בקר . קפוא / טרי נקניקיות פסטרמות
סבון
אגיס, ירוחם ירדן, בית דגן נקה 7, ירוחם
סודה לשתיה
בשקביץ ר. ס. ירושלים גלעם, קיבוץ מענית
סודה
סופר 20
סוכר
גלאט פוד, קרית גת
סוכר וניל
בשקביץ ר. ס. ירושלים גלעם, קיבוץ מענית
סוכר ענבים
גלעם, קיבוץ מענית
סולת
הטחנות הגדולות, חיפה
סירופ שוקולד
הדרום, א.ת. מילואות
סירופים
בשקביץ ר. ס. ירושלים
סירופ מייפל
מכוורת יד מרדכי. שטראוס עלית
סלטים
מעדני התקוה, אשדוד

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

בורקס אמא, ירושלים
גדרון, פתח תקוה

רק במצב קפוא

מאפית לגאני, תל אביב
הבחירה הטבעית, ירושלים
מגדנית הלמן, ירושלים
מאפיית מוש'ס, ירושלים
מגדנית פאר, ירושלים
פילסברי

של גל, ירושלים
ראשית דגן, ירושלים

קונפיטוריות

מכוורת יד מרדכי . עלית קיבוץ יד מרדכי

קוסקוס

קוסקוס מזון, נתניה

קורנפלור

גלעם, קיבוץ מענית

קטשופ

בשקביץ ר. ס. ירושלים

קייטרינג

שיע'ס קייטרינג
שמח תשמח, אשדוד
קייטרינג גרינבוים, ירושלים
שובע שמחות, ירושלים

קמח

הטחנות הגדולות, חיפה

קמח מצה

מצות השומרון, כפר פינס

קמח תפו"א

גלעם, קיבוץ מענית
בשקביץ ר. ס. ירושלים

קפה טורקי

בשקביץ ר. ס. ירושלים

קפה נמס . אבקה ומגורען

בשקביץ ר. ס. ירושלים
ליקפה ב.ס.ד.

קקאו

בשקביץ ר. ס. ירושלים

רטבים

מכוורת יד מרדכי . עלית קיבוץ יד מרדכי

רחת לוקום

הדרום, א.ת. מילואות

טונה בשמן
טונה במים
לפתן אפרסקים
לפתן אננס
לפתן קוקטייל פירות טרופיים
לזניה
סלט טונה
סלט טונה פיקנטי
סרדינים
פטריות שלמות
פטריות חתוכות
פסטה קנלוני
תירס גמדי
מנה חמה, מג'יק
פיצה קפואה

פירות יבשים

שקדיה, מודיעין
הדסה צדקה, ירושלים
כרם תעשיות, ברקן
מוצפי משה, תל אביב

רק עם חותמת הבד"צ

ששון ובניו, קרית גת

רק עם חותמת הבד"צ

פיתות

מאפית חבה, ירושלים
מאפית לגאני, תל אביב
בורקס אמא, ירושלים
מאפית קלדרון, ירושלים
מאפית ראשית דגן, ירושלים
מאפית פית'ה, ירושלים

פלאפל/סיגרים/פסטלים/קפוא

מעדנות, גן יבנה
שלושת האופים, ירכא

פריכיות אורז

כרם תעשיות, ברקן

פתיתי סויה

הדסה צדקה, ירושלים
טבע נט, ירושלים
ניצת הדובדבן, ירושלים
זמורה

צמקאו

בשקביץ ר. ס. ירושלים

קוואקר (שיבולת שועל)

בשקביץ ר. ס. ירושלים

קונדיטוריות

שמפו

אגיס, ירוחם
נקה 7, ירוחם

שמנת מתוקה

מחלבת י, מרדכי, בית גמליאל

שמן קנולה

אריזות ירושלים
האיילה

שמן חמניות

האיילה

תבלינים ותבליני עלים

פיצוחי אבירם מזרחי, ירושלים
תבליני הרמב"ם, ירושלים
בשקביץ ר. ס. ירושלים
צ'אם תעשיות, מירון
טעם וריח, פתח תקוה

יצור מיוחד

תמציות לתעשייה

בוקי תעשיות, מושב גאליה

יצור מיוחד

פלורום, חולון

יצור מיוחד

פרוטרום, חיפה

יצור מיוחד

תפוחי אדמה מקולפים

תפוח מעון דבוש, מושב זיתן

רק עם חותמת הביד"ץ

תרופות וסוכריות טבעיות

פלוריש
הדס, ד.ג. משגב
ציון פארם, אשדוד

ריבות

הדרום, א.ת. מילואות
מכוורת יד מרדכי. עלית קיבוץ יד מרדכי
ענבי ציון, אשקלון

ריבות. קונפיטוריות. יד מרדכי

ריבת תות
ריבת אוכמניות
ריבת תפוח עץ
ריבת משמש
ריבת תפוז מנדרינה
ריבת תות שדה עם וניל
ריבת שזף
ריבת תות שדה עם קקאו
ריבת תפוח עץ וקינמון

רסק עגבניות

מילוז, א"ת מילואות
צ'אם תעשיות, מירון

שבבי תפוחי אדמה

אולימפיה, חולון

שוקולד

שקדיה, דין שיווק מודיעין
פנדה, ירושלים

רק עם חותמת הביד"ץ

שוקולד לבישול

בשקביץ ר. ס. ירושלים

שמן זית

שופרסל, ראשל"צ
מכוורת יד מרדכי. עלית קיבוץ יד מרדכי
הר ועמק
משק ג'חג'אן
טפרברג

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

- זמני קבלת קהל
בלשכות הביד"ץ
בבתי ההוראה
במשרדי הקהילה
- מראות הקהילה
קהל מחזיקי הדת ומוסדותיה

פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

לשכות הבית דין צדק

הגאווה"צ חברי הביד"צ שליט"א

הגה"צ רבי שמואל רוזנגרטן שליט"א

ראש הישיבות דחסידי בעלזא בארה"ק

הגה"צ רבי חיים צבי שפירא שליט"א

רב ביהמ"ד קהל חסידים רמת אהרן ב"ב

הגה"צ רבי מאיר צבי ברנד שליט"א

ראש כולל "שומרי החומות" ירושלים

הגה"צ רבי חיים פסח הורוביץ שליט"א

רב ודומ"ץ קריות חסידי בעלזא אשדוד

הגה"צ רבי יעקב גרינוולד שליט"א

רב ביהמ"ד דחסידי בעלזא "זכרון רפאל" ב"ב

הגה"צ רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א

רב ביהמ"ד דחסידי בעלזא ת"א וב"ש

וראש כוללי עיון דחסידי בעלזא בארה"ק

בית דין מיוחד לעניני ממונות

מזכירות ביה"ד

ירושלים ברח' יצחק שולל 4

בימים א.ה. בין השעות 4:00.7:00 אחה"צ

טל. 02.5019888

פקס. 02.5019860

מושב ביה"ד בימי שלישי בשבוע

הסד"ד הרב מרדכי ישכר רנד שליט"א

המזכיר הרב מרדכי לנדאו הי"ו

חברי ביה"ד

הרה"ג ר' מרדכי זאב אייכלר שליט"א

הרה"ג ר' ירמיהו אדלר שליט"א

הרה"ג ר' יצחק שלום כץ שליט"א

מזכירות הביד"צ

ירושלים:

ברח' יצחק שולל 4

בימים א.ה. בין השעות 4.7 אחה"צ

טל. 02.5019888 פקס. 02.5019860

מושב הביד"צ בימי שני בשבוע בשעות אחה"צ

הסד"ד הרב יוסף עמרם מושקוביץ שליט"א,

הרב מבוניאד

המזכיר: הרב מרדכי לנדאו הי"ו

בני ברק:

ברח' האדמו"ר מבעלזא 6 בימים א.ה.

בין השעות 4:00.7:00 אחה"צ

טלפקס. 03.578.6762

מושב הביד"צ בימי חמישי בשבוע בשעות אחה"צ

הסד"ד הרב מרדכי ישכר רנד שליט"א

המזכיר: הרב יעקב יצחק זיכרמן הי"ו

אשדוד

ברח' עקביא בן מהלאל 9 בימים א.ה.

בין השעות 4:00.7:00 אחה"צ

טלפקס. 08.8664843

מושב הביד"צ בימי רביעי בשבוע בשעות אחה"צ

המזכיר: הרב שמואל פולק הי"ו

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

לשכות ההוראה

רשימת הרבנים מורי הצדק שליט"א

ירושלים:

הג"ר אהרן מרדכי רוטנר שליט"א	רח' עבודת ישראל 18 טל. 02.5370472
הג"ר אליהו שמואל וינד שליט"א	רח' דובר שלום 1 טל. 02.5385677
הג"ר חיים דוד שובקס שליט"א	רח' דובר שלום 13 טל. 02.5381120
הג"ר שמאי קהת גרוס שליט"א	רח' דברי חיים 7 טל. 02.5389884
הג"ר שלום וידער שליט"א	רח' קדושת אהרן 9 טל. 02.5377531
הג"ר יעקב אליעזר פורגס שליט"א	רח' דברי חיים 25 טל. 02.5387098
הג"ר שמואל בנימין שפרינצלס שליט"א	רח' אהל יהושע 5 טל. 02.5370280
הג"ר אהרן זיכרמן שליט"א	רח' מנחת יצחק 9 טל. 02.5382029
הג"ר משה מיכל פינק שליט"א	רח' ברויאר 7 טל. 02.6434799
הג"ר פתחיה קליין שליט"א	רח' תכלת מרדכי 2 טל. 02.5375494
הג"ר דוד פריד שליט"א	רח' ירמיהו 60 טל. 02.5004769
הג"ר נפתלי מושקוביץ שליט"א	רח' תכלת מרדכי 2 טל. 02.5374610
הג"ר שלום גרוס שליט"א	רח' זכרון יעקב 7 טל. 02.5023561
הג"ר אלימלך גרוס שליט"א	רח' זכרון יעקב 12 טל. 02.5377278
הג"ר יצחק כהנא שליט"א	רח' תכלת מרדכי 3 טל. 02.5381378
הג"ר שלמה בינעט שליט"א	רח' אהל יהושע 1 טל. 02.5379723
הג"ר יהושע בראון שליט"א	רח' דברי חיים 14 טל. 02.500403
הג"ר אשר אנשיל קרניאול שליט"א	רח' סורוצקין 37 טל. 02.5371930
הג"ר ישראל גרוס שליט"א	רח' פתח תקווה 9 טל. 02.5385763
הג"ר שלמה פייבוש שליט"א	רח' ראש פינה 1 טל. 02.5021917
הג"ר דב בער רייכמן שליט"א	רח' קדושת אהרן 4 טל. 02.5002465

בני ברק:

הג"ר יצחק צבי שפרינצלס שליט"א	רח' הרב שר 4 טל. 03.5705251
הג"ר משה וובר שליט"א	רח' רבי עקיבא 85 טל. 03.5792229
הג"ר נפתלי רייזמן שליט"א	רח' רלב"ג 11 13 טל. 03.5708005
הג"ר אברהם יהושע הורוויץ שליט"א	רח' חזון איש 79 טל. 03.6195058
הג"ר שמואל פנחס טרויבע שליט"א	רח' סוקולוב 38 טל. 03.6193319
הג"ר דוב מאיר פייבוש שליט"א	רח' שפת אמת 13 טל. 03.5704084
הג"ר יהודה ביילוש שליט"א	רח' סוקולוב 24 טל. 03.5797668
הג"ר ירמי' אדלר שליט"א	רח' סעדלי גאון 11 טל. 03.6186891
הג"ר שלמה שמחה רויטמן שליט"א	רח' דמשק אליעזר 21 טל. 03.6770311
הג"ר מאיר לוי שליט"א	רח' הרב פוברסקי 12 טל. 03.6191127

הג"ר יהושע פינק שליט"א.....רח' מתייתו 1 טל. 03.5742959
 הג"ר שמעון שיף שליט"א.....רח' בן יעקב 28 טל. 03.5746069
 הג"ר יהודה שיש שליט"א.....רח' קהילת יעקב 35 טל. 03.5743871
 הג"ר שמואל צבי רייזמן שליט"א.....רח' ירמיהו 2 טל. 03.6199642

אשדוד:

הגה"צ רבי חיים פסח הורביץ שליט"א.....רח' חטיבת הנגב 19 טל. 08.8533586
 הג"ר מנחם מנדל שווימר שליט"א.....רח' בעל הנס 28 טל. 08.8664150
 הג"ר יוסף צבי רכניצר שליט"א.....רח' רשב"י 23 טל. 08.8650087
 הג"ר יוסף פלטיאל דירנפלד שליט"א.....רח' שמאי 2 טל. 08.8677483
 הג"ר מנשה פינק שליט"א.....רח' רבא 5 טל. 08.8661598
 הג"ר אלחנן וינד שליט"א.....רח' חטיבת הנגב 43 טל. 08.8535398
 הג"ר אהרן שלמה גרוס שליט"א.....רח' שמאי 1 טל. 08.8667283
 הג"ר אשר ישעי' זלפריינד שליט"א.....רח' האדמו"ר מבעלזא 16 טל. 08.8562484
 הג"ר אברהם חיים ברנשטיין שליט"א.....רח' האדמו"ר מבעלזא 16 טל. 08.8564694
 הג"ר ישראל יהודה יאקאב שליט"א.....רח' רבי יוסף בן חלפתא 5 טל. 08.8648607
 הג"ר שמואל מרדכי זלפריינד שליט"א.....רח' האדמו"ר מבעלזא 2 טל. 08.8525066
 הג"ר חיים זעליג שפרינצלס שליט"א.....רח' שמאי 1 טל. 08.8660025
 הג"ר שלמה לווינגר שליט"א.....רח' האדמו"ר מבעלזא 2 טל. 08.8568016
 הג"ר ישי שובקס שליט"א.....רח' רבי יהודה הנשיא 10 טל. 08.8651985
 הג"ר אהרן רייכמן שליט"א.....רח' הלל 15 טל. 08.8542166
 הג"ר יחיאל יהושע רוזנר שליט"א.....רח' רבי מאיר בעל הנס 20 טל. 08.8651171

תל אביב:

הגה"צ רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א.....רח' אוליפנט 7 טל. 03.6241544

חיפה:

הג"ר מאיר דב רכניצר שליט"א.....רח' ברכת משה 8 טל. 04.8662573
 הג"ר צבי שובקס שליט"א.....רח' אהבת ישראל 12 טל. 04.8662738

בית שמש:

הג"ר ארי' פינק שליט"א.....רח' תכלת מרדכי 4 טל. 02.9910298
 הג"ר שמואל יעקב לנדאו שליט"א.....רח' רבי יהושע 4 טל. 02.5378349
 הג"ר מרדכי דוד וועטנשטיין שליט"א.....רח' קדושת אהרן 13 טל. 02.5373768

קרית גת:

הג"ר פנחס פדווא שליט"א.....רח' יהושפט 23 טל. 058.3299852

גבעת זאב:

הג"ר אהרן אליהו וועטנשטיין שליט"א.....רח' הדישון 5 טל. 053.3196316

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

בתי ההוראה

ירושלים

רח' יצחק שולל 4 טל. 02.5019877

בימים א.ה בין השעות 4:30.6:00 אחה"צ.....הג"ר אלי' שמואל וינד שליט"א

קרית בעלזא

רח' דובר שלום 16

טל. 02.5376596 בימים א.ה

הג"ר שמואל בנימין שפרינצלס שליט"א 8:30.9:30

הג"ר שמאי קהת גרוס שליט"א 9:30.10:30

הג"ר משה מיכל פינק שליט"א 10:30.12:15

הג"ר אלי' שמואל וינד שליט"א 12:15.13:30

הג"ר חיים דוד שובקס שליט"א 13:30.14:00

הג"ר נפתלי מושקוביץ שליט"א 14:00.15:00

הג"ר אהרן זיכרמן שליט"א 15:00.16:00

הג"ר חיים דוד שובקס שליט"א 16:00.17:00

הג"ר שלום וידער שליט"א 17:00.18:30

הג"ר שלמה בינעט שליט"א 18:30.19:15

הג"ר פתחיה קליין שליט"א 19:15.20:00

הג"ר אלימלך גרוס שליט"א 20:00.20:45

הג"ר שלום גרוס שליט"א 20:45.21:45

הג"ר דב בער רייכמן שליט"א 21:45.22:30

יום ו' ושב"ק משעה לפני הדה"נ עד זמן הדלקת הנרות הג"ר פתחיה קליין שליט"א

בני ברק

רח' האדמו"ר מבעלזא 6

טל. 03.5786762 בימים א.ה

הג"ר יצחק צבי שפרינצלס שליט"א 8:45.9:45

הג"ר משה וובר שליט"א 10:45.11:45

הג"ר דוב מאיר פייבוש שליט"א 20:30.21:30

הג"ר נפתלי רייזמן שליט"א 21:30.22:30

רמת אלחנן

רח' שלמה כהן 5

טל. 053.3103414 בימים א.ה

לפי תיאום.....הג"ר אברהם יהושע הורוויץ שליט"א

רח' יואל בביהמ"ד בית פנחס

טל. 053.3103409

הג"ר שמואל פנחס טרויבע שליט"א 6:00.7:00 אחה"צ.....

אשדוד

רח' עקביא בן מהלאל 9

טל. 08.8664843

הג"ר חיים פסח הורוביץ שליט"א..... 19:00.18:00

הג"ר אשר ישעי' זלפריינד שליט"א..... 20:00.19:00

הג"ר יוסף דירנפלד שליט"א..... 21:00.20:00

תל אביב

רח' אחד העם 63

טל. 03.5605828 בימים א.ה.

הגה"צ רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א..... 9:30.10:30 בבוקר

חיפה

רח' הרב הרצוג 5

טל. 04.8670612 בימים א.ה.

הג"ר מאיר דוב רכניצר שליט"א, והג"ר צבי שובקס שליט"א..... 7:00.8:00 בערב

בית שמש

הג"ר ארי' פינק שליט"א..... רח' תכלת מרדכי 4 טל. 02.9910298

הג"ר שמואל יעקב לנדאו שליט"א..... רח' רבי יהושע 4 טל. 02.5378349

הג"ר מרדכי דוד וועטנשטיין שליט"א..... רח' קדושת אהרן 13 טל. 02.5373768

גבעת זאב

הג"ר אהרן אליהו וועטנשטיין שליט"א..... רח' הדישון 5 טל. 053.3196316

בערבי חג וימי חוה"מ וכמו"כ בימי חנוכה ותעניות
בשעות אחה"צ אין קבלת קהל בלשכות.

בזמנים בהם בתי ההוראה סגורים
ניתן לפנות לרבנים ישירות לביתם.

נא להשתדל לפנות לרבנים
ככל האפשר לפי הזמנים שפורסמו.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מחלקת רישום נישואין

מזכירות המחלקה

ירושלים:

ברח' יצחק שולל 4 טל. 02.501.9888
בימים א.ה בין השעות 4.7 אחה"צ

בני ברק:

ברח' האדמו"ר מבעלזא 6 טל. 03.578.6762
בימים א.ה בין השעות 4.7 אחה"צ

אשדוד:

ברח' עקביא בן מהללאל 9 טל. 08.8664843
בימים א.ה בין השעות 4.7 אחה"צ

מסמכים נדרשים:

לפתיחת תיק נישואין על הזוג להביא:

ת.ז. מעודכנת כולל הספח

תמונת פספורט

אישור תלמיד ישיבה

אישור מרב המסדר קידושין (באישור חייב להופיע תאריך ומקום החתונה)

צילום כתובה או תעודת נישואין של ההורים

אישור רבנית לכלה

2 עדים לרווקות

לאחר הנשואין העתק הכתובה חתום ע"י הרב המסדר קידושין.

על עולים חדשים ותושבי חו"ל אישור יהדות ורווקות מביה"ד הרבני האיזורי.

לידיעת הציבור:

הרישום חייב להתבצע לפחות 45 יום לפני הנישואין

מחלקת הכשרות והשחיטה

רח' דובר שלום 16 ירושלים

טל. ישיר 02.5016777

פקס 02.5374001

ת.ד. 41109 ירושלים 91410

שעות המשרד: בימים א.ה בין השעות 09:00-17:00

מחלקות מקוואות ועירובין

מקוואות

מקוואות טהרה קרית מטרסדורף ומנחת יצחק נמצאים בפיקוח תמידי של רבני הקהילה.

כתובת רח' פנים מאירות 1 מאחורי בית הכנסת טל. 02.5373019

כתובת רח' מנחת יצחק 2 מאחורי בית הכנסת טל. 02.5023508

רב המחלקה: הג"ר אהרן זיכרמן שליט"א טל. 02.5382029

עירובין

בקרית בעלזא ירושלים קיים עירוב מהודר מטעם מחלקת העירובין שע"י הקהילה

קרית בעלזא שלב ב' נכלל בתוך העירוב המהודר

העירוב נבדק מדי ערש"ק ע"י המשגיחים מטעם המחלקה.

לפניות בענין העירוב נא לפנות לממונה על המחלקה

הרב אהרן גרינוולד שליט"א טל. 02.5386146

במידה והעירוב לא תקין תימסר הודעה בביהמ"ד המרכזי.

צופר שבת

בקרית בעלזא ירושלים קיים צופר שבת המודיע בערב שבת וחג על זמני כניסת השבת

ובמוצ"ש על זמני יציאת השבת לפי שיטת ר"ת.

ממונה הרב יוסף מילר טל. 02.5386667

קו ההלכה

מענה הלכתי 24 שעות ביממה

0779-219-219

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מכון משמרת הקודש

בדיקת סת"ם

בני ברק

ברח' האדמו"ר מבעלזא 4

טל. 03.6196098

אשדוד

במשרדי הקהילה רח' עקביא בן מהללאל 9

טל. 08.8664843 בין השעות 4.7 אחה"צ

מעבדות לבדיקת שעטנז

רב המחלקה: הג"ר שלום וידער שליט"א

ירושלים

ברח' יצחק שולל 4 טל. 02.5019888

בימים א.ה בין השעות 4.7 אחה"צ

בני ברק ע"י המומחה הרה"ח ר' מנשה רייזמן שליט"א

ברח' האדמו"ר מבעלזא 4 טל. 03.6196098

בימים א.ה בין השעות 7.8 בערב

אשדוד ע"י המומחה הרה"ח ר' יוסף גרינוולד שליט"א

רח' עקביא בן מהללאל 9 טל. 08.8664843

בין השעות 4.7 אחה"צ

ביטאון המחנה החרדי

מחלקת פירסום: 02-5023883

מוקד מנוים : 02-5370333

מוהלים

ירושלים

הרב חיים גרינוולד שליט"א.....טל. 02.5373289

בני ברק

הרב אלימלך ברנשטיין.....טל. 03.5702187

הרב יצחק ברנשטיין.....טל. 03.6749929

הרב שמעון טיטלבוים.....טל. 03.6776230

הרב יוסף אביגדור מילר.....טל. 03.5709017

הרב מנחם יעקב מרבך.....טל. 03.6181201

הרב אברהם רכניצר.....טל. 03.6774297

אשדוד

הרב יעקב גרינוולד.....טל. 08.8521888

הרב משה יוסף ווייס.....טל. 08.8521686

הרב משה זאב כהן.....טל. 08.8669052

בית שמש

הרב יחיאל יוסף מוסקוביץ.....טל. 02.9990311

אירגוני החסד שע"י הקהילה

עזר יולדות

ירושלים: מנהלת גב' קליין תחי'.....טל. 02.5373619

בני ברק: מנהלות

גב' רוכוורקר תחי'.....טל. 03.6192708

גב' הורוביץ תחי'.....טל. 03.6183744

גב' עדעל תחי'.....טל. 03.6194338

אשדוד: מנהלת גב' וובר תחי'.....טל. 08.8521029

גבעת זאב: מנהלת גב' שארף תחי'.....טל. 02.5618906

ביקור ועזרת חולים

מנהל: הרב חיים מרדכי פריד.....טל. 02.5381840

השאלת ציוד:טל. 02.5381840 רח' קדושת אהרן 10

בין השעות 7:30-8:30 בערב

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

מרפאות שיניים מגן אברהם ירושלים

רח' דברי חיים 11 מנהל: ר' אהרן אוברלנדר טל. 02.5377988 פקס 02.5377989
סניף רח' גשר החיים 14 טל. 02.5373672 פקס 02.5382711

אגודת עזרה למרפא

יו"ר: הרב אלימלך פירר
רח' חיד"א 24 בני ברק טל. 03.5777000/1

מרפאות עזרה ומרפא

רח' גשר החיים 14 טל. 02.5381099
רח' יעקובזון 1 טל. 02.5024555
מנהל: הרב שמעון יוסף לוי

השאלת ציוד רפואי

ירושלים: רח' קדושת אהרן 6 טל. 02.5388899
בני ברק: רח' חיד"א 24 טל. 03.5777000
אשדוד: רח' הבושם 1 טל. 08.8525541

גמ"ח תרופות

מנהל: הרב בערל שטרן
רח' דברי חיים 17 טל. 02.5387044

איגוד ידידי בריאות ומרפא

רח' דובר שלום 14 טל. 02.5022354
יעוץ רפואי ע"י הרב מרדכי אייכלר הי"ו גניד. 053.3118988

גמ"ח הכללי

מנהלים: הרב משה ברוך זיכרמן, הרב שלום משה שוורץ
רח' אגריפס 165 טל. 02.6248404

גמ"ח הקהילה

מנהל: הרב יעקב יוסף ברגר
רח' דובר שלום 5 טל. 02.5389631

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

אגודת אהבת חסד

ירושלים: רח' אוהל יהושע 5 טל. 02.5001348
 בני ברק: רח' דונולו 14 טל. 03.6194978
 אשדוד: רח' שמאי 3 טל. 08.8665880
 מפעל הלבשה

מנהל: הרב יוסף עמרם מושקוביץ

רח' אגריפס 165 טל. 02.6241568

שוש אשיש

ירושלים הרב יונה קוט טל. 02.5001145
 בני ברק טל. 052.7650325
 אשדוד:
 רובע ג': טל. 08.8648944
 בית דוד שאול: טל. 08.8649366
 בית פנחס: טל. 053.3141378
 בית נפתלי: טל. 053.3181800
 חיפה: טל. 053.3110210

חברת מחזיקי תורה

מנהל: הרב אברהם יוסף פרנקל

רח' חטיבת הנגב 19 אשדוד טל. 02.5370254

מפעל קמחא דפסחא

מנהל: הרב אהרן גרינוולד

רח' דובר שלום 12 טל. 02.5386146

חברה קדישא

ירושלים

י"ר הרב זאב פרסטר נייד. 050.4122828
 מזכיר: הרב מאיר מאנן טל. 02.5386707

אשדוד

מזכיר הרב חיים זיכרמן נייד. 052.7111857

גמ"ח ציוד לאבלים - ירושלים

מנהל: הרב אהרן קלמן פריד טל. 053.3103406

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

לשכות מוניציפאליות

ירושלים

הרב יחיאל מיכל הלברשטאם, חבר מועצת העיר,

ר' אברהם כהן, עוזר סולרי 053.3122224

בני ברק

הרב ישראל משה פרידמן

חבר מועצת העיר נייד 052.7650197

אשדוד

הרב אפרים וובר

חבר מועצת העיר סולרי 053.3133934

בית שמש

הרב מרדכי דירנפלד

חבר מועצת העיר סולרי 053.3115501

שירותי קהילה וחברה

הגעת כלים

ירושלים

רח' יצחק שולל 4 בחצר הקהילה

בכל יום ששי בחורף בין השעות 12:30.2:00,

בקיץ 1:00.3:00 אחה"צ

רח' קדושת אהרן 14 בחצר ביהמ"ד הגדול

בכל יום ששי בין השעות 11:00.1:00 אחה"צ

בני ברק

רח' האדמו"ר מבעלזא 5 בחצר המוסדות

בכל עש"ק מבה"ח בין השעות 11:00.14:00

אשדוד

ברובע ג' ע"י צרכנית שפע זן

בכל עש"ק מבה"ח בין השעות 12:00.14:00

**נתיבות
הכשרות**

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

**Kehal Machzekei Hadas
Of Belzer Chassidim
E. Israel**

**קהל מחזיקי הדת
דחסידי בעלזא
בארץ ישראל**

גבעת זאב | חיפה | קריית גת | תל אביב

ירושלים | בני ברק | אשדוד | בית שמש

הוועד לענייני תקשורת

בס"ד, שלהי חודש אדר תשע"ח לפ"ק

כי יכרה איש בור...

כאשר בתקופה האחרונה שוב פעם משווקים בחנויות מכשירי טלפון סלולאריים עם חסימות מפוקפקות דמתקרי 'תומך כשר', 'תואם כשר' וכדו', ויש בזה משום פרצת הגדר שגדרו גדולי ישראל לצוק"ל ושליט"א.

על כן הננו בזה להזכיר לציבור היקר שליט"א את דברי הגאווה"צ חברי ה בד"צ שליט"א בנוסח ה"קול קורא", והצטרף אליהם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בחתי"ק, בזה"ל:

"על כאו"א להקפיד שלא להחזיק מכשירים מסוג הנ"ל, גם אם קנו מכשירים מסוג זה, אלא ירכשו מכשירים עם חותמת וועד הרבנים, ואנו מבקשים מראשי ומנהלי מוסדות החינוך והכוללים, שיעמדו ג"כ על המשמר בענין זה."

ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר!
הוועד לענייני תקשורת

שירותי הקהילה

נתיבות
הכשרותביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח**Beis Din Zedek**

of Kahal Machzekei Hadas E. Israel

בית דין צדק

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

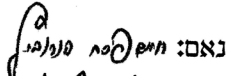
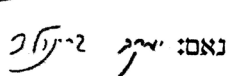
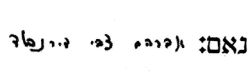
במיד כ"ח סיון תשע"ח לפ"ק פניה"ק ירושלים תובכ"א

איסור חמור!

אנו שבים ומזכירים לציבור אנשי שלומינו כי אין להחזיק מכשירי מלפון ניידים שאין עליהם חותמת אישור של ועדת הרבנים לעניני תקשורת ולמעט אלו שלצרכי פרנסה וכדו' קיבלו מוועד דקהלתנו אישור להחזיק מכשיר מסוגן שבפיקוחם. כל המכשירים האחרים למוניחהם, המכונים כיום "תומך כשר", "תואם כשר" או כל כינוי אחר, אינם לפי הגדרים וסיוגים הדרושים עפ"י התקנות של הביד"צ בהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

על כל אחד ואחד להקפיד שלא להחזיק מכשירים מסוג הנ"ל, גם אם קנו מכשירים מסוג זה, אלא ירכשו מכשירים עם חותמת ועדת הרבנים, ואנו מבקשים מראשי ומנהלי מוסדות החינוך והכוללים, שיעמדו גם כן על המשמר בענין זה. ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר.

וע"ז באעה"ח הביד"צ דקהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

נאם: נאם: נאם: נאם: נאם: נאם:

הנ"ל מתכבד ומזכיר והאזרח שישא
 וטובה ופיאות מיני דושה
 ה"ע ילעני פ"ק ל' באצ"א

Kehal Machzekei Hadas
Of Belzer Chassidim
E. Israel

קהל מחזיקי הדת
דחסידי בעלזא
בארץ ישראל

גבעת זאב | חיפה | קרית גת | תל אביב

ירושלים | בני ברק | אשדוד | בית שמש

הוועד לענייני תקשורת

הננו לפרסם שוב את התקנות בענייני טכנולוגיה ממעם בד"צ "מחזיקי הדת" לכלל אנ"ש חסידים בעלזא בארץ ישראל ובחוץ לארץ

הן ידוע בעולמו כי המחשב והטכנולוגיות הנלוות אליו בכלל, ורשת האינטרנט וכל המכשירים המלאכותיים למיניהם המחוברים לאינטרנט בפרט, הם אבי אבות המומאה, ובקלות יכולים לגלוש דרך שם עד לשאלת התרות ממש, וכמעט שלא יימלט שהמשתמש בו לא ייכשל ויזכור בהטאים המורים מאוד, כפי שהניסיון מוכיח לדאבוננו. ולכן, העמיד כ"ק מן אדמו"ר שליט"א עם הגאון'צ חברי הביד"צ שליט"א דקדל "מחזיקי הדת", את ועדת התקשורת המרכזית שקיי קודמתנו הק"ל "מחזיקי הדת", ובכל עיר ועיר שיש שם קיבוץ אנ"ש, קמה גם ניצבה ועדת התקשורת מקומית הפועלת כשלושה של ועדת התקשורת המרכזית. לנזור גדר ולעמוד בפרץ, והם הם שלוחי דיון בכל מה שקשור לענייני אלו, לקבוע ככל מקום ובכל זמן, מה מותר לתחילה ומהו בדיוק בשעת הודק, ומה אמר אף בשעת הודק והפסד גדול, ועל כל אהר ואהר כלא יוצא מן הכלל לצוית לכל התוראות של הוועדות המקומיים. לאור האמור עני הלוט, אנו ממריזים בזאת לכל אנשי שלומנו דחסידי בעלזא בארץ ובחו"ל, אנשים נשום וטמ, בלי יוצא מן הכלל, לטובתם ולטובת צאצאיהם, כדלהלן:

שירותי הקהילה

הקדמה: הצוות המוהלט לתקנות וועדות התקשורת:

- 3. על כל מחשב, בין ניה ובין ניד, בין אם הוא מחובר לקו מסגני ובין לא, חייבים להתקין תוכנה שחוסמת את הגישה לאינטרנט פתוח, ורק תוכנה שאושרה ע"י הוועדה שכאורו מקום.
- 4. מי שאין לו צורך לחבר את המחשב לאינטרנט, כדאי שנתק פיזית את אפשרויות החובר.
- 5. טבלט (Tablet): השימוש בטבלט, אף עם סינון, הותר לצורך עבודה ובמקום עבודה בלבד, ורק באישור כנתב מחוזעי המקומי. השימוש בטבלט בבית יש בו יותר מכשולים ממה שיש בשמוש במחשב רגיל, ועל כן אין להשתמש בטבלטים בבית כלל ולמעט המאכלשים של חברת לומדת שום עדיפים על פני מחשב רגיל.

- א. החובה האחריות של צוות לכל התוראות, מוטלת על כל אב ועל כל אב, על כל אברך ועל כל אישה, הם הם האחראים העיקריים כלפי עצמם, כלפי ילדיהם וכלפי כל מלווים אליהם.
- ב. על כל מנהלי וראשי המוסדות דחסידי בעלזא, הן מנהלי ומנהלות מוסדות הוועד נכנים ולבנות, ישיבות ומסניפים, והן נבאי השטיבלעך וראשי ומנהלי הבולעים, לעמוד על המשמר בתוקף ובכינו שכל אהר ואהר כלא יוצא מן הכלל יציית לכל התקנות של וועדות התקשורת המקומיים (המתנהלים על פי הוראות הוועדה המרכזית שעל ידי הביד"צ וקדחתנו שליט"א ורבינו ודיני קהלתנו הק"ל שליט"א).

פרק ב: אינטרנט:

- א. עלינו להודיע, כי השימוש באינטרנט, גם עם הסינון הכי מנהלה שיש, הרי מאזר שהאינטרנט וחינו דינאמו ותתמורות והשינויים הטכנולוגיים הם חדשות לבקרים, הרי זה מהלכה ממקומות המסוכנים לנפש האדם, שבוודאי לא ילך לשם רק מי שמכרח לכך באמת, בליית בריות אחרת.
- ב. על אהר כמה וכמה, שאין להתחבר לאינטרנט בשום דרך ובשום מכשיר, כלי להתקין תחילה סינון, ואך ורק סינון המאוישר ע"י הוועד.
- ג. על כל אהר לוודא שה-WiFi של הנתב שלו וחינו מוגר עם סיסמא, ואינו פתוח לכל מי שרוצה להתחבר דרכו.
- ד. מי שאין נחוץ לו לפרנסתו, אמור לו להשתמש עם רשת האינטרנט בכל וכלל, ואף לא עם סינון מעולה.
- ה. מי שנחוץ לו השימוש באינטרנט לפרנסתו, מתורים לו להשתמש באינטרנט, רק בתנאי שיהיה חסום בטבלטים המפוקחים ע"י הוועדות שבכל מקום. כל חיבורי רשת לאינטרנט בכל אהר ואהר ובכל ממשר שווא, מותר אף ורק דרך חיבורי שמאוישר ע"י הוועדה באותו המקום, בין דובר קווי ובין דובר סלולרי.

- א. מדינת כל יחיד ויחיד מלפני הציבור ולטובת עצמם וצאצאיהם, לעדכן את הוועדות המקומיים על כל פרצה הנעשה על ידי אהר מאניש שאינו נוהג כפי תקנות קהלתנו הק"ל, כדי שיוכלו הוועדות לנזור גדר ולעמוד בפרץ תוקף וסדר.
- ד. התקנות דלהלן מחייבים את כל אנשי שלומנו כלא יוצא מן הכלל. אמנם על הגדלות מוסדות הוועד להסיף גדרים וסינים משמרת למשמרת שהתלמידים והתלמידות מורם נישואיהם לא יהיה להם שום גישה לכלים הטכנולוגיים, ותקנות המוסדות מחייבים את כל תלמידי המוסדות כלא יוצא מן הכלל.

פרק א: מחשבים:

- א. אשירי מי שאינו מחזיק מחשב ברשותו כלל וכלל, לא מחשב ניה ולא מחשב ניד.
- ב. מי שיש לו צורך נחוץ להתחזק מחשב, לתחילה יחויקו במקום העבודה ולא בבית. אם יש לו צורך נחוץ להתחזק בבית דייקא, רשאי לכך בתנאים דלהלן:
- 1. להחזיק במקום מוגר ומשומר, ולא לתת לילדים רשות לגעת במחשב כלל וכלל.
- 2. להתקין סימנה מדיית להפגלת המחשב.

- א. אין שום חיתר שבעולם להשתמש באינטרנט פרוץ, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מורה תדיר, כי "המשתמש באינטרנט פרוץ, ה' ירדה, אין מקומו בבתי מדרשו, ואין מקום לבניו ולבנותיו להתנתק במסדותינו הקדושים".

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

7. מי שקיבל אישור להחזיק מכשיר מסוג, אין לו לקנות מכשיר חדש בלי התייעצות ותיאום מראש עם האחראי מטעם הוועד.

פרק ד: רשתות חברתיות:

א. רשתות חברתיות הן מערכות מאוד לא רצויות לכן אנש בכלל ולאיש יחידו בפניו, וכל מי שנפשו ונפשתי בני ביתו יקרים לו, יתרחק מן כמפני האש, וכפרט יש להתרחק מדובר לקבוצות מכל סוג שהוא.

ב. ובכן, אין להשתתף ל"קבוצות" ברשתות המופיעים על המושב והמלפון הסלולרי (ואמס-צאט, טלגרם וכדומה). המציאות מוכיחה כי השימוש בה גורם למבטלים המורים ביותר, לא פחות ואולי אף גרוע יותר, מאינטרנט פריו, והמבטא ליצלו.

ג. אלו שאין להם ברירה וחייבים להשתמש בה לצרכים עסקיים, יפעלו בהתאם להוראות הוועדה המקומית, ויבקשו אישור בכתב הן על עצם השימוש, והן על אופן השימוש, ולא יתירו לו רק מה שבאמת נהיץ לפרנסתו. בכדונת הקל הקל (אם שידך רק בפרטי, לא יתירו בשום אופן קבוצות, וכן יבדוק הישב אם שידך להתירו לו רק למקטט ולא לתמונות וכו').

ד. כמו כן יש להתרחק גם מקבוצות מסוג. המופיעים על המלפון, וכל שכן שאין להניח לבני הגנריום להשתמש בה כלל, כי המבטלים מרובים.

פרק ה: סרטיים:

א. הצפייה בסרטים, גם אלה המגומים "כשרים", מביאים ליווי מבטולים הרבה, ושומר נפשו ירחק מהם - הוא וביכ וילדיו.

ב. במקומות ציבוריים מאורגנים, כגון במסדות הוועד, מהנות קיץ וכדו', וכן בדורים והתכנסויות שונות שעל ידי המוסדות האורגנים זקהילתנו הקי המקומיים על ידי הרבנים, יכולים להראות סרט שיש בו מטר חנוכה, הצגה של סיפורי צדיקים וכדו', כתנאי שנכבד ואשר ע"י המתגנים.

פרק ו: קו מלפון נייד:

א. מי שיש לו קו מלפון שקובד על ADSL, יש לו לכקש מאת החברה שיהיה קו כשר, דהיינו שיהיה ספק שאין בו אפשרות של גלישה, ואינו אלא לצורך דיבור בלבד.

ב. במקומות שאפשר, חייבים להפעיל על קו המלפון בבית שירות שחוסם חיוב למספר מלפון עם תכנים בנייתיים הגורמים למבטולים הרבה.

אנו ממוכים ומבטחים כי החברים יתקבלו בהבנה מלאה, כאשר הדבר נכפשונו ומכפשו בנינו ולמובנתנו ולמובנת בנינו, ובכונת השמורה על גרירי התורה וקדושתה, נזכר מולנו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות מתוך נחת וקדושה, ולקבל פני משיח צדקנו כביא.

ז. בנוסף לזה, כל אחד ינסה בכל דרך אפשרית להגביל את השימוש למינימום הנדרש. לדוגמא, מי שאין לו צורך אלא במייל, יחסם את הגלישה לגמרי, וכן מי שצריך רק אתרים מוגדרים, יבקש להגין לו רשימה של האתרים שוקק להם ותו לא, וכן על דרך זה לצמצם את השימוש באינטרנט כמה שיותר.

ח. אינטרנט בבית: ההשתמשות עם אינטרנט בבית הוא מסוכן מאוד לנפשו ולנפשות ב"ב, ולכן שומר נפשו ורחוק את האינטרנט מכיון מכל וכל, ואף אם נהיץ לו השימוש באינטרנט לפרנסתו, לא ישתמש בו בבית, אלא במקום עבודה או במשרד וכדומה. יודגש, כי כאשר האינטרנט מצוי בבית, והוא בהישג יד בכל שעות היום, קרוב הדבר להביאו ליוז התמכרותו בתנומים שונים כגון חדשות, קניות ושאר סוגי השתמשות ברשת (תלוי לפי נטיותיו הנפשיות של המשתמש). והתוצאות מי ישורנה, ועוד יותר והסכנה רבה כאשר גם בבית נחשפים לרשת האינטרנט, כיווני לכל.

ט. מי שאין לו משרד, ויש לו צורך להשתמש עם האינטרנט בבית דווקא, על כל פנים יראה להרחיקו עד קצה האחרון מכל בני ביתו, ויגפוד עד כמה שאפשר שלא להשתמש בה כי אם לצרכי העבודה בלבד.

י. מי שקובד מכשור במשרד שיש בו אינטרנט ללא סינון המאפשר ע"י הוועד, יברר אצל הוועדה המקומית כיצד לנהוג.

יא. קיימים מכשירים שונים שיש בהם חיבור אלחוטי לרשת האינטרנט (מצלמות, mp3 וכדו'). כמכשירים אלה יש לוודא כי החיבור מנותק פיות לפני השימוש בהם. כל שאר המכשירים הניידים שיש בהם חיבור לאינטרנט, כגון נגני MP4 וכדומה, אסורים בכל יראה וכל ימצא.

פרק ז: מכשורי טלפונים סלולאריים:

א. סלולאריים לייבור: לכתחילה יש להשתמש בטלפון סלולרי לצורכי דיבור בלבד. במקומות שמכורים מכשירים שנגיף מהם פיות אפשרות החיבור לאינטרנט יש להשתמש אך ורק עם מכשירים אלה!

ב. סמארטפון: כל גודלו ישראל שליטא! תורו לאסור בתכלית האיסור החוקת מכשיר זה על ידי מי שאינו וקק לו לצרכי פרנסתו.

ג. מי שנהיץ לו מאוד לצורך פרנסתו מכשיר נייד המחבר לאינטרנט, עליו להתייעץ עם אחד מדייני קהילתנו הקי המקומיים בסוגייה זו, ולקבל ממנו אישור בכתב. במידה ומקבל הותר מאת הדיינים בכתב, יאה רשא להשתמש במכשיר כזה, אך ורק בתנאים דלהלן:

1. להשתמש אך ורק עם מכשיר שיש עליו סינון שבמקוה הוועדה המקומית שניי הקהילה.
2. לא להשתמש עם המכשיר להתכתבויות, תמונות, הפרטות וכדומה, אלא לצרכי עבודה בלבד, ולא לשום צרכי בילוי, פנאי וכדומה.
3. המכשיר נועד להשתמש בו לצרכי עבודה ובמקום עבודה, וכל שכן שאין להשתמש עם מכשיר זה בכל וכלל בבתי המדרשות החשווי בעולא, ואף לא בסעודות מצוה ושאר ארועים שע"י השטיבלנד, ולא בשמחות וארועים בהצר הקודש.
4. מלמדים וכלי קודש, וכן אברכי הכוללים, אף אם אישור להם מכשיר מסוגן מכל סיבה שהיא, אין להם להשתמש עם המכשירים הללו במקום וזמן עבודתם ולימודם.
5. נשים, לא הותר השימוש בסמארטפון לנשים.

1. מברן ישראל, חזון מן גודלו ישראל וכל וכלתא! אישור תורו הוא להימנע מכשירי שאין מלו חזות קפודת של הישגת הישגת לענייני הקהילה. ועל כן, מכשירים אלה, אף אלו המכילים סינון לרואם כולל תמונות, אסורים בהלכה.

**Kehal Machzekei Hadas
Of Belzer Chassidim
E. Israel**

**קהל מחזיקי הדת
חסידים בעלזא
בארץ ישראל**

גבעת זאב | חיפה | קרית גת | תל אביב

ירושלים | בני ברק | אשדוד | בית שמש

לשכת ההוראה

בס"ד, ניסן תשע"ח

פניה נרגשת לנשות בעלזא היקרות!

הן יודע ומפורסם עד כמה הקפידו רבותינו הקדושים נבג"מ, ועד כמה מעורר תמיד יבלחמ"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על ענין צניעות הלבוש של הנשים, הן בענין כיוסוי הראש שיהיה באופן צנוע ועדין, והן בשאר עניני צניעות הלבוש.

כאשר נכנסנו לעובי הקורה, ראה ראינו שהרבה פעמים הרי זה תלוי בפאניות ושאר בעלות מקצוע, כי לפעמים הולכות נשות אנ"ש לפאניות אשר לא קיבלו הוראות בנושא הזה, והן מסדרות את הפיאות ואת הכובעים כרצונן וכדעתם, ונשות ישראל הכשרות נכשלות באין יודעים באופן שאינו תואם כללי הצניעות דקהלתינו הק'.

זאת ועוד, לפעמים אף נשמע מפייהם קצת לגלוג על מנהגינו בענינים אלו, אשר אמותינו מסרו נפשם על כל פרט ופרט, כדי שלא להיכשל באיסור החמור של גילוי שער רח"ל, והתרחקו מכל פרצה בנושא הזה אשר יש בו חששות חמורים, ולפעמים מתקררות הנשים על ידי בעלות המקצוע.

לאחרונה אף אירעו מכשולות חמורות בחומת הצניעות, כאשר מחותנות הזמינו פאניות מודרניות לסדר את הכלה אחר החופה, בשעה שדינה כאשת איש לכל דבר וענין, ועל ידי זה נפרצו גדרי הצניעות באופן גורא, בלא יודעין. וכי יש אשה אשר רצונה שביום הגדול והנשגב יום חתונתה ושמחת לבה, תהא היא בעצמה גורמת לפרוץ פרצות בנושא כה יקר וקדוש? בודאי שלא! אלא שהפאנית אומרת שככה בולג עושות וכו', והמחותנת והכלה נגררות אחריהן בסומא בארובה.

באסיפת רבני קהילתנו הק' בחודש סיון תשע"ז יצאו הרבנים שליט"א בראשות חברי הביד"צ דקהלתינו הק' בקריאה קדושה, לפנות לבעלות המקצוע (פאניות וכדומה) ולהורות להן את ההנהגות המקובלות אצלנו, כדי שהן יהיו שותפות בעבודת הקודש, לעזור לנשות חסידי בעלזא להתלבש ולהתראות כראוי וכיאות, באופן שיתאים לנשות קהילתנו הק'.

תהילה לא-ל שאחר כמה חדשים שטרחו ויגעו וועדת הנשים לעניני צניעות שע"י קהילתנו הק', הגענו אל נשות המקצוע בקהילתנו הק', אשר קיבלו הוראות ברורות מאת הרבנים בענינים הללו, וקיבלו על עצמן בשמחה להורות לנשות אנ"ש את הדרך ילכו בה, באופן שיהיה אשה יראת ה' היא תתהלל.

בקשתינו מאת כל ציבור נשות אנ"ש, להקפיד מאוד ללכת אך ורק לבעלות המקצוע המופיעות ברשימה. ובזאת הננו להודיע, שהרשימה תתעדכן מפעם לפעם ב"המחנה ההרדי", ב"קול בעלזא", ב"קול יהודיו", ובלוח "שהשמה במעונו", [בעלות מקצוע שאין שמם מופיע, וברצונם להתקבל לרשימה, תתקשרו למס. 05331-63112].

בברכה,

מזכירות לשכות ההוראה שע"י קהל מחזיקי הדת

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

**Kehal Machzekei Hadas
Of Belzer Chassidim
E. Israel**

**קהל מחזיקי הדת
דחסידי בעלזא
בארץ ישראל**

גבעת זאב | חיפה | קרית גת | תל אביב

ירושלים | בני ברק | אשדוד | בית שמש

לשכת ההוראה

בשמחה רבה הננו בזה לפרסם את שמות הפאניות ובעלות מקצוע שקבלו על עצמן את הוראות רבני קהילתנו הק'

על פי בקשת הרבנים שליט"א, נשות אנ"ש שליט"א מתבקשות להקפיד לפנות דייקא לבעלות מקצוע הנ"ל, כדי לוודא שהמראה וההופעה תואמות לכללי ההלכה והמנהג כפי שמקובל אצלנו.

פאניות	רויטמן ש.	רוקח ש.	חיפה:
ירושלים:	02-6249223	שוורץ מ.	ארנפלד ש.
אולמן ב.	רוקח פ.	053-3175757	04-8677025
02-5383930	02-5371419	טייכמן ש.	קיסרמן מ.
אוסטרליץ ל.	שיף ד.	052-1763949	04-8664740
02-5389951	053-3155779	א' פיליפ	פ' קצבורג
אליאס ר.	ר' סגלשטיין	052-7634201	052-7137604
053-3184425	052-7199815	אוברלנדר ג.	קרית גת:
ברגר ר.	ד' ל' פרבר	053-3171555	וובר ג.
02-5370989	052-7143253	לרנר פ.	054-8467751
בר חורין י.	ח' וינד	ל' קופמן	פיליפ ב.
053-3174506	02-5380108	052-7685265	054-8494210
גרוסמן ש.	גבעת זאב:	נאכמאן	מוכרות כובעים
054-8401144	מ' כץ	פ' קופרשטיין	ירושלים:
דייטש ר.	052-7158446	08-8667647	שטיינמץ י.
02-5003779	פולק מ.	בני ברק:	02-5376230
הוכהייזר א.	053-3107647	הוס ב.	בני ברק:
053-3116771	פיקסלר א.	053-3119323	ח' גרינוולד
וינד ש.	052-7140402	סקלר ר.	050-4120303
054-8466369	אשדוד:	סקלר ר.	אשדוד:
קופרשטיין י.	פינק נ.	054-8420795	מילר ח.
02-5380497	053-3123879	ד' פירר	053-3114011
רוזנר ש.		03-5748204	שפרונג מ.
054-8496958			052-7170491

נאה להם ונאה לעולם

מעמד רב רושם נערך ביום שנכפל בו כי טוב פר' בהעלותך, יום לפני שמחת הנישואין הגדולה בחצר הקודש בעלזא. עת אשר כולם נקבצו באו לך לחסות בצל הקודש להשתתף בשמחת רבינו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כשביניהם רבני ודייני אנ"ש מכל רחבי תבל, הקדישו הרבנים יום מיוחד, להתאסף יחד לקיים תשועה ברוב יועץ, בנוגע לשלל ענינים העומדים על הפרק

על כתפי הדיין מוטלת אחריות עצומה לגורלו של כל אחד ואחד מבני קהילתו. לכן הדיינים החשובים שליט"א עומדים הכן לצאן מרעיתם, עשרים וארבע שעות ביממה, יום ולילה, כדי להיות להם לעזר ולסיוע, בענינים הלכתיים ובדברים רוחניים, בשאלות של 'דאורייתא' ובספקות של 'דרבנן', הכל כדי להבטיח את עתידו הרוחני של האברך, של בני ביתו ושל בניו ודורותיו אחריו. דורי דורות ניצלים לעתים בזכות פועלו המסור של הדיין, המבטיח את התנהגותו הראויה של האברך, שיהיה כשר ונקי כראוי לירא ה'.

לצורך כך הורה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לקיים כינוסים שנתיים מיוחדים לדייני אנ"ש, בהם יעסקו וידונו בענינים חשובים שהם נתקלים בהם במהלך שנה, בעת עבודת קדשם עם בני קהילתם, כדי שידעו את המעשה אשר יעשון בכל דבר, על פי דעת תורה ומתוך בינה והשכל, כדי שלא יכשלו ח"ו בדברים חשובים אלו.

השנה זה כבר נהפך לחזקה - זו הפעם השלישית שמתקיים כינוס זה. הכינוס המיוחד התקיים באולמי בית מלכה בעיה"ק ירושלים ת"ו, ברוב פאר והדר.

הנהלת הקהילה והעומד בראשה

כמאה רבנים יושבי על מדין, החוסים תחת דגלה של קהל מחזיקי הדת, חדשים גם ישנים, התכנסו אל פונדק אחד, סביב שולחנות ערוכים, וישבו בכובד ראש עם אחריות גדולה, לדעת את המעשה אשר יעשון, כדי להורות הוראה לרבים.

הרבנים הגאונים שליט"א, מלבד שהם משיבים לעם ה' דבר ה' זו הלכה, עומדים לימין בני קהילתם בכל דבר וענין, ברוחניות ובגשמיות, בעתות שמחה או מצוקה ח"ו, במתן סיוע, עצה ותושיה בצורה אישית לכל אחד מקהל עדתם. במקום גדולתם של אדירי התורה שם אתה מוצא ענוותנותם, באשר דלתם פתוחה, אזנם קשובה וידם מושטת, והאברכים, ובפרט הצעירים שבהם, זוכים לקבל מהם עזרה רבה בכל תחומי החיים.

כל זאת הונהג לאור הדרכת והכוונת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, אשר מורה ומבקש, כי מורה צדק צריך להשיגו בבית מדרשו על התנהגותו של כל אחד ואחד, הן בבית המדרש והן בבית, הן התנהגותם שלהם והן התנהגותם של בני ביתם, הן בעניני לבוש והן בעניני חינוך, הן בעניני שלום בית והן בעניני פרנסה, הן בעניני כשרות והן בעניני חסידות, ולעמוד על המשמר שלא יבואו לידי מכשול.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

הסוגיא המורכבת של מקומות עבודה ומקומות לימודים והפיקוח הנדרש לכך; על עניני חסידות וגדרות הצניעות והזהירות ממכשולות שונות; על בעיות הטכנולוגיה והפתרונות לכך.

מושב שני מיוחד התקיים על המהפך של ארגון דורותינו בחיי השטיבלעך וקהילת דחסידי בעלזא ברחבי העולם, נשאו דברים הדומ"ץ הג"ר וואלף בער לערנער שליט"א, והדומ"ץ הג"ר שלמה בינעט שליט"א, בדבריהם העלו על התחזקות הרבה והתועלת הגדולה שזה מביאה ומוסיפה לכל אחד בפרטות, כן הוצעו עצות פרקטיות ומעשיות, כיצד ניתן לקדם ולשכלל את המהפך הזה. הורחב על מבנה הקבוצות, כיצד זה אמור להיראות, וכיצד זה אמור להיבנות.

נושא אחר שדנו בו הרבנים, היה על ענין התרוממות קרן התפילה בשטיבלעך. הג"ר פנחס בינעטה שליט"א הרחיב את הדיבור על כך, העלה עצות ופתרונות שונות בענין זה.

כן התקיים פאנל מיוחד ע"י הדומ"ץ הג"ר ר' בערל רכניצר שליט"א, והדומ"ץ הג"ר ר' שמואל יעקב לנדאו שליט"א, על חיזוק השטיבלעך ומתן עצות להתבססותו.

דברי סיכום נשמעו מפי המנחה, שהכריז: כל כנסיה שהוא לשם שמים, סופה להתקיים. בטוחים אנו בכוחו של המשלח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שנצליח בעבודתנו עבודת הקודש, ובשם השם נעשה ונצליח. הרבנים הגאונים התפזרו בקורת רוח והנאה מרובה, מתוך תחושת סיפוק על מילוי המצברים, ומתוך תקווה כי כל הנושאים שעלו לדיון יבואו על פתרונם המהיר, להגדיל תורה ולהאדירה, ולקדש שם שמים בעולם.

הרב מרדכי בריסק שליט"א יו"ר הקהילה, לא חשכו כל מאמץ, כדי שיהיה הכל על צד היותר טוב, ברוב פאר והדר. הרבנים הגאונים המשתתפים בכינוס המרשים, הודו ושיבחו על היוזמה המבורכת המתקיימת ברציפות זו השנה השלישית.

משך כשמונה שעות גדושות ומלאות, ישבו הרבנים בצוותא, שמעו והשמיעו מדבריהם. המקום דמה, למושב סנהדרין בו דנו דיני נפשות של ממש.

הרה"ג ר' נפתלי שובקס שליט"א שימש כמנחה ביום עיון נכבד זה. את דברי פתיחה נשא חבד"צ הגה"צ רבי מאיר צבי בראנד שליט"א. בדבריו חיזק את הרבנים לבל יתיאשו מכובד המשא שעל כתפם, ואדרבה יש להם להכיר בפועלם הרב, כי אף פעם אין לדעת מה יהיו התוצאות המבורכות כתוצאה מפעילותו.

לאחריו נשא דברים הדומ"ץ הג"ר דוב מאיר פייבוש שליט"א, בנושא "שיתוף בנושאי הלכה ואקטואליה". בדבריו עורר על חובת נחיצות הכרת ההלכה עם המציאות, בליבון היטב. ועל המעלה הגדולה בליבון ביחד עם רבנים אחרים. בין היתר הוצע גם להו"ל גליון תורני מפרי חידושיהם של הרבנים שליט"א.

במושב ראשון, נשאו דברים הדומ"ץ הג"ר יהושע פינק שליט"א, הדומ"ץ הג"ר אשר ישעיה זלפריינד שליט"א, הרב חיים דוד בריעף מזכיר וועדת התקשורת, הדומ"ץ הג"ר שמאי גראס שליט"א. כל אחד מהדוברים, התמקד בענין מסוים, והרחיב בו את הדיבור, כשלאחר מכן ציבור הרבנים נושאים ונותנים עמהם, מעלים שאלות ומקבלים תשובות. בין הנושאים שנידונו: על חובת שיתוף הפעולה בין הרבנים כאיש אחד ובמטרה אחת; על

הרבנים הגאונים חברי הבד"צ ודייני קהל מחזיקי הדת ביום סיור במשחטת "קהילות"

שלב, ויצאו מגדרם מרמת הכשרות הגבוהה ומהידורי השחיטה המופלגים, כאשר הכל נעשה על ידי צוות של שוחטים ובודקים יראי שמים, ועל צבאם רבנים חשובים ותלמיד חכמים מופלגים, המפקחים על כל הנעשה במשחטה. הרבנים שליט"א עמדו ליד קו השחיטה במשך כמה שעות ובדקו ועקבו אחרי עוף עוף, כדי לראות מקרוב את כשרות העופות והידורי השחיטה. הרבנים שליט"א ציינו במיוחד את האוירה הרגועה, שהכל נעשה במתינות וביישוב הדעת ללא שום לחץ ומהירות, ועם הפסקות תכופות להתרעננות, וכך כל עוף נבדק הדק היטב ורק מה שכשר ומהודר לפי כל השיטות והחומרות הוא שמקבל את ההכשר המהודר של בד"צ קהילות ובד"צ מחזיקי הדת.

בתום הסיור הביעו הרבנים הגאונים שליט"א את תודתם העמוקה לראשי מערכת השחיטה, ובראשם הגאון רבי ישראל פישביין שליט"א רב המשחטה, על שיתוף הפעולה המבורך עם בד"צ מחזיקי הדת ועל דאגתם והשתדלותם הרבה לכשרות העופות באיכות ובהידור שאין להם אח ורע.

ביום שלישי, ג' כסלו, התקיים סיור רב רושם במשחטה הגדולה בארץ "שגב שלום", שבה נערכת השחיטה הגדולה של בד"צ קהילות, המורכב מגדולי הרבנים מכל קהילות הקדושות בארץ ישראל, ובראשם רבני בד"צ מחזיקי הדת. המשתתפים: הגאון האדיר רבי יעקב גרינוולד שליט"א חבר הביד"צ, הגה"צ רבי מאיר ברנד שליט"א חבר הביד"צ, הגה"צ רבי חיים פסח הורוויץ שליט"א חבר הביד"צ והרב הממונה על השחיטה בבד"צ מחזיקי הדת זה כארבעים שנה, הגאון הגדול רבי מרדכי אייכלר שליט"א מלפנים רבה של עמנואל וכיום חבר ביה"ד המיוחד לענייני כשרות של בד"צ מחזיקי הדת, הגאון הגדול רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א דומ"צ דקהל מחזיקי הדת בירושלים ובעל "שבט הקהתי", הגאון רבי דוד מאיר פייבוש שליט"א דומ"צ דקהל מחזיקי הדת בבני ברק, הגאון רבי פינחס ליבוש פדווא שליט"א דומ"צ דקהל מחזיקי הדת קרית גת רב המכשיר במערכת הכשרות של בד"צ מחזיקי הדת, הרה"ג רבי אשר ישעני' זלפריינד שליט"א והרה"ג רבי אברהם חיים ברנשטיין שליט"א דייני קהל מחזיקי הדת באשדוד, הרה"ג רבי אריה פינק שליט"א והרה"ג רבי שמואל יעקב לנדאו שליט"א דייני קהל מחזיקי הדת בבית שמש, ואליהם נלווה מארגן הסיור הרבני הרה"ח ר' מרדכי בריסק שליט"א יו"ר קהל מחזיקי הדת ומנכ"ל מערכת הכשרות.

הרבנים הגאונים שליט"א בדקו עמוקות את כל תהליך השחיטה והבדיקה, שלב אחרי

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

התות עולה על שלחן מלכים

לקראת ראש השנה לאילנות, התקיים סיור רב רושם על ידי רבני וראשי מערכת הכשרות "מחזיקי הדת", בחממה חדשה ומיוחדת לגידול תות-שדה של חברת "תותילה", אשר לראשונה בהיסטוריה הוא נקי מתולעים ומותר באכילה ללא שום פקפוק. מדובר בבשורה אדירה לשוק הפירות והירקות אשר בו בד"צ מחזיקי הדת הוא החלוץ לפני המחנה לבצר את חומות הכשרות ולמנוע הכשלת הרבים. הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א הרב הפוסק בעניני מצוות התלויות בארץ בבד"צ מחזיקי הדת ל"המחנה החרדי": "זהו זיכוי הרבים ממש, זכות עצומה לכל מי שעסק בענין, עד היום נדדה שנתנו מרוב דאגה וחרדה מן הידיעה שהמוני יהודים ממשיכים לאכול פרי נגוע זה למרות המכשול העצום של התולעים שהאוכלם עובר על ארבעה לאוים!"

עלה, תריפסים, פסוקאים, זחלים שונים ועוד. זאת, למרות שמדובר באחד הפירות המרוססים ביותר, יחסית לפירות אחרים, ועדיין לא הצליחו עד היום למנוע את ריבוי החרקים.

סמנכ"ל מערכת הכשרות והממונה על מצוות התלויות בארץ הרב משה דוד הופמן הי"ו ציין בפנינו בשעת הסיור, כי לפני זמן התקבלה פניה במערכת הכשרות על גידול מיוחד של אתרוגים, המתיימר להיות נקי מתולעים, וכאשר ערכו המפקחים בדיקה לאחר הקטיף, התגלו לא פחות מעשרים וחמשה חרקים על הבדיקה המדגמית שכוללת חופן של פירות. בתות-שדה רגיל,

בהתפעלות עצומה ובהתלהבות בלתי מוסתרת, סיירו רבני וראשי מערכת הכשרות "מחזיקי הדת" בחממה מיוחדת שהוקמה לאחרונה באזור השרון, בליווי צמוד של רבנים ומפקחים מטעם מערכת הכשרות, ובעזרת מומחים גדולים בתחום, לגידול תות-שדה נקי מתולעים וחרקים, באופן שיהיה מותר לכתחילה לאכול את הפרי ללא שום חשש.

כידוע לכל, פרי התות הידוע בסגולותיו הבריאותיות, בטעמו המשובח ומרקמו המעודן - הינו נגוע בתולעים באופן חמור מאוד, והוא מן הפירות הרגישים ביותר לחרקים מסוגים שונים, כגון: אקריות, כנימות

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ה

החכם את האשה: 'היודעת את כמה שערות יש בראש?' השיבה האשה בשלילה, וכי יכולה היא לספור את שערות הראש?! נענה החכם לעומתה: 'דעי לך, שעל ידי עלי החסה הללו הינך מערימה על צווארך יותר לאיום ממספר שערות הראש!' - - - והדברים מבהילים".

"על כן יש לציין זאת לזכות גדולה ועצומה לאלו שעומדים מאחורי היוזמה הברוכה הזו, אשר תציל הרבה נפשות ישראל מאיסורים, ויבואו על הברכה בעל החממה והמשקיעים, ועמם המפקחים והמשגיחים מטעם מערכת הכשרות, ובראשם הממונה מטעם הביד"ץ על עניני פירות וירקות הרב משה דוד הופמן, שהוא יחיד מומחה בתחום זה ועושה עבודת קודש נפלאה יומם ולילה כדי לזכות את ישראל ולמנוע הכשלת הרבים". דברי הגר"מ אייכלר שליט"א.

הבשורה הגדולה

מי שעומד מאחורי הבשורה הגדולה הזו, הינו אברך מוכשר ונמרץ, הר"ר גרשי פרידמן הי"ו, נכדו של הרה"ח ר' מאיר קאהן ז"ל מבני ברק שנפטר לאחרונה, בסיועו ובתמיכתו של אביו הר"ר מנחם פרידמן הי"ו. ר' גרשי עוסק בתחום החקלאות זה שנים והספיק לרכוש מיומנות רבה, ולפני שלוש שנים גמלה בלבו ההחלטה, להיכנס לעובי הקורה ולמצוא פתרון לסבך התות-שדה, להביא בשורה להמוני יהודים יראי ה' המדקדקים במצוות קלה כחמורה, ולחולל מהפכה אדירה לעד.

הגדל בשדה רגיל, כבר מצאו יותר מחמישים חרקים בבדיקה מדגמית אחת!

הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א, הרב הפוסק בעניני מצוות התלויות בארץ בביד"ץ "מחזיקי הדת" התבטא, כי מזעזע לחשוב כמה יהודים נכשלו עד היום והמשיכו לאכול את הפרי, למרות כל האזהרות והדיעות על הנגיעות הגבוהה, שהרי על כל חרק אפשר לעבור על ארבעה לאוין, כשיטת רש"י.

מלבד העובדה שמדובר בנגיעות גבוהה עשרות מונים מפירות אחרים שגם בהם עלולים להימצא תולעים, הסיבה שפרי התות-שדה הינו בעייתי יותר משאר פירות, היא כי החרקים אמנם נמצאים בדרך כלל על גבי התות, אך בפרי זה יש להם "מקומות מסתור" בגרגרים, החרקים מתחבאים שם, פעמים הזחלים אף חודרים אל תוך הפרי, ובפרט החרקים הקטנים מאוד המגיעים עד לכ-0.3 מילימטרים בלבד, והחרקים אינם יורדים אף לא לאחר שטיפה חזקה ויסודית, גם לא במי סבון. בעיה נוספת: לעיתים תדירות צבע החרק הוא אדום כצבע הפרי, והדבר מקשה מאוד על הזיהוי.

כל זה הביא לכך שזה כמה שנים שרוב גופי הכשרות בארצנו הקדושה מתריעים ומזהירים להימנע מאכילת פרי התות-שדה, מאחר ולא שייך לנקותו מחרקים וקרוב להיכשל ח"ו באיסורים חמורים.

עם כל זאת, למרבה הצער רבים וטובים נכשלים בכך. מדובר בנסיון לא קל. מדובר באחד הפירות האהובים ביותר, מתיקותו ויופיו קוסמים לכל אחד, והוא גם מקור טוב לוויטמינים רבים. אנשים נוטים לחשוב שעל ידי שטיפה ורחיצה במי סבון ניתן להסיר את החרקים, ולדאבון הלב נכשלים בכך.

הגר"מ אייכלר שליט"א התבטא על כך, כי שנתם של הרבנים הגאונים שליט"א חברי בית הדין המיוחד לעניני כשרות נדדה מעיניהם ממכשול קשה זה. "בתוך עמנו אנו יושבים, והרי אנו רואים ויודעים שיהודים כשרים ממשיכים ליפול שדוד לפני הפרי המתוק ונכשלים בלאוים חמורים".

"הגאון בעל 'בן איש חי' זצ"ל סיפר על חכם אחד - המשיך הגר"מ אייכלר - 'שנכנס פעם למטבח בערב פסח וראה אשה השוטפת קלות עלי חסה לליל הסדר. שאל

שנים של יגיעה גדלו פירות יפים, מתוקים וטעימים, ובעיקר: כשרים ונקיים ללא שום פקפוק! לראשונה בכל העולם כולו הצליחה החממה החדשה להוציא פירות הנקיים מרוב החרקים הנפוצים, מלבד חרקים בודדים הנמצאים לעתים נדירות, וגם הם יורדים לאחר שטיפה טובה.

הבשורה הדהימה את הרבנים הגאונים שליט"א חברי בית הדין המיוחד לעניני כשרות, ששמחו על כך כמוצא שלל רב, שבסייעתא דשמיא ניתן לבשר להמוני בני ישראל החרדים לדבר ה' את הבשורה הגדולה בעולם הכשרות, ולמונע מכשול חמור מבתי בני ישראל.

בביקורם של הרבנים שליט"א במקום, גילה ר' גרשי את כל השיטות המיוחדות והבלעדיות אשר פיתח בשנים האחרונות כדי להגיע לתוצאה של תות-שדה הנקי לגמרי מחרקים. בחממה זו, הכל גדל לכתחילה באופן המונע את כניסת החרקים והשטיפה

שלוש שנים תמימות עסק ר' גרשי בהקמת החממה ובפיתוח שיטות חדשות ומשוכללות לגידול הפרי. במסגרת מחקרו ועבודתו התייעץ עם עשרות מומחים בתחום, רבנים, אגרונומים המתמחים בעניני חרקים ובהגנת הצומח. זאת מלבד שבועות וחודשים של מחשבה ומחקר, ניסיונות חוזרים ונשנים ובדיקות מקיפות לכל שלב ושלב בתהליך הכולל חומרי לאיטום החממה, חומרים מיוחדים לריסוס שלא יפגע בפרי עצמו, ועוד שלל פיתוחים שונים כדי להגיע לתוצאה המושלמת.

במשך השנים, נבדקו הפירות בדיקה אחר בדיקה, במעבדות מקצועיות לבדיקת תולעים, ולאט לאט החלו לראות את תוצאות העמל הרב, כאשר כל בדיקה וניסיון הביאו לפיתוחים נוספים ולפטנטים חדשים שיקרבו עוד יותר את הפתרון הרצוי והמיוחל.

בחודשים האחרונים הוכתר המבצע הגדול והמורכב בהצלחה יתירה. וכך, לאחר

כנס יחדיו שע"י קהל מחזיקי הדת: כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במשא הקודש לנשות אנשי שלומנו

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במשא הקודש לנשות אנשי שלומנו

לכל אדם ישנם זמנים בהם הוא שרוי בשמחה והיא נראית על פניו, וישנם זמנים בהם הוא להיפך ח"ו. השמחה הנראית על פני האדם, היא רק שמחה גשמית, שמחת הגוף ואילו מה שאמרו בגמרא "משנכנס אדר מרבים בשמחה" הכוונה לזמנים בהם הנשמה בשמחה כגון בשבת ויום טוב, וזה הכוונה "משנכנס אדר מרבים בשמחה". כלומר, משנכנס אדר באים ימי שמחה שבהם השמחה משולבת מן הגוף והנשמה יחדיו. הנה בדורות האחרונים הופיע הבעש"ט הק' וחדש את התכנסות החסידים עם רבותיהם. וברוך השם שבימינו מתכנסות כל הנשים יחדיו, והעיקר הוא שהתכנסות צריכה להיות "כאיש אחד בלב אחד" וכמו שכתוב "איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק" ובעת ההתכנסות צריכים לדבר בעניינים המביאים לחיזוק כמו עניני אמונה וביטחון ועוד.

גדולה מעלתן של נשים השולחות את בניהן לתורה, אפילו כשהאבות, הם תלמידי חכמים מופלגים, עוסקים בתורה ולומדים עם בניהם, מכל מקום, לא די בזה. ואם האימהות לא יעירו את בניהם מידי יום שילכו ללמוד בתלמוד תורה, אם לא ישגיחו שייטלו את ידיהם שחרית, ושיברכו ברכה על כל מאכל ומשקה, ישגיחו שלא יגעו בשבת בדברי מוקצה, ושילכו להתפלל עם אבותיהם, הנה בלא כל אלו הדברים אין משיגים שום דבר. כמו כן כשאדם מזמין ידיד לביתו ועורך בפניו סעודה, מי מכין את הסעודה, מי מבשל את המאכלים ואופה אותם? הנה הכל בזכות הנשים ובלא ה"עזר כנגדו" אינו יכול לעמוד דור דעה ואין היהדות יכולה לפרוח". את דב"ק סיים בברכת בני ברוכי חיי ארוכי ומזוני רויחי לכל המשתתפות.

נתיבות
הכשרות
ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הרבנים הגאונים חברי הבד"ץ ודייני קהל מחזיקי הדת ביום סיור במפעל החדש של חברת "חסלט" המתמחה בירקות ללא חרקים

ביום שלישי, ג' כסלו, בשעות הצהריים הגיעו הרבנים לסיור רב רושם במפעל החדש של חברת "חסלט", החברה הגדולה בארץ לגידול ירקות ללא חרקים, אשר בהשגחה המהודרת של בד"ץ מחזיקי הדת. הרבנים הגאונים שליט"א קיבלו הדרכה מפורטת לכל אורך הסיור, מאת מנכ"ל החברה מר אליעזר ברט, וכתום הסיור ערכו בדיקות מדגמיות ולא נמצא אף לא חרק אחד. הרבנים שליט"א הביעו את שביעות רצונם מרמת הכשרות המהודרת במקום.

יצוין, כי למערכת הכשרות בד"ץ מחזיקי הדת מעבדה פרטית מיוחדת לבדיקת תולעים, ומדי יום ביומו נבדקים באופן מדגמי עשרות סוגי ירקות אשר בחזקת נקיים מחרקים, על מנת לוודא שאכן המוצרים המשווקים בשוק בהשגחת הבד"ץ, הינם למהדרין מן המהדרין ללא שום חשש.

דייני קהילתנו הק' בשחיטה מיוחדת של בשר בקר בהשגחת בד"צ מחזיקי הדת

דייני קהילתנו הק', הגאון רבי חיים דוד שובקס שליט"א חבר ביה"ד המיוחד לעניני כשרות שע"י הבד"צ מחזיקי הדת, יחד עם הגאון רבי ישראל יהודה יאקאב שליט"א דומ"צ דקהל מחזיקי הדת באשדוד, יצאו לפולין, לשחיטה מיוחדת של בשר בקר על ידי בד"צ קהילות ובד"צ מחזיקי הדת. הדיינים שליט"א נוכחים במשחטות במשך כל שעות השחיטה והבדיקה, ומפקחים מקרוב אחרי כל הנעשה, כדי שיהיה הכל בתכלית ההידור והכשרות, למהדרין מן המהדרין וללא שום חשש.

לקראת החגים הבעל"ט נערכים במערכת השחיטה לספק להמוני בית ישראל המהדרים בכשרות את כל סוגי הבשר בשפע, ולשיווק נרחב ורציף בכל רשתות המזון בריכוזים החרדיים, כדי לענות על הביקוש העצום ההולך וגובר למוצרי הבשר והעוף שבהשגחת בד"צ 'קהילות' ובד"צ מחזיקי הדת, שהפכו זה מכבר למובילים בקרב הציבור החרדי, הודות לכשרות המהודרת ולאיכות הבלתי מתפשרת, וכן גם המחירים הזולים והשיווק המוצלח בכל הרשתות המובילות.

נתיבות
הכשרות
בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

במעמד מרשים ומיוחד הופרשו ביקבי ברקן מאה אלף ליטר יין כתרומות ומעשרות

מעמד מיוחד שהתקיים ביקבי ברקן בקיבוץ חולדה נטלו חלק עשרות רבנים, מנהלי היקב, משגיחי הכשרות ונציגי הנהלת מערכת הכשרות 'בד"ץ מחזיקי הדת' ובראשם הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א חבר ביה"ד המיוחד לענייני כשרות ואחראי על מצוות התלויות בארץ, שהגיעו להיות שותפים למצווה החשובה. מעמד מרשים במיוחד, עתיר רגשות עזים לכבודה של מצווה, התקיים בשבוע האחרון ביקבי ברקן בטקס הפרשת תרומות ומעשרות בראשות רבנים וראשי היקב. כן השתתפו במעמד יו"ר ומנכ"ל טמפו מר ז'ק בר, יו"ר יקבי ברקן מר אמיר בורנשטיין ומנכ"ל יקבי ברקן ג'יל אסולין. מילאו בקבוקי יין מהחביות. לאחר אמירת סדר הפרשת תרומות ומעשרות נפתחה מגופת המיכל הענק ממנו נשפכו 100 אלף ליטר של יין מתוך 10 מיליון ליטר יין לקול צלילי התזמורת כאשר בעלי היקב והרבנים יצאו בריקוד לאחר המעמד המרומם של הפרשה שבו נשפכו כמויות היין הרבות, הסבו המשתתפים לסעודת מצוה כיד המלך לכבודה של מצוה. יו"ר ומנכ"ל טמפו מר ז'ק בר הודה למשתתפים הרבים והביע את שביעות רצונו מקיום המצווה. כאשר הוא מתייחס למדרש בפרשת השבוע אמר: "אנחנו בשמחה אומרים להקב"ה וישמן ישורון, אמנם כן, היקב הזה בשנים האחרונות, ובמיוחד בשנה האחרונה, הולך וצומח. בשנה האחרונה היה לנו יכול של מעל ל- 15 אלף טון - כ- 500 טון יותר מבשנה שעברה. יש שיאים חדשים וב"ה, שלא כהמשך הפסוק, אנחנו באים כל שנה ומודים להקב"ה. אני מבקש יחד עם כל האורחים החשובים שבאו לכאן, להודות לה' על הברכה הגדולה".

הגר"פ פדווא שליט"א בסיור במפעל הויטמינים 'סקיור פרמצבטיקה' בדלתון

נתיבות הכשרות
 בד"ץ מחזיקי הדת פסח תשע"ח

מעמד הפרשת תרומות ומעשרות לשמן זית במפעל 'יד מרדכי'

שירותי הקהילה

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

הרבנים הגאונים חברי בית הדין המיוחד לעניני כשרות בביקור במטעי לולבים בהשגחת הבד"צ

הרבנים הגאונים חברי בית הדין המיוחד לעניני כשרות, הגאון רבי מרדכי אייכלר שליט"א והגאון רבי פינחס ליבוש פדווא שליט"א ערכו ביקור רב רושם ביישוב טירת צבי בעמק בית שאן, כדי לעקוב מקרוב אחרי תהליכי הגידול והקטיף של הלולבים אשר רבבות אלפי ישראל יברכו עליהם בחג הסוכות הקרב ובא.

כן ביקרו הרבנים בבית האריזה הסמוך, שם בדקו את עבודת מיון ובדיקת הלולבים והסרת הקורה, כאשר הכל נעשה על ידי אברכים יראי ה' שלמדו היטב את ההלכות הנוגעות לכשרות הלולבים, ובמשך כל הזמן עומד על גביהם מו"צ תלמיד חכם שהכל עובר תחת ידו. הרבנים שליט"א התחקו אחרי עבודתם והתרשמו מאוד מכל הנעשה במקום. כמו כן ראו את דרכי ארזת ושמירת הלולבים בקירור, כדי שיישמרו ההידור והטריות למשך כל ימי החג.

כן ביקרו הרבנים שליט"א במטעי הדסים שבהשגחת הבד"צ, וגם שם עקבו אחרי דרכי הגידול והקטיף ואחרי עבודת הממיינים והבודקים, ואישרו שהכל נעשה בתכלית הכשרות וההידור.

מעמד הכתרת דיינים חדשים

בער רייכמן הוא מחשובי לומדי הכולל, הנחה את המעמד מזכיר הקהילה והביד"ץ הרה"ח ר' מרדכי לנדאו הי"ו, הנואמים הזכירו את היותם של הדיינים החדשים נכדים של הגאון הצדיק המפורסם רבי משה שובקס זצ"ל, ראש הישיבה וחבר הביד"ץ, שמיומה הראשון בהתייסדות הקהילה הק' והביד"ץ נעמד כיד ימינו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א כצוק איתן וכחייל נאמן.

בסיום המעמד העניקו הרבנים החשובים את "תעודת הוראה" של הבד"ץ לרבנים שהתמנו, והודו נרגשות ליו"ר הקהילה הרב מרדכי בריסק שליט"א וכן למזכיר הוועד הרה"ח ר' חיים שמואל בנימין הי"ו. הקהל איחלו מזל טוב לרבנים ולבני המשפחה, ובירכם שיורו על דרך האמת בלי שום מכשול, להגדיל תורה ולהאדירה, ושירבו כמותם בישראל.

בעריכת השוה"ט אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בליל שבת נחמו, הוכרזו בעת העמדת היין כדיינים, בשבת בבוקר כובדו בעליות לתורה בהיכל ביהמ"ד הגדול.

הדיינים החדשים ראויים הם להתעטר בכתר התורה ובגזר הדיינות והרבנות בקהילתנו הקדושה, כל מן דין סמוכו לנא, להורות לעם ה' את המעשה אשר יעשון, ולהאיר להם את הדרך ילכו בה. יורה יורה כדת של תורה, ידין ידין כדת של תורה! ברכת הקהילה רבניה וחבריה, שלא תצא ח"ו שום תקלה מתחת ידם, ויוכלו להגות בתורת ה' ולהתעלות בה ולעבוד את השי"ת, לרומם קרן התורה, ולהעמיד הדת על תילה.

ביום חמישי פר' ואתחנן - נחמו, נערך ברוב פאר והדר, במעון קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מעמד ההכתרה לדיינים חדשים, לקראת שבת בה קוראים בתורה את עשרת הדברות, בהשתתפות חברי הביד"ץ הרבנים הגאונים ראש הישיבה רבי שמואל רזנגרטן שליט"א, רבי חיים צבי שפירא שליט"א, רבי מאיר בראנד שליט"א, האדמו"ר משאץ שליט"א מירושלים, הרה"ג ר' שלמה לייב מונד שליט"א אב"ד טיטשין והאדמו"ר משאץ שליט"א מבית שמש, גבאי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, חברי הוועד למינוי הדיינים וחברי הנהלת הקהילה ומשפחות הדיינים.

הדיינים החדשים שזכו להתעטר בכתר הדיינות בקהילתנו הק' לאחר שעמדו במבחנים הנערכים ע"י הוועד למינוי דיינים, הלא הם: הרה"ג רבי ישי שובקס שליט"א מאשדוד, בן הדומ"ץ הגאון רבי חיים דוד שליט"א מירושלים עיה"ק וחתן האדמו"ר משאץ שליט"א ממונטריאל. הרה"ג רבי דוב בער רייכמן שליט"א, בן הרה"ח ר' אלעזר שליט"א וחתן הרה"ג ר' אהרן דירנפלד שליט"א, ר"מ ומרביץ תורה בישיבה הגבוהה ברכת אהרן ובביהמ"ד הגדול בקרית בעלזא ירושלים. הדיינים החדשים הם אברכים מסלתם ומשמנם של הכוללים דחסידי בעלזא בארה"ק, אשר יראתם קודמת לחכמתם.

במעמד נשאו דברים הגר"ח צ' שפירא שליט"א, הדומ"ץ הגר"ח ד' שובקס שליט"א והגבאי הרה"ח ר' שמעון וואלף קליין שליט"א, שהביא דברי שבח למנהל כולל מתיבתא הרה"ח ר' אהרן רוקח הי"ו, שהדומ"ץ רבי חיים דוד הינו מרבני הכולל, והדיין החדש רבי דוב

שירותי הקהילה

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

יורה יורה

ביום חמישי ערש"ק סליחות, נערך ברוב פאר והדר, במעון קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מעמד ההכתרה לדיינים חדשים, בהשתתפות חברי הביד"ץ הרבנים הגאונים ראש הישיבה רבי שמואל רוזנגרטן שליט"א, הגה"צ רבי מאיר בראנד שליט"א, דייני קהילתנו הק' בירושלים, גבאי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, חברי הוועד למינוי הדיינים וחברי הנהלת הקהילה ומשפחות הדיינים.

הדיינים החדשים שזכו להתערטר בכתר הדיינות בקהילתנו הק' לאחר שעמדו במבחנים הנערכים ע"י הוועד למינוי דיינים, הלא הם: הרה"ג רבי יהושע העשיל גרויז מארה"ב, בן הרה"ח ר' יצחק הל"ו מאנטווערפן וחתן הרה"ח ר' יעקב משה כהן ז"ל מירושלים [שיוכתר לכהן כדומ"ץ קהילתנו הק' בשלב ג' בלייקוואד]. הרה"ג רבי ישראל גרוס שליט"א, בן הדומ"ץ הגאון רבי שמאי קהת שליט"א וחתן הרה"ח ר' אהרן יאקאב הל"ו מירושלים. הדיינים החדשים הם אברכים מסלתם ומשמנם של הכוללים דחסידי בעלזא בארה"ק, אשר יראתם קודמת לחכמתם.

במעמד נשאו דברים הגר"מ בראנד שליט"א, הדומ"ץ הגרש"ק גרוס שליט"א והגבאי הרה"ח ר' שמעון וואלף קליין שליט"א, הנחה את המעמד מזכיר הקהילה והביד"ץ הרה"ח ר' מרדכי לנדאו הל"ו.

בסיום המעמד העניקו הרבנים החשובים "תעודת הוראה" של הבד"ץ לרבנים שהתמנו, והודו נרגשות ליו"ר הקהילה הרב מרדכי בריסק שליט"א וכן למזכיר הוועד הרה"ח ר' חיים שמואל בנימין הל"ו. הקהל איחלו מזל טוב לרבנים ולבני המשפחה, ובירכם שיורו על דרך האמת בלי שום מכשול, להגדיל תורה ולהאדירה, ושירבו כמותם בישראל.

הדיינים החדשים ראויים הם להתערטר בכתר התורה ובגזר הדיינות והרבנות בקהילתנו הקדושה, כל מן דין סמוכו לנא, להורות לעם ה' את המעשה אשר יעשון, ולהאיר להם את הדרך ילכו בה. יורה יורה כדת של תורה, ידין ידין כדת של תורה! ברכת הקהילה רבניה וחבריה, שלא תצא ח"ו שום תקלה מתחת ידם, ויוכלו להגות בתורת ה' ולהתעלות בה ולעבוד את השי"ת, לרומם קרן התורה, ולהעמיד הדת על תילה. בליל שבת בעת העמדת יין בעריכת השוה"ט הוכרזו הדיינים החדשים.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

כנס ראשי קהילות מחזיקי הדת

בחודש אלול תשע"ז התקיים באנטווערפן כינוס וועידת ראשי ועסקני קהילותנו הק' קהל מחזיקי הדת' באר"י, אירופה וארה"ב, בחסות ראש קהילתנו הק' באנטווערפן העסקן הרה"ח ר' יעקב פרידמן הי"ו מנכ"ל המוסדות הק' בעיר. נשאו דברים ראשי קהילות הק' וכן המארחים רבני ודייני קהילתנו הק' באנטווערפן ובראשם גאב"ד אנטווערפן הגאון רבי אהרן שיף שליט"א, בין היתר סיירו העסקנים בבנייני מוסדותנו הק' בעיר ובמתחם בנין בית מלכה החדש ויצקו מלט כהכנה לקראת מעמד הנחת אבן הפינה.

קו פתוח לשאלות ערב יום כיפור

דייני ורבני קהילתנו הק' ובראשם הדומ"ץ הגאון רבי אליהו שמואל וינד שליט"א והרופא ד"ר אלי יוסף שוסהיים, עונים לאלפי הפונים בקו המיוחד לשאלות בענין צום יום הכיפורים ע"י לשכת ההוראה של 'קהל מחזיקי הדת', בו ענו על שאלות ועניינים דחופים הנוגעים לצום יום הכיפורים.

רבני ודייני קהילתנו הק' וראשי צוות קהל מחזיקי הדת ומערכת הכשרות בתפילה נרגשת במערת המכפלה בעשי"ת

הדומ"ץ הגאון רבי חיים דוד שובקס שליט"א בבדיקת אתרוגים בביהמ"ד הגדול בקרית בעלזא

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

כפרות הקהילה למהדרין

מבצע 'כפרות הקהילה למהדרין' שע"י 'קהל מחזיקי הדת', נערך בהידור רב, ובפיקוח צמוד מיציאת העופות מהלול ועד להגעתם לבית השחיטה, בשימת עין מיוחדת שלא יקיימו מנהג הכפרות על תרנגולים שכבר עברו "סיבוב" קודם וכדומה. העופות נשחטו בשחיטה דקהלתנו הק'.

**הדומ"ץ הגאון רבי אהרן זיכרמן שליט"א בבדיקת כשרות הסוכה
המשמשת כחדר אוכל לבחורי ישיבתנו הק' בימי הסוכות**

דרשת שבת הגדול

מכירת חמץ

קמחא דפסחא

**נתיבות
הכשרות**
 בד"ץ מחזיקי הדת
 פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הר יונה וחכמיה

מעמד "לחיים" לרגל קבלת הבשורה הטובה נערך במשרדי קהל מחזיקי הדת, כאשר יו"ר הקהילה הרבני הרב מרדכי בריסק שליט"א הנושא בעול של כל דייני הקהילה בכל אתר ואתר, במסירות ובנאמנות רבה, וגם לקרית בעלזא בהר יונה שמורה בליבו פינה חמה ומסייע בכל ענין, קידם בברכה את הגר"נ אופמן שליט"א, ובירכו שיזכה למלא רצון קדשו ושאיתנו של כ"ק מרן שליט"א להנחות ולכוון את דרכה התורנית והחסידיית של הקהילה ושל אנ"ש בני קהלא קדישא, להצלחת ולרווחת ולשמחת כל אנ"ש, תושבי קרית בעלזא הר יונה.

לקראת אכלוס קרית בעלזא הר יונה

קרית בעלזא בהר יונה העומדת לקראת איכלוס בקרוב, מסיימת כעת את התהליכים האחרונים להכשרת המקום, הן מבחינה טכנית, והן מבחינת רוחנית, עליה אמון "קהל מחזיקי הדת" שבשיתוף עם החברה הבונה את הפרויקט וההנהלה הרוחנית של הר יונה, מוודאים בביטחה שכל הצרכים הרוחניים והקהילתיים מוכנים לשרת את קהל הרוכשים שיבואו בתקופה הקרובה. במסגרת הפעילות סיירו רבני "קהל מחזיקי הדת" במקום יחד עם רב העיר הגר"י הרצל שליט"א. הרבנים ציינו לשבח את עמידתו של מקוה הטהרה בתקן המחמיר והמהודר, כן סקרו את שאר מבני המוסדות הקמים ונבנים לרווחת ציבור קהל אנ"ש.

כינוס יסודותינו לקבוצות האברכים הצעירים בירושלים ראש חודש תמוז

נתיבות
הכשרות
ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

כינוס יסודותינו לאברכי הקבוצות בבני ברק לכבוד יו"ד של הרבי ר' אלימלך מליזענסק כ"א אדר

שירותי הקהילה

נתיבות
הכשרות
בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

כינוס גבאי הקבוצות מוצאי חנוכה

סדרת כינוסי חברותינו - כסלו

בית שמש בית גדליה קבוצת אהבת רעים

אשדוד בית נפתלי קבוצת אגודת מרעים

בני ברק בעלזא 5 קבוצת שבת אחים

בני ברק בעלזא 1 קבוצת ישמח לב

ירושלים קבוצת אגודת מרעים

בני ברק רמת אלחנן קבוצת אחים אנחנו

שירותי הקהילה

סדרת כינוסי חברותינו - כסלו

**נתיבות
הכשרות**
בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

שירותי הקהילה

ירושלים קבוצת קשר איתן

ירושלים קבוצת אהבה ואחווה

לונדון בית חיים ברוך קבוצת אגודה אחת

ירושלים קבוצת רעים אהובים

אנטוורפן ביהמ"ד אהל משה קבוצת 'אגודת רעים'

לונדון נחלת שלמה קבוצת רעים אהובים

קרית גת קבוצת אהבה ואחווה

קרית גת קבוצת אגודה אחת

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

כשר לפסח

- אל תטוש תורת אמך
- רשימת מוצרים כשרים לפסח
- הששות לפסח
- דבר יום ביומו

פסח תשע"ח

כשר לפסח

מערכת הכשרות

שע"י קהל מחזיקי הדת דחסידי בעלזא בא"י
MACHZIKEI HADASS - BELZ KASHRUS DEPT., ISRAEL

אל תטוש תורת אמך

אנשים רגילים לחשוב, כי אם מצויין על מוצר כלשהו: "כשר לפסח למהדרין", הרי כבר מצוה לקנותו וליהנות ממנו.

כלפי מה הדברים אמורים? מערכת הכשרות "מחזיקי הדת" - הרבנים, המפקחים והמשגיחים, עשו לילות כימים במפעלים שונים למוצרי מזון ואחרים, בכדי להבטיח שכל התוצרת תהיה אכן כשרה לפסח "למהדרין מן המהדרין". חומרי הגלם שאושרי ע"י הביד"צ, נבדקו בקפדנות, והוצמדה השגחה למשך כל שלבי הייצור והאריזה, בכדי לוודא שאכן הכל כשר לפסח בתכלית הכשרות וההידורים.

אך למרות שהגנו מעידים שהכל נעשה אכן על טהרת הכשרות לפסח, אין זה אומר כי ישנה "מצוה" בצריכת מוצרים תעשייתיים.

ידוע לכל כמה הקפידו אבותינו הק' מדור דור, על זהירות יתרה בפסח, בחומרות ודקדוקים שונים, מה שבוודאי לא נהוג במפעלים תעשייתיים. ידועה העובדה אצל כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע מבעלזא, אשר הביאו לפניו לקראת החג מין ירק חדש - מין שלא היה מצוי במדינות ההן - לברך עליו בחג, והורה להניחו בצד ולא אכל ממנו. באמרו: היות וחומר איסור חמץ הוא אף ב"משהו", וללא עזר אלוקי ממעל, אין האדם יכול להשמר ממנו. אך כאשר האדם נזהר ככל יכלתו, ומתפלל להש"י שיצילנו ממשוהו של חמץ ח"ו, מסייעים לו מלמעלה להיות נשמר כדבעי. והיות ואיננו יכולים לסמוך על תפלותנו בלבד, סומכים אנו על תפלותיהם של אבותינו ואבות אבותינו מהדורות הקודמים, שיהיה הש"י בעזרנו שלא ניכשל ח"ו. והנה מין זה לא היה מצוי אצלם ולא כללוהו בתפלותיהם, לפיכך חוששני לאכלו בפסח.

הגאון"צ חברי הבית דין צדק ד"ק קהל מחזיקי הדת" בארץ ישראל, פרסמו קריאת קודש כי ראוי שכל אחד ואחד ידבק במנהגי אבותיו וקהילתו, כי כל מנהגי ישראל, יסודתם בהררי קודש, ולמרות שהדברים הינם כשרים בתכלית ובהידור, יאכל כל אחד רק כפי מנהגי אבותיו בפסח.

נתיבות
הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

בית דין צדק

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

אל תטוש תורת אמך

באנו לעורר את הציבור החרדי על חובת הזהירות בשמירת המנהגים הק' כפי שנהגו וקיבל כל אחד מאבותיו ורבותיו, לדקדק בחומרות מיוחדות בכל הנוגע לצרכי מזון כשרים לפסח. ת"ל זכינו כהיום ומצרכים רבים נעשים על מותרת הכשרות לפסח, והם כשרים אף למהדרין מן המהדרין ללא חשש.

אך מאחר ונצטוינו: אל תטוש תורת אמך חייב כל אחד ואחד להקפיד על מנהגי אבותיו ללא שינוי כל שהוא, וידוע מצדיקים שכל החומרות בפסח יש להם יסוד גדול, וההקפדה על כך תורמת טובה רבה לכלל ישראל.

זכות הידורי חומרות הפסח תעמוד לכל המדקדקים ולכל ישראל שנזכה לישועה שלימה בקרוב אבי"ר.

וע"ז באעתי"ח הביד"ץ דקהל מחזיקי הדת פעי"ח ירושלים ת"ז

נאם: שמואל זאב הלוי ראטה נאם: משה שובקס נאם: ישע' שנייבלג נאם: חיים יחיאל רויטמן

ג"א מצטרפים לקריאתם של הרבנים הגאוה"צ זצוק"ל

נאם: שמואל יששכר רוזנגרמן נאם: חיים צבי שפירא נאם: מאיר צבי ברנד
נאם: יעקב גרינולד נאם: חיים פסח תורביץ נאם: אברהם צבי דירנפלד

רשימת המוצרים למהדין מן המהדרין בהשגחת הביד"ץ לחג הפסח

להקפיד שעל כל מוצר תהיה חותמת הביד"ץ

רק מוצרים נושאי חותם הכשרות
הינם בהשגחת הביד"ץ
מוצרים ללא החותמת אינם בהכשר הביד"ץ

מאגדת יוגורט 1.5% תנובה 8*150
דנובה גביע 0.500 גרם 4%
דנובה גביע 0.200 גרם 4%
יוגורט פרחים גביע 0.200 מל 4.5%
יוגורט תנובה 4% כד 5 ליטר
מאגדת תאומים תות 8 * 80 גרם
רוויון קרטון 1 ל 1.5%
רוויון קרטון 0.500 מל 1.5%
רוויון 400
פריילי תות גביע 0.500 מל 1.5%
פריילי תות גביע 125 מל 1.5%
עמק פתיתי עמק למאפים 0.500
עמק דליקטס סקנד' חריץ משקל 31%
עמק פרוס 50 גרם 28%
עמק חריץ 15% במשקל
גוש חלב 400 גרם מהדרין
גוש חלב פרוס 0.200 28% מהדרין
טל העמק 9% חריץ למעדנייה
עמק פרוסות דק דק 28%
עמק פרוס בקופסא 0.200 גרם 15%
אחווה חריץ במשקל 22% טנא
אצבעות מגבינת עמק שקית 172
אצבעות מוצרלה
טיראן חריץ במשקל 28% טנא
טיראן חריץ במשקל 28%
טיראן פרוס 3 קג 28% טנא

מוצרי חלב תנובה

חלב תנובה טרי אורגני ק 1 ל 3%
חלב עיזים
חלב 3%
חלב לקפה עם קצף 3.5%
חלב 3%
חלב דל 1% עמיד
חלב 2%
חלב 3%
חלב 3%
חלב דל לקטוז
חלב דל לקטוז
חלב מועשר 1%
חלב 3%
חלב משק
חמאה 0.200 גרם 82% מהדרין
חמאה 10 גרם כשרות מהדרין
חמאה לקרואסון מהדרין
חמאה מהדרין 25 קג
יוגורט תנובה כד 1.5 ליטר 4% שומן מהדרין
יופלה 360 בטעם תות- מארז שישיה
יופלה 360 בטעם טבעי- מארז שישיה
יוגורט תנובה טבעי 1.5% גביע 0.200
יוגורט תנובה טבעי 3% גביע 0.200
יופלה שטוזים משקה יוגורט תות 50
מאגדת יוגורט 3% תנובה 8*150 גרם

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

כשר לפסח

פיראוס פטה עז גביע 0.250 ג 16%
 פיראוס חמד 5% גביע 0.250 גרם
 פיראוס חמד שקית 0.250 גר 16%
 פיראוס צפתית גביע 0.200 גר 5%
 פיראוס צפתית עיזים 5% שומן
 פיראוס קוביות בולגרית 5% 0.200 ג
 צפתית מלבנית 5% מעודנת פיראוס
 צפתית מעודנת 5%
 פטה כבשים במשקל פראוס 5% למעדניה
 מאגדת גבינת צ. מעודנת 5%
 גבינת פיראוס מיני קוביות בולגרית
 גבינה בולגרית סוג ב'
 גבינה פטה סוג ב'
 השף הלבן כנען 0.500 גרם 5%
 לאבנה 9% 750 גר פיראוס לאוטונומיה
 מאגדת קרלו מיני קצפת
 קרלו מעדן וניל גביע 125
 קרלו מעדן שוקו גביע 125
 קרלו שוניל 3% 125 גרם
 קרלו Export קרלו שוקולד 3% 125 גרם
 קרלו EXPORT וניל 125 גרם גביע
 קרלו Export שוקולד 100 גרם 1.5%
 קרלו Export וניל 100 גרם 1.5%
 מאגדת קרלו 8*100 גר וניל מהדרין
 מאגדת קרלו 8*100 גר שוקולד מהדרין
 מעדן תנובה דיאט שוקולד קוקוס 0%
 מאגדת רביעיה מעדן דיאט שוקולד 4*150
 מעדן תנובה דיאט שוקולד 0% 150 גרם
 מעדן תנובה דיאט וניל 0% גביע 150 גרם
 יולו שוקולד חלב
 יולו שוקולד מריר
 יולו שוקולד לבן
 יולו מעדן שכבות שוקולד חלב ולבן
 יולו מעדן שכבות שוקולד מריר ולבן
 מאגדת באדי תות 8*125
 באדי יוגרט תות גביע 125 ג 3%

טיראן פתיתים במשקל קו אקווריוס
 חן העמק לייט 9% 0.200 גרם בקופסא
 מוצרלה חריץ במשקל 20% טנא
 עמק פרוס סמי מעדנייה 0.250 גרם 28 מהדרין
 עמק פרוס סמי מעדנייה 400 גרם 28 מהדרין
 רסק מוצרלה שוק מוסדי משקל 20%
 עמק סמי מעדניה 28% שומן- 600 גרם מהדרין
 עמק סמי מעדנייה 28% 250 גרם
 סמי גלבוץ 22% פרוס 400 גרם מע
 אבקת חלב
 אבקת חלב
 אבקת חלב
 סוסטי אדם פרוס 0.200 גרם 23%
 ניר משולשים 0.200 26% טנא
 קולאז ברי חפיסה 24%
 קולאז קממבר עין גדי חפיסה 24%
 לאבנה שקית 1 קג 9%
 פיראוס לאבנה 5% גביע 0.500 גרם
 פיראוס לבנה 9% גביע 750 גרם
 פיראוס לאבנה 5% גביע 0.250 גרם
 פיראוס לבנה 9% גביע 0.500 גרם
 צפתית 5% למעדניה
 פיראוס בולגרית 24% למעדנייה
 פיראוס פטה כבשים 5% 0.250 גרם
 בולגרית 24% סמי מעדנייה 400 גר
 בולגרית פח 3 קג
 גבינה צפתית למעדניה 5%
 חמד שקית 1 קג 16%
 פטה כבשים במשקל פראוס 20% שומן
 פטה עיזים 5% פיראוס גביע 0.250 ג
 פטה כבשים פיראוס 20% 0.250 גרם
 פיראוס בולגרית 16% במשקל לשוק
 פיראוס בולגרית במשקל קופסא 5%
 פיראוס בולגרית גביע 0.250 ג 16%
 פיראוס בולגרית גביע 0.250 ג 24%
 פיראוס בולגרית גביע 0.250 ג 5%

קוטג תנובה 1% גביע 0.250 גרם
 קוטג 5% 125 גרם
 לבנות תנובה ג. שקית 2 קג 5% מה
 לבנות טנא ג. שקית 2 קג 9% טנא
 גבינת תנובה 5% 0.250 הכשר ועדה
 גבינת תנובה 9% 0.250 הכשר ועדה
 גבינה לבנה 5% גביע 125 גרם
 גבינה לבנה 5% עם זיתים 0.225 גר
 גבינה לבנה רכה 5% דלת נתרן
 גבינת תנובה גביע 0.500 גר 5%
 גבינת תנובה גביע 0.500 גר 9%
 גבינת תנובה גביע 750 גר 5%
 גבינת תנובה 3% 0.250 גרם
 גבינה לבנה רכה 3% 0.500 גרם
 גבינת תנובה 2/1%
 גבינה טריה סוג ב'
 נפוליאון טבעי גביע 0.225 גרם
 נפוליאון זית גביע 0.225 ג 30%
 נפוליאון שום שמיר גביע 0.225 גרם
 גבינת שמנת עם שום שמיר 1.5 קג
 גבינת שמנת עם זיתים 1.5 קג
 גבינת שמנת נפוליאון באריזה 1.5 ק ג
 גבינת שמנת נפוליאון 25% בשקית 1.5 ק ג
 נפוליאון 16% גביע 0.225 גרם מופחת
 נפוליאון 16% טבעי 100 גרר
 נפוליאון 16%
 שמנת תנובה 9% חצי מנה גביע 100
 שמנת תנובה אורגניל 9% גביע 0.200
 שמנת תנובה 15% גביע 0.200 מל מהד
 שמנת גביע 0.500 מל 15%
 שמנת תנובה אורגניל חצי מנה 15%
 שמנת של פעם גביע 0.200 מל 27%
 שמנת 32%
 שמנת 42%
 שמנת עמידה לקצפת 32%
 שמנת עמידה לקצפת 38%

באדי יוגורט תות גביע 0.500 3%
 מאגדת באדי יוגורט תות גביע 0.500
 2*3%
 אייס קפה - משקה חלב
 שוקו תנובה
 אייס קפה - משקה חלב
 אייס קפה - משקה חלב
 מוקה - משקה חלב
 מוקה - משקה חלב
 מילקשייק פונץ' בננה
 שוקו תנובה
 שוקו תנובה
 שוקו תנובה-שלוק
 שוקו עמיד
 בננה - משקה בננה
 בננה - משקה בננה
 שוקו תנובה
 שוקו תנובה
 שוקו תנובה
 שוקו תנובה
 שוקו תנובה
 שוקו שלוק
 אייס קפה - משקה חלב
 תנובה GO בטעם וניל
 תנובה GO עם קפה
 גיל 3% גביע 0.200 מל מפתח רחב
 שלי אשל גביע 0.200 מל 4.5% מהדרין
 שלי גיל גביע 0.200 מל 3% מהדרין
 גיל גביע 125 מל 3%
 קוטג תנובה שקית 2 קג 5%
 קוטג תנובה זתים גביע 0.250 גר 5%
 קוטג עם שום שמיר 5% 0.250 גרם
 קוטג תנובה 3% גביע 0.250 גרם
 קוטג תנובה גביע 0.250 גרם 5%
 קוטג תנובה גביע 0.250 גרם 9%
 קוטג תנובה 5% מופחת נתרן גביע 25

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

אושר עד
רמי לוי
רשת 'ויקטורי', אשדוד
זול בשפע
סופר מהדרין אשדוד

הודו ומוצריו

אטליז גאולה, ירושלים
קפוטרי פירר, בני ברק
פליישיג, אשדוד
כל הקפואים, בית שמש
רשתות החרדיות

טונה במים

פוסידון, קרית מלאכי

יינות

יקבי חברון, קרית ארבע
כל היינות שבהשגחת הביד"ץ כשרים לברך עליהם
'בורא פרי הגפן' לכתחלה לכל הדעות. גם לנוהגים כשיטת ה'בית יוסף'

ירקות מצוננים

ברכת קטיף, שחר
כפרי טרי, פארק נעם
גלאט עלים
חסלט, פארק נעם
עלה עולה, מושב רמאון
ירוק מן הטבע, פארק נעם
עוז והדר, שוקת
מהדרין מהכפר, שדה משה
עלי בודק, בארות יצחק
טעם הטבע, בצרה
יבולי הכפר - שדה משה
טרילי, כפר הס
י.ש. עלים ירוקים

כבד צלוי

אטליז גאולה, ירושלים
שיווק נטו
פליישיג, אשדוד
הקר, ירושלים

מחיות עלי תבלין

פרסקה, חצבה

מוצרי חלב

מחלבת זמי טלית
מחלבת י. מרדכי, בית גמליאל

אבקת אפיה

גלעם, קיבוץ מענית

אבקת סוכר

גלעם, קיבוץ מענית

אגוזים (מלך, לוח, שקדים, פקאן, בונדוק)

משה מוצפי, תל אביב
ששון ושות', תל אביב
אמזון, אשדוד

ביצים לתעשייה

צ'אם, מירון
ביצי כפר, ברקן

בשר בקר ומוצריו

אטליז גאולה, ירושלים
קפוטרי פירר, בני ברק
פליישיג, אשדוד
כל הקפואים, בית שמש

רשתות החרדיות

יש חסד
אושר עד
רמי לוי
רשת 'ויקטורי', אשדוד
זול בשפע
סופר מהדרין אשדוד
סיטונאות רחמים, קרית גת

גלילות חלבי

מוצרי איכות אמריקאים, באר טוביה

ג'לטין דגים

י. ויינברג שיווק ד.ס.פ.

יצור מיוחד בחומת הביד"צ

דבש דבורים טהור ומוצרי דבש

מכוורת יד מרדכי. עלית קיבוץ יד מרדכי

דגים קפואים

דלידג. כל הסוגים

רשתות החרדיות

יש חסד

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

ייצור מיוחד בחותמת הביד"ץ

מי סודה

ספארקס
שופרסל

מי פה

אגיס, ירוחם

מיץ ענבים

יקבי חברון, קרית ארבע
אשכולות, יסודות
מרום ירושלים

מיצים טבעיים

פרי טרי, מבוא חורון - פומרנץ
אקו אלפא, רמת השרון

מלח בישול

חברת המלח, עתלית

יצור מיוחד בחותמת הביד"ץ

מלח שלחן

חברת המלח, עתלית

יצור מיוחד בחותמת הביד"ץ

מצות עבודת יד

מאפיית מחזיקי הדת, בני ברק

סבון

ירדן, בית דגן
נקה 7, ירוחם

סודה לשתייה

גלעם, קיבוץ מענית

סוכר

גלאט פוד, קרית גת

סוכר וניל

גלעם, קיבוץ מענית

עוף טרי/קפוא/מוצרי עוף

אטליז גאולה, ירושלים
קפוטרי פייר, בני ברק
רשתות החרדיות

פוסידון . ויליגר

לפתן אננס
לפתן קוקטייל פירות טרופיים

קמח למצות

אחים קליין, בני ברק

קורנפלור (לחולים ולקטנים)

גלעם, קיבוץ מענית

קמח תפו"א

גלעם, קיבוץ מענית

רסק עגבניות

מילוז

רסק עגבניות תעשייתי

צ'אם, מירון

שבבי תפוחי אדמה

אולימפיה, חולון

שמן זית כתית

שופרסל
יד מרדכי עלית, קיבוץ יד מרדכי
הר ועמק
טפרברג
משק ג'חג'אן

שמפו

נקה/אגיס, ירוחם

תבלינים

כ.ת. תובלים, תבלינים קפואים

בהשגחת הברד"צ מחזיקי הדת בא"י

שמן זית

פרמיום באריזות 750 מ"ל:
 בטעמים: פירותי עשיר - ירוק רענן
 תנית מעולה - לתיבול מעודן:
 1 ליטר - 1/2 ליטר
 תנית לתיבול חזק:
 1 ליטר - 1/2 ליטר
 מעולה לטיגון ולבישול: 630 מ"ל

דבש דבורים טהור

בצנצנות:
 1 ק"ג - 1/2 ק"ג - 350 גר'
 בקבוק לחיץ:
 400 גרם

קונפיטורות

דובדבן, תות, מנגו ואפרסק
 משמש, אוכמנית
 צנצנת 340 גרם

מכוורת יד - מרדכי עלית בע"מ - קיבוץ יד - מרדכי

טלפון 08-6720470 פקס 08-6720468

בית דין צדק

קהל מחזיקי הדת בארץ ישראל

קריאה קדושה

בדבר קדושת חוה"מ

ידועים דברי חז"ל הק' אודות חומרת קדושת המועדות וחובת הזהירות בהן. ולא ניתנו המועדות אלא שיעסקו בתורה. אך למרבה הצער נפרץ לאחרונה הדבר ויש שמבליים את הימים הק' של חול המועד שנועדו להתעלות ולשמחה של מצוה בטיולי סרק. בהם גם עלולים להכשל בתערובת ובהתחברות עם שונים שלא זו בלבד שאינה רצויה אלא גם פוגמת בנפש הרבה של הילדים וכדומה.

על כן מצאנו לחובה לעורר את הציבור ולהזהיר גדולים על הקטנים, להקפיד על קדושת ימי חול המועד כפי שנצטוונו לשמוח ברגלים שמחה שיש בה עבודת היוצר (או"ח הל' יו"ט סי' תקכ"ט ס"ד) ודברי ה"כל בו" (הובא במשנה ברורה סי' לק"ל ס"ק ב') "כוונת הקב"ה בנתינת המועד היתה כדי להידבק ביראתו ואהבתו בתורתו התמימה. וכן הביא (שם) את דברי הירושלמי: "כלום אסור לעשות מלאכה אלא כדי שיהיו אוכלין ושותין ויגעין בתורה" וכי'.

זכות השמירה על קדושת המועד תעמוד למהיר ולנוהר לחוג את המצות בדיעות ונוכח בקרוב לעלות ולראות ולהשתחוות ולראות פני השכינה שלש פעמים בשנה ועינינו תראינה כהנים בעבודתם ולויים בשירים וזמרים וישראל בנויהם ולגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו בב"א.

וע"ז באעת"ח הביד"ץ דקהל מחזיקי הדת פעיח"ק ירושלים ת"ז

נאם: שמואל זאב הלוי ראטה נאם: משה שובקס נאם: ישעי' שנייבלג נאם: חיים יחיאל רויטמן

ג"א מצטרפים לקריאתם של הרבנים הגאון"צ וצוק"ל

נאם: שמואל יששכר רוזנגרטן נאם: חיים צבי שפירא נאם: מאיר צבי ברנד

נאם: יעקב גרינולד נאם: חיים פסח הורביץ נאם: אברהם צבי דירנפלד

מערכת הכשרות

שע"י בד"ץ מחזיקי הדת בא"י

Machzikei Hadass Belz Kosher Dept

חששות לפסח

- צלחות נייר ללא ציפוי – מכילים בדרך כלל "עמילן", שמקורו לא ידוע, יכול להיות מחמץ, ולכן רצוי שלא להשתמש בהן בפסח לשימוש חם או רטוב. נייר "פרגמנט" – איננו מכיל עמילן בדרך כלל, אך לפסח טעון כשרות.
- כפפות חד-פעמיות – טעונות כשרות לפסח, היות ולפעמים יש בהם עמילן שמקורו לא ידוע, ולכן אין להשתמש ללא כשרות.
- תפוחים – יש שנמרחים עליהם מריחה מסויימת על מנת לשמור על הטריות והברק. דבר זה טעון הכשר גם לכל השנה ובפרט לפסח, שהוא עלול להכיל קטניות בכמות קטנה, ויתכן שאף חמץ. כאשר רוצים להשתמש בתפוחים בפסח, יש לקלפם. בחנויות שבהשגחת הביד"ץ, התפוחים הינם ללא מריחה, או שהמריחה היא בחומר הכשר לפסח.
- תפוזים / אשכוליות / לימון – החשש כנ"ל. בדרך כלל אין תפוזים ללא מריחה, ולכן אין להשתמש בפסח בקליפה לגירוד או לאכילה (גם מחשש כנימות). רצוי לשטוף היטב את הקליפה לפני השימוש והחיתוך.
- קקאו ושוקולד – לפסח טעון הכשר טוב מחששות של חמץ / קטניות. רצוי שלא לקנות רק עם הכשר מעולה ומומחה.
- כל מוצר המכיל תמציות, רצוי שלא להשתמש בו לפסח, אלא אם כן הכשרות של המוצר היא מרבנים היודעים ומבינים היטב ומומחים בנושא, מאחר ואת התמציות מפיקים ממוספר רב של חמרי גלם, ולפקח על כל אחד מהם, קשה כקריעת ים סוף. בייצורים שנעשו בהשגחת הביד"ץ השנה, ישנם מספר מוצרים מצומצם המכילים תמציות שנעשו בהשגחה מיוחדת מטעם הביד"ץ בכשרות לפסח, אך רוב רובם של המוצרים, אינם מכילים תמציות כלל.
- כללו של דבר: כל מוצר שלא מופיע עליו כשרות לפסח, ראוי ליראי ה' שלא להשתמש בו אלא למכור לנכרי.

בברכת התורה

מזכירות הביד"ץ

נתיבות
הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

לוח זמנים לפי יסוד חישוב עלוה"ש 90 דק לפני הנהיח עפ"י החיי וגר"א כפי שסידר הגריימ טוקצינסקי ז"ל

מרח	חומץ קדו	החמה שקה	פלו המנחה	מנחה קסנה	מנחה גדולה	חמת חיות	המילה לתיאור וגר"א	סיו"ו תפילה לתיאור	סיו"ו קריאת לתיאור וגר"א	סיו"ו תפילה לתיאור וגר"א	המ"ק	זמן צעידת והפליץ	עלות השחר	ניסן תשע"ח לפי אופק יום	יום שבוע	יום חודש
17	סא	5:53	4:37	3:21	12:18	11:47	9:45	9:17	8:44	8:02	5:43	4:59	4:17	ויקרא - החודש - ר"ח	ז	א
18	סב	5:53	4:38	3:21	12:18	11:47	9:45	9:16	8:44	8:01	5:42	4:58	4:15		א	ב
19	סג	5:54	4:38	3:22	12:18	11:47	9:44	9:16	8:43	8:00	5:40	4:57	4:14		ב	ג
20	סד	5:55	4:39	3:22	12:18	11:47	9:43	9:15	8:42	8:00	5:39	4:55	4:13		ג	ד
21	סה	5:55	4:39	3:22	12:18	11:46	9:43	9:15	8:41	7:59	5:38	4:54	4:11		ד	ה
22	סו	5:56	4:40	3:22	12:17	11:46	9:42	9:14	8:40	7:58	5:36	4:53	4:10		ה	ו
23	סז	6:57	5:40	4:23	1:17	12:46	10:42	10:13	9:40	8:57	6:35	5:51	5:09	הזמנים לפי שגור קוף	ו	ז
24	סח	6:57	5:41	4:23	1:17	12:45	10:41	10:13	9:39	8:56	6:34	5:50	5:07	צו - שבת הגדול	ז	ח
25	סט	6:58	5:41	4:23	1:17	12:45	10:40	10:12	9:38	8:55	6:33	5:49	5:06		א	ט
26	ע	6:59	5:41	4:24	1:16	12:45	10:40	10:11	9:37	8:55	6:31	5:47	5:04		ב	י
27	עא	6:59	5:42	4:24	1:16	12:44	10:39	10:11	9:36	8:54	6:30	5:46	5:03		ג	יא
28	עב	7:00	5:42	4:24	1:16	12:44	10:38	10:10	9:36	8:53	6:29	5:45	5:02		ד	יב
29	עג	7:01	5:43	4:24	1:16	12:44	10:38	10:09	9:35	8:52	6:28	5:43	5:00	בדיקת חמץ	ה	יג
30	עד	7:01	5:43	4:25	1:16	12:44	10:37	10:09	9:34	8:51	6:26	5:42	4:59	ערב פסח	ו	יד
31	עה	7:02	5:44	4:25	1:15	12:43	10:36	10:08	9:33	8:50	6:25	5:41	4:57	א' פסח	ז	טו
		-3	-1	0	+2	+2.4	+4	+2	+5	+2	+7	+2	+2	אי ניסן		אשדוד
		-3	-2	-1	+2	+1.8	+4	+2	+3	+2	+6	+2	+1			ביב תי"א
		-4	-1	0	+1	+0.9	+2	+1	+2	0	+5	+1	0			חיפה
		-1	0	0	+1	+1.0	+2	+1	+2	+1	+3	+1	+1			בית שמש
		-1	0	0	+2	+1.8	+3	+2	+4	+2	+4	+2	+2			קרית גת
		-2	-2	0	+2	+2.4	+4	+2	+5	+3	+7	+2	+3	חי ניסן		אשדוד
		-2	-2	-1	+1	+1.8	+3	+1	+3	+2	+6	+2	+2			ביב תי"א
		-3	-1	0	+1	+0.9	+1	0	+2	+1	+5	0	0			חיפה
		0	-1	0	+1	+1.0	+1	+1	+2	+1	+3	+1	+1			בית שמש
		-1	-1	0	+1	+1.8	+3	+1	+3	+2	+5	+2	+2			קרית גת
		-2	-2	-1	+2	+2.4	+4	+2	+5	+3	+7	+2	+3	סיו ניסן		אשדוד
		-3	-2	-1	+2	+1.8	+4	+2	+3	+2	+6	+1	+2			ביב תי"א
		-3	-1	0	+1	+0.9	+2	0	+2	0	+5	0	0			חיפה
		-1	-1	0	+1	+1.0	+2	+1	+2	+1	+3	+1	+1			בית שמש
		-1	-1	0	+2	+1.8	+3	+2	+4	+2	+5	+2	+3			קרית גת

אין לסמוך בצמצום על טבלת ההפרשים לערים אחרות, אלא יש להחמיר תמיד בדקה או בשתיים כל הזמנים עגולו לדקות שלימות לחומר

לוח זמנים לפי חישוב עלוה"ש 72 דק לפני הנהיח כנהוג בכל תפוצת ישראל עפ"י השו"ע והתה"ד והמג"א ושאר אחרונים

מרח	צאה"כ	צאה"כ 50 דק	מנחה	שעה עשירית	שעה עשירית להגרי"ט	מנחה גדולה	סו"ו	סיו"ו ק"ש	הנה"ח הנראה להגרי"ט	השחר	עלות	ניסן תשע"ח לפי אופק יום	יום שבוע	יום חודש	
7:06	6:44	4:03	3:26	2:50	12:24	9:21	8:09	5:46	4:30			ויקרא - החודש - ר"ח - ימשי"מ	א	שבת	
7:06	6:44	4:03	3:26	2:50	12:24	9:21	8:08	5:45	4:29				ב	ראשון	
7:07	6:45	4:04	3:26	2:50	12:24	9:20	8:07	5:43	4:27				ג	שני	
7:08	6:46	4:04	3:26	2:50	12:24	9:20	8:07	5:42	4:26				ד	שלישי	
7:08	6:46	4:04	3:26	2:50	12:24	9:19	8:06	5:41	4:25				ה	רביעי	
7:09	6:47	4:04	3:27	2:51	12:23	9:18	8:05	5:39	4:24				ו	חמישי	
8:10	7:48	5:05	4:27	3:51	1:23	10:18	9:04	6:38	5:22			הזמנים לפי שגור קוף	ז	ששי	
8:10	7:48	5:05	4:27	3:51	1:23	10:17	9:04	6:37	5:21			צו - שבת הגדול	ח	שבת	
8:11	7:49	5:05	4:27	3:51	1:23	10:17	9:03	6:36	5:20				ט	ראשון	
8:12	7:50	5:06	4:27	3:51	1:22	10:16	9:02	6:34	5:18			ימים שמתענים	י	שני	
8:12	7:50	5:06	4:28	3:52	1:22	10:15	9:01	6:33	5:17				יא	שלישי	
8:13	7:51	5:06	4:28	3:52	1:22	10:15	9:00	6:32	5:16				יב	רביעי	
8:14	7:52	5:06	4:28	3:52	1:22	10:14	9:00	6:31	5:15			בדיקת חמץ	יג	חמישי	
8:14	7:52	5:07	4:28	3:52	1:22	10:13	8:59	6:29	5:13			ערב פסח	יד	ששי	
8:15	7:53	5:07	4:28	3:52	1:21	10:13	8:58	6:28	5:12			א' פסח - שיר השירים בא"י	טו	שבת	
		-3	-3	0	0	+2	+4	+5	-	+7				אי ניסן	אשדוד
		-3	-3	-1	-1	+2	+4	+3	-	+6					ביב תי"א
		-2	-2	0	-2	+1	+2	+2	-	+3					חיפה
		-1	-1	0	0	+1	+2	+2	-	+3					בית שמש
		-1	-1	0	0	+2	+3	+4	-	+5					קרית גת
		-2	-2	0	0	+2	+4	+5	-	+7				חי ניסן	אשדוד
		-2	-2	-1	0	+1	+3	+3	-	+6					ביב תי"א
		-1	-1	0	-1	+1	+1	+2	-	+3					חיפה
		-1	-1	0	0	+1	+1	+2	-	+3					בית שמש
		-1	-1	0	0	+1	+3	+3	-	+5					קרית גת
		-2	-2	-1	0	0	+2	+4	+5	+7				סיו ניסן	אשדוד
		-3	-3	-1	0	0	+2	+4	+3	-	+6				ביב תי"א
		-1	-1	0	-1	-1	+1	+2	-	+3					חיפה
		-1	-1	0	0	0	+1	+2	-	+3					בית שמש
		-1	-1	0	+1	+1	+2	+2	-	+3					קרית גת

אין לסמוך בצמצום על טבלת ההפרשים לערים אחרות, אלא יש להחמיר תמיד בדקה או בשתיים כל הזמנים מעוגלים לדקות שלימות לחומר

כשר לפסח

לוח הלכות ומנהגים דבר יום ביומו לחודש ניסן

לוקט ונערך ע"י הרה"ג רבי אליהו שמואל וינד שליט"א
דומ"ץ קהל מחזיקי הדת

ערב פסח

יום ו' ער"ש, י"ד בו, "ערב פסח".

תענית בכורים. הבכורים מתענים בערב פסח. האב מתענה עבור בנו הבכור עד שיגדל (ראה להלן).

הקזת דם. לא יקזו דם וכן שאר פעולות הוצאת דם (רמ"א או"ח תס"ח). וכן יש נמנעים מעקירת שן ועשיית בדיקת דם שאינו דחוף.

שחרית. משכימים לבהכ"נ כדי שיספיק לגמור סעודתו לפני שעה ד'. הנוהגים לומר היה"ר שאחרי המשניות שבפרק איזהו מקומן, בער"פ לא יאמרו אחר המשנה "התודה ואיל נזיר": יה"ר כאילו הקרבתי תודה.

אין אומרים מזמור לתודה. אין אומרים למנצח יענך, ולא בית יעקב. **בדיקת כיס הטלית.** כיס הטלית אם לפעמים מכניס בו חמץ, יזכור לבדוק ולנער היטב.

אכילת מצה בערב פסח. אסור לאכול מצה אפילו מפוררת ואפי' נפוחה וכפולה כל היום מעלונה"ש, ואפילו לטעום מצה אסור [טוב שיאמר בבוקר: הריני מקבל עלי שלא לאכול מצה כל היום כמו שתקנו חז"ל, לקיים מ"ע "ושמרת לעשות ככל אשר יורוך", ונאמר: "שאל אביך ויגדך זקניך" וגו', ומל"ת לא תסור].

אכילת מצה בער"פ לקטנים. קטן וקטנה המבינים מה שמספרים להם ענין סיפור יציאת מצרים, אסור להאכילם מצה בערב פסח עד הלילה אחרי אמירת ההגדה (שוע"ה תע"א). קטנים שאינם מבינים מותר להאכילם מצה.

אכילת ירקות ופירות בער"פ. נוהגים שאין אוכלים בער"פ כל היום כריין וחסא ומיני הפירות שעושים מהם חרוסת.

אכילת חמץ. מותר לאכול חמץ עד סוף שעה ד' זמנית.

אכילת מצה עשירה. אין לאכול מצה עשירה משעת איסור אכילת חמץ ואילך.

סעודת בכורים.* אחרי התפלה נוהגים הבכורים המחוייבים להתענות לסיים מסכת או לשמוע סיום מסכת ולעשות סעודת מצוה. גם מי שלא השתתף בסעודה רק שמע הסיום, אינו חייב להתענות.

*המנהג לאכול בסעודת הבכורים הכבוד והקורקבן וביצים שנמצאו בבני מעיים של העופות שהכינו לכבוד יו"ט, שאין אוכלים אותם בימי הפסח [והטעם כדוגמא מה שמובא במג"א (סי' ת"ל) בשם המהרש"ל לאכול קודם הפסח מעט מקמח המצה, שאם יש ח"ו חשש חמץ אפשר לתלות בזה שנאכל קודם החג].

אכילת חמץ בער"פ למי שיש לו כתר וסתימה בשיניים או שיניים מושתלות. יזהר מאכילת חמץ ביחד עם יי"ש, כי חריפות היי"ש מבליעה החמץ כשאוכל (ראה לעיל בד"ן הרוצה להגעיל שיניים תותבות).

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

ניעור הבגדים אחר האכילה. ינער בגדיו אחר האכילה וכן יזהיר לב"ב, וינער המפה במקום הפקר ולא בפח אשפה שבחצירו, אם לא שיבערהו קודם זמן איסורו. הכנת ס"ת לקרה"ת יום א' פסח. גבאי בהכנ"ס יכין ב' ס"ת לקרה"ת יום א' פסח, ס"ת הא' לקריאת פרשת "ויקרא משה-על צבאתם" (פרשת בא), ס"ת הב' לקריאת מפטי"ר "ובחודש הראשון" (פר' פינחס), ויעמידם בארון הקודש על הסדר שצריך להוציאם בשעת הוצאת ס"ת שלא יצטרך להעביר על המצוות.

חו"ל. יכין עוד ס"ת לקרה"ת יו"ט שני פרשת "וידבר וגו' שור או כשב" (אמור). הכנת פתקאות "ותן ברכה". גבאי בהכנ"ס יכין פתקאות שכתוב עליהם "ותן ברכה" לחלקם בבהכנ"ס להזכיר לציבור במוצשוי"ט לומר ותן ברכה (ראה תפ"ח שעה"צ ס"ק י"ב).

אחרי אכילת חמץ לפני סוף זמן אכילת חמץ, ישטוף פיו וינקר היטב בין שיניו וחורי שיניו, שלא ישארו בפיו פירווי חמץ הנדבקים בשעת האכילה.

הגעלת שן מושתלת שא"א להסירה מהפה, או כתרו וסתימה. יש נוהגים שלאחר ששטף וניקה היטב שיניו, מכניס בפיו מים חמים ביותר שאפשר לסבול, ושטף בזה שיניו המושתלות והכתרים והסתימות להגעילם בכך (שינים תותבות שאפשר להסירם - ע"י לעיל). ונכון שעשירים וארבע שעות מקודם לא יאכל חמץ חם וחמץ חריף.

סוף זמן אכילת חמץ:

י"ם: 10:09; ת"א וב"ב: 10:10; חיפה: 10:09; אשדוד: 10:11; בית שמש: 10:10; קרית גת, 10:10.

בשעה החמישית, היינו מסוף זמן אכילת חמץ עד סוף זמן שריפת חמץ המובא להלן, החמץ אסור באכילה ומותר בהנאה.

ניעור ובדיקת הכיסים והתיקים. ינער ויבדוק עוד הפעם כיסי בגדיו שלבשם בעת האכילה אחר בדיקת חמץ, וכן התיקים שהשתמש בהם חמץ אחרי בדיקת החמץ. כלי חמץ מצניען כשהם נקיים וסוגרם במפתח, ויצניע המפתח או יעשה היכר אחר (ולא די בזה שמניחן במקום גבוה). התנור והמיקרוגל לאחר ניקויים יכסם.

פח אשפה. ינקהו היטב ויזהר שלא יזרוק חמץ לתוך פח האשפה שלו ואף לפח שעומד ברשותו אף שהוא אינו שלו, כיון דהחמץ נשאר ברשותו.

יש לו חמץ בפח האשפה השייכת לו, יבערהו או יפגמהו על ידי נפט וכדומה, או שיפקיר הפח בפני ג' אנשים.

בודק המצוות מחשש כפולות ונפוחות קודם סוף זמן שריפת חמץ, נמצא כפולה או נפוחה, צריך להסיר מסביב לכפולה או לנפוחה שיעור כדי נטילה והוא כשיעור אגודל (י"א שהוא 2.4 ס"מ וי"א 2 ס"מ), וצריך לשרפה קודם זמן איסורה.

דיני הפרשת חלה מהמצוות, ראה להלן אחר אפיית המצות בערב פסח.

שריפת וביטול החמץ

הגיע זמן איסור אכילת חמץ אסור לעשות שום מלאכה עד שישרוף ויבטל החמץ. שורף החמץ ואחר-כך מבטל החמץ. לא יבטל לפני שנשרף החמץ, כי אחר הביטול אין החמץ שלו ואינו מקיים מצוות שריפת חמץ. יזהר מאוד לא לאחר שריפת החמץ

עד סמוך לסוף זמן איסורו, כדי שהביטול, דהיינו אמירת כל חמירא שאומרים אחר שריפת חמץ, יהיה קודם זמן איסורו שהוא סוף שעה חמישית, כי בהגיע זמן איסור חמץ אינו מועיל הביטול, ועלול ח"ו לעבור על לאו דבל יראה ובל ימצא. ולכן הרואה שהשעה מאוחרת, וכשישרוף החמץ יעבור הזמן ולא יספיק לומר כל חמירא קודם שעה חמישית, יאמר כל חמירא קודם השריפה.

*המנהג לשרוף הנוצה והנר שבדקו בו את החמץ, וכן הכף של עץ, ביחד עם החמץ שמצא בבדיקה אמש.

לא ישפוך נפט על החמץ אלא מסביבו, כדי שלא יפסל החמץ מאכילת כלב קודם שישרפנו ולא יקיים בזה מצות שריפת חמץ. יראה שהחמץ ישרף כולו מבפנים ומבחוץ.

כוונה בשעת שריפת וביטול החמץ. יכוין לקיים בזה מצות עשה מן התורה "להשביט החמץ בי"ד ניסן", שנאמר: אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם. ויכוין בשרפתו לבער העשר כתרין דמסאבותא שהם הקליפות, ולהוציא ניצוצי הקדושה מתוכם ולהבה תלהט רשעים (סידור ר"ש), ויהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו ויחשוב ככה יבער היצה"ר.

*המנהג לשרוף הלולב וההושענות והפתילות של נרות חנוכה בשעת שריפת חמץ.

ביטול החמץ. אחרי שריפת החמץ לפני סוף זמן שריפת חמץ מבטל החמץ ואומר ג"פ: כל חמירא, לבטל כל החמץ, שראה ושלא ראה, שביער ושלא ביער, ואומר היה"ר.

הנוסח של כל חמירא חייב לומר בלשון שמבין ובכוונת הלב, ואם אינו יודע מה שאומר, אינו מועיל הביטול. וטוב שיפרש לבני ביתו שיבינו פירוש הדברים [ביאורו בלשון הקודש: כל חמץ ושאר שיש ברשותי שראיתיו ושלא ראיתיו שבערתיו ושלא בערתיו יבטל ויהא הפקר כעפר הארץ].

כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א זי"ע היה חוזר בשעת שריפת חמץ על אמירת כל חמירא בלשון אידיש: **אַלע חַמֵץ און זױער טייג װאס איז דא אין מיין רשות, װאס איף האב גיזעקן און װאס איף האב נישט גיזעקן, װאס איף האב אויס געראמט און װאס איף האב נישט אויס געראמט, זאל זיין בטל, און זאל זיין הפקר, אזוי ווי די שטויב פון דער ערד. והוסיף: "און איף זאל מיך גארנישט אהן קערן מיט דעם".** און אפלו וואס איז נאך נישט קיין חמץ נאר עס וועט שפּעטער חמץ זיין בין איף אויף מבטל, און עס זאל זיך גארנישט אהן קערן מיט מיר.

ראוי שכל אחד יאמר כל חמירא, גם בן או בת הסמוכים על שולחן אביהם שאין להם רשות משלהם, וגם מי שדר בבית אחרים ואין לו רשות בפני עצמו.

חמץ הנמצא במדינה אחרת, אם זמן איסור חמץ במקום שבעל החמץ נמצא, מוקדם מזמן איסור חמץ במקום שהחמץ נמצא, יבטל החמץ כפי הזמן שבעל החמץ נמצא [לחומרא כהסוברים שזמן איסור חמץ תלוי לפי המקום שבעל החמץ נמצא]. ואם זמן איסור חמץ במקום שהחמץ נמצא מוקדם מזמן איסור חמץ במקום שבעל החמץ נמצא, יבטל החמץ לפי זמן איסור מקום שהחמץ נמצא [לחומרא כהסוברים שזמן איסור חמץ תלוי לפי זמן שבו נמצא החמץ].

סוף הזמן למכירה ולשריפה ולביטול החמץ:

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

י-ם: 11.26; ת"א וב"ב: 11.28; חיפה: 11.27; אשדוד: 11.28; בית שמש: 11.27; קריית גת: 11.28.

אחרי שעה זו אינו מועיל הביטול ואינו יכול למכור לגוי, ונאסר בהנאה כל חמץ שברשות יהודי שלא נמכר לעכו"ם ולא נתבטל ע"י בעליו.

שכח למכור חמצו עד סוף זמן שריפת חמץ, יעשה שאלת חכם כיצד לנהוג, כדי שלא יכשל באיסור כל יראה ובל ימצא.

הדר בבית משותף ויש להם חדר או פח אשפה משותף וחושש שיניחו שם חמץ, יפקיר חלקו בחדר או בפח האשפה בפני ג' אנשים, או יגמור בדעתו שאינו רוצה לזכות בחמץ שיפול לתוכו.

מצא חמץ ברשותו, מבערו בשריפה.

מצא חמץ ביו"ט, כופה עליו כלי ושורפו במוצאי יו"ט.

אין מגעילים כלי חמץ אחר זמן איסור חמץ.

איסור עשיית מלאכה. אחר חצות אסור לעשות כל מלאכה שאסור לעשותה בחוה"מ, ויש נוהגים לא לעשות מלאכה כל היום ער"פ אפי" קודם חצות. מלאכה שהיא מעשה הדייט מותר לעשותה לצורך המועד.

מצות גילוח שערות ראשו לכבוד שבת ויו"ט. אם שערות ראשו גדולות, דהיינו שבתוך החג יתמלאו להם שלושים יום, מצוה לגלחם (שעה"צ תקל"א סק"א).

יזהר להסתפר דוקא לפני חצות היום, דאחר חצות מותר רק ע"י עכו"ם (מ"ב תס"ח סק"ה), ועפ"י קבלה אסור להסתפר ע"י עכו"ם.

כוונת המסתפר. יסתפר ע"י ישראל דוקא, ויאמר לו שיזהר שלא יגלח לו פאות הראש והזקן, ויכוין: הריני בא לקיים המצוה לגלח שערות ראשי לכבוד יו"ט כתקנת חז"ל, ולקיים ב' פעמים מצות ל"ת שבתורה: "לא לגלח פאות הראש" שנאמר: לא תקיפו פאת ראשכם, וחמשה פעמים מצות ל"ת שבתורה: "לא לגלח פאות הזקן" שנאמר: ולא תשחית את פאת זקנך, ומצות ל"ת מה"ת ובחקותיהם לא תלכו, ומצות ל"ת מה"ת לא ילבש.

מצות נטילת צפרנים לכבוד שבת ויו"ט. מצוה ליטול הצפרנים לכבוד יו"ט, וטוב ליטול צפרני רגליו לפני ערב יו"ט, כדי שלא יטול צפרני היד והרגל ביום אחד. הלילה שייך ליום שלאחריו (אא"ת סי' ר"ט), אמנם אם לא נטל אותם אפשר ליטול צפרני ידיו ורגליו ביום אחד לצורך הטבילה לכבוד יו"ט (עי' מט"א סי' תרכ"ה, ליקוטי מהרי"ח ערב שבועות), ויכוין: הריני בא לקיים המצוה ליטול הצפרנים לכבוד יו"ט.

לכתחילה יטול צפרניו דוקא לפני חצות היום, שכח מותר ליטול אחר חצות.

צחצוח נעלים. לכתחילה יצחצח לפני חצות.

סדר טבילה במקוה לכבוד יום טוב

רחיצה וטבילה ולבישת בגדים לכבוד שבת ויו"ט. מצוה לרחוץ כל גופו ולחוץ ראשו בחמין וחייב לטבול לכבוד יו"ט כדי לטהר עצמו ברגל.

המנהג לרחוץ ולטבול לכבוד החג הקדוש וללבוש בגדי יו"ט קודם אפיית המצות מצוה שהיא במקום הקרבת קרבן פסח. וטוב שיטבול אחרי שעה חמישית.

כוונת הטבילה. יכוין בשעת הטבילה שהוא טובל לכבוד הרגל ולהמשיך עליו קדושת היום בשמחה וטוב לב (מט"א תרכ"ה סי"ד).

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

לפני כניסתו למקוה יאמר: לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם, בשם כל ישראל, הריני מוכן ומזומן לטהר גופי במקוה מים לכבוד השבת והרגל, ויהי נועם ד' אלקינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו. יהי רצון מלפניך, יי אלקינו ואלקי אבותינו, כשם שאני מטהר את גופי במקוה מים אלו, כן יי אלקינו, תטהר את נפשי רוחי ונשמתי במי רחמיך היוצאים מן הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן, ובהם תדיח כתמינו, ותאציל עלינו שפע משני שמותיך הוי"ה ואהי"ה במילוי יודין, כזה (יכוין יו"ד ה"י וי"ו ה"י מספר ע"ב. אל"ף ה"י יו"ד ה"י מספר קס"א), שעולה רגל, שנהיה טהורים בבחינת נפשנו לפני כסא כבודך, ונוכל לקבל עלינו שפע יום הקדוש הזה, חג הפסח, ואל יעכב חטא ועון את תשובתנו לפניך, בזכות השמות היוצאים מפסוק ויקרא אלקים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים, שסגולתן להעביר כתם חטא ופשע ורשע, ולהוסיף קדושה בנפשות הצדיקים, ונאמר: מקוה ישראל (יהו"ה) מושיעו בעת צרה, ונאמר: זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טומאותיכם ומכל גילוליתם אטהר אתכם, אמן סלה.

בטבילה ראשונה יכוין או יאמר: הריני טובל לאעברא הזוהמא מעלי.

בטבילה שניה יכוין או יאמר: הריני טובל לאעברא לבושין דחול.

בטבילה שלישית יכוין או יאמר: הריני טובל לקבל קדושת שבת והרגל.

ביציאתו מן המקוה יאמר: והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו, כל הכתוב לחיים בירושלים. אם רחץ יי את צואת בנות ציון, ואת דמי ירושלים ידח מקרבה, ברוח משפט וברוח בער. אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, שנאמר, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. ואומר, מקוה ישראל יי, מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל. פוסע לאחוריו, כיוצא מבית הכנסת.

לבישת בגדי יום טוב

אחרי הטבילה ילבש בגדי יו"ט, וטוב לומר בשעת לבישה: הנני לובש בגדי יו"ט לכבוד שבת ויו"ט (מט"א תרכ"ה ס"ל), ויכוין לקיים מצות: מקרא קודש: קדשהו בכסות נקיה.

ילבש מלבושיו הנקיים והמכובדים, כדי לקבל שמחת הרגל בשמחה ובששון (ש"ה, מחזור כל בו).

כשלושב חלוק המיוחד ליום טוב יאמר פסוק זה: כל כלי יוצר עליך לא יצלח, וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי, זאת נחלת עבדי ד' וצדקתם, מאתי נאום ד'.

בגדי יו"ט יהיו יותר נאים וחשובים משל שבת (תקכ"ט ס"א).

חידוש בגדים להנעשה בר-מצוה בימי הספירה. נער שיום הבר מצוה שלו הוא בימי הספירה, נכון שילבש בגדי שבת החדשים לכבוד יו"ט לחדשם לפני ימי הספירה.

זמן חצות היום:

י-ם: 12.44; ת"א וב"ב: 12.45; חיפה: 12.45; אשדוד: 12.46; בית שמש: 12.45; קריית גת: 12.45.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

אפית מצות מצוה בער"פ

אחרי חצות אופים מצות מצוה.

שמירה לשם מצות מצוה. כל העוסק באפית מצות צריך לכוין "לשמרה מחימוץ לשם מצות מצוה" [לשם המצות שיצאו בהם מצות עשה של אכילת מצה]. לכתחילה צריך שכל העוסק באפיית המצות בכל עסק שהוא, שבתחילת התעסקותו יאמר בפה מלא: **כל מה שאעשה היום בעסק המצות ובשמירתה מחימוץ יהי לשם מצות מצוה.** בדיעבד די במחשבה. המפסיק באמצע ושוב מתחיל, לכתחילה יאמר שוב: לשם מצות מצוה.

מצה שלא נאפתה לשם מצות מצוה, אין יוצאין בה ידי חובת מצות מצה בליל הסדר. אמירת "פירורים יהיו הפקר". בעת הלישה יאמר בעל המאפיה, ובחבורות יאמר הגבאי ראש החבורה: פרוין יהיו הפקר (ולא פירורים הפקר), וכן בצק הנדבק בכלים יהיה הפקר.

יזהר שבמקום רחיצת הידים והקערות, ירדו מיד המים שבהם פירווי העיסה, ולא יתקבצו במקום אחד.

מנהג רבוה"ק באפיית המצות מצוה, לרחוץ הידים אחרי העריכה של כל שלוש עיסות "מיירעס", אם לא כשהעיסה רכה ונדבקת בידיים.

אמירת הלל. *בשעת האפיה אומרים הלל שלם בלא ברכה [זכר לאמירת הלל שהיו אומרים בשעת הקרבת הקרבן פסח]. אם גמרו את ההלל, חוזרים לומר פעם שנית ושלישית.

סימני הג' מצות. מנהג רבותינו הק' לסמן שלוש מצות שלוש פעמים בסימנים שונים להיכר, ולפי סימנים הללו סידרו על הקערה השלוש מצות, כמובא ברמ"א (ס' תע"ה). [הסימנים הם באופן זה: שלוש מצות של העיסה ראשונה סימנו בחתך בסכין, מצה הא' חתך אחד, הב' שני חתכים והג' שלושה חתכים. שלוש מצות מהעיסה השנייה, סימנו ב"קניף" ביד. ושלוש מצות מהעיסה שלישית, סימנו בניקובים ע"י חתיכת עץ חד שהוכנה לכך. וסימנך: "שקל" ש'ניט, ק'ניפ, ל'אך].

שלחן הרעדליך. צריך במיוחד ליזהר ולהזהיר שלא ישהה שם מצה, מכיון שהעיסה כבר אחר ההתעסקות וקרוב לחום התנור. וצריך להזהיר להמושיט, שיקח מיד מה שמוכן על השלחן, ולא ימתין שיהי' כמה ביחד.

המסיר הכפולות והנפוחות במאפי, יזהר להסיר סביבות הכפולה כשיעור אגודל, שאם לוקח פחות מכשיל לקונה שאינו יודע מקום הכפולה.

הפרשת חלה. יזכור מיד להפריש חלה מהמצות מצוה (דיני הפרשת חלה - ראה להלן), כדי שלא ישכח להפריש חלה קודם כניסת החג.

תשלום מחיר המצות. ישתדל לפרוע מעות מחיר המצות מצוה למוכר דוקא לפני הפסח, שלכל הדעות יהא שלו בקנין דאורייתא.

האופים מצות בחבורה נכון שלא יקפיד אחד על חבירו, דהיינו אם האחד עובד עבודה קשה יותר ומתאמץ יותר מחבירו, וכל אחד יאמר שהוא מוחל לכל אחד, שלא יהיה ח"ו חשש מצה גזולה שאין יוצא בה חובת מצות אכילת מצה.

אחר האפיה, יכבד מקומות האפיה וינקה כל הכלים, וכל אחד ינקה בגדיו שלבש בעת האפיה. מצא עיסה יבערנו ונכון לשורפו.

מקום הנחת המצות מצוה כשמביאים לביתנו. מנהג רבוה"ק כשהביאו המצות מְצוּה מהתנור לבית, הניחום על המטה, זכר לקרבן פסח שקשרו בכרעי המטה (ראה משניות כלים פ"ט מ"ב).

דיני הפרשת חלה

מצה שלא הופרשה חלה ממנה, אין יוצאים בה מצות אכילת מצה, והיא מוקצה ואסורה בטלטול בשבת או יו"ט.

הקונה מצות יברר אצל המוכר אם הופרש חלה. נסתפק אם הופרש, יפריש חלה בלא ברכה.

שיעור עיסה החייבת בהפרשת חלה עם ברכה. עיסה הנילושה מ-1.670 ק"ג קמח וי"א 2.250 ק"ג חייב להפריש ממנה חלה בברכה, ועיסה מ-1.200 ק"ג קמח יפריש חלה בלא ברכה.

חבילה שמשקל המצות שבתוכה יש בהם שיעור, חייבת בהפרשת חלה בברכה (אף שמדינא אסור ללוש עיסה הגדולה כשיעור חלה), כי החבילה מצרפת המצות שבתוכה לשיעור חלה.

קנה מצות פחות מכשיעור, יפריש חלה בלא ברכה, כיון שאפשר שהיה להם צירוף סל במאפי' ע"י נשיכת ב' מיירעס או על העגלה שמקררים המצות.

המפריש חלה מחבילה אחת על כמה חבילות שיש שיעור בכל חבילה בפני עצמה, צריך בעת ההפרשה לפתוח כל חבילה, והחבילות יהיו נוגעות זו בזו. וי"א שיעשה גם צירוף סל.

חבילה שיש בה שיעור וחבילה פחות מכשיעור, טוב שיצרפם בסל אחד ויפריש חלה גם על החבילה שהיא פחות מכשיעור (כי י"א שבלא צירוף סל אינה נפטרת, ועלולה להתחייב בחלה כשתצטרף לחבילה שני' של פחות מכשיעור וביחד יהא כשיעור).

ב' חבילות מצה שכל אחת פחות מכשיעור, יצרפם יחד ע"י שישים לתוך כלי או לתוך סדין אחד ויכסם מלמעלה ומלמטה ומהצדדים, ויפריש בברכה.

ב' חבילות שכ"א פחות מכשיעור ואין מקפיד על עירובם והפריש מכ"א בלא ברכה, אם נתנם אח"כ לכלי אחד מחוייב להפריש בברכה [דהפרשתם כשהם פחותים מהשיעור אינה פוטרת].

מצה שמורה פחות מכשיעור ומצה שאינה שמורה פחות מכשיעור, וכן מצות מהודרות יותר כגון תנור ראשון או מצות מתוך ח"י רגעים, וכן מצות מער"פ עם שאר מצות, שמקפיד עליהם שלא יתערבו, אף שמצרפן, אין מצטרפין יחד להיות כשיעור, שהם כב' מינים.

ב' חבילות מב' אנשים שכל אחת פחות מכשיעור, לא מהני צירוף כלי לצרפן, מלבד באינם מקפידים זע"ז בעירובם.

המפריש חלה ממצות, יכוין בפירוש שאינו מפריש רק על המצות שלפניו (כיון די"א דמה שהוא מפריש מהני על כל העיסה, ואפשר שמאותה עיסה הגיעה מצה גם לאחרים ויתכן שיפריש האחר מהפטור על החיוב).

חתיכת המצה שמפרישה לחלה תהי' תוך הסל עד ההפרשה, כדי שתתחייב בחלה [דאל"כ הו"ל מפריש מן הפטור על החיוב], ולא תהי' כפולה או נפוחה (יוסף דעת סי' שכ"ה) או שרופה [מלבד כשנשאר בלא זה קצת מצה שראוי לאללה].

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

סדר ההפרשה. נוטל כזית מצה ביד ימינו, וי"א מצה שלימה, ויברך: **אקב"ו להפריש חלה**, ויאמר על המצה שאוחז: הרי זו חלה, ולכתחילה צריך לברך בעמידה (פ"ת יר"ד תכ"ח סק"ב).

כשמפריש חלה בבית, נכון שאשתו תפריש החלה, שמצוה זאת שייכת לבעלת הבית. אם הוא רוצה להפריש, יבקש רשות מאשתו.

אחרי ההפרשה. יזהר שלא יפלו חזרה לתוך קופסת המצות חתיכה או פירורים מהמצה שהפריש לחלה, ויצניעה תיכף שלא תתערב.

נתערבה המצה שהפריש לחלה עם שאר המצות, יעשה שאלת חכם.

שריפת החלה. החלה שהפריש צריך לשורפה [ולא ישרפה על התנור או על הגז], ובאי אפשר לשורפה, יעטפה בניילון ויקשרה ויניחה באשפה.

שכח להפריש חלה, נזכר בערב שבת או יו"ט סמוך לערב והמצות אינן לפניו, וכשיגיעו המצות לידו יהיה שבת או יו"ט, יחשוב בדעתו לעשות המצה האחרונה שבחבילה לחלה, ויברך: **אקב"ו להפריש חלה**, ויאמר: המצה האחרונה שבחבילה הרי היא חלה (ולא יאמר הראשונה דלא יוכל לטלטלה להסירה דהיא מוקצה).

נזכר בין השמשות, ואין לו מצות אחרות או שצריך המצה לחם משנה, מותר להפריש חלה משך זמן בין השמשות.

נזכר בשבת או ביו"ט, אסור להפריש חלה אז, ודינו, שבאר"י אסור לאכול מהמצות [ויעשה שאלת חכם], (יש מקומות שהרב מפריש חלה עבור אלה שישכחו להפריש חלה ולא יפרשו).

בחול מותר בשבת או ביו"ט לאכול מצה שלא הופרש חלה ממנה ולשייר מכל מצה קצת, ובמוצ"ש או במוצו"ט יצרף הכל בכלי אחד ויפריש חתיכה אחת על הכל.

אין לו מצות אחרות ואין לו ממי לבקש, בשעת הדחק י"א שאפשר ליתן כמה מצות מתנה לקטן מופלא הסמוך לאיש שהוא בן י"ב שנה ויום א', או קטנה בת י"א ויו"א, והם יפרישו על המצות שקיבלו במתנה ושאר המצות. אם הוא צריך לצאת במצות שנתן לקטן מצות מצה, צריך שהקטן יחזיר לו במתנה שיהא "לכם".

הפריש חלה בשבת או ביו"ט, בשוגג מותר לו לאכול המצות בשבת או ביו"ט, במזיד אסור לאוכלם עד מוצ"ש או מוצו"ט (של"ט ס"ד ומ"ב ס"ק פ"ו).

הכנות לחג

הפרשת חלה. יזכור להפריש חלה מהמצות.

בדיקת המצות מחשש כפולות ונפוחות. מצא כפולה או נפוחה, צריך להסירה וגם מסביב לכפולה או לנפוחה שיעור כדי נטילה והוא כשיעור אגודל (י"א שהוא 2.4 ס"מ וי"א 2 ס"מ).

הפרשת תרומות ומעשרות מכל מצרכי הפסח, וכן יזכור להפריש תרו"מ מהמרור (חסא, כריין).

חתך בסכין דבר חריף, כגון: כריין, לימון, בצל וכדו' לפני שהפריש ממנו תרו"מ, נבלע איסור טבל תוך הסכין מחריפות הכריין או הלימון ודוחק הסכין, לכן כשמפריש תרו"מ מהכריין או מהלימון יכוין שיעלה גם על טעם איסור טבל הנבלע בסכין.

יזהר שלא יחתוך דבר חריף, כגון: כריין, לימון, בצל וכדו' בסכין חמץ, שאם חתכו בסכין חמץ אסור לאכלו כולו בפסח.

פתיחת חבילות ושקיות סגורות, ופתיחת בקבוקי יין, ופתיחת פחי ובקבוקי שמן זית וכדומה.

מסננת. יזכור לתלות לפני שבת ויו"ט מסננת או חתיכת בד לסנן המים על כל ברזי המים שמשמשים בהם לצורך שתיה ובישול והדחת כלי אכילה לכבוד החג [וטוב שגם בשאר ברזי הבית יתלה מסננת דלפעמים שוטפים שם הפה].

קנה הגדה או מחזור חדש, יבדוק אותו לפני שבת ויו"ט שלא יהיו בו דפין מדובקים, דבשבת ויו"ט אסור לפותחם. דפים שנדבקו בעת הכריכה מותר לפותחם, לבד כשנדבק במקום האותיות דאסור לפותחם משום מחיקה.

❧ הכנות לליל הסדר ❧

הזמנת אורח. מצוה להזמין אורח עני לחג ובפרט לחג הפסח שאומר כל דכפין (שעה"צ ת"פ ס"ק י"ב בשם הזוה"ק), וגם שיוכל לברך בזימון ולומר הלל בשלשה.

צרכי הסדר. כל מה שאפשר כדאי שיכין מבעוד יום, שיוכל בלילה מיד בבואו מבהכנ"ס להתחיל עריכת הסדר.

הכנת השלחן. השלחן נכון שיהא של ד' רגלים. ויכין שלחנו מבעוד יום אם אפשר, שיוכל להתחיל עשית הסדר בלילה מיד בבואו מבית הכנסת, ויסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי יכלתו. *הקערה מסדרין בלילה.

הכנת הסיבה. יכין מבעוד יום מקום מושבו שישב בהסיבה דרך חירות ולא בצורה שיצטער מחמת שאינו רגיל בכך כל השנה. *המנהג להכין להסיבה מטה מוצעת עם כרים.

הכנת הפמוטים, הנרות והפתילות. הבעל יכין נרות ארוכים ופתילות שידלקו עד לאחר גמר עשיית הסדר וידביק הנרות בפמוטים ויהבהב הנרות והפתילות לצורך הדלה"נ לכבוד שבת ויו"ט. *יו"ט שחל בשבת מדליקין נרות שמן זית.

חול. יכין מערב יו"ט נרות (ופתילות למדליקין נרות משמן זית לכבוד יו"ט) ליו"ט שני וידביקם בפמוטים, כי אסור להדביקם ביו"ט.

הכנת פתילות מערב שבת ויו"ט לשבת אחרון של פסח. יכין פתילות לשבת אחרון של פסח [ולשביעי של פסח למדליקין נרות משמן זית לכבוד יו"ט] בערב יו"ט, כי יש אומרים שאסור לעשות פתילות בחוה"מ (תקמ"א מ"ב סק"ג).

הכנת היין. יכין יין לשתיית הארבע כוסות, מצוה לברור יין טוב וערב שתהי' שתי' עריבה.

מצוה לחזר אחר יין אדום (זכר לדם שהי' פרעה שוחט תינוקות ורוחץ בדמם וזכר למכת דם), אם אין הלבן משובח ממנו.

יין לבן. יש לו יין לבן ורוצה להאדימו על ידי שיערב בו יין אדום, נכון שיערבו בערב שבת ויו"ט.

שכח לערבו מערב שבת ויו"ט יערבו בליל שבת ויו"ט ע"י שימזוג תחילה היין האדום ואחר כך ימזוג בתוכו היין הלבן.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

מיץ ענבים. קשה לו לשתות יין יכין מיץ ענבים, ולכתחילה יהא מיץ ענבים אדום [ונכון שיהא לפחות שלישי יין ושני שלישי מיץ ענבים].

יין משנת השביעית לדי' כוסות. לכוס שני אין לקחת מיין שיש בו קדושת שביעית, כיון שאין להטיף ממנו בשעת אמירת העשר מכות, לשאר הג' כוסות אפשר לקחת מיין שביעית, אמנם היין שנשפך לצלחת שמתחת הכוס ישתה או יחזיר לבקבוק.

בקבוקי היין שבנדורל עם אותיות מודבק עליהם, יפתחם בערב שבת ויו"ט. שכח לפתחן, יפתחם בליל שבת ויו"ט במתינות באופן שלא יקרע האותיות או בין האותיות של תיבה (מלה) שלימה.

בקבוקים שהמכסה מתפרק עם פתיחתו, יפתחם בערב שבת ויו"ט. שכח לפתחן, יפתחם בליל שבת ויו"ט באופן שלא יהיו עוד ראויים לשימוש, כגון שיעשה חור בתוך הפקק לפני פתיחתו.

יזהר שהיין לא יהא מגולה, אפילו שעה מועטת (רע"ב ס"א, מ"ב סק"ג).

הכנת הכוסות. יכין לכל המסובין כוסות יפים לקידוש, ואם ידו משגת יהיו של כסף, ויהי' כוס שלם בלי פגם, וגדול המחזיק שיעור רביעית.

שיעור כוס רביעית, י"א 150 גרם (וסימנך "כוס הגון" בגימ' 150) וי"א 86 גרם (וסימנך "כוס" בגימט' 86). *המנהג כשיעור הגדול.

השוטה פחות מרוב רביעית, לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולשתות לכל הפחות רוב רביעית תוך שיעור כדי אכילת פרס.

אינו רוצה לשתות יותר מרביעית או רוב רביעית, לא יקח לכתחילה כוס גדול המחזיק יותר מרביעית, כי י"א שצריך לשתות רוב הכוס אפילו מחזיק כמה רביעיות.

כוס חד-פעמי פשוט וזול, לכתחילה לא יקחנו למצות קידוש ודי' כוסות.

די' כוסות לקטנים. קטן וקטנה שהגיעו לחינוך, מצוה ליתן לכל אחד כוס המחזיק רביעית (תע"ב ס"ו).

גיל הגיעו לחינוך. להח"י כבן ה' ו', ובספר עולת שבת כתב כבן ו' ז', ובשו"ע הרב כתב דתלוי לפי הבנת הקטן, דהיינו כשיודע מענין קדושת יו"ט, ראוי לחנכו לשמוע הקידוש שנאמר על כוס ראשון, ואם יש בו דעת להבין סיפור יציאת מצרים באמירת הגדה, ראוי לחנכו לשמוע ההגדה שאומרים על כוס שני, וכן חייב לחנכם בברכת המזון שאומרים על כוס שלישי, גמר הלל והלל הגדול ונשמת שאומרים על כוס רביעי.

קטן וקטנה שלא הגיעו לחינוך. המנהג ליתן כוס קטן גם לקטן וקטנה שלא הגיעו לחינוך כדי שישאלו (חי' תע"א ס"ק כ"ז).

כוס של אליהו. יכין כוס מיוחד ל"כוס של אליהו".

הכנת המצות מצוה. יזכור לפתוח חבילות המצה בערב שבת ויו"ט ולהפריש מהם חלה. שכח להפריש חלה, ראה לעיל דיני הפרשת חלה.

יכין ג' מצות שלימות לעריכת הסדר, וראוי לבחור המצות המובחרות ביותר בגדלותן בשלימותן ובמראיתן משום חיבוב מצוה. וטוב שיכין ג' מצות שלימות לכל אחד מהמסובים שהוא למעלה מי"ג שנה. בנוסף לכך יכין עוד מצות שמורה לכל המסובין די' כזיתים, א. למצות אכילת כזית מצוה, ב. למצות אכילת כורך, ג-ד. ב' כזיתים למצות אכילת אפיקומן.

קשה לו אכילת המצה, יכין מצות דקות שיוכל לאכול כזית תוך שיעור זמן כדי אכילת פרס, כי אחרת לא יצא יד"ח.

זקן או חולה שאינו יכול לאכול כזית מצה תוך שיעור כדי אכילת פרס כמו שהן, מותר לטחון המצות דק דק כקמח ולאכלם כך, ויטחנם ויכנם בערב שבת ויו"ט.

שכח לטחנם בערב שבת יו"ט, ידיכם בשבת בידיו או בכלי שאינו מיוחד לדיכה. **הכנת הכרפס.** יכין מערב שבת ויו"ט לצורך אכילת כרפס *תפו"א מבושלים ועלי פטריזילי ויבדקם היטב מתולעים. שכח לבדוק ואין לו תפו"א מבושלים, ראה להלן בבדיקת החסא.

הכנת מרור. *יכין לצורך מצות אכילת מרור חסא (סאלאט) וכריין מרוסק, שיעור שתי כזיתים לכל המסובין, א'. למצות מרור, ב'. למצות כורך.

בדיקת החסא. יזהר לבדוק היטב החסא (סאלאט) מתולעים, כי מצוי תולעים קטנים שאינם ניכרים לחלושי עין, כיון שהתולעת צבעו כצבע העליון, ויסיר נקודות השחורות והכהות. מי שאינו בקי בבדיקת עלי החסא, יקח רק הקלח (חלק היוצא חוץ לקרקע) שעליו אפשר להבחין התולעים יותר בניקל.

אופן בדיקת החסא. יפרק כל עלה מהקלח וישר הקיפולים והחריצין, וישטוף אותו תחת זרם מים מהברז וישפשפנו בידיו, אח"כ יבדוק כל עלה ג' פעמים מול אור השמש או אור החשמל.

חסלט. כיום שישנם ירקות ללא תולעים הנקרא "חסלט" וכדו', נכון ביותר לקחת למצות מרור מגידולים אלו, וישטפם היטב בערב שבת ויו"ט בזרם מים מלכלוך ומזבובים וכדומה, ויבדקם אם לא נשאר זבוב דבוק בהם.

שטיפת החסא. לא ישטוף החסא עם מים חמים, מכיון שעירוי מבשל כדי קליפה, ולכן יזהר שלא יפתח ברוז מים החמים על החסא, וכ"ש שלא ישים החסא במים רותחים או בדבר חריף (חומץ וכדומה) אפילו זמן מועט. ולא יהא כבוש במים צוננים כ"ד שעות רצופות. ויזהר שבתוך הניילון לא יהא מים מחשש כבוש.

אחרי בדיקת החסא, יניחו במקום קר ולח (במקרר) או במפה רטובה, כי אם יניחו במקום יבש יהא כמוש, וכמוש כשר רק בדיעבד (תע"ג מ"ב סקל"ז).

שכח לבדוק החסה (או הכרפס) בערב שבת ויו"ט, יבדקו במתינות בליל שבת ויו"ט כמה פעמים, כשמחזיק העלה כנגד אור החשמל. מצא תולעת או זבוב יקח התולעת או הזבוב ביחד עם קצת מהעלה (כי אסור לטלטל התולעת או הזבוב משום מוקצה). אסור לשטוף החסה בחומץ או במי מלח בשבת ויו"ט, מאחר שהתולעים מתים בכך.

הכנת כריין. *יכין ראש תמכא (כריין) בלתי מרוסק להניח על הקערה למרור. יכין בערב שבת ויו"ט כריין מרוסק להניח על הקערה לחזרת ולמצוה. אחרי שריסק הכריין, יסגרנו היטב בכלי שלא יפיג טעמו.

שכח לרסק הכריין בערב שבת ויו"ט, יחתכנו בליל שבת ויו"ט סמוך לסעודה לחתיכות גדולות קצת (שכ"א מ"ב ס"ק מ"ה ובאה"ל שם ד"ה מחתך).

הכנת החרוסת. יכין החרוסת מערב שבת ויו"ט ויניחו במקום קר (מקרר) שלא יתקלקל.

חרוסת, הוא תערובת של פירות כתושים עם תבלין ויין או חומץ (רמ"א תע"ג ס"ה). יש עושים החרוסת מפירות שנמשלו בהם ישראל, והם: תפוח חמוץ, תאנה, תמר, אגוז,

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

רמון, שקד, וכותת אותם, ונותנים בתוכה תבלין [שדומין לתבן זכר לתבן שהיו מגבלין תוך הטיט] קינמון וזנגביל. והמנהג לעשות מעפיל (תפוחים) [זכר לתחת התפוח עוררתין], בארן (אגסים), ניס (אגוזים), אינגבר (זנגביל), צימרינג (קנמון), וסימנך: ובחרושת "אבן" ובחרושת "עץ" (פמ"ג). ויעשנו עב [זכר לטיט], ואח"כ יתן בתוכו מעט יין אדום [זכר לדם].

שכח לרסק הפירות לחרוסת מערב שבת ויו"ט, בליל שבת לא יחתוך הפירות דק אלא חתיכות גדולות קצת בסכין סמוך לסעודה.

הכנת הזרוע. נוטל ל"זרוע" חתיכת בשר עוף עם עצם [זכר לקרבן פסח] לאחר בישולו וצולחו מעט על האש בערב שבת ויו"ט, ולא יקח עצם בלא בשר עליו. נוהגים לקחת בשר הדומה ל"זרוע" [זכר שגאלנו הקב"ה בזרוע נטוי*]. *מנהגינו לקחת שוק (פולקע) לפי שהוא דומה לזרוע בהמה. אסור לאכלו בליל פסח. **שכח לצלות הזרוע בערב שבת ויו"ט**, יניח על הקערה זרוע מבושלת.

חז"ל. במוצ"ש ליל יו"ט שני יצלה זרוע ויאכלנו למחרת בסעודת היום. הכנת הביצה. יכין ביצה *מבושלת בקליפתה [זכר לחגיגה].

חז"ל. שכח להכין ביצה בערב שבת ויו"ט, יבשל הביצה במוצ"ש ליל יו"ט שני ויאכלנו למחרת.

הכנת מי מלח. יכין מי מלח בערב שבת ויו"ט לטבל בו הכרפס. **שכח לעשות מי מלח בערב שבת ויו"ט**, יעשה בליל שבת ויו"ט מעט לפי הצורך, ולא יעשהו חזק, היינו שלא ישים ב' שליש מלח.

הכנת קליות ואגוזים. יכין קליות ואגוזים, שמצוה לחלק לתינוקות בלילה שלא ישנו ויראו שינוי וישאלו.

הכנת הגדות לכל המסובין. קנה הגדה חדשה, יבדוק בערב שו"ט מבעו"י שהדפים לא יהיו מדובקים.

הכנת הקערה. יכינה מערב שבת ויו"ט שתהא מוכנה לסדרה מיד בבואו מבהכנ"ס.

הכנת הקיטל. יכינו מערב שבת ויו"ט שיהא מוכן ללובשו מיד בבואו מבהכנ"ס.

הכנת מפה נקיה שלא כובסה עם עמילן חמץ, לשים בה מצת האפיקומן.

זהירות בפסח

מנהגי זהירות לפסח. הנזהר ממהוהו חמץ, מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י הק').

סינון המים. יזהר לשים מסננת או חתיכת בד על כל ברזי המים שבבית, שלא ישתה ולא יתן בתבשיל ואף לא ישטוף פיו במים שאינם מסוננים.

טבעות נשים. האשה תזהר בעת אכילה ובישול לא להעניד טבעותיה אם לא הגעילתן לפני פסח. וכן שעון יד שעונדת בשעת עיסוקה במטבח לא תענד בפסח בשעת עיסוקה במטבח.

ספרים. לא יניח ספר על שלחן או מפה שאוכלים עליו, אם רוצה ללמוד על השלחן ישים הפסק מפה. וכן לא יניח מאכל על שלחן או מפה שמניח עליהם ספרים. ספר שלא בדקו אותו דף אחר דף לא הוא ספר בדוק להניחו על שלחן אכילה.

סידורים וברכונים וזמירות. נכון שבעת אכילה היא לו סידור והגדה וסדר ברכת המזון שלא השתמש בהם בשעת אכילת חמץ במשך השנה.
מאכל קר שנפל על הארץ, לא יאכלנו עד שישטפנו היטב ויקלפנו.
כלי מאכל קר שנפל על הארץ, לא ישתמש בו עד שישטפנו היטב.
כלי או מאכל חם שנפל על הארץ, יזהר שלא ישתמש בו עד שיעשה שאלת חכם על זה.

קילוף פירות וירקות וכיו"ב. נוהגים שלא לאכול פרי וירק בלא קילוף.
בקבוקי יין ושמן וכדומה, יזהר להדיחם ולנקותם היטב טרם העמדתם על השלחן.
מאכל או כלי פסח, לא ישים בשום מקום רק בהפסק מפה או נייר, ובפרט במקום שרגיל לשים מאכלי חמץ במשך השנה.

מצה שרויה. מנהג חסידים לא לאכול מצה שרויה. יש להחזיק המצות מכוסה במפה בשעת הסעודה מחשש שמא יפלו פירורים לתוך המאכל בשעה שפורס מהמצה ותהא שרויה, וכן מחשש שמא ינתזו על המצה מים.
כלי ששרו בו מצה, מנהג חסידים לא להשתמש בו, ולצורך קטנים מייחד להם כלים מיוחדים.

לסעוד אצל חבירו. מנהג חסידים לא לסעוד בפסח אצל חבירו, וכן לא להשאיל לחבירו או לשאול ממנו כלי אכילה.

דגים בשר ועופות. *המנהג להכין דגים, בשר ועופות מערב פסח לכל ימי החג. רבוה"ק הקפידו שלא לאכול בפסח רק דגים שהביאו אותם כשהם חיים.
***אין אוכלים כבד וכל חלקי הפנים של בשר בקר ועוף,** וכן אין אוכלים רגלי העופות והגרגרת.

***אין אוכלים חלקי הפנים של דגים.**
 נוהגים שלא לאכול שום בפסח (פרמ"ג תס"ד א"א פתח"ז סי' ד' אות ז').
***המנהג שלא לאכול גזר (מעריץ).**
***המנהג שלא לבשל תפוחי עץ.**

נוהגים לא לומר תיבת "לחם" (בְּרוּיט) בימי הפסח, אלא אומרים חמץ.
מצוה למשמש בכיסי בגדיו סמוך לכניסת שבת ויו"ט, שלא יהא בהם מוקצה, ובפרט מי שלבש בגדי שבת בשעת אפית המצות מצוה, ולקח עמו כסף לשלם עבור המצות.

"חג הפסח", שבת קודש, ט"ו בו, "א' פסח"

מצות הדלקת נרות לכבוד שבת ויו"ט. פרטי דיני ומנהגי הדלקת הנרות, ראה לעיל ער"ש לך.

יש להדליק נרות ארוכים הדולקים עד גמר הסדר.

ברכת הנרות. טוב שתברר או שהבעל זכירה הברכות שתברך [מאחר שמורגלת בברכת נרות שבת]. מברכת ב' ברכות: א. **ברכת המצוה:** להדליק נר של שבת ושל יו"ט, ב. **ברכת הזמן:** ברכת שהחיינו.

קודם הדלקת הנרות תכוין: הריני לקיים מ"ע מד"ס להדליק נרות לכבוד שבת ולכבוד יו"ט, ומזמנת את פי לברך עליהם ב' ברכות.

סדר ההדלקה והברכות: מדלקת גפרור או נר שבה תדליק הנרות ומדלקת בידה הימנית כל הנרות, ולא תפסיק כלל אלא מיד מניחה הגפרור או הנר מידה, מכסית

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

עינייה בידיה ומברכת ב' ברכות: א. אקב"ו להדליק נר של של שבת ושל יו"ט; ב. ברכת שהחיינו, מסירה ידיה מעינייה ומסתכלת על הנרות ותכוין להנות מאור הנרות.

כונת ברכת שהחיינו, תכוין: לתת הודאה עצומה להשי"ת שהאריך חייה וקיימה והגיעה לחג הקדוש הזה לקיים מצות הדלקת הנרות לכבוד שבת ויו"ט ושאר מצוות החג, וכל מצוות הלילה: אכילת מצה, מרור, אפיקומן, סיפור יציאת מצרים, ואמירת הלל ושתית ד' כוסות. לבשה בגד חדש או קנו כלי חשוב חדש תכוין בברכת שהחיינו גם עליהם.

המתנית [בצריכה לכך] שעדיין אינה מקבלת שבת ויו"ט לא תברך שהחיינו בשעת ההדלקה. המברכת שהחיינו אינה יכולה להתנות (ארחות חיים ספינקא בשם מאורי אור). המקדשת בעצמה לא תברך ברכת שהחיינו בשעת הדלקת הנרות אלא בשעת קידוש (ברכת הבית שער מ"ה סכ"ו).

בירכה שהחיינו בשעת הדלקת הנרות, לא תברך שוב בשעת קידוש.
שכחה לברך ברכת שהחיינו בהדלקת הנרות, תברך בשעת קידוש, ואם אינה מקדשת בעצמה תכוין לצאת בברכת שהחיינו שמברך המקדש.

איש המדליק אינו מברך שהחיינו בהדלקה אלא בשעת קידוש. ואם ברך לא יברך שוב בשעת קידוש. ואם מוציא בקידוש אנשים אחרים, יכול לברך שוב ברכת שהחיינו.

מנהג רבוה"ק להדליק בעצמם ה' נרות לכבוד שבת ויו"ט (כמו בכל יו"ט), בנוסף לנרות שהדליקה הרבנית. כן המנהג להדליק ד' נרות גדולים הנקראים "מה נשתנה ליכט".

תחינות אחר הדלקת הנרות, נוהגות הנשים לומר תפלות בקשות ותחינות המיוחדים לעת רצון זו. (ראה לעיל א' ר"ה)

דיני טענות בברכת הדלקת הנרות.

בירכה: להדליק נר של שבת (ולא אמרה: ושל יום טוב), נזכרה תוך כדי דיבור תתקן מיד ותאמר: ושל יו"ט.

נזכרה אחר כך תאמר בשכמל"ו. ואז אם נזכרה בזמן שמותר להדליק נרות, ידליק אחד מבני הבית הגדולים שני נרות נוספים ויברך: להדליק נר של שבת ושל יו"ט ויכוין להוציאה הברכה. אין בני בית גדולים או שאין לה עוד נרות, תברך בעצמה על אותן הנרות: להדליק נר של שבת ושל יו"ט. נזכרה אחר שקיעת החמה לא תברך.

בירכה: להדליק נר של יום טוב (ולא אמרה: של שבת), נזכרה תוך כדי דיבור תתקן מיד ותאמר: של שבת ושל יו"ט.

נזכרה אחר כדי דיבור תאמר בשכמל"ו, ואז אם נזכרה בזמן שמותר להדליק נרות, תדליק בעצמה שני נרות נוספים ותברך: להדליק נר של שבת ושל יו"ט. אין לה עוד נרות, תברך בעצמה על אותן הנרות: להדליק נר של שבת ושל יו"ט. נזכרה אחר שקיעת החמה לא תברך.

מצות תוס' שבת ויו"ט. מצוה שיוסיף מחול על הקודש, ואפילו כשהזמן דחוק חייב להפסיק מבעו"י ממלאכה ואכילה משום מצות תוספת שבת ויו"ט, ויכוין לקיים מצות תוספת שבת שלרוב פוסקים מן התורה, ומצות תוספת יו"ט שלהרבה פוסקים מן התורה.

טוב שאחר תפלת מנחה, יקבל עליו מצות תוספת שבת וי"ט בפיו כדלהלן, ואם כשיגמור תפלת מנחה יהא סמוך להשקיעה, יקבל תוספת שבת וי"ט לפני תפלת מנחה, ויתפלל מנחה אחר קבלת תוספת שבת וי"ט.

מנחה ערב פסח שבת. הש"ץ לובש טלית, *וברוכים הם. ולא יאמר ואשלוש שאין אומרים ויכלו בשמו"ע *אין אומרים הודו וידיד נפש. מתחילין קרבנות, אשרי, ח"ק. שמו"ע. של ימי חול. עלינו, ק"י.

מצות שחיטת קרבן פסח

אחרי מנחה, נוהגים לומר סדר קרבן פסח בציבור, לקיים: ושלמה פרים שפתינו, בזמן הקרבנו, ויכוין: לקיים מצות עשה מה"ת מצות הקרבת קרבן פסח במחשבה ובדיבור.

תפלה בכניסת החג. בעל נפש היפה יעתר אל ה' וירצהו, שיהיה המועד הבא לקראתו נכנס בשלום ויצא בשלום ויהיה אך שמח בשמחה שלמה בלי ערבוב ח"ו (מט"א תרכ"ה סל"ו).

קבלת מצות תוספת שבת וי"ט. בכניסת השבת והחג, כשמקבל עליו מצות תוספת שבת ותוספת יו"ט, יאמר: ליקבה"ו הריני מקבל עלי לקיים ביום השבת הזה וביום הראשון של פסח הזה הבא עלינו לטובה מצוות השבת, מ"ע מה"ת "לשבות ממלאכה ביום השבת" שנאמר: וביום השביעי תשבות, ומצות ל"ת מה"ת "שלא לעשות מלאכה ביום השבת" שנאמר: ויום השביעי שבת לד' אלקיך לא תעשה כל מלאכה, וכל המ"ע והמל"ת התלויות בה, ויכוין הטעם האמור בתורה, כי ששת ימים עשה ד' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בס וינח ביום השביעי ע"כ ברוך ד' את יום השבת ויקדשוהו, וטעם (האמור במשנה תורה) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ד"א משם ביד חזקה ע"כ צורך ד"א לעשות את יום השבת, ומצוות החג, מ"ע מה"ת "לשבות ממלאכה ביום א' של פסח" שנאמר: ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם, ומצות ל"ת מה"ת "שלא לעשות מלאכה ביום א' של פסח", שנאמר: ביום הראשון וגו' כל מלאכת עבודה לא תעשו (ויקרא כג, ז), וכל המצוות עשה והמצוות ל"ת התלויות בה, והריני מוסיף מחול על הקודש לקיים מצות תוספת שבת ומצות תוספת יו"ט, רבון העולמים זכני לשמור ולקיים את מצוות יום השבת הזה ויום הראשון של פסח הזה הבא לקראתנו לשלום כהלכתם בכל פרטיהם ודקדוקיהם, ויהי נועם וגו'.

הכנה לקבלת שבת ותפלת מעריב ואמירת הלל. תפלת מעריב ואמירת הלל יתפלל בהשתכחות הלב ובהתלהבות עצומה, על אף שעיף ויגע מהטרחות והעבודות הקדושות בער"פ ואפיית המצה.

מיד בהגיע זמן מעריב יזדרז להתפלל כדי למהר להתחיל בעריכת הסדר שלא ישנו התינוקות.

קבלת שבת. הש"ץ לובש טלית *אין אומרים לכו נרננה. מתחילים בנעימה של שבת: לכה דודי נצא השדה. מזמור לדוד. אנא בכח.

לכה דודי. *מנגנים רק חרוז בואי בשלום, ולא שאר חרוזים. ברנה בשמחה ובצהלה. מזמור שיר. ד' מלך, ק"י. *כגוונא.

ברכו. מתחיל בנעימת שלש רגלים, והקהל עונה אחריו: ברוך וכו' בהתעוררות של שמחה.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

ואמונה כל זאת. יכוין לתת הודאה עצומה להשי"ת באמרו: הפודינו מיד מלכים וכו'.
*מנהג רבוה"ק להתחיל לסיים בקול רם העושה לנו - ואמרו כולם.

ופרוש. ושמרו. וידבר משה, ח"ק.

שמו"ע. של שלש רגלים, ומזכיר שבת.

תפלת שמו"ע הראשונה של החג, יתפלל מתוך המחזור.

דיני טיעות בתפלת שמו"ע שבת ויו"ט

התפלל של יו"ט לבד ולא הזכיר שבת, נזכר קודם הזכרת השם בחתימת הברכה, חוזר ל-אתה בחרתנו.

נזכר כשהזכיר השם, חותם: מקדש השבת וישראל והזמנים, ויצא ידי חובתו. וכן כשנזכר תוך כדי דיבור מחתימת הברכה, חותם מיד: מקדש השבת וישראל והזמנים. נזכר אחר כדי דיבור או כשהתחיל רצה, כל שלא אמר יהל"ר השני, חוזר לאתה בחרתנו.

נזכר כשאמר יהל"ר, אף שעדיין לא עקר רגליו חוזר לתחילת שמו"ע.

הזכיר שבת באמצע הברכה אפילו פעם אחת ובחתימת הברכה לא הזכיר, מחלוקת הפוסקים, ולכן לא יחזור, דספק ברכות להקל, ויהרהר במחשבתו כל השמו"ע, ויכוין על תנאי אם הוא חייב להתפלל [ביום יבקש מהש"צ להוציאן].

הזכיר יו"ט באמצע וחתם בשל שבת לבד, נזכר קודם שהתחיל מודים יאמר יעלה ויבא. נזכר כשהתחיל מודים, לא יחזור.

התפלל של שבת לבד ולא הזכיר יו"ט, נזכר קודם הזכרת השם בחתימת הברכה, מתחיל אתה בחרתנו. נזכר כשהזכיר השם, חותם: מקדש השבת וישראל והזמנים, ויצא יד"ח. וכן כשנזכר תוך כדי דיבור מחתימת הברכה, חותם מיד: מקדש השבת וישראל והזמנים.

נזכר אחר כדי דיבור מחתימת הברכה, או כשהתחיל רצה, יאמר יעלה ויבא בברכת רצה (כפה"ח רס"ח ס"ק י"ח).

נזכר כשהתחיל מודים, כל שלא אמר יהל"ר השני חוזר לאתה בחרתנו.

נזכר כשאמר יהל"ר, אף שעדיין לא עקר רגליו חוזר לתחלת שמו"ע.

גמר יעו"י והמשיך: ותחזנה, ודילג: והשיאנו, נזכר קודם שאמר יהיו לרצון השני, חוזר לאתה בחרתנו. נזכר כשאמר יהיו לרצון, אף שעדיין לא עקר רגליו חוזר לתחילת שמו"ע. וכן הדין בנסתפק אם אמר והשיאנו אחר יעו"י (דע"ת תס"ז סק"ג).

התחיל תפלת חול, ראה לעיל פר' לך.

אחר שמו"ע. ויכולו - לעשות.

אין אומרים ברכת מעין שבע. שכח הש"צ והתחיל: ברוך אתה ה', יגמור ברכת מעין שבע עד מקדש השבת ואח"כ יאמר הלל (באופן זה סומכים על הסוברים לומר ברכת מעין ז' בליל פסח שחל בשבת).

הלל. אחר ויכולו גומרים ההלל בציבור בנעימה, בברכה תחילה וסוף [לקיים מה שנאמר: ונרוממה שמו יחדיו].

לפני אמירת הלל, יכוין: הריני מזמן את פי הודות ולהלל ולשבח את בוראי בקריאת ההלל לקיים מצוה מד"ס לקרוא הלל בחג המצות, ולדעת הראשונים הסוברים שהיא

מ"ע מה"ת, יכוין לקיים מ"ע מה"ת. והריני מכוין בברכת אקב"ו לקרוא את ההלל גם על קריאת הלל שאומר בעריכת הסדר, וי"א לכוין גם על מצות סיפור יציאת מצרים. באמרו: הללו עבדי ד', יכוין לתת הודאה עצומה להשי"ת שהוציאנו ממצרים ואנו עבדי ד' ולא עבדי פרעה.

טעה הש"צ והתחיל ברכת הלל קודם שאמרו ויכולו, יאמרו ויכולו בגמר הלל. אחרי הלל. ק"ת. מזמור ד' רועי, ח"ק. ברכו. עלינו, ק"י. אדון עולם.

אחרי תפילת ערבית. *המנהג לשיר ולעשות רקידה לכבוד חג הפסח.

מצוה למהר לביתו מיד אחרי תפלת מעריב להתחיל תיקף עריכת הסדר, בשביל התינוקות שלא ישנו עד גמר מצוות הלילה, סיפור יציאת מצרים, אכילת מצה ומרור (תע"ב ס"א, מ"ב סק"ג, שעה"צ סק"ב). ולכתחילה עד אחר אמירת הלל (מ"ב תע"ט).

קדושת "ליל הסדר". לילה זו מאירה כשמש בתוקף אורות עליונים, ועל כן היצה"ר מבקש עילה להכנס באחד מבני הבית, והחכם עיניו בראשו (עבודת הקודש להחיד"א זצ"ל).

❧ הסדר דיניו ומנהגיו ❧

יכין בזריזות כל צרכי הסדר, ויהיה זריז מאוד לא להאריך הרבה במצוות הלילה, שלא יאחר זמן מצות אכילת כזית המצה המרור והכורך שזמנם קודם חצות.

זמן חצות לילה לענין אכילת כזית המצה, המרור, הכורך והאפיקומן: י-ם: 12.43; ת"א ובני ברק: 12.45; חיפה: 12.44; אשדוד: 12.46; בית שמש: 12.44; קרית גת: 12.45.

הכנת שלחן הסדר. יכין על השלחן תפו"א, לאכילת הכרפס. מרור, למצוה. מי מלח, לטיבול הכרפס והביצים. חרוסת, לטיבול המרור. מלבד ג' המצות וששת המינים שלצורך הקערה, והם: זרוע. ביצה. מרור. חרוסת. כרפס. חזרת. *אין מניחין מלח על השלחן בליל הסדר.

שכח להכין מערב שבת ויו"ט מהדברים שצריך בליל הסדר.

יין. לא עירב בערב שבת ויו"ט יין לבן עם יין אדום להאדימו יאדימו בליל שבת ויו"ט ע"י שימוזג בתחילה היין אדום ואחר כך ימוזג בתוכו היין לבן.

לא פתח בערב שבת ויו"ט בקבוקי יין שבנדרול עם האותיות מודבקות עליהם, יפתחם בשבת ויו"ט באופן שלא יקרע האותיות, וכן באופן שלא יקרע בין האותיות של תיבה שלימה.

לא פתח בערב שבת ויו"ט בקבוקי היין שהמכסה מתפרק עם פתיחתו, יפתחם בשבת ויו"ט באופן שלא יהיו עוד ראויים לשימוש, כגון שיעשה חור בפקק לפני פתיחתו.

מי מלח. לא הכין המי מלח בערב שבת ויו"ט, יעשה בליל שבת ויו"ט מעט כפי הצורך, גם לא יעשנו חזק, היינו שלא יהא שני שלישים מלח.

לבישת קיטל. בבואו מבהכ"נ מיד ילבש הקיטל (אין להכנס לבית הכסא עם הקיטל) וימהר להתחיל הסדר.

מנהג רבוה"ק להכנס לסדר כשהם לבושים בקיטל והטלית על ראשם, ושאר המסובים לא לבשו קיטל.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

*אומרים שלום עליכם, כמו כל שבת. כי מלאכיו וגו'. רבון כל העולמים - בני ברית. אשת חיל. מזמור לדוד ד' רועי.

*אין אומרים אתקינו.

סידור הקערה. *מסדרים קערה רק לפני בעה"ב העורך הסדר [וטוב שכל אחד מהמסובין למעלה מי"ג שנה יסדר לעצמו ג' מצות]. מביאים לפני בעה"ב: מצה, מרור, זרוע, ביצה, חזרת, חרוסת, כרפס - וסימנך ר"ת: מזבח"ך.

*מסדרים הקערה קודם קידוש.

יסדר ג' מצות שלמות זה על גבי זה כנגד כהן לוי ישראל [חב"ד], ולמצה האמצעית ישים הגדולה ביותר. נשברה מצה אחת, יסדרה באמצע (רמ"א תע"ה ס"ז). יש לו רק מצת מצוה אחת, יניחה באמצע ללוי.

אופן סידור המצות. *מסדר כהן, עליו לוי, עליו ישראל, וכשמניחם על הקערה מהפכם כדי שיהא כהן למעלה (כתבי הגה"ק מבילגורייא זי"ע בשם כ"ק אדמו"ר מרן מהר"א זי"ע).

הקערה. *מסדר המינים על הקערה כפי האריז"ל כמו ב' נקודות סגול, בסדר הזה:

זרוע, ימין. ביצה, שמאל.

מרור, למטה באמצע.

חרוסת, ימין. כרפס, שמאל.

חזרת, למטה באמצע.

הקערה: מלכות

*המצות מניחים למעלה על הקערה, ומנהג העולם ליתן הקערה על המצות. סימני הסדר, קדש ורחץ וכו'. יאמר כל הסימנים במקומם בפה מלא, כי נרמזו בהם סודות גדולים ונפלאים מאד (יסוד ושורש העבודה).

*המנהג שהילדים מתרגמים סימני הסדר למסובים.

קדש. העורך הסדר אומר: קדש.

הילד מתרגם כך: כשבעל הבית חוזר מבית הכנסת בליל הפסח לובש הקיטל ומקדש מיד בגלל ב' טעמים, א' כדי שלא ישנו התינוקות, ב' דזריזים מקדימים למצות.

דיני מצות שתית ד' הכוסות

מצוה מד"ס לשתות ד' כוסות יין בליל פסח.

ד' כוסות צריך לשתותם בהסיבה ובכת אחת, היינו בשתיה אחת בלא הפסק כלל, לכתחילה מצוה לשתות כל הכוס ובדיעבד רובו, ולכל הפחות לא יהיה מתחילת השתיה עד גמר השתיה יותר משיעור שתית רביעית [שהיה יותר מכדי שתית רביעית - ראה להלן].

שתה פחות מרוב רביעית, שתה רוב רביעית כששהה יותר מכדי אכילת פרס, לא יצא, וחייב לחזור ולשתות תוך זמן שיעור כדי אכילת פרס [שיעור זמן כדי אכילת פרס, ראה להלן בדיני אכילת מצה].

מצות הסבה. מצוה מד"ס לאכול ולשתות בליל פסח בהסיבה. כשהוא מיסב לא יטה על גבו ולא על פניו ולא על ימינו אלא על שמאלו, ואין חילוק בין איטר לאחר. לא יסמוך על ירך עצמו שנראה כדואג ואין זה חירות.

בן אצל אביו, צריך הסיבה. נשים, אינן נוהגות להסב.

תלמיד אצל רבו, אפילו אינו רבו מובהק, אינו רשאי להסב אלא אם כן רבו נתן לו רשות להסב.

ת"ח מופלג בדורו אעפ"י שלא למד ממנו כלום חשוב כרבו מובהק. אם רבו יצא מן החדר ואינו אוכל או שותה בפניו, חייב להסב.

המנהג אצל רבוה"ק שכל המסובין ואפילו הבנים לא הסבו.

מקומות חיובי הסיבה הם. ג"פ שמצוה לאכול מצה והם: אכילת מצה, כורך, אפיקומן, ובשתית ד' כוסות.

דיני קידוש.

צריך לקדש דוקא אחר צאת הכוכבים כשהוא ודאי לילה.

אין ידיו נקיות יטול ידיו מעט קודם קידוש (רמ"א תע"ג ס"א).

הדחת ושטיפת הכוסות. צריך להדיח במים מבפנים ולשטוף מבחוץ (ועפ"י הזוה"ק אפילו הכוס נקי) כוסות כל המסובין, וישאיר בתוך הכוס של בעה"ב מעט מים. מוזג מהכוס ג' טיפות מים לתוך כל בקבוקי היין שמהם ממלאים ד' הכוסות [אם מביא באמצע בקבוקי יין נוספים צריך למזוג בהם ג' טיפות מים].

יין. הרוצה לשתות כמה סוגי יין יקח לכוס ראשון המשובח ביותר, או יערב בכוס ראשון מאותו המין, שלא יכנס בספק ברכת הטוב והמטיב.

כוונת ברכת בופה"ג על כוס ראשון. נכון שיכוין לצאת בברכה זו על יין שישתה בין הכוסות הראשונות, שאם ישכח וישתה כוס ראשון בלא הסיבה, שאז יכול לחזור ולשתות בהסיבה בלא ברכת הגפן, ולא יהא נראה כמוסיף על הכוסות (וכן אם יששה בשתית כוס א' יותר משיעור כדי שתיית רביעית, יכול לחזור לשתות בבת אחת בלא ברכה כדי לצאת לכל הפוסקים, וכן אם יצטרך לצאת לחוץ בין כוס א' לב', יוכל לשתות קודם שיצא כוס נוסף בלא ברכה שיהא קידוש במקום סעודה).

טוב שיכוין בברכת בופה"ג, לא להוציא כוס הב' [כדי לצאת דעת המחבר (פמ"ג מ"ז תע"ד סק"א)].

הרוצה לשתות אחר קידוש משקה שהוא חמר מדינה, יכוין לפוטרו בברכת בופה"ג, שלא יצטרך לברך עליו ויהי נראה כמוסיף על הכוסות (שו"ע הרב).

כוונת ברכת שהחינו. יכוין: ליתן שבח והודאה עצומה להשי"ת שהאריך חייו וקיימו והגיעו לחג הקדוש הזה, לו ולכל ב"ב ולכל היוצאים ממנו, לקיים בו מצוות החג:

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

מצות קידוש שבת ויו"ט, ושאר מצוות החג (מ"ע מה"ת לשבות ממלאכה, ומל"ת מה"ת לא לעשות מלאכה ביום א' של פסח), וכל מצוות הלילה: אכילת מצה, אכילת מרור טבול בחרוסת, כורך, אפיקומן, סיפור יציאת מצרים, אמירת הלל, שתיית ד' כוסות (כפה"ח תע"ג ס"ו), ויכוין גם על מצות בדיקת חמץ. לבש מלבוש חדש או שקנו כלי חשוב חדש בבית יכוין גם על שמחת המלבוש והכלי החדש. וי"א שיכוין גם על מצות ספירת העומר [דתלוי בא' דפסח, שמתחילין לספור ממחרת השבת].

קידוש ליל הסדר. יש בזה כמה מנהגים: א. בעה"ב מקדש ומכוין להוציא כל המסובין אנשים ונשים, והמסובין מכוונים לצאת (וכן מנהג בעלזא).

המכוין לצאת קידוש, יזהר לשמוע היטב כל הקידוש ויענה אמן ולא יענה ברוך הוא וברוך שמו [ענה ב"ה וב"ש יצא אם המברך לא המשיך הברכה].

לפני שמתחיל לקדש, יזהיר בעה"ב לבני הבית שישמעו היטב ויכוונו לצאת.

נשים השומעות ומכוונות לצאת קידוש מבעה"ב, וברכו ברכת שהחיינו בשעת הדלקת הנרות, ונוהגות בכל שבת ויו"ט לצאת גם ברכת בופה"ג, תזהרנה שלא תעננה אמן אחר ברכת שהחיינו של המקדש [אלא בהרהור], כיון שהוא הפסק בין ברכת בורא פרי הגפן לטעימת היין, מאחר שהן אינן מחויבות כבר בברכת שהחיינו.

ענתה אמן, לא תשתה מהכוס מיד, אלא תעשה הפסק בדיבור ואח"כ תברך בופה"ג, ותכוין שמברכת משום ברכת הנהנין ולא משום מצות קידוש.

הנוהגות בכל שבת ויו"ט לברך בעצמן בופה"ג, תעננה אמן גם על ברכת שהחיינו. הנוהגות לברך בעצמם ברכת בורא פרי הגפן לפני שתינו, תזהרנה לכיון לברך בורא פרי הגפן רק משום ברכת הנהנין ולא משום מצות קידוש [שאם תחשבנה שזה משום מצות קידוש, נמצא שברכו ברכת קידוש היום לפני בורא פרי הגפן, נמצא שעשו כב"ש דס"ל מברכים קידוש היום ואח"כ ברכת הגפן, ולא יצאו דהלכה כב"ה דס"ל דברכת הגפן קודם ואח"כ ברכת קידוש היום] (שוע"ה).

ב. בעה"ב מקדש ואח"כ המסובין זה אחר זה, ואז נכון שכל אחד מהמסובין יכוין בפירוש שאינו רוצה לצאת מהקידוש של בעה"ב [כיון דקידוש יו"ט לרוב הפוסקים הוא מדרבנן יוצא אף בלא כוונה].

ג. בעה"ב מקדש בקול והמסובין מקדשין עמו בלחש, ויזהרו שלא יענו אמן אחר קידוש של המקדש לפני טעימה מהיין, שאסור להפסיק בין ברכת בופה"ג לטעימת היין מהכוס. שכח וענה אמן, יבקש מחבירו להוציאו בברכת בופה"ג. אין מי שיוציאו, יזהרו בלבו ברכת בופה"ג.

אשה האומרת קידוש עם בעה"ב, אם בירכה שהחיינו בשעת הדלה"נ, תזהר שלא תאמר עמו שוב ברכת שהחיינו.

טעתה וברכה שהחיינו, לא הוי הפסק וא"צ לחזור ולברך בופה"ג, אלא לאחר שתשתה מהכוס כשיעור, תאמר: בשכמל"ו. וכן בטעתה והתחילה לברך בא"י ונזכרה, תפסיק מיד, ולא תסיים למדני חקיק, ותשתה מהכוס כשיעור ואח"כ תאמר בשכמל"ו.

דיני קידוש ליו"ט שחל בשבת.

שכח לומר ויכולו, אומר ויכולו על הכוס לפני שתיית כוס שני. נזכר תוך הסעודה שלא אמר ויכולו, נוטל כוס באמצע הסעודה ואומר: ויכולו ושותרו בלא ברכה, כיון

שמסתמא ברכת הגפן שבירך על כוס הב' פוטר היין שבאמצע סעודה. לא היה דעתו לשתות יין באמצע הסעודה, ימתין לומר ויכולו על כוס שלישי.
נזכר אח"כ, אומר ויכולו על כוס ג'. נזכר אחר שתיית כוס ג', אומרו על כוס ד'.
קידוש רק של שבת או רק של יו"ט, לא יצא, ויחזור ויקדש של שבת ויו"ט, אבל ויכולו וברכת הגפן לא יחזור.

לא הזכיר שבת באמצע ובחתימה חתם מקדש השבת וישראל והזמנים, יצא. הזכיר שבת ויו"ט באמצע, וחתם מקדש השבת, יצא. חתם מקדש ישראל והזמנים ולא הזכיר שבת, נזכר תוך כדי דיבור ותיקן יצא. לאחר כדי דיבור יש דעות בזה, ולכן לא יחזור וטוב לשמוע קידוש מאחר שיכוין להוציא.

כוס קידוש הוא הכוס הראשון מארבעה הכוסות שחובה מדרבנן לכל אדם לשתות בליל הסדר, וגם נשים חייבות לשתותו, לפי כל פרטי הדינים שיבוארו להלן.
מזיגת הכוס. מוזגים כוס ראשון לכל בני הבית. אם אפשר ימוזג לו אחר הכוס דרך חירות, וכן בכל ד' הכוסות.

נטילת הכוס. נוטל הכוס בב' ידיו, ומחזיקו ביד ימינו על כף היד ולא יסייע ביד שמאל, ומגביהו מעל השלחן טפח כנגד החזה, ומנהג רבוה"ק לקבל הכוס בב' ידיים מב' ידי הזולת. עפ"י האריז"ל מקדשים מעומד.

כוונה לפני קידוש. יכוין: הריני מזמן את פי לומר ויכולו, ובא לקיים מצות קידוש של שבת ושל יו"ט [שמצוה מה"ת לקדש השבת בדברים בכניסתו, ומצוה מד"ס לקדש יו"ט בדברים בכניסתו, וי"א שהיא מצוה מה"ת] ומצוה מד"ס לקדש על כוס יין, ומזמן את פי לומר ויכולו לברך ברכת בופה"ג וברכת קידוש וברכת הזמן על כוס ראשון [ומכוין בברכת הגפן לפטור גם היין שאשתה בין כוס ראשון לשני], ולשתותו בהסיבה לקיים מצות שתית כוס ראשון מד' כוסות בהסיבה זכר לחירות, ולהוציא לכל שומע ורוצה לצאת באמירת ויכולו ובמצות קידוש. ויש נוהגין לומר: הריני מוכן וכו' לשם יחוד וכו', ויאמרו לפני שמתחיל לקדש.

תזכורת לבני הבית. לפני קידוש יזכיר לבני הבית שעליהם לכוין לצאת אמירת ויכולו, ומצות קידוש של שבת ושל יו"ט ומצות שתית כוס ראשון מד' הכוסות, ושיתו בבת אחת בלא הפסק כלל לכתחילה כל הכוס, ובדיעבד רוב הכוס, ולכל הפחות תוך זמן כדי אכילת פרס [ומה לכוין בברכת הגפן ובברכת שהחיינו, ושהנשים שברכו שהחיינו בהדלה"נ לא יברכו שוב שהחיינו - כפי כל פרטי הדינים המבוארים].

קידוש. יקדש בשמחה ובהודאה להשי"ת בנעימה מיוחדת ליו"ט.

סדר הקידוש: יק"ז. יום הששי, ויכולו (לא אמר ויכולו, ראה לעיל). יין. ברכת בורא פרי הגפן. **קידוש:** ברכת אשר בחר בנו. ומזכיר של שבת ומסיים מקדש השבת וישראל והזמנים [לא הזכיר שבת ראה לעיל]. זמן. ברכת שהחיינו. שכח לברך שהחיינו, יברך על כוס שני או ג' וד'. נזכר אח"כ, יברך בלא כוס כשנזכר.

מצות שתיית כוס ראשון. אחר הקידוש ישב מיד בהסיבה ויזהר שלא יתחיל לשתות עד שיסב תחילה, ושותה בשתי אחת לכתחילה כל הכוס, ובדיעבד רובו, ולא יפסיקנו לב' שתיות, ועכ"פ לא ישהה מתחילת שתי' עד סוף שתי' יותר משיעור שתיית רביעית.

שתה בלא הסיבה, שתה בהסיבת ימין, שהה בשתייתו יותר משיעור כדי שתיית רביעית, אם כיון בברכת בופה"ג לפטור שתית היין שישתה בין כוס א' לכוס ב' או

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

היין שירצה לשתות תוך הסעודה, או שרגיל לשתות יין תוך הסעודה, יחזור לשתות בהסבת שמאל בלא ברכה, לא כיוון ואינו רגיל לשתות יין תוך הסעודה, אינו חוזר לשתות.

שתה פחות מרוב רביעית, או שתה רוב רביעית ושהה בשתייתו יותר משיעור כדי אכילת פרס, לא יצא ידי חובתו וחייב לחזור ולשתות כוס יין, ואם לא כיוון בברכתו לפטור שתית היין שבתוך הסעודה ואינו רגיל לשתות יין תוך הסעודה, חוזר לברך ברכת פרי הגפן.

אין מברכים ברכת על הגפן אחר שתית כוס ראשון (תע"ג ס"ב).

שתיה בין כוס ראשון לכוס שני. בין כוס א' לכוס ב' לא ישתה יין או משקה המשכר כי אם לצורך גדול, ורק בכיוון בברכת הגפן של קידוש לפטור מה שישתה בין הכוסות. משקין שאינם משכרים מותר לשתות בין הכוסות.

מזג כוס ב', אין להפסיק כלל בשתיה (ביאור הלכה סי' תע"ג ד"ה הרשות), ובשו"ע הרב מקיל עד ברכת אשר גאלנו.

ורחץ. נוטלים הידים בלא ברכה. הנטילה והניגוב יהיו ככל דיני נט"י לאכילה.

טעם הנטילה, כיון שטובל הכרפס במי מלח, הוי אוכל דבר שטיבולו במשקה שצריך נט"י. ואפי' מי שכל השנה אינו נזהר בנטילת ידים לאכילת דבר שטיבולו במשקה, מ"מ בליל פסח יטול ידיו [הטעם שיראו התינוקות שינוי וישאלו].

*המנהג שכל המסובין נוטלים ידיהם [ויזכיר לב"ב שלא לברך ברכת על נט"י].

יכוין בפירוש: שלא לצאת בנטילה זו חובת נטילת ידים לסעודה (פמ"ג מ"ז ר"ס תע"ג). לא יסיח דעתו מהנטילה עד אחר אכילת הכרפס.

שכח וברך על נטילת ידים, יאמר אחר טעימת הכרפס בשכמל"ו, וכשיטול אח"כ ידיו לסעודה יברך עוד הפעם ענט"י, וטוב שיביא עצמו לידי חיוב נט"י.

כרפס. נוטל ביד ימינו (לא ע"י כף או מזלג) חתיכת כרפס, דוקא פחות מכזית [והוא פחות מגודל קופסת גפרורים] שלא להכנס בספק חיוב ברכת בורא נפשות, מטבילו במי מלח. *המנהג לקחת לאכילת כרפס תפוחי אדמה, ומעט מעלי הפטרזיליא שעל הקערה, וטובלם במי מלח, וכך מחלק לכל אחד מבני הבית. *לא יטול כל הכרפס מן הקערה, אלא ישאיר ממנה על הקערה, שלא יבטל סוד הקערה עד גמר הסדר.

הטעם שתיקנו חכמים אכילת כרפס בטיבול קודם הסעודה, כדי להתמיה התינוקות שיראו שינוי שאוכלים ירקות בטיבול לפני הסעודה, שאין הדרך לאכלם קודם הסעודה, וישאלו על שינוי זה.

הטעם שבחרו בירק שנקרא "כרפס", שהוא נוטריקון ס' פרך, כלומר, שהיו אבותינו ס' ריבוא בעבודת פרך, וגאלם הקב"ה משם.

לפני הברכה יזכיר לבני הבית, לכוין לפטור בברכת בורא פרי האדמה על הכרפס גם המרור שיאכלו במצות אכילת מרור והמרור שיאכלו בכריכה עם המצה.

ברכת בורא פרי האדמה על הכרפס. כל המסובין יחזיקו הכרפס ביד ימין, ויברכו ביחד ברכת: בורא פרי האדמה [ויזהר כל אחד שלא יענה אמן על ברכת חבירו].

אוכלים הכרפס בלא הסבה.

שכח ואכל כזית מהכרפס, אינו מברך ברכת בורא נפשות.

יחץ. נוטל המצה האמצעית ובוצעה (ביד ימינו) לשתיים באופן שחלק אחד יהיה יותר גדול. חלק הגדול יכרוך במפה נקיה [זכר למשארותם צרורות בשמלותם] שלא כבסה בעמילן של דגן, ויצפינו תחת הכר לאפיקומן. חלק הקטן שממנו אוכל כזית המצה, ישאיר במקומו בין ב' השלימות לומר עליו ההגדה [לקיים בו מצות חז"ל שדרשו לחם עוני, לחם שעונין עליו דברים הרבה]. מ"מ יראה שהחלק הקטן יהיה לכל הפחות כזית, ואם הוא פחות מכזית יוריד חתיכה מהחלק הגדול.

הטעם שבוצעים המצה לשתיים, כדי שהמצה המונחת על השלחן לצאת בה מצות אכילת מצה ואומרים עליה ההגדה ואומרים עליה "בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך" תהא מצה פרוסה, ובכך לקיים מצות אכילת מצה במצה פרוסה כדרכו של עני ובמצה שעונין עליה דברים הרבה, וגם המצה הצפונה שמקיים בה מצות אכילת אפיקומן תהא פרוסה כדרכו של עני.

מנהג ישראל שהקטנים חוטפים האפיקומן (כדי שיהיו נעורים ויתעוררו לשאול) ומצניעים אותו עד שעת אכילה, ואז פודים אותו במתנה [אמנם צריך להזהירם שיניחוהו במקום נקי ושמור, לא במקום רטיבות ולא תחת מטה ושלא יפול על הארץ ושלא יכניסוהו בשירותים]. יש מקומות שאין נוהגים מנהג זה.

מגיד. אומרים ההגדה מהא לחמא עניא עד גאל ישראל.

נשים גם חייבות באמירת הגדה ובאמירת הלל, וצריך להסביר להן בלשון שמבינות, ולכל הפחות יודיעם טעם פסח מצה ומרור כמש"כ בהגדה: רבן גמליאל וכו', וישמעו קידוש וברכת אשר גאלנו ויכווננו לצאת ידי חובתן.

קטן וקטנה שיש בהם דעת להבין מה שמספרים להם מיציאת מצרים באמירת ההגדה, ראוי לחנכם לשמוע ההגדה שאומרים על כוס ב' (שוע"ה תע"ב סכ"ה).

מצות והגדת לבנך. האב צריך לעשות שינוי בלילה הזה, כדי שיראו הבנים וישאלו ויאמרו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, כדי שישביב להם ויאמר להם כך וכך אירע. כיצד משנה: מחלק להם קליות ואגוזים, ועוקרים השלחן מלפניהם קודם שיאכלו, וחוטפים מצה זה מיד זה, וכיוצא בדברים האלו (רמב"ם פ"ז ה"ג).

מצוה להודיע לבנים ואפילו לא שאלו, שנאמר והגדת לבנך, לפי דעתו של בן אביו מלמדו (שם ה"ב).

מצות סיפור יצי"מ. עיקר המצוה שיהא הסיפור על ידי שאלה ותשובה, ובאין מי שישאלנו, שואל לעצמו ומשיב (דר"פ מ"ע כ"א אות ג').

סיפור יציאת מצרים. צריך לכונן גם טעם מצות סיפור יצי"מ, כדי לידע ולהודיע ולהודיע שהוא אלקי עולם, אלקי ישראל, המשגיח והכל יכול, והוא המשדד מערכות השמים כרצונו, וכי אין כח בשום נברא להרע או להטיב מבלעדי השגחתו ית"ש, כמ"ש ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתים בם וידעתם כי אני ד' (דבר פקודיך).

קודם ההגדה יאמרו. ליקבה"ו, הריני מזמן את פי לקיים מצות עשה מן התורה "לספר ניסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים בליל ט"ו", שנא': זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים, וגם מ"ע של והגדת לבנך ביום ההוא וגו'.

יאמר ההגדה בשמחה רבה באימה וביראה [ולא בהסיבה] ובקול רם.

נתאחר הזמן שלא יספיק לגמור ההגדה ולאכול כזית מצה ומרור וכורך קודם חצות, ידלג חלק מההגדה וישלימו תוך הסעודה.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

גודל מעלת סיפור יציאת מצרים. אי" בזה"ק כל המספר ביציאת מצרים בשמחה וחדוה מזומן הוא לשמוח עם השכינה בעולם הבא. הקב"ה מכנס כל הפמליא של מעלה ואומר להן: לכו ושמעו סיפור שבח גדולתי שבני מספרים ושמחים בגאולתי, ובכן מתאספים כולם ובאים לשמוע סיפור השבח שמשבחים ישראל להקב"ה על כל הניסים שעשה להם.

יש נוהגים לומר מאמר הזוה"ק הנ"ל פקודא בטר דא, לפני הא לחמא עניא. **הא לחמא.** מגלה המצות [המצה האמצעית הפרוסה], מגביה הקערה *ואומר בישיבה [וי"א בעמידה] בקול רם: **הא לחמא - בני חורין.**

מניח הקערה מידו, מכסה המצות עד עבדים היינו כאילו כבר אכלו, כדי שיראו התינוקות וישאלו: המצות המוכנות לאכילה למה כאילו מסלקין אותם, ויאמר להם שאין רשאין לאכול עד שיספר מיציאת מצרים (תע"ג מ"ב ס"ק ס"ו). **מוזגים כוס ב' לכל המסובין.**

יין משנת השביעית לכוס שני. אין לקחת מיין שיש בו קדושת שביעית, כיון שאין להטיף ממנו בשעת אמירת דם ואש וכו' ועשר המכות.

מצוה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים קודם עשית הסדר כדי שיראו שינוי וישאלו מה נשתנה. כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע חילק אגוזים קודם מה נשתנה רק לתינוקות נקבות.

וכאן הבן שואל מה נשתנה.

שאלת מה נשתנה. *המנהג שכל הבנים שואלים הקושיות. הבן הקטן שואל ראשון וכך לפי הסדר עד הבן הגדול.

אין לו בן, הבת שואלת. אין לו בת, אשתו שואלת, או אחד מהמסובין שואל. ואם הוא לבד שואל את עצמו.

*המנהג שהבן השואל סופק כף אל כף קודם שישאל.

יש להיזהר שלא ישנו הילדים עד אחר עבדים היינו, לקיים מצות והגדת לבנך. לכתחילה יהיו נעורים עד אחר אכילת המצה ומרור, דעיקר השאלה והתמיהה של התינוק הוא בשעה שרואה המעשה בעיניו, ועל ידי כך תתישב התשובה בלבו (שעה"צ תע"ב סק"ב). ואם אפשר יהיו נעורים עד אחר אמירת הלל.

המיסב עם בניו אצל הוריו, יקפיד שבניו ישאלו הקושיות ממנו והוא יסביר להם התירוץ, שיקיים בעצמו מצות והגדת לבנך.

***המנהג שלאחר שגמרו הילדים שאלת מה נשתנה,** בעה"ב עם כל המסובין חוזרים על השאלות ואומרים ביחד מה נשתנה. רבותינו הק' נהגו לומר בלשון זה: "לאמיר איבער חזר'ן די פיהר קשיות".

עבדים היינו. לפני שמתחיל לומר עבדים היינו, יזהר לגלות המצות [נוהגים לגלות המצה הפרוסה] לומר עליו ההגדה, ויהיו מגולים עד והיא שעמדה [לקיים מצות לחם עוני לחם שעונין עליו דברים הרבה].

***לפני אמירת עבדים היינו,** אומרים: "דער תירוץ איז אזוי".

מצוה על האב להשיב לבן ולספר לו בלשון שמבין, ולהאריך עמו עד שיכנס הדבר בלבו, ולא די שמשביב לו התשובה באמירת ההגדה עבדים היינו (דרי"פ וראה ב"י תע"ג מה תועלת שאלה אם לא ידעו התשובה), ואם הוא בר הבנה מצוה מה"ת להטריח עמו

בסיפור עד שיראה שכל כך נקשר הענין בהבנתו עד שיכול לספר לאחרים, כמש"כ והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, היינו שיאריך עמו בסיפור להבינה, עד שהוא יוכל לאמור לאחרים (דר"פ). ויסביר לבניו ובנותיו הקטנים התירוצים על ד' הקושיות ששאלו, ויספר להם ניסי יציאת מצרים וגבורות השי"ת, ויטעים להם הדברים שיבואו עי"ז לידיעת השי"ת ולאמונת הבורא ב"ה והשגחתו בעליונים ובתחתונים, כמ"ש למען תספר וגו' וידעתם כי אני ד'.

התירוץ על קושיא הא' למה הלילה הזה אוכלים מצה. משום דעבדים היינו לפרעה במצרים והלילה הזה הוציאנו ד"א משם וכו', ולא הספיק בציקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם הקב"ה וגאלם בחפזון, וכמו שאומרים להלן בפיסקא דרבן גמליאל אומר.

על קושיא הב' למה הלילה הזה אוכלים מרור. משום דמרור זכר לשעבוד, שעבדים היינו ונשתעבדו אבותינו במצרים, כמש"כ וימררו את חייהם, וכמו שאומרים להלן בפיסקא דרבי גמליאל אומר.

על קושיא הג' למה הלילה הזה מטבילים ב' פעמים. משום דאכילה בטיבול היא דרך חירות כדרך שהמלכים אוכלים, והוא זכר לעבדים היינו לפרעה במצרים ובלילה הזה הוציאנו ד"א משם לחירות, התירוץ על קושיא זו כלול לקמן בפיסקא בכל דור ודור חייב אדם וכו'.

על קושיא הד' למה הלילה הזה אוכלים בהסיבה. משום דאכילה בהסיבה היא דרך חירות כדרך שהמלכים אוכלים, והוא זכר לעבדים היינו לפרעה במצרים ובלילה הזה הוציאנו ד"א משם לחירות, התירוץ על קושיא זו גם כלול בפיסקא בכל דור ודור חייב אדם וכו'.

והיא שעמדה. כשמגיע לזה היא שעמדה מכסה המצות, נוטל כל אחד כוסו ביד ימינו, ואומר *בישיבה בקול: והיא שעמדה - מצילנו מידם. מניח הכוס מידו, מגלה המצות, וממשיך: צא ולמד וכו'.

כשאומר: דם ואש ותמרות עשן, ובאומר כל אחת מעשר המכות, ובאומר: דצ"ך עד"ש באח"ב, זורק מהכוס בכל תיבה טיפה אחת *באצבע קמיצה של יד ימינו [שהם סך הכל ט"ז טיפות], ויש נוהגין לשפוך מהכוס עצמו.

כוונה בשעת זריקת הטיפות. יכוין: שהקב"ה יצילנו מהמכות האלו ויביאם על שונאנו (מהרי"ל).

לא ישתמש ביין הנזרק, אלא ישפכם במקום שאין בני"א עוברין.

רבן גמליאל אומר. יסביר לבני ביתו ג' הדברים עד שיבינו, שהרי מי שלא אמר ג' דברים אלו לא יצא ידי חובתו.

מצה זו. כשאומר "מצה זו" נוגע ביד ימינו במצה הפרוסה להראותה למסובין שתחבב המצה עליהם (תע"ג ס"ז), וכן כשאומר "מרור זה" יגע במרור הנמצא בקערה, אבל כשאומר "פסח שהיו" וכו' לא יאחוז הזרוע ולא יראה באצבע רק יסתכל בו, שלא יראה כקדשים בחוץ.

לפיכך. מכסה המצות, ממלא הכוסות, מאחר שנחסרו בזריקת הטיפות באמירת המכות, ונוטל כל אחד כוסו ביד ימינו ואומר *בישיבה: לפיכך-שירה חדשה הללויה.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הללויה. *מניח הכוס מידו, מגלה המצות, ואומר בשיבה: **הללויה הללו - למעינו מים.** [ויש אוחזים הכוס ומכסים המצות מ"לפיכך" עד גאל ישראל] ואח"כ מכסים המצות.

באמירת: הללו עבדי ד' יכיון לתת הודאה עצומה להשי"ת שהוציאנו ממצרים ואנו עבדי ד' ולא עבדי פרעה.

ברכת אשר גאלנו. מכסה המצות, נוטל כל אחד כוסו ביד ימינו, ואומר הברכה *בישיבה. אם לא כיון בברכת שהחיינו על מצות אכילת מצה ומרור, יכיון בברכת אשר גאלנו והגיענו הלילה הזה לאכול בו מצה ומרור, שיש אומרים שברכת אשר גאלנו היא ברכת שהחיינו על מצות אכילת מצה ומרור. [יש אומרים שברכת אשר גאלנו היא גם במקום ברכת שעשה ניסים].

לא יפסיק בין גמר ברכת אשר גאלנו לשתיית הכוס.

אחר חצות לא יברך ברכת אשר גאלנו בשם ומלכות (כפה"ח תע"ז סק"י).

מצות שתית כוס שני. נוטל כל אחד כוסו ביד ימינו, ויכוין: הריני מזמן את פי לברך ברכת בופה"ג על כוס השני [ומכוין בברכת הגפן לפטור גם היין שאשתה בתוך הסעודה], ולשתותו בהסיבה לקיים מצות שתיית כוס שני מד' כוסות בהסיבה דרך חירות זכר לחירות. ויש נוהגים לומר: הריני מוכן, לשם יחוד.

שכח לברך ברכת שהחיינו בשעת קידוש יברך על כוס שני. וכן אם שכח לומר ויכולו בשעת קידוש יאמר על כוס שני.

מברך בפה"ג בלא הסיבה, מיסב מיד ושותה לכתחלה כל הכוס. יזהר שלא יתחיל לשתות לפני שמייסב.

שתה בלא הסיבה, שתה בהסיבת ימין, שהה בשתייתו יותר משיעור כדי שתית רביעית, אם כיוון כשבירך בופה"ג לפטור שתיית היין שבתוך הסעודה, או שרגיל לשתות יין בתוך הסעודה, יחזור לשתות בהסיבת שמאל בלא ברכה, לא כיוון ואינו רגיל לשתות יין בתוך הסעודה אינו חוזר ושותה.

שתה פחות מרוב רביעית, או שתה רוב רביעית ושהה בשתייתו יותר משיעור כדי אכילת פרס, לא יצא יד"ח וחייב לחזור ולשתות כוס יין, ואם לא כיוון בברכת בופה"ג לפטור שתיית היין שבתוך הסעודה ואינו רגיל לשתות יין בתוך הסעודה, חוזר לברך בורא פרי הגפן.

אין מברכים ברכת על הגפן.

אכילת מצה, מרור, כורך. יזהר מאוד לאוכלם לפני חצות, המ"ב (תע"ז סק"ג) פוסק דאם נתאחר אחר חצות לא יברך על אכילת מצה ולא על אכילת מרור.

רחצה. מוציא. מצה. *שלשה סימנים אלו אומרים לפני הנטילה. וכן הרוצה לומר "לשם יחוד" על מצות אכילת מצה יאמרו לפני נט"י.

רחצה. נוטלים הידים ומברכים ברכת על נטילת ידים.

היו ידי דבוקות מיין, ירחצם קודם נטילת ידים שלא תהא חציצה.

טוב שקודם הנטילה יביא עצמו לידי חיוב נטילה [היינו שיחכך שערות ראשו או יגע במקומות המכוסים המחייבים נט"י (פמ"ג מ"ז רס"י תע"ג)].

תזכורת לפני נטילת ידים. יזכיר לב"ב לאכול כזית המצה בלא שום הפסק תוך זמן שיעור כדי אכילת פרס, ולכוין לקיים מצות עשה מה"ת של אכילת מצה, ולכוין טעם

מצות אכילת מצה כדלהלן, ולכוין באמרם: **על אכילת מצה לפטור ג"פ מצות אכילת כזית מצה, א' מ"ע מה"ת של אכילת כזית מצה; ב' מצות אכילת כזית מצה בכורך; ג' מצות אכילת כזית מצה לאפיקומן.**

מוציא. נוטל ג' המצות בידיו, באופן שתהיינה נוגעות קצת זו בזו בלא הפסק מפה, העליונה והתחתונה שהן שלימות משום מצות לחם משנה, והפרוסה באמצע משום לחם עוני, ומניח י' אצבעותיו עליהם, יד ימין על המצה העליונה ויד שמאל תחת המצה התחתונה, ויכוין לקיים מצות לחם משנה וגם להוציא במצות לחם משנה לבני הבית שאין לפנייהם לחם משנה, ומברך ברכת המוציא ועדיין אינו בוצע.

מצה. ישמיט המצה התחתונה מידו, ויחזיק יד ימינו על המצה העליונה ויד שמאלו תחת הפרוסה מלמטה, ומברך: **אקב"ו על אכילת מצה, באמרו: על אכילת מצה, יכוין לקיים ג"פ מצות אכילת כזית מצה, א' מ"ע מה"ת של אכילת כזית מצה; ב' מצות אכילת כזית מצה בכורך; ג' מצות אכילת כזית מצה לאפיקומן.** לכן לא ישיח דבר שלא מענין הסעודה עד אחר אכילת האפיקומן.

בוצע ב' כזיתים ביחד, כזית מהמצה העליונה (משום המוציא) וכזית מהפרוסה (משום לחם עוני).

*אין מטבילין מצת המוציא במלח.

לא ישהה בין הברכה לאכילת הכזיתים, אלא מיד בגמר הברכה "על אכילת מצה" בוצע הכזיתים ומיסב [לקיים מצות הסיבה דרך חירות זכר לחירות] ואוכלם כדלהלן, ויזהר שלא יתחיל לאכול קודם שמיסב. ולאחר שגמר לאוכלם יחלק הכזיתים לב"ב, ויש מחלקים לב"ב ואח"כ אוכלים.

אכילת הכזיתים. אוכל ב' הכזיתים בלא הפסק, דהיינו שיכניס ב' הכזיתים לפיו בבת אחת, לועסם היטב עד שירגיש טעם המצה בפיו, בולע תחילה כזית אחד כולו בבת אחת ואחר כך יבלע כזית השני בבת אחת. קשה לו ללעוס ב' זיתים בבת אחת, יאכל בתחילה הכזית של המוציא שהוא מהמצה השלימה ויבלע כל הכזית בבת אחת, ומיד אחר כך יאכל הכזית מאכילת מצה שהוא מהפרוסה ויבלע בבת אחת. ומי שקשה לו יאכל מעט מעט במהירות תוך כ"פ בלא שום הפסק באמצע, ובדיעבד כשאכל כזית אחד תוך שיעור פרס אפילו הפסיק באמצע, בין מהשלימה בין מהפרוסה, יצא. וראה להלן.

שיעור כזית מצה עבודת יד (משום הבדל הנפח), לדעת החזו"א 22 גרם, לדעת הגר"ח נאה 11 גרם. והנה לגבי מצוות דאורייתא יש להחמיר כשיעור הגדול 22 גרם, ולגבי מצוות דרבנן אפשר להקל כשיעור הקטן 11 גרם, ומה שצריך לאכול באכילת מצה ב' כזיתים, כזית אחד ממצה העליונה שהיא השלימה, כזית ב' ממצה האמצעית שהיא הפרוסה הוא מדרבנן, דמדאורייתא די בכזית אחד, ולכן די כל כזית כשיעור הקטן שהוא 11 גרם, שב' הכזיתים ביחד יש בהם כזית מצה כשיעור הגדול 22 גרם, ולכן טוב שיכוין לצאת מצות אכילת מצה משניהם ויוצא בזה ידי חובת אכילת מצה מדאורייתא לכולי עלמא.

שיעור זמן תוך כדי אכילת פרס. לכתחילה צריך שיהא מתחילת הבליעה עד גמר האכילה תוך ב' דקות, ועכ"פ תוך ד' דקות, ולא יותר מט' דקות, ונכון להחמיר במצוה מה"ת (ויש מחמירין שיהא תוך כדי אכילת פרס מהתחלת הלעיסה).

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

כוונה בשעת אכילת כזית המצה. אוכל כזית המצה מתוך שמחה של מצוה, ויכוין בשעת האכילה: באכילה זו הנני מקיים מצות השי"ת שציוני במצות עשה מה"ת "לאכול מצה בלילה הראשון של פסח" שנאמר: בערב תאכלו מצות. וצריך לכוין גם טעם המצה המבואר בתורה: ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגו' כמו שסידר בעל ההגדה בפסקא מצה זו, היינו שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם (דרך פקודיך מצוה י'), ומקיים המצה מד"ס לאכול בהסיבה דרך חירות.

נשים באכילת מצה. נשים חייבות מה"ת במצות עשה של אכילת כזית מצה כאנשים, ויזהרו לאכול שיעור כזית כשיעור הגדול 22 גרם תוך זמן שיעור אכילת פרס ולכוין לצאת המ"ע מה"ת. ואין צריכים כזית כשיעור הקטן מכל מצה, אך יצרף להם חתיכה מהמצה הפרוסה.

קטן וקטנה במצות אכילת כזית מצה. קטן וקטנה שיכולים לאכול כזית תוך כדי אכילת פרס חייבים לחנכם במצות אכילת מצה. ויצרף להם חתיכה מהמצה הפרוסה. אין במצות שעל הקערה לתת כזית לכל אחד מבני הבית, יתן להם כזית ממצות אחרות שבורות שנאפו לשם מצות מצוה, ויוסיף להם חתיכה מהמצות של הקערה [משום לחם משנה, ומשום שאמרו עליו ההגדה כדכתיב לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה].

אכל בלא כוונה יחזור ויאכל כזית מצה בכוונה בלא ברכה (מ"ב תע"ה ס"ק ל"ד).

אימתי חייב לחזור ולאכול כזית מצה. אכל פחות מכזית, או שהה באכילת הכזית יותר משיעור כדי אכילת פרס, אפי' אכל ברציפות ולא הפסיק באמצע אכילה, לא יצא, וצריך לחזור לאכול כזית מצה בהסיבה תוך כדי אכילת פרס בלא ברכה (מ"ב תע"ה ס"ק"מ). וכן הדין באכל בלא הסיבה, או שאכל בהסיבת ימין, או נסתפק אם אכל הכזית תוך שיעור כדי אכילת פרס, צריך לחזור לאכול כזית מצה בהסיבת שמאל בלא ברכה.

זקן או חולה שאינו יכול לאכול כזית מצה תוך זמן כדי אכילת פרס ואוכל מצה כתושה או טחונה, יזהר בשעת אכילתו שלא יברר ויוציא הפירורין שלא נכתשו היטב, דהוי בורר פסולת מתוך אוכל, ואם ירצה להסירם יטלם עם מעט קמח. מותר לזקן או לחולה לשתות מים בשעת אכילת המצה להקל האכילה, אבל לא ישתה יין כיון שמבטל טעם המצה.

מרור. מיד אחר אכילת כזית המצה (שוע"ה תע"ה ס"יא) נוטל ביד ימינו כזית מרור, *עלי חסא ומצרף קצת כריין מרוסק מהקערה, ומטבל מקצתו בחרוסת שבקערה (שוע"ה תע"ה ס"יא) [ויכוין בטיבולו בחרוסת לקיים המצה מד"ס שתקנו לטבל המרור בחרוסת, ולקיים בזה מ"ע מה"ת ושמרת לעשות ככל אשר יורוך, ע"פ התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה, ונאמר שאל אביך ויגדך, ומל"ת לא תסור (דרך פקודיך)], ולא ישהנו בתוכו, וינער החרוסת [כדי שלא יבטל טעם המרירות], ומחלק כך לכל בני הבית.

באר"י נהג כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א זי"ע לאכול למרור חסא (סאלאטן) עם כריין וכן לכורך [בבעלזא לקח זערזיך (כהלבוש המובא במג"א ס"ק"ט) עם כריין].

שיעור כזית מרור. ישער בהחטא לבד בלא האויר שבין העלים, וטוב שימעכם לפני שמשער כזית. הכריין מצטרף לכזית.

נשים וקטנים במצות מרור. נשים חייבות במצות אכילת מרור, וכן קטן וקטנה שהגיעו לחינוך חייבים לחנכם במצות אכילת מרור, וצריך להזהירן שלא יזלזלו בזה.

זקן או חולה שקשה לו מאוד לאכול כזית יאכל פחות מכזית בברכה. כ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר בשם זקנו כ"ק מרן מהר"י זי"ע שאמר: אבי (כ"ק מרן מהר"ש) ז"ל היה פוסק ופסק שיוצאים בפחות מכזית מרור.

לא כיוון בברכת בפה"א על הכרפס לפטור את המרור, או שאכל כזית כרפס וטעה ובירך בורא נפשות, אפ"ה אינו מברך על המרור בפה"א, וטוב שיהרהר ברכת בפה"א במחשבה ויכוין לצאת בתנאי אם הוא מחוייב לברך.

תזכורת לפני הברכה. יזכיר לב"ב לאכול כזית המרור בלא הפסק תוך זמן שיעור כדי אכילת פרס, ולכוין לקיים מצות עשה מדרבנן [שתקנו זכר למקדש] לאכול כזית מרור, ולכוין טעם מצות אכילת המרור כדלהלן, ולכוין באמרו: **על אכילת מרור לפטור ב' פעמים מצות אכילת כזית מרור, א. מצות אכילת כזית מרור לבד, ב. מצות אכילת כזית מרור כרוך עם כזית מצה.**

ברכת על אכילת מרור. כל המסובין יחזיקו המרור ביד ימין, ויברכו ביחד: **אשר קב"ו על אכילת מרור.** אוכלים בלא הסיבה [כיוון שהמרור זכר לשיעבוד ועבדות]. אכל בהסיבה יצא.

אכילת המרור. לועס כל כזית המרור עד שירגיש טעם כל כזית המרור בפיו ובולע בבת אחת בלא הפסק, ולכה"פ תוך כדי אכילת פרס [לכתחילה תוך ב' דקות].

בלע המרור בלא שלעסו עד שירגיש טעם כזית המרור, לא יצא וחוזר ואוכל בלא ברכה.

כוונה באכילת המרור טבול בחרוסת. יכוין: באכילה זו הנני מקיים מצות עשה מד"ס לאכול מרור שתיקונוה זכר למקדש הנסמך על הפסוק: על מצות ומרורים יאכלוהו (ובדיעבד שלא כוון יצא, ובשו"ע הרב כתב דטוב שיחזור לאכול בכוונה). וכן יכוין טעם מצות אכילת מרור, שהוא זכר לוימררו את חייהם, כמו שסידר בעל ההגדה בפסקא מרור זה. ומקיים המצוה מד"ס לאכול חרוסת, זכר לה' דברים: א. זכר לתפוח, שהיו בנות ישראל יולדות תחת התפוח, ב. זכר לטיט, ג. זכר לתבן, ד. זכר לשעבוד, ה. זכר למכת דם.

כורך. ידקדק לפני הכריכה שעלי החטא לא יהיו רטובים מחשש שרויה ע"י הכריכה. נוטל ביד ימינו מהמצה הג' (התחתונה) ב' חתיכות מצה שהם ביחד כזית, ונוטל כזית מרור *עלי חסא ומצרף כריין מרוסק מהקערה, ומטביל המרור מקצתו בחרוסת שבקערה ומנערו, וישים המרור בין חתיכות המצה, וכן יתן לבני ביתו. ויש אומרים שאין להטביל המרור של כורך בחרוסת.

איסור אכילת צלי. אסור לאכול בשר צלוי בליל הסדר, וגם צלי קדר [היינו שנתבשל בקדירה בלי מים או שאר משקה כלל] אסור, ולכן אין אוכלים הזרוע בלילה אלא מחר בסעודת היום, אבל דגים וביצים צלויים מותר לאכול. יש נוהגים שאין אוכלים שום טיבול בלילה, מלבד הטיבול של מצוה, כרפס וביצה במי מלח ומרור בחרוסת.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

תזכורת לפני אכילת כורך. יזכיר לב"ב שצריך לאכול מהמצה והמרור בלא הפסק תוך כדי זמן שיעור אכילת פרס, ולכוין לקיים מצות חז"ל שתקנו לאכול כזית מצה ומרור כרוכים ביחד.

אכילת כורך. כל המסובין אוחזים הכורך ביד ימינם, אומרים ביחד: **זכר למקדש כהלל וכו'**, ומסיבין ואוכלים כזית המצה וכזית המרור ביחד, באופן שמכניס ב' הכזיתים לתוך פיו בבת אחת ולועסם ובולעם ביחד. קשה לו לבלוע ב' הכזיתים ביחד, יאכל עכ"פ ביחד מעט מהמצה ומעט מהמרור בבת אחת, ואח"כ יחזור ויבלע מעט מהמצה ומעט מהמרור בבת אחת, עד שיאכל שני הכזיתים תוך שיעור כדי אכילת פרס מתחילת האכילה עד סוף האכילה.

לא אכל המצה עם המרור ביחד אלא כל אחד לבד, לא יצא מצות כורך ויחזור לאכול.

אכל בלא הסיבה אינו צריך לחזור ולאכול (שוע"ה תע"ה ס"ב).

שהה באכילתו יותר מכא"פ, אפי' לא הפסיק באמצע אכילה יחזור לאכול.

נשים וקטנים במצות כורך. נשים גם חייבות במצות אכילת כורך, וכן קטן וקטנה שהגיעו לחינוך צריך לחנכם במצות אכילת כורך.

שלחן עורך. עורכים השלחן במאכלי שבת ויו"ט ואוכלים הסעודה לכבוד שבת ויו"ט. **אכילת ביצים.** נוהגים בתחילת הסעודה, מיד אחר אכילת כורך, לאכול ביצה קשה, לקיים מה שנאמר "אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי", או זכר לקרבן פסח. *ונוהגים לטבל הביצה במי מלח.

*המנהג שאין לוקחים הביצה מהקערה, שלא לבטל סוד הקערה עד אחר הסדר.

סעודת שבת ויו"ט. מנהג רבוב"ק שלא להסב בסעודה.

יאכל הסעודה בנחת, דרך שררה וחירות (סדה").

מותר לשתות יין באמצע הסעודה לכבוד יו"ט, ואין בזה משום מוסיף על הכוסות. יזהר לא לאכול ולשתות יותר מדאי, שאכילת האפיקומן לא תהיה אכילה גסה, וכן שיכול לשתות ב' כוסות האחרונות.

*אין מנגנים מנוחה ושמחה באמצע הסעודה.

לימוד על השלחן. ראוי ללמוד על השלחן מהל' מצות אכילת קרבן פסח לקיים מש"כ: ונשלמה פרים שפתינו, ויעלה לו הלימוד לקיים מ"ע מה"ת של אכילת קרבן פסח בליל פסח.

סוף הזמן לאכילת אפיקומן לפני חצות:

י-ם: 12.43; ת"א ובני ברק: 12.45; חיפה: 12.44; אשדוד: 12.46; בית שמש: 12.44; קרית גת: 12.45.

צפון. אחר גמר הסעודה מוציא המצה שהצפינה לאפיקומן, לכתחילה צריך לאכול ממנה שני כזיתים תוך שיעור זמן כדי אכילת פרס, כזית אחד זכר לאכילת קרבן פסח שנאכל על השובע, וכזית השני זכר למצה הנאכלת עמו, וי"א כזית הב' זכר לקרבן חגיגה, ולכתחילה יש לבלוע כזית בבת אחת.

קשה לו לאכול ב' זיתים, די שיאכל למצות אכילת אפיקומן כזית אחד.

אין לו שיעור שני כזיתים מהמצה הצפונה, יוסיף ממצה שמורה אחרת, וכן יחלק לבני הבית קצת ממצה הצפונה והשאר ממצה שמורה אחרת.

נאבדה מצה הצפונה, יאכל כזית מצה שמורה אחרת לשם אפיקומן (תע"ז ס"ב).

אכילת אפיקומן בהסיבה. יזהר מאוד לאכול האפיקומן בהסיבה, שאם שכח ואכלו בלא הסיבה, נכנס במבוכה גדולה במחלוקת הפוסקים אם צריך לחזור לאכול בהסיבה.

האפיקומן צריך לאכול כולו במקום אחד (תע"ח ס"א) ואסור לאוכלו בשני מקומות, ואפילו באותו חדר לעבור משלחן לשלחן באמצע אכילתו אסור (מג"א תע"ח סק"ב).

נשים וקטנים במצות אכילת אפיקומן. נשים חייבות במצות אכילת אפיקומן, וגם קטן וקטנה צריך לחנכם במצות אכילתו ועכ"פ כזית אחד.

נוהגים להצניע חתיכה ממצת אפיקומן לכל השנה לשמירה, וכן מנהג רבוה"ק.

אחר אכילת האפיקומן אין לאכול שום דבר [שלא יעבור מפיו טעם מצה של האפיקומן] (תע"א ס"א) [אכל אחרי אפיקומן, י"א שיחזור ויאכל כזית מצה שמורה לשם אפיקומן (פמ"ג תע"ח א"א סק"א מ"ב סק"א)]. וכן יש להחמיר לא לשתות משקה המשכר [שלא תחטפנו שינה ולא יוכל לעסוק בהל' פסח], ולכתחילה נכון להיזהר לא לשתות כל משקה חוץ ממים (מ"ב ס' תע"ח). וכן לא ילך לבית אחר לברך שם בזימון ולגמור את הסדר.

שכח לאכול האפיקומן, נזכר כשנטל מים אחרונים או שאמר הב לן ונברך, יטול ידיו בלא ברכה, ואוכל האפיקומן בלא ברכת המוציא [אף שכל השנה לאחר שנטל מים אחרונים או שאמר הב לן ונברך ונמלך לאכול עוד צריך לברך המוציא (תע"ז ס"ב)].

נזכר שלא אכל אפיקומן אחר ברהמ"ז לפני שבירך בורא פרי הגפן על כוס ג', יטול ידיו ויהרהר ברכת ענט"י, ויברך המוציא ויאכל האפיקומן, ויחזור לברך ברהמ"ז, ויברך בפה"ג וישתה הכוס.

נזכר אחר שתיית הכוס, יטול ידיו כאמור, ויברך המוציא ויאכל האפיקומן, ויברך ברהמ"ז בלא כוס (מ"ב תע"ט ס"ב).

ברך. מברכים ברכת המזון.

הדחת ושטיפת הכוסות. מדיחין במים מבפנים ושוטפין מבחוץ כוסות של כל המסובין אף שהכוס נקי (עפ"י זוה"ק כפה"ח תע"ט סק"א), אף שאין נזהר בכל השנה הלילה יזהר משום הידור מצוה (מ"ב תע"ט סק"א), וישאיר בכוס של בעה"ב מעט מים. מוזג מהכוס ג' טיפות מים לתוך בקבוק היין שממלאים מהם הכוסות. אומרים: שיר המעלות בשוב ד' וגו'.

מוזגין כוס ג' (כוס שמברכים עליו ברכת המזון) לכל המסובין, דוקא לפני ברכת המזון, ואף שאין ג' אנשים לברך בזימון.

יין משובח לכוס ג'. יכול לקחת יין משובח יותר מב' כוסות הראשונות, ונפטר בברכת הטוב והמטיב שבברהמ"ז.

מצות נטילת מים אחרונים. אף מי שאינו נזהר ליטול מים אחרונים כל השנה, מ"מ בליל פסח יזהר לקיים מצות נטילת מים אחרונים.

מברכים ברכת המזון על הכוס, וכשיש זימון נהגו שהבעה"ב הוא המזמן, ומ"מ אם רוצה יכול ליתן רשות לברך לאחר (שוע"ה ס"ט).

ברהמ"ז. יכוין לפטור ב' כוסות הראשונות מברכת על הגפן.

בברכת נודה לך, באמרו: "ועל שהוצאתנו ד"א מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים", יכוין לתת הודאה עצומה להשי"ת.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

רצה, יעו"י, ביום חג המצות הזה. אמר קודם יעו"י ואח"כ רצה, יצא. נזכר באמצע יעו"י שלא אמר רצה, אם עדיין לא אמר ביום חג המצות פוסק ומתחיל רצה. אמר ביום חג המצות גומר יעו"י ואומר אח"כ רצה.

שכח רצה ויעו"י, נזכר לפני שהזכיר השם בחתימת הברכה אומר: רצה יעו"י, וממשיך: ובנה.

נזכר כשהזכיר השם, מסיים: למדני חקיך, ואומר רצה, יעו"י, ובנה וכו'.
נזכר כשאמר תיבת: בונה, מסיים החתימה: ברחמי ירושלים, אמן. ואומר הברכה המיוחדת: "בא"י אמ"ה, שנתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות ולברית וימים טובים לששון ולשמחה את יום חג המצות הזה, בא"י מקדש השבת וישראל והזמנים". וממשיך: בא"י אמ"ה הא-ל אבינו וכו'. וכן הדין כשנזכר לפני שהתחיל ברכת הטוב והמטיב.

נזכר כשהתחיל תיבת ברוך מברכת הא-ל, חוזר לתחלת ברהמ"ז, היינו שממשיך: אתה ד' אמ"ה הזן את העולם וכו', וכן כשאינו יודע הנוסח, חוזר לתחילת ברהמ"ז.

ספק אמר רצה ויעו"י, דינו כמו שלא אמר (קפ"ח מ"ב ס"ק ט"ז).

אמר רצה ושכח יעו"י, נזכר לפני שהזכיר השם בחתימת הברכה, אומר יעו"י וממשיך: ובנה.

נזכר כשהזכיר השם, מסיים: למדני חקיך, ואומר יעלה ויבא, וממשיך: ובנה.

נזכר כשאמר תיבת: בונה, מסיים החתימה: ברחמי ירושלים, אמן, ואומר הברכה המיוחדת ליו"ט בלבד: "בא"י אמ"ה, שנתן ימים טובים לעמו ישראל לששון ולשמחה את יום חג המצות הזה, בא"י מקדש ישראל והזמנים", וממשיך: בא"י אמ"ה הא-ל אבינו וכו'. וכן הדין כשנזכר לפני שהתחיל ברכת הטוב והמטיב.

נזכר כשאמר: ברוך מברכת הא-ל, וכן כשאינו יודע הנוסח, חוזר לתחילת ברהמ"ז, שממשיך: אתה ד' אמ"ה הזן.

ספק אמר יעלה ויבא, דינו כמי שלא אמר (קפ"ח מ"ב ס"ק ט"ז).

אמר יעו"י ושכח רצה, נזכר לפני שהזכיר השם בחתימת הברכה, אומר רצה וממשיך: ובנה.

נזכר כשהזכיר השם, מסיים: למדני חקיך, ואומר רצה, וממשיך: ובנה.

נזכר כשאמר תיבת: בונה, מסיים החתימה: ברחמי ירושלים, אמן, ואומר הברכה המיוחדת לשבת לבד (הנוסח, ראה שבת פרשת לך). וכן הדין כשנזכר לפני שהתחיל ברכת הטוב והמטיב.

נזכר כשהתחיל תיבת: ברוך מברכת הא-ל, חוזר לתחילת ברהמ"ז היינו שממשיך: הזן את העולם וכו', ואומר רצה, יעו"י. וכן כשאינו יודע הנוסח חוזר לתחילת ברכת המזון. ואומר רצה ויעו"י.

ספק אמר רצה, דינו כלא אמר (קפ"ח מ"ב ס"ק ט"ז).

אשה ששכחה או נסתפקה אם אמרה "רצה" דינה כאמור לעיל, וכן כששכחה או נסתפקה אם אמרה "יעלה ויבא" בליל פסח דינה כאיש.

הרחמן, הוא ינחילנו ליום שכולו שבת וכו'.

הרחמן, הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך וכו'.

לא יפסיק בדיבור בין גמר ברכת המזון לשתיית הכוס. מצות שתיית כוס שלישי (כוס של ברכת המזון). נוטל כל אחד כוסו ביד ימינו, ויכוין: הריני מזמן את פי לברך על כוס השלישי ברכת בופה"ג ולשתותו בהסיבה, לקיים מצות שתיית כוס שלישי מד' כוסות בהסיבה זכר לחירות. ויש נוהגים לומר: הריני מוכן, לשם יחוד.

כוונה בברכת בורא פרי הגפן. טוב שיכוין בברכת בורא פרי הגפן שלא להוציא כוס הרביעי (פמ"ג).

מברך בופה"ג בלא הסיבה, מיסב מיד ושותה לכתחילה כל הכוס. יזהר שלא יתחיל לשתות לפני שמיסב.

שתה בלא הסיבה, שתה בהסיבת ימין, שהה בשתייתו יותר משיעור כדי שתיית רביעית, אינו חוזר לשתות. שהה בשתייתו יותר משיעור כדי אכילת פרס, או שתה פחות מרוב רביעית, לא יצא וצריך לחזור ולשתות רביעית בבת אחת בברכה. אין מברכים ברכת על הגפן.

בין כוס ג' לכוס ד', לא ישתה רק מים.

כוס של אליהו. אחר שתיית כוס ג' מוזגים כוס מיוחד שקורין "כוס של אליהו", לרמז שאנו מאמינים שכשם שגאלנו השי"ת ממצרים כן יגאלנו עוד וישלח לנו את אליהו הנביא לבשרינו (מ"ב ת"פ סק"י). *עדיין אין מוזגים כוס הרביעי.

פתיחת הדלת. פותחים הדלת כדי לזכור שהוא ליל שמורים, ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך הקב"ה חמתו על המכחשים בה' (רמ"א ת"פ). *המנהג לשלוח א' מב"ב הקטנים לפתוח הדלת.

*אומרים בעמידה: ברוך הבא. שפוך חמתך-שמי ד', וסוגרים הדלת.

*המנהג לחלק יין מכוס של אליהו, לתוך כוס הרביעי של כל המסובין.

הלל. גומרים את ההלל.

מוזגים כוס ד' (כוס שגומרים עליו ההלל) לכל המסובין.

אמירת הלל. *הלל אומר בישיבה דרך חירות, אבל לא ישב מוטה אלא באימה ויראה (באה"ט סוסי" תע"ג), ויש לאומרו בנעימה ובקול רם.

יכול לגמור הלל אף שלא במקום סעודה (רמ"א ת"פ), אף שאינו שותה כל ד' הכוסות במקום אחד (מ"ב), ודוקא במקום הצורך.

נשים וקטנים באמירת הלל. נשים חייבות באמירת הלל (תע"ט סק"ט), אמנם יזהרו שלא ינעימו הנשים בקול זמר (שם, סק"א).

קטן וקטנה שיכולים לומר הלל חייבים לראות שיהיו נעורים ולחנכם לומר הלל לפני שתיית כוס ד'.

השותה כוסות ג' וד' בזה אחר זה, בלא אמירת הלל ביניהם, לא יצא חובת שתיית כוס הרביעי [ואף השותה באמצע הלל לא יצא (ערוה"ש תע"ב סי"א)], וחייב למזוג כוס נוסף ולגמור עליו הלל ולשתותו בברכה. ויש להזהיר הנשים על כך, שהגם שהן עייפות אינן פטורות מאמירת כל ההלל עד סיום הברכה מלך מהולל בתשבחות על כוס הרביעי ואח"כ לשתותו. יכולה לגמור מהר לפני בעה"ב.

מותר לדרוש דברי תורה בין פסוק לפסוק.

מתחילין: לא לנו.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

מצוה לכתחילה להדר שיהיו שלושה אנשים באמירת ההלל [אפשר לצרף אף מי שכבר אמר הלל ולא אכל עמהם (רמ"א תע"ט)], כדי שהגדול העורך הסדר יאמר לשנים: הודו לד' וגו' אנא וגו' והם יענו אחריו. בדיעבד יצרף אשתו ובניו הקטנים שהגיעו לחינוך (מ"ב סק"ט).

הגיעו להודו, אומר הבעה"ב (או אחד מהמסובין שכבדו בעה"ב) בקול: הודו - חסדו, המסובין עונים אחריו: הודו, יאמר נא. הוא אומר: יאמר נא, והם עונים: הודו, יאמרו נא בית. הוא אומר: יאמרו נא בית, והם עונים: הודו, יאמרו נא יראי. הוא אומר: יאמרו נא יראי, והם עונים: הודו, וממשיכים יחד מן המצר.

הגיעו לאנא, אומר הבעה"ב (או אחד מהמסובין שכבדו בעה"ב): אנא, והם עונים אחריו.

כשמסובין רק ב', אומרים ביחד: הודו, יאמר נא [ואין אומרים הודו ד' פעמים]. אנא. אחרי הלל אין אומרים מיד יהללך, אלא אומרים: הלל הגדול, נשמת כל חי, ישתבח עד ומעולם ועד עולם אתה א-ל, ואח"כ אומרים יהללך [חתם ישתבח בברכה, אומר יהללך בלא חתימה לפני שתיית הכוס]. לא יפסיק בדיבור בין גמר ברכת הלל לשתיית הכוס.

מצות שתיית כוס רביעי. נוטל כל אחד כוסו ביד ימינו ויכוין: הריני מזמן את פי לברך על כוס הרביעי ברכת בופה"ג ולשתותו בהסיבה, לקיים מצות שתיית כוס רביעי מד' כוסות בהסיבה זכר לחירות. ויש נוהגים לומר: הריני מוכן, לשם יחוד.

מברך בופה"ג בלא הסיבה, מיסב מיד ושותה כל הכוס בבת אחת. יזהר שלא יתחיל לשתות לפני שמיסב.

שתה בלא הסיבה, שתה בהסיבת ימין, שהה בשתייתו יותר משיעור כדי שתיית רביעית, אינו חוזר לשתות. שהה בשתייתו יותר משיעור כדי אכילת פרס, או שתה פחות מרוב רביעית, לא יצא וצריך לחזור ולשתות רביעית בבת אחת בברכה.

כוס רביעי יקפיד במיוחד לשתות רביעית שלם בבת אחת, שיוכל לברך ברכה אחרונה לכו"ע (תע"ב מ"ב סק"ט).

ברכת על הגפן. לא שתה רביעית יין אלא רוב וגם כוס שלישי לא שתה אלא רוב, או ששתה רביעית שלא בבת אחת שהפסיק באמצע, לא יברך בעצמו ברכת על הגפן אלא יבקש מאחד המסובין [אפילו אשתו או בתו הגדולה] ששתה רביעית יין בבת אחת שיכוין להוציא בברכת "על הגפן". אין לו ממי לשמוע, יהרהר הברכה.

כוונת ברכת על הגפן. יזהר לכוין בברכת על הגפן לפטור את שתיית כוס הג', וגם ב' כוסות הראשונות אם עדיין לא כיוון לפטרם בברהמ"ז.

בברכת על הגפן אומר: רצה והחליצנו ביום השבת הזה, וזכרנו לטובה, וי"א ושמחנו, ביום חג המצות הזה.

שכח להזכיר שבת או חג המצות, כל שלא הזכיר השם בחתימת הברכה, חוזר ומזכיר וממשיך כי אתה ה'. הזכיר השם, אינו חוזר ואינו אומר למדני חקיק, אלא גומר הברכה [יזהר מאד שלא ישכח להזכיר מעין המאורע בליל הפסח, כי י"א שבליל פסח אם שכח צריך לחזור ולברך, ולמעשה אם שכח לא יחזור אלא טוב שיהרהר במחשבה כל הברכה על תנאי אם חייב לחזור].

אחר שתית ארבעת הכוסות, אינו רשאי לשתות שום משקה חמר מדינה. ויש להחמיר שלא לשתות שום משקה עד עלות השחר, אלא ישתה מים או תה.

נרצה. מי שעשה כסדר הזה, נרצה לפני השי"ת. בסידור האריז"ל כתב לומר כאן: לשם יחוד, ויהי נועם-כווננהו. **חסל סידור פסח.** לשנה הבאה בירושלים (ג"פ). ובכן ויהי בחצי הלילה. ואמרתם זבח פסח. כי לו נאה. אדיר הוא. אחד מי יודע. חד גדיא.

בחול אומרים פיוט ואמרתם זבח פסח רק בליל יו"ט שני. המנהג אצל רבוה"ק לנגן בריקוד אחר גמר הסדר. **שירי הקערה,** מצניעם לאוכלן מחר בסעודת היום. **חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח וביציאת מצרים** ולספר בניסים ובנפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו עד שתחטפנו שינה (תפ"א ס"ב). יש נוהגין לומר שיר השירים.

קריאת שמע שעל המטה. כשרואה ומרגיש שתחטפנו שינה יאמר תיכף קר"ש (יוה"ע), אין אומרים המזמורים והפסוקים שאומרים בשאר לילות להגן מן המזיקין [כי ליל שימורים הוא מן המזיקין], קורין פרשה ראשונה של קר"ש: שמע-ובשעריך (תפ"א ס"ב), ואומרים גם פסוק: בידך אפקיד וגו'. הנוהגים עפ"י האריז"ל לקרוא קר"ש שעל המטה כל לילה ג' הפרשיות, קורין בליל הסדר ג' הפרשיות: שמע-אמת.

קרא קר"ש של ערבית לפני צאת הכוכבים לשי" ר"ת, ורוצה לצאת מצות קר"ש לכל הדעות, יכוין בק"ש שעל המטה לצאת חובת מצות קר"ש בזמנה (מג"א תפ"א ס"ב). **ההולך לישן אחרי עלוה"ש** וחושש שמא יאחר זמן ק"ש של שחרית, יכוין לצאת מצות ק"ש של שחרית על תנאי אם יאחר, ואם לא יאחר יצא כשיקרא עם ברכתיה.

שחרית "א' פסח שבת", ט"ו בו.

ברכת השחר. השלמת ק' ברכות. יכוין לשמוע היטב מהש"צ ברכות השחר וחזרת הש"צ, ומהעולים לתורה ברכות התורה וברכות ההפטר, שיעלה לו להשלים ק' ברכות שחייב אדם לברך בכל יום.

השומע הברכות להשלים ק' ברכות עונה ב"ה וב"ש. אינו שומע הברכה, הגם שיודע איזה ברכה מברך ועונה אמנ עלי מ"מ אינו משלים בזה המאה ברכות (מג"א מו סק"ח).

תפלת שחרית. הש"צ לפסוקי דזמרה מסיים: וכל קרבי את שם קדשו. הש"צ לתפלת שחרית מתחיל לנגן: הא-ל בתעצומות-תתהלל. מה שמנגן הש"צ אומר הקהל עמו בלחש.

ישתבח. *המנהג לנגן: א-ל מלך גדול עד סיום הקדיש. **ברכות ק"ש.** *בברכת קר"ש אין מפסיקין באמירת יוצרות. הכל יודך. *מנגנים א-ל אדון. *המנהג לנגן: כולם אהובים.

אמת ממצרים גאלתנו, יאמר מלה במלה בכונה הראוי שאילו לא הוציא את אבותינו ממצרים עדיין אנו ובנינו וכו' (סדר היום).

שמו"ע. לשלש רגלים ומזכיר של שבת (טעה בתפלת שמו"ע ראה לעיל ליל פסח). **התפלל שמו"ע של יו"ט לבד,** והזכיר שבת באמצע, אפי' פעם אחת וחתם בשל יו"ט לבד, ונזכר אחר כדי דיבור, מחלוקת הפוסקים אם יחזור, ולכן לא יחזור, וטוב שיבקש מהש"צ שיוציאו, ויכוין לשמוע כל השמו"ע לצאת בתנאי אם הוא חייב

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

להתפלל, ויענה אמן ולא יענה ב"ה וב"ש, ולא יאמר מודים דרבנן, וכשהש"צ אומר מודים יאמר עמו בלחש מודים. אינו יכול לבקש מהש"צ, יהרהר במחשבתו כל השמו"ע, ויכוון על תנאי אם הוא חייב להתפלל.

התפלל שמו"ע של מוסף, נזכר לפני שהזכיר ד' בחתימת הברכה, יפסיק מיד ויתחיל: או"א יעלה ויבא. נזכר לאחר שהזכיר ד', אינו מסיים: למדני חקיך, אלא יגמור תפלתו ויצא ידי תפלת מוסף ויחזור להתפלל שמו"ע של שחרית.

קדושה *המנהג לנגן: ממקומך.

הלל שלם. (דיני הלל ראה א' חנוכה).

כוונה לפני אמירת הלל. יכוין: הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי בקריאת ההלל לקיים מצוה מד"ס לקרוא הלל בחג הפסח, ולדעת הראשונים הסוברים שהיא מ"ע מה"ת יכוין לקיים מ"ע מה"ת.

יאמר הלל מלה במלה בשמחה ובטוב לבב על הניסים והנפלאות שעשה עמנו ועם אבותינו בימים ההם (סדר היום).

הללוי הללו עבדי ד', יכוין להודות: שאנו עבדי ד' ולא עבדי פרעה.

*המנהג לנגן: הללו את ה'. הודו לה'. פתחו לי. אנא ה'.

אחרי הלל. הש"צ שהתפלל שחרית (ולא הש"צ שאמר הלל) אומר קדיש תתקבל, ואסור לו לדבר עד אחר הקדיש.

שיר של יום, ק"י.

בארץ ישראל אומרים שיר השירים, ק"י. (בחור'ל אומרים שיר השירים בשבת אחרון של פסח).

הוצאת ס"ת. אתה הראת. פותחים ארון הקודש. ויהי בנסוע, *י"ג מדות (ג"פ) אפילו בשבת, ויכוין באמירת י"ג מדות לעורר מדת הרחמים על התבואה [שבפסח נידונים על התבואה], רבש"ע שלש רגלים: מלא משאלות לבי.

תפלה להארי ז"ל בשעת הוצאת ס"ת ביום א' פסח. *מוסיפים תפלה מהארי ז"ל (מובא בסידור חמדת ישראל): רבש"ע, מלא משאלות לפני לטובה, והפק רצוננו, ותוציאנו מעבדות לחרות, משעבוד לגאולה, מאפילה לאור גדול, מאכל ליום טוב, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו, ותתן לנו עושר וכבוד כמו שנאמר ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה פלי כסף וכלי זהב ושמלות, ונמצא חן וחסד בעיניך ובעיני כל רואינו, ונצליח בעסקינו ובממונינו, ושלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו כמו שנאמר וד' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו את מצרים, ונקום את נקמותינו מיד מבקשי נפשנו, ונקום נקמת דם עבדיך השפוף כמו שכתוב ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והפתי כל כור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ד', אמן. יהיו לרצון וגו'. ואני תפילתי (ג"פ). בריך שמה.

מוציאים ב' ס"ת. ס"ת א' המוכן לקריאת פרשת ויקרא משה (פר' בא), ס"ת ב' המוכן לקריאת מפטיר (פר' פינחס). אף אם עומדים באופן שיצטרך לעבור על המצוות, מ"מ משום טרחא דציבורא יוציא סה"ת המוכנים לכך.

*מעטרין סה"ת בכלי קודש לכבוד שבת ויו"ט.

הש"צ נוטל סה"ת הראשון בימינו *ואוחזו כשפני סה"ת כלפיו, ואומר: שמע ישראל. אחד. גדלו. לך ה'. עה"כ. אב הרחמים.

קרה"ת. בס"ת הא' קורין ז' גברי בפרשת בא: ויקרא משה לכל זקני - על צבאותם (שמות י"ב, כ"א-נ"א).

מניחים ס"ת הב' על הבימה לימין ס"ת הא', ח"ק. מי שברך לעלות להגבה וגלילה לס"ת הא'. הגבה וגלילה לס"ת הא'. הגולל מעטר ס"ת הא' בכלי הקודש שהיו עליו. אין מסירין מעיל ס"ת הב' עד שיגלול ס"ת הא'. פותחים ס"ת הב', קוראים לעלות מפטיר, מי שברך להעולה לשביעי.

בס"ת הב' קורין למפטיר בפרשת פינחס: ובחודש הראשון. מי שברך להעולה למפטיר. מי שברך לעלות להגבה וגלילה לס"ת הב'. הגבה וגלילה לס"ת הב'. הגולל מעטר ס"ת הב' בכלי הקודש שהיו עליו.

ברכת הפטרה. המפטיר מברך ברכת הפטרה.

לא יתחיל ברכת ההפטרה עד שיגמור הגולל לגלול סה"ת.

הפטרה. מפטירין: ויאמר יהושע - בכל הארץ (יהושע ג', ה', ו').

בברכת על התורה מזכיר שבת ויו"ט, וחותרם מקדש השבת וישראל והזמנים. הזכיר שבת ויו"ט באמצע, ובחתימת הברכה חתם מקדש השבת לבד, או שחתם מקדש ישראל והזמנים לבד, נזכר תוך כדי דיבור יתקן החתימה מיד ויאמר: מקדש השבת וישראל והזמנים, נזכר אחר כד"ד לא יחזור. לא הזכיר שבת ויו"ט באמצע, וחתם מקדש השבת וישראל והזמנים, יצא. חתם בשבת לבד או ביו"ט לבד יחזור לעל התורה'.

יקום פורקן. [בשבת אין מנגיני י-ה א-לי]. אשרי.

יהללו והכנסת ס"ת. *הגבאי הקורא לעלות לתורה (ויש נוהגים שהש"צ) נוטל בימיו סה"ת הב' שקראו בו מפטיר מעוטר בכלי הקודש *כשפני סה"ת כלפיו ומסיים: ואנחנו-הללו'. יהללו. מזמור לדוד. ונושא סה"ת לארון הקודש ונותנו להמוציא ס"ת הב' להכניסו ראשון לארון הקודש, ואחריו מוליך המגביה ס"ת הא' שקראו בו מענין היום, ונותנו להמוציא ס"ת הא' להכניסו שני לארון הקודש. ובנחה.

מוסף. הש"צ לובש קיטל לברכת טל. *ואומר בלחש: הנני העני א-ל מלך נאמן. ד' פסוקים המקובלים מר"ת (הנדפס במחזור כל בו), ופסוק לב טהור. ח"ק בנעימה מיוחדת. **הכרזת מוריד הטל.** *קודם שמו"ע מכריז השמש: אומרים מוריד הטל (שכח לומר מוריד הטל, ראה להלן).

מצות קרבן מוסף פסח. בפסח מקריבין קרבן מוסף בכל יום, מיום הראשון עד יום השביעי, פרים שנים, ואיל אחד, ושבעה כבשים הכל עולות, ושעיר חטאת הנאכלת (רמב"ם פ"ז מהל' תר"מ ה"ג).

כוונה לפני תפלת מוסף. קודם תפלת מוסף יכוין: הריני מזמן את פי להתפלל תפלת מוסף לשלש רגלים ולהזכיר שבת, ולומר מוריד הטל כמו שתיקנו אנשי כנסת הגדולה כנגד קרבן מוסף, ויה"ר שתעלה במקום מצות הקרבת קרבן מוסף שבת וקרבן מוסף פסח, לקיים מצות עשה מה"ת "להקריב קרבן מוסף ביום השבת", שנאמר: וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשורונים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו (פינחס), ובמקום מצות הקרבת קרבן מוסף פסח, לקיים מצות עשה מן התורה "להקריב קרבן מוסף כל שבעת ימי הפסח", שנאמר: והקרבתם אשה לד' שבעת ימים (אמור), ונאמר, והקרבתם אשה עלה לד' פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימים יהיו לכם (פינחס), כמש"כ ונשלמה פרים שפתינו.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

שמו"ע. לשלש רגלים, ומזכיר שבת [טעה והזכיר שבת לבד או יו"ט לבד ראה להלן].

מוריד הטל

טעה במוסף א' דפסח ואמר משיב הרוח ומוריד הגשם, אינו חוזר (כפה"ח ק"ד ס"ק כ"ה). (טעה בשאר התפלות, ראה להלן במנחה).

חזר להתפלל ונזכר שאין צריך לחזור, יפסיק מיד אפילו באמצע ברכה. ואם נזכר אחר שחתם ברוך אתה ה', יסיים: למדני חקיך.

פסוקי הקרבנות. וביום השבת. ובחודש הראשון, ומנחתם ונסכיהם. ישמחו.

שכח להזכיר פסוקי קרבנות שבת או יו"ט יצא (תפ"ח מ"ב סק"ב).

דיני טעות בתפלת מוסף שבת ויו"ט

התפלל מוסף של שבת לבד, או של יו"ט לבד, לא יצא, וחוזר להתפלל של שבת ויו"ט.

התחיל תכנת שבת. יפסיק מיד כשנזכר ויתחיל אתה בחרתנו.

הזכיר שבת ויו"ט באמצע וחתם רק מקדש השבת, נזכר תוך כד"ד יתקן מיד, נזכר אחר כד"ד או אחר שהתחיל תיבת: רצה, לא יחזור.

הזכיר שבת ויו"ט באמצע אפי' פעם אחת, וחתם רק מקדש ישראל והזמנים, נזכר תוך כדי דיבור, יתקן מיד: מקדש השבת וישראל והזמנים, אבל אינו מועיל שיתקן מקדש השבת לבד, מפני שצריך להקדים השבת לישראל והזמנים.

נזכר אחר כדי דיבור, מחלוקת הפוסקים, ולכן אינו חוזר. וטוב שיבקש מהש"צ להוציאו ויכוין לשמוע כל התפלה, בתנאי אם הוא חייב להתפלל, ויענה אמן ולא יאמר ב"ה וב"ש ולא יאמר מודים דרבנן, אלא יאמר יחד עם הש"צ בלחש מודים, אינו יכול לבקש מהש"צ יהרהר במחשבתו כל השמו"ע, בתנאי אם חייב להתפלל.

שכח להזכיר שבת באמצע, או נסתפק אם הזכיר שבת, נזכר לפני שהזכיר ד' בחתימה, חוזר לאתה בחרתנו. **נזכר כשהזכיר השם, יסיים:** מקדש השבת וישראל והזמנים, ויאמר לפני רצה: ואת מוספי יום השבת הזה ויום חג המצות הזה, נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך, וכן נזכר תוך כד"ד מחתימת הברכה, יתקן מיד: מקדש השבת וישראל והזמנים, ויאמר לפני רצה: כנ"ל.

נזכר כשהתחיל רצה, יאמר בברכת רצה כנ"ל. נזכר כשגמר ברכת רצה לפני מודים, יאמר: ואת מוספי, כנ"ל. נזכר כשהתחיל מודים, כל שלא אמר יהל"ר השני חוזר לאתה בחרתנו. אמר יהל"ר השני, אף שעדיין לא עקר רגליו חוזר לתחילת שמו"ע.

התפלל שמו"ע שחרית לשלש רגלים, נזכר לפני שהזכיר ד' בחתימת הברכה, יפסיק מיד ויתחיל: ומפני חטאינו. נזכר לאחר שהזכיר ד', אם כבר הגיע זמן תפלת מנחה אינו מסיים: למדני חקיך, אלא יגמור השמו"ע ויצא ידי תפלת מנחה. ואם עדיין לא הגיע זמן מנחה, יאמר: למדני חקיך ויחזור ל"אתה בחרתנו". נזכר אח"כ, כל שלא אמר יהל"ר השני יפסיק מיד ויחזור לאתה בחרתנו. נזכר כשאמר יהל"ר השני, אף שעדיין לא עקר רגליו חוזר לתחילת שמו"ע.

אחרי שמו"ע כשאומרים פייט, מיד כשמתחיל הש"צ חזרת הש"צ מותר לחזור למקומו, וא"צ להמתין במקום שפסע עד קדושה (מ"ב קכ"ג סק"י).

חזרת הש"צ. פותחים ארון הקודש. הש"צ אומר בנעימה מיוחדת ברכת אבות וגבורות עד נקוקי סעיפים. סוגרים ארון הקודש.

*אומרים כל הפיזטים.

תפלת טל. פותחים ארון הקודש ומתחיל הש"צ: או"א טל תן. הש"צ אומר בקול רם כל החרוז והקהל עונה: "בטל", והש"צ חוזר בקול: בטל.

שאתה הוא וכו'. *אומרים: לחיים טובים ולא למות. סוגרין ארון הקודש והש"צ ממשיך: מכלכל חיים בנעימת שבת.

קדושה. כתר. אדיר אדירנו. לדור דוד נגיד גדלך.

ותערב. חותם: שאותך לבדך ביראה נעבוד. כשאין כהנים בבהכ"ס אין אומרים ותערב.

נשיאת כפים. *הכהנים שנושאים כפיהם עולים לדוכן בשעה שהש"צ אומר: והשב כהנים לעבודתם. ויורדין אחר אמירת קדיש תתקבל.

*מנהגי ברכת כהנים עי' לעיל יום א' ר"ה.

כוונת הכהן המברך והשומע ברכת כהנים, ראה לעיל א' ר"ה.

קדיש תתקבל. קוה. אין כאלקינו, קדיש דרבנן. ברכו. עלינו, ק"י. אנעים זמירות, ק"י. אדון עולם. שש זכירות.

קידוש היום. אתקינו. אסדר לסעודתא - ויקדשהו. אלה מועדי. וידבר משה. סברי. בפה"ג.

סעודת היום. מצות לחם משנה. בסעודה מנגנים: ברוך א-ל עליון.

*המנהג לאכול בסעודת היום המאכלים שנשתייירו מקערת הסדר. כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א זי"ע אמר כי אכילת שיירי מצוה מהקערה מסוגל ליראת שמים.

*בשבת שחל בו יו"ט אוכלים לפתן (צימעס) בסוף הסעודה גם בסעודת היום.

חול, שבת "א" של פסח. ימעט באכילת מצה כדי שיאכל המצה לתיאבון בליל ב'. וכן לא יאכל חזרת, שיוכל לאכול מרור בליל ב' לתיאבון.

ברכהמ"ז. רצה. יעלה ויבא. שכח שניהם או ששכח אחד מהם ושאר פרטי דינים - ראה לעיל ליל הסדר.

אשה ששכחה רצה דינה כאיש, ואם שכחה יעו"י אינה חוזרת לברך.

הרחמן. הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת וכו'.

*המנהג לומר: הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך ליום שצדיקים וכו', כן אומרים כל ז' ימי הפסח.

חול, צריך להקדים תפלת מנחה וסעודה שלישית באופן שיגמרו האכילה מבעוד יום קודם שקיעת החמה, ויש למעט באכילה כדי שאכילת כזית המצה בלילה תהיה לתיאבון.

מנחה. הש"צ לובש טלית (יו"ט שחל בשבת הש"צ לובש הטלית לפני אמירת קרבנות). קרבנות. אשרי, ובל"צ, ח"ק. ואני תפלתי. ויהי בנסוע. מוציאים ס"ת. גדלו. אב הרחמים.

קרה"ת. קורין ג' גברי בפרשת שמיני. הללויה אודה. הללויה אשרי.

שמו"ע. לשלש רגלים ומזכיר שבת. מוריד הטל (שכח, ראה להלן).

הנוסח: והנחילנו ד"א באהבה וברצון בשמחה ובששון שבתות ומועדי קדשך.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

דיני מוריד הטל. אמר משיב הרוח ומוריד הגשם במקום מוריד הטל, נזכר קודם שהזכיר השם בחתימת הברכה, לכתחילה יחזור לתחילת הברכה: אתה גבור, גם כשאמר מיד תוך כדי דיבור: מוריד הטל, יחזור לתחילת הברכה. ובדיעבד די כשהתחיל: רב להושיע. נזכר כשהזכיר השם, יסיים: למדני חקיך, וחזור לאתה גבור. נזכר כשאמר תיבת: מחיה, חוזר לתחילת שמו"ע, וא"צ לומר כי שם, ד' שפתי תפתח. ספק אמר "מוריד הטל" או "משה"ר ומוה"ג", באר"י עד אחר תפלת שחרית של יום ה' אמור ובחור"ל ה' אחור"ק י"א אייר, דינו כמו שאמר משיב הרוח ומוריד הגשם וחוזר. ומתפלת מנחה של יום ה' אמור ובחור"ל ה' אחור"ק י"א אייר אינו חוזר. עלה הספק בלבו זמן מופלג אחר התפלה, אם יודע שהיה דעתו לומר מוריד הטל, אינו חוזר, לא היה בדעתו חוזר.

ש"צ שטעה בתפלות הלחש של שחרית ומנחה, נזכר לפני שהשלים תפלתו, דינו כמו היחיד. נזכר כשהשלים תפלתו, אינו חוזר מפני טורח הציבור, וסומך על התפלה שיתפלל בקול.

טעה במעריב, דינו כמו היחיד.

טעה בחזרת הש"צ, דינו כמו היחיד, וכשחוזר להתפלל אומרים קדושה שנית. ואין נושאים כפים שנית.

סעודה שלישית. *מנגנים: הללויה אודה, הללויה אשרי איש. יצוה. אתקינו סעודתא. בני היכלא. מזמור לדוד (ג"פ). ומנגנים: ברוך א-ל עליון. כי אשמרה. דרוך יקרא. שיר למעלות.

זהירות בלימוד הלכות ספה"ע ביום א' ש"פ בערב. אחר פלג המנחה, כשלומד שו"ע או"ח הלכות ספירת העומר (סי' תפ"ט ס"א), יזהר שלא יוציא בפיו לשון המחבר: כיצד, ביום ראשון אומר היום יום אחד בעומר, שלא יכנס בספק אם יכול לספור בברכה (כפה"ח תפ"ט ס"ק כ"ט).

מצות תוספת שבת ויו"ט ביציאתו. הגיע זמן מוצאי שבת ויו"ט ימתין מעט 3) דקות) להוסיף מחול על הקודש, ויכוין: הנני מוסיף מחול על הקודש לקיים מצות תוספת שבת ויו"ט ביציאתו.

מוצאי שבת ויו"ט באר"י, "ליל ב' פסח", ט"ז בו

(בחור"ל ליל יו"ט שני של גלויות. ראה להלן).

הזכרה לציבור "ותן ברכה". נכון מאוד שלפני תפלת מעריב, יזכיר השמש לציבור בחשאי שיאמרו: "ותן ברכה", או שיפזר פתקים שהכין בערב שבת ויו"ט שכתוב עליהם: "ותן ברכה" (תפ"ח ס"ק י"ב).

ש"צ בימי חוה"מ. אָבֵל רח"ל תוך יב"ח אינו ש"צ בכל תפלות חוה"מ.

לפני תפלת מעריב, יש לזכור ולהזכיר לומר ד' דברים: א. מוריד הטל [שכח, חוזר, ראה לעיל]. ב. אתה חוננתנו [שכח, אינו חוזר, ראה לעיל פר' לך]. ג. ותן ברכה, שכח, חוזר [ראה להלן אחר דיני ספה"ע]. ד. יעלה ויבוא, שכח, חוזר [ראה להלן אחר דיני ותן ברכה].

מעריב. מתחילין: והוא רחום.

ותן ברכה. לפני שמו"ע אין מכריזים: ותן ברכה, כמש"כ המ"ב (תפ"ח ס"ק י"ב).

שמו"ע. לימי חול. אתה חוננתנו. יעו"י. שכח, ראה להלן.

אחרי שמו"ע. ק"ת [בי-ם בצאת ישראל (תהלים קיד), ק"י. ברכו]. עלינו, ק"י. ברכו בא"י. *נוהגים לספור אחרי עלינו וק"י.

דיני ספירת העומר

ספירת העומר. לשם יחוד. כשאומר לקיים מצות עשה של ספירת העומר יכוין: להסוברים שספה"ע בזה"ז מה"ת לקיים מצות עשה מה"ת, ולהסוברים שספה"ע בזה"ז מדרבנן לקיים מצות עשה מדברי סופרים.

לפני שמברך צריך לדעת הספירה של היום, ומבלעדי זה לא יתחיל לברך. בדיעבד כשברך על דעת לספור מה שישמע מחבירו יצא. ויכוין הריני מזמן את פי לקיים מצות ספירת העומר ולברך עליה כתקנת חז"ל.

צריך לברך ולספור מעומד, ולא יסמוך עצמו על שום דבר באופן שאם ינטל הדבר יפול. אם בירך וסָפַר מיושב יצא.

הש"צ מברך וסופר בקול רם ואחר כך הקהל.

*היום יום אחד לעומר (לא בעומר).

*הש"צ אומר בקול: הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו, ואחר כך הקהל.

למנצח בנגינות. אנא בכח. רבש"ע - מה שפגמתי בספירה *ומסיימים ואטהר ואתקדש בקדושתך העליונה. ק"י.

טעה בספירה, נזכר תוכ"ד, יתקן מיד ויצא אף שבעת הברכה חשב על יום אחר. נזכר אחר כדי דיבור, לא יצא אף שבעת הברכה כיוון ליום הנכון, וחוזר לספור בברכה.

אכילה ולימוד לפני ספה"ע. אסור לאכול יותר מכביצה פת או מזונות ולעשות מלאכה וללמוד עד שיספור ספה"ע, אף שהתפלל מעריב וקרא קר"ש.

טוב להיזהר מפלג המנחה ואילך שלא יאמר היום כך וכך (שו"ע הרב תפ"ט ס"ק ט"ו), ויש להיזהר גם בשאר לשונות שאינו לשון הקודש.

אמר בשבוע הראשון מהספירה אחר בין השמשות לפני שבירך: היום כך וכך, אעפ"י שלא אמר לעומר, יצא י"ח ושוב לא יספור בברכה. אמר רק המספר ולא אמר היום, יכול לספור בברכה.

אחרי שבוע הראשון, בדיעבד כשאמר: היום כך וכך בלא מספר השבוע, יכול לספור אח"כ בברכה.

השואל מחבירו אחרי בהשמ"ש איזה יום צריך לספור, ישיב לו: אתמול היה כך וכך (וטוב שהשואל ישאל כמה ספרו אתמול, כדי שהמשיב יזכור שלא להשיב ספירה של היום), שאם משיב היום כך וכך שוב לא יוכל לספור בברכה, מלבד כשכוון בפירוש שלא לצאת, או שלא אמר היום כך וכך, רק אמר המספר לבד.

כתיבת הספירה. יש להזהר שלא לכתוב היום כך וכך לספירה קודם שבירך, כי י"א שיצא בזה ולא יוכל לספור בברכה. אפשר לכתוב רק המספר בלא היום.

השומע הברכה על ספירת העומר והספירה קודם שספר (גם השומע מפי הש"צ), טוב שיכוין בפירוש: אני מתכוין שלא לצאת הברכה והספירה, ולא די בזה שחושב

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

איני מתכוין לצאת בברכה ובספירה זו (שו"ע הרב סי"ב). והעצה שיענה ב"ה וב"ש. וטוב שהש"צ יכוין בפירוש, שאינו מוציא את השומעים [מלבד אם אחד מהציבור ביקש ממנו להוציאו יוציא רק אותו].

שכח לספור בלילה ונזכר ביום, סופר ביום בלא ברכה, ושאר הימים סופר בברכה. שכח לספור גם ביום, סופר שאר הימים בלא ברכה.

נזכר בהשמ"ש ששכח אמש לספור, יספור מיד הספירה של אמש, וסופר שאר הימים בלא ברכה (כפה"ח תפ"ט ס"ק פ"ג).

נזכר באחד מימי הספירה שביום הקודם טעה במספר, הוי כלא סָפַר כלל, ויספור שאר הימים בלא ברכה.

כל מקום שדינו לספור בלא ברכה, יבקש מחבירו או מהש"צ שיוציאו בברכה ויענה אמן ויספור בעצמו מיד. אם צריך להיות ש"צ יעשה שאלת חכם.

יזדרז ויעשה סימנים שלא ישכח לספור לילה אחד, דאם ישכח לספור גם למחרת ביום יהיו כל הברכות מלילות שעברו לבטלה וביטל מ"ע (עבודת הקודש מהחיד"א).

דיני טעות בתפלות שמו"ע חוה"מ

התפלל שמו"ע של יו"ט בתפלות מעריב שחרית מנחה, נזכר קודם שאמר יהל"ר השני, פוסק אפי' באמצע הברכה וחוזר לאתה חונן, נזכר כשאמר יהל"ר השני, אף שעדיין לא עקר רגליו, חוזר לתחילת שמו"ע.

דיני ותן ברכה

אמר בימות החמה ותן טל ומטר, נזכר קודם שהזכיר השם בחתימת הברכה, חוזר לתחילת: ברך עלינו (ק"יז מ"ב ס"ק י"ד).

גם כשאמר מיד תוך כדי דיבור: ותן ברכה, יחזור לתחילת ברך עלינו. בדיעבד אפילו אמר לאחר כדי דיבור: ותן ברכה, וסיים הברכה, לא יחזור לומר ברך עלינו (בה"ל ק"יז ד"ה אם שאל).

נזכר כשהזכיר השם, יסיים: למדני חקיך, וחוזר לברך עלינו.

נזכר כשאמר תיבת: מברך, כל שלא אמר יהיו לרצון השני, חוזר לברך עלינו. נזכר כשאמר: יהיו לרצון השני, אף שעדיין לא עקר רגליו, חוזר לתחילת שמו"ע.

ספק אמר ותן "ברכה" או "טל ומטר", עד ל' יום [בא"י עד אחר תפלת מנחה ב' בהר ט"ו אייר, ובחו"ל עד אחר תפלת מנחה ג' אמור י"ט אייר], דינו כמו שאמר: ותן טל ומטר וחוזר, ומתפלת מעריב ואילך אינו חוזר.

עלה בלבו הספק זמן מופלג אחר התפלה, אם יודע שהיה דעתו לומר "ותן ברכה" אינו חוזר, לא היה בדעתו, חוזר.

ש"צ שטעה בתפלות הלחש של שחרית ומנחה, נזכר לפני שהתחיל ברכת רצה, דינו כמו היחיד. נזכר אח"כ, גומר תפלתו ואינו חוזר מפני טורח הצבור, וסומך על התפלה שיתפלל בקול.

טעה במעריב, דינו כמו היחיד.

טעה בחזרת הש"צ, דינו כמו היחיד, וכשחוזר להתפלל אומרים קדושה שנית. ואין נושאים כפים שנית.

דיני יעלה ויבא.

שכח יעו"י בכל תפלות חוה"מ. נזכר לפני שהזכיר השם בחתימת הברכה, אומר יעו"י, וממשיך: ותחזינה. נזכר כשהזכיר השם, יסיים: למדני חקיקך, ואומר: יעו"י, וממשיך: ותחזינה.

נזכר כשאמר תיבת: המחזיר, מסיים החתימה ואומר יעו"י, וממשיך: מודים. וכן אם נזכר לפני שאמר תיבת: מודים, אומר: יעו"י, וממשיך: מודים.

נזכר משהתחיל תיבת מודים, כל שלא אמר יהל"ר השני, חוזר לתחילת רצה. נזכר כשאמר יהיו לרצון, אף שעדיין לא עקר רגליו, חוזר לתחילת שמו"ע. כל הדינים האלו הם גם כשמסופק אם אמר יעו"י.

לא אמר היום הנכון ביעלה ויבא, או שהוא מסופק אם אמר היום הנכון, דינו כלא אמר יעו"י.

החוזר להתפלל מחמת ספק, טוב שיתנה שאם אינו מחויב בתפלה זו תהי' תפלת נדבה (כפה"ח תכ"ב סק"ח). בשבת אינו חוזר מחמת ספק כי אין מתפללים בו נדבה. היה דעתו בעת התפלה לומר יעו"י, ולאחר זמן מופלג עלה ספק בלבו אינו חוזר [כן הדין בכל תפלות חוה"מ מעריב שחרית ומנחה, ובר"ח רק בשחרית ומנחה]. מוצ"ש או מוצי"ט כשחוזר להתפלל, אינו חוזר לומר אתה חוננתנו.

גמר יעו"י והמשיך ובנה ירושלים מברהמ"ז, יפסיק מיד ויחזור לותחזינה. נזכר כשאמר בא"י, יסיים למדני חקיקך ויחזור לותחזינה. סיים המחזיר שכינתו לציון יצא, אף שלא הזכיר מעין החתימה סמוך לחתימה. נזכר אח"כ, יפסיק מיד ויחזור לותחזינה.

הלילה ליל מוצאי שויו"ט ט"ז בו שעה 10.58, סוף הזמן לקידוש הלבנה. הבדלה מוצאי שבת ויו"ט. כמו כל מוצ"ש: הנה א-ל ישועתי. בופה"ג. ברכת האש. ברכת המבדיל.

בשמים, אין לוקחים לברכת בורא מיני בשמים ציפורן, כיון שיש על זה חשש חמץ. הבדלה. *המנהג לקחת נר הבדלה של שעה חדשה.

אחר הבדלה. ברכת על הגֶּפֶן, אומר: וזכרנו לטובה, וי"א ושמחנו, ביום חג המצות הזה. שכח ראה לעיל ליל הסדר. המבדיל. אליהו הנביא.

קיפול הטלית. מיד אחר הבדלה והזמירות מקפלין הטלית. אומרים: ויתן לך.

סעודת מלוה מלכה. זמירות. *מנגנים הזמירות: אליהו הנביא, איש חסיד, אמר ה' ליעקב.

סעודות חוה"מ. לכתחילה מצוה לקבוע בחוה"מ ב' סעודות על הפת, אחת ביום ואחת בלילה (תק"ל מ"ב סק"ג), ולשתות יין, לקיים מצות ושמחת בחגך ואין שמחה בזה"ז אלא בבשר וביין.

ברהמ"ז. יעלה ויבא.

שכח יעו"י בסעודות חוה"מ. נזכר כשאמר בא"י, מסיים: למדני חקיקך, ואומר: יעו"י, וממשיך: ובנה. נזכר כשאמר תיבת: בונה, חותם ברחמיו ירושלים אמנו ואומר: בא"י אמ"ה שנתנו מועדים לעמו ישראל לששון ולשמחה, את יום חג המצות הזה, ואינו

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

חותם, ומתחיל ברכת הא-ל. וכן הדין כשנזכר לפני שהתחיל ברכת הא-ל. נזכר כשהתחיל ברכת הא-ל, אינו חוזר [כך הדין בכל סעודות חוה"מ]. וי"א שיאמרה לפני הרחמן הוא יזכנו (סי' יעב"ץ).

גמור יעו"י והמשיך ותחזינה משמו"ע, יפסיק מיד ויחזור לובנה ירושלים. נזכר כשאמר בא"י, סיים למדני חקיך ויחזור לובנה ירושלים. סיים בונה ברחמי ירושלים יצא, אף שלא הזכיר מעין החתימה סמוך לחתימה. נזכר אח"כ, יפסיק מיד ויחזור לובנה ירושלים.

*הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך וכו'. מגדול ישועות מלכו וכו'.

שחרית יום א', ב' פסח, "א' חוהמ"פ" בא"י, ט"ז בו.

סדר תפלת שחרית. לובשים טלית גדול של שבת.

*בימי חוה"מ המנהג להדליק לפני התיבה ג' נרות בכל התפלות.

שחרית של ימי חול חול.

האומרים כל השנה יה"ר כאילו הקרבתי תודה במשנת איזהו מקומן, לא יאמרו בחוה"מ פ.

מדלגים מזמור לתודה.

שמו"ע. לימי חול. מוריד הטל. ותן ברכה. יעלה ויבא.

ש"צ ששכח יעו"י בתפלת הלחש, נזכר אחרי שהתחיל מודים, אינו חוזר לרצה אלא סומך על התפלה שיתפלל בקול, מפני טורח הצבור.

ש"צ ששכח יעו"י בחזרת תפלת שחרית, נזכר לפני שהשלים תפלתו, חוזר לרצה. נזכר כשהשלים תפלתו, אינו חוזר וסומך על תפלת מוסף.

ש"צ ששכח יעו"י בחזרת תפלת מנחה, אף שנזכר כשהשלים תפלתו, חוזר, ואומרים שנית קדושה.

אחרי שמו"ע. חצי הלל, ק"ת. שש"י, ק"י.

הוצאת ס"ת. פותחין הארון. ויהי בנסוע. בריך שמיה. מוציאים ב' ס"ת. המוציא ס"ת הא' מוסרו לש"צ, והמוציא ס"ת הב' הולך אחרי הש"צ, ומחזיק את סה"ת על הבימה עד שיגיע זמן הקריאה.

הש"צ נוטל סה"ת בימינו *כשפני סה"ת כלפיו, ואומר גדלו.

בחוה"מ קורין לעלות לתורה "ותגלה ותראה" וכו'.

*אין נוהגין לעשות מי שברך לעולים לתורה.

קרה"ת. בס"ת הא' קורין ג' אנשים בפרשת: וידבר ד' וגו' שור או כשב - בני ישראל (פר' אמור), ועדיין אין אומר ח"ק. טעה ואמר ח"ק אחר הקריאה בס"ת הראשון, יאמר קדיש גם לאחר הקריאה בס"ת הב' (שע"א ש"ח סע"ז).

מניח ס"ת הב' על הבימה לימין ס"ת הא', הגבה גלילה לס"ת הא'. אין מסירין מעיל ס"ת הב' עד שיגלול ס"ת הא'.

בס"ת הב' קורין רביעי: והקרבתם (פרשת פינחס), ח"ק. הגבה גלילה לס"ת הב'. אשרי (א"א למנצח יענך). ובל"צ. יהללו. ובנחה, ח"ק.

דיני טעות בקרה"ת חוהמ"פ

טעה הבעל קורא והראה לעולה לתורה הקריאה של יום אחר, ונזכר לאחר שהעולה בירך ברכה ראשונה, גולל סה"ת וקורא קריאת היום בלא שיברך שנית ברכה ראשונה (הכרעת האחרונים סי' ק"מ סעיף ג'). ואפי' נזכר כשהתחיל הקריאה של יום אחר, כל שהעולה לא בירך ברכה אחרונה, גולל סה"ת לקריאת היום ויקרא מבלי שיברך שנית ברכה ראשונה.

נזכר כשהעולה בירך ברכה אחרונה, גולל סה"ת לקריאת היום ויקרא קריאת היום לשני קרואים, העולה הראשון מצטרף לד' הקרואים.

נזכר כשהעולה השני בירך ברכה ראשונה, כל שלא בירך ברכה אחרונה גולל סה"ת וקורא קריאת היום ולא יברך שנית ברכה ראשונה.

נזכר כשהעולה הב' בירך ברכה אחרונה, גולל סה"ת וקורא לעולה הג' כל הקריאה של אותו יום, שני העולים הראשונים מצטרפים לד' הקרואים.

נזכר כשהעולה הג' בירך ברכה ראשונה, כל שלא בירך ברכה אחרונה גולל סה"ת וקורא כל הקריאה של אותו יום מבלי שהעולה יברך שוב ברכה ראשונה.

נזכר כשהעולה הג' בירך ברכה אחרונה, קורא להעולה הד' רק בס"ת הב': והקרבתם, וביום שצריך לקרוא הקריאה שקרא כבר ביום שטעה, יקראו באותו ציבור הקריאה של אותו יום שהיתה בו הטעות שלא קראו עדיין, למשל ביום ב' דחוה"מ קראו הקריאה של יום ג' דחוה"מ או של יום ד' דחוה"מ, יקראו ביום הג' או ביום הד' הקריאה של ב' דחוה"מ.

מוסף. לשלש רגלים.

בפסוקי הקרבנות מתחילין: והקרבתם. ומנחתם.

שכח להזכיר קרבנות היום יצא (תפ"ח מ"ב סק"ב).

התפלל שמו"ע של יו"ט שחרית במקום של מוסף, נזכר לפני שהזכיר ד' בחתימה, חוזר ל"ומפני חטאינו". נזכר כשהזכיר ד', אינו מסיים: למדני חקיק, אלא חותם: מקדש ישראל והזמנים, ויאמר קודם רצה: ואת מוסף יום חג המצות הזה נעשה ונקריב לפניך. וכן הדין אם נזכר כשאמר תיבת: מקדש, שמסיים: ישראל והזמנים ואומר ואת מוסף וכו'.

נזכר כשהתחיל רצה, יאמר כנ"ל בברכת רצה. נזכר כשגמר רצה, יאמר קודם מודים: ואת מוסף כנ"ל. נזכר כשהתחיל מודים, כל שלא אמר ילה"ר השני חוזר לאתה בחרתנו. אמר ילה"ר, אף שעדיין לא עקר רגליו, חוזר לתחלת שמו"ע.

התפלל שמו"ע של חול, דינו כמו במוסף שבת, ראה שבת לך.

התפלל שמו"ע של חול ואמר יעו"י וכבר הגיע זמן מנחה, יצא ידי תפלת מנחה.

התחיל להתפלל מוסף, ונזכר תוך שלש ברכות ראשונות ששכח לומר יעו"י בשחרית, ימשיך להתפלל תפלת י"ח לשחרית ואח"כ יתפלל מוסף (תכ"ב מ"ב סק"ד).

נזכר כשהתחיל אתה בחרתנו שלא אמר יעו"י בשחרית, אינו חוזר להתפלל שמו"ע של שחרית. וי"א שיתפלל תפלת נדבה, ויאמר: אם אני חייב להתפלל הרי תפלתי לחובה, ואם לא הרי היא לנדבה (תכ"ב מ"ב סק"ד). בשבת חוה"מ לא יתפלל תפלת נדבה דאין נדבה בשבת. ותקנתו שיהא הוא הש"צ של חזרת תפלת שחרית או שיבקש מהש"צ שיוציאו בחזרת הש"צ ויכוין לשמוע ולצאת על תנאי אם חייב להתפלל, ויענה אמן ולא יענה ב"ה וב"ש, ולא יאמר מודים דרבנן, וכשהש"צ אומר

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

מודים גם יאמר מודים בלחש. אינו יכול לבקש מהש"צ, יהרהר במחשבתו כל השמו"ע, ויכוין לצאת על תנאי אם חייב להתפלל.

חזרת הש"צ. כתר. יחד. מן ק' ק' ק' כמו בימי חול. *לדור דור נגיד-כי א-ל מלך. קוה. אין כאלקינו. *השיר שהלויים היו אומרים, קדיש דרבנן (בא"י ברכו). עלינו, ק"י.

סעודת אסתר. יש לעשות בסעודה איזה דבר זכר לסעודת אסתר שביום ההוא נתלה המן (מג"א בשם של"ה). *מנגנים בתוך הסעודה שושנת יעקב.

דיני חול המועד

קדושת חול המועד. כוונת השי"ת בנתינת המועדים, להדבק ביראתו ואהבתו ולעסוק בתורתו התמימה (מ"ב תק"ל סק"ב בשם הכל בו).

חייב לכבדה באכילה ובשתיה, ומצוה לקבוע סעודה על הפת ועל היין ביום ובלילה (מ"ב תק"ל ק"א).

כסות נקיה. חייב לכבדה בכסות נקיה, ונוהגים ללבוש בגדי שבת (שעה"צ תק"ל סק"ד; ח"א ק"ו א').

שאילת שלום. המנהג לשאול בשלום חבירו בחוה"מ בלשון: א גוטן מועד.

כיבוס. אסור לכבס אף לצורך המועד או לצורך יום טוב האחרון, וכן הדין בניקוי יבש.

גם מי שלא כבס או ניקה בגדיו לפני יום טוב מחמת אונס, אסור לכבס במועד. אין הבדל אם מכבס ביד או במכונת כביסה, בשניהם אסור לכבס. מותר לנקות במברשת רטובה בגד ומגבעת מאבק או לכלוך וכדומה.

בגדי קטנים המתלכלכים, מותר לכבסם לצורך המועד, ולא יוסיף שאר בגדים דרך אגב במכונת הכביסה. נתלכלכו קודם החג ויש זמן לכבסם, אסור להשאירם לכבסם במועד.

גיהוץ. מותר לגהץ לצורך המועד אם לא כוון מלאכתו לעשותה בחוה"מ (תקמ"א מ"ב סק"ט).

שטיפת הרצפה. מותר לשטוף הריצפה בחוה"מ.

כתיבה. אסור לכתוב במועד כתב אומן, זולת בתנאים מיוחדים, בכתב שלנו רבים נהגו להחמיר.

תפירה. נקרע בגד שצריך ללבוש במועד, מותר לתפרו בשינוי, דהיינו תפירות גסות או תפירות לא מיושרות.

מותר לתפור כפתור על בגד כשחסרונו מקלקל צורת הבגד, אבל צריך לעשות שינוי בתפירה, כגון: כפתור של ארבעה חורים יתפור רק שלושה חורים, או שלא בדיוק במקום שהיה קודם, או שלא יהדקו לבגד כרגיל.

ניקוי נעלים. נוהגים לא לצחצח נעלים.

נטילת צפרניים. נוהגים שלא ליטול הצפרניים.

הגעלת כלים בחוה"מ. כלי הצריך הגעלה משום שאר איסורים מותר להגעיל לצורך המועד, אבל כלי הצריך הגעלה משום חשש בליעת איסור חמץ אסור להגעיל.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

חז"ל מוצ"ש ליל יו"ט שני פסח

מוצ"ש ט"ז בו, "ליל יו"ט שני של גלויות".

הכנה ליו"ט שני. צריך להזהיר הנשים שלא תעשנה שום מלאכה ולא תכינה שום דבר לצורך יו"ט שני לפני צאת הכוכבים. וג' דקות תוספות.

אף שהגיע זמן מוצאי שבת אסור לעשות שום מלאכה האסורה בשבת [כגון הדלקת הנרות וכדו'] קודם תפילת מעריב ואמירת ותודיענו או אמירת נוסח: **ברוך המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה, בין קדושת שבת לקדושת יו"ט הבדלת, ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת, הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדושתך, ברוך המבדיל בין קודש לקודש, ובדיעבד די לומר: ברוך המבדיל בין קודש לקודש. זמן תפלת מעריב.** יש לאַחַר תפלת מעריב עד שיהא ודאי לילה, שלא תבאנה הנשים לבשל ולהכין לצורך יו"ט שני לפני צאת הכוכבים. וג' דקות תוספות. **מעריב.** הש"צ לובש טלית. ברכו. וידבר, ח"ק.

שמו"ע. אומרים ותודיענו [שכח, ראה להלן דיני ותודיענו].

אחרי שמו"ע. הלל שלם, ק"ת. עלינו, ק"י. ראה ליל א' של פסח.

דיני ותודיענו. שכח לומר ותודיענו, **נזכר קודם שהזכיר השם בחתימת הברכה** חוזר לתודיענו. **נזכר כשהזכיר השם,** אינו אומר למדני חקיק, אלא יסיים הברכה ואינו חוזר. אמנם אסור בעשיית מלאכה האסורה בשבת קודם שיקדש ויבדיל, או שיאמר ברוך המבדיל, כמו שנתבאר לעיל.

שכח ותודיענו וגם לא אמר ברוך המבדיל, וטעם איזה מאכל קודם שקידש והבדיל, יחזור להתפלל ולומר ותודיענו (רצ"ד, בה"ל ד"ה ואם).

*ספירת העומר אחרי הסדר.

ימהר לביתו לעשות הסדר בשביל התינוקות שלא ישנו.

הדלקת הנרות. אסור להדליק לפני צאת הכוכבים. וג' דקות תוספות.

אין גודלין פתילות ביו"ט. אסור להבהב הפתילות ביו"ט.

נר שנכבה ביו"ט א' אסור להדליקו ביו"ט שני אם לא הבהבו בערב שבת ויו"ט. **פתילות שלא הבהבו בערב שבת ויו"ט** לא ידליקו באותו צד שהדליקו בערב שבת ויו"ט אלא בצד השני.

מותר לנקות הפמוטים משיירי הנר בסכין או במחט אבל לא ישפוך עליהם מים חמים להמיס שיירי הנר.

אסור להטיף מהנר ולהדביקו, ואסור לחמם הנר להדביקו לפמוט, ואסור לגרד מהנר כדי שיוכל להעמידו בפמוט.

מותר לתמוך הנר בנייר כסף שחתך מערב יו"ט או כדומה.

אסור לחתוך הנר לשנים.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

אסור להצית גפרור על ידי חיכוך באיזה דבר, אלא מדליק גפרור או קיסם או נר מאש בוערת.

ברכת הנרות. לפני ההדלקה יזכיר הבעל לאשתו הברכות שצריכה לברך: א. **ברכת המצוה**, להדליק נר של יו"ט, ב. **ברכת הזמן**, שהחיינו.

סדר הברכות וההדלקה. מדליקה ביד ימינה מאש בוערת גפרור או נר שבו תדליק הנרות, ולפני שתתחיל להדליק מברכת ב' ברכות: **ברכת להדליק נר של יו"ט**, **ברכת שהחיינו**, ומיד מדליקה כל הנרות, ולא תפסיק בשיחה עד שתגמור להדליק כל הנרות, ותכוין לקיים מצות הדלקת נרות לכבוד יו"ט, ותכוין בברכת שהחיינו לפטור כל מצוות הלילה [יש מברכות לאחר ההדלקה כמו בשבת].

קיסם או גפרור בוער תניח במתינות וזהירות על המגש שיכבה מאליו.

שכחה לברך שהחיינו, ראה ליל א'.

יתר דיני ומנהגי הדלה"ג, ראה לעיל ליל ב' דר"ה.

דיני הכנת הסדר בליל יו"ט שני, מוצאי שבת.

זרוע. שכח לצלותו בער"ש, יצלנו בליל יו"ט שני ויזהר לאכלו מחר ביו"ט.

ביצה. שכח לבשלה בער"ש, יבשלה בליל יו"ט שני ויאכלה ביו"ט.

מצה. לא כתש וטחן מצה לזקן או חולה שאינו יכול לאכול כזית מצה בכדי אכילת פרס, כותש או טוחן המצות ואין צריך לעשות שינוי בכתישה או בטחינה. ויזהר שלא יברר אחר הכתישה הפירורין שלא נכתשו היטב, דהוי בורר פסולת מתוך אוכל. ואם רוצה להסירם יסירם עם מעט קמח. ומותר לשתות מים בשעת אכילת המצה להקל האכילה.

כרפס. לא בדק עלי פטרוזילי בערב שבת, ראה להלן במרור.

מרור. לא בדקו בערב שבת, בודקו במתינות בליל יו"ט שני כשמחזיק העלה נגד האור כמה פעמים. מצא תולעת או זבוב יקח התולעת או הזבוב ביחד עם קצת מהעלה.

כריין. לא ריסקו מערב שבת, ירסקנו בליל יו"ט שני ע"י שינוי, כגון שיהפוך הכלי שמפרר בתוכו או יפרר על השולחן.

חרוסת. לא ריסק הפירות בערב שבת, ירסק הפירות וידוך התבלין בליל יו"ט שני בשינוי קצת, כגון ע"ג השלחן ולא בקערה.

מי מלח. שכח להכין בער"ש, יעשה מעט לפי הצורך ולא יעשהו חזק, דהיינו שלא יהא ב' שלישים מלח.

יתר דיני ומנהגי הסדר - ראה ליל א'.

סדר הקידוש יקנה"ז:

יין: ברכת בורא פרי הגפן.

קידוש: ברכת אשר בחר בנו.

נר: ברכת בורא מאורי האש.

לפני שמתחיל הקידוש יבקש מאחד מב"ב שקודם שמברך בורא מאורי האש יקרב לפניו מהנרות שהדליקו ב' נרות ביחד, ויזהר שלא ידביקם זה לזה [אין להדליק נר ההבדלה כיון שלא יוכל לכבותו].

הבדלה: ברכת המבדיל בין קודש לחול וכו', בין קדושת שבת לקדושת יו"ט הבדלת וכו', וחותרם המבדיל בין קודש לקודש.

זמן: ברכת שהחיינו, ויש לכיין בברכת שהחיינו גם על מצות ספירת העומר.

שכח לומר ברכת הנר וברכת המבדיל על כוס א', ונזכר אחר שתיית כוס ראשון שלא הבדיל, אם כיון בברכת בופה"ג בקידוש לפטור היין שבין הכוסות, יבדיל מיד, דהיינו שיקח כוס ויאמר עליו ברכת הנר וברכת המבדיל ושותהו בלא ברכת בופה"ג, לא כיוון בברכת בופה"ג לפטור היין שבין הכוסות, ימתין עד שיגיע לכוס שני, ויבדיל על כוס שני, והיינו שאחר שיברך בופה"ג יברך על הנר ויאמר הבדלה של יו"ט ושותה הכוס.

נזכר באמצע הסעודה, יפסיק מיד [שאסור לטעום עד שיבדיל] ויקח כוס ויברך על הנר וברכת המבדיל בלא ברכת בורא פרי הגפן. היה בדעתו שלא לשתות יין באמצע הסעודה, מברך גם ברכת בופה"ג על כוס ההבדלה.

נזכר בגמר הסעודה או תוך ברהמ"ז, יבדיל על כוס ג', כוס של ברהמ"ז.

נזכר אח"כ, יבדיל על כוס ד'.

נזכר כששתה כוס ד', יבדיל על כוס ה' ויברך: בופה"ג, ברכת הנר, ברכת הבדלה.

נזכר למחרת, יבדיל על כוס הקידוש, דהיינו שיברך בופה"ג וברכת המבדיל, ולא יברך על הנר.

הסדר. כמו ליל א' [מלבד בברכת אשר גאלנו כשחל במוצ"ש יש משנים מבכל שנה, ואומרים: מן הפסחים ומן הזבחים].

ברהמ"ז. יעו"י, ביום חג המצות הזה. שכח ונזכר כשאמר בא"י בונה, יאמר הברכה המיוחדת: **בא"י אמ"ה, אשר נתן ימים טובים לעמו ישראל לששון ולשמחה את יום חג המצות הזה, בא"י מקדש ישראל והזמנים** [יתר פרטי הדינים בזה, ראה ליל הסדר].

אחרי נרצה. הפיוט: ואמרתם זבח פסח, אומץ גבורותיך. (אין אומרים פיוט ויהי בחצי הלילה)

ספה"ע. *בסוף הסדר קודם אמירת: אחד מי יודע, סופרים ספירת העומר.

דינים לבן חו"ל שהוא בא"י, ראה א' חוהמ"ס.

שחרית יום א', "יו"ט שני".

תפלת שחרית. ברכו. המאיר לארץ. שמו"ע של שלש רגלים.

חזרת הש"צ. אומרים כל הפיוטים. הלל שלם, ק"ת. שש"י, ק"י.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הוצאת ס"ת. מוציאים ב' ס"ת כמו ביום א'.

קרה"ת. בס"ת הא' קורין ה' גברי בפרשת אמור: וידבר וגו' שור או כשב- אל בני ישראל.

בס"ת הב' קורין למפטיר בפרשת פינחס: ובחודש הראשון.

הפטרה. מפטירין: וישלח המלך-לא קם כמוהו (מלכים-ב' כ"ג).

מנגנים: י-ה א-ל.י אשרי. יהללו. לדוד מזמור. ובנחה, ח"ק.

מוסף. פסוקי הקרבנות: ובחודש הראשון. ומנחתם.

קידוש. אלה מועדי. וידבר משה. סברי. בפה"ג.

סעודת יו"ט. *המנהג לאכול בסעודת היום המאכלים שהיו על קערת הסדר. כ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר כי אכילת שירי מצוה מהקערה מסוגל ליראת שמים.

הוספת מאכל בסעודה. יש להוסיף מאכל בסעודה זכר לסעודת אסתר, שבו ביום נתלה המן. *ומנגנים שושנת יעקב.

צלה הזרוע או שבישל הביצה בליל יו"ט שני, יזכור לאוכלו ביו"ט ביום שלא יחא מכין מיו"ט לחול.

ברכהמ"ז. יעלה ויבא: ביום חג המצות הזה, **שכה יעו"י**, ראה לעיל ליל הסדר.

הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך ליום שצדיקים וכו'.

מנחה. הש"צ לובש טלית. קרבנות. אשרי. ובא לציון, ח"ק.

שמו"ע. של שלוש רגלים.

חו"ל, מוצי"ט שני, ליל ב', ג' פסח, י"ז בו.

מעריב. והוא רחום. *ברוך ד' לעולם.

שמו"ע. יזכור להוסיף ד' דברים: א) מוריד הטל, ב) אתה חוננתנו, ג) ותן ברכה, ד) יעו"י.

אחר שמו"ע. ק"ת. עלינו, ק"י. ספירת העומר: היום שני ימים לעומר, ק"י.

הבדלה. סברי מרנן, בופה"ג. ברכת המבדיל.

אחר הבדלה. ברכת על הגֶפֶן, וזכרנו לטובה וי"א ושמחנו ביום חג המצות הזה. שכה, ראה לעיל ליל הסדר.

קיפול הטלית. מיד אחר הבדלה מקפלין הטלית.

ליל ב', ג' פסח, י"ז בו (בא"י).

מעריב. שיר המעלות, ח"ק. והוא רחום. **ספה"ע:** היום שני ימים לעומר.

שחרית, יום ב', ג' פסח, י"ז בו.

קרה"ת. מוציאים ב' ס"ת. בס"ת הא' קורין ג' גברי בפר' בא: וידבר וגו' קדש לי – ממצרים (שמות י"ג). בס"ת הב' קורין לרביעי: והקרבנתם, ח"ק.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

ליל ג', 'ד' פסח, י"ח בו.

ספה"ע: היום שלשה ימים לעומר.

שחרית, יום ג', 'ד' פסח, י"ח בו.

קרה"ת. מוציאין ב' ס"ת. בס"ת הא' קורין ג' גברי בפר' משפטים: אם כסף תלוה - בחלב אמו (שמות כ"ב). בס"ת הב' קורין לרביעי: והקרבתם, ח"ק.

ליל ד', 'ה' פסח, י"ט בו.

ספה"ע: היום ארבעה ימים לעומר.

שחרית, יום ד', 'ה' פסח, י"ט בו.

קרה"ת. מוציאין ב' ס"ת. בס"ת הא' קורין ג' גברי בפר' תשא: ויאמר ד' אל משה פסל - חלב אמו (שמות ל"ד). בס"ת הב' קורין לרביעי: והקרבתם, ח"ק.

ליל ה', 'ו' פסח, כ' בו.

ספה"ע: היום חמשה ימים לעומר.

שחרית, יום ה', 'ו' פסח, כ' בו, "ערב שביעי של פסח".

קרה"ת. מוציאין ב' ס"ת. בס"ת הא' קורין ג' גברי בפר' בהעלותך: וידבר וגו' במדבר סיני - ולאזרח הארץ (במדבר ט'). בס"ת הב' קורין לרביעי: והקרבתם, ח"ק. הכנת ס"ת. גבאי בהכנ"ס יכין ב' ס"ת לקרה"ת שביעי של פסח [מלבד סה"ת לקרה"ת בשבת פרשת שמיני], ס"ת הא' לקריאת פרשת בשלח, וס"ת הב' לקריאת מפטיר והקרבתם (פרשת פינחס). ויעמידם בארון הקודש כסדר שצריך להוציאם בשעת הוצאת ס"ת שלא יצטרך להעביר על המצוות.

חול"ל. יכין עוד ס"ת לאחרון של פסח לקריאת פרשת "כל הבכור" (פרשת ראה). תזכורת לעשות עירוב תבשילין. יש להכריז ולפרסם להזכיר הצבור לעשות עירוב תבשילין.

דיני עירוב תבשילין

י"ט שחל להיות ביום שישי ערב שבת, אסור לבשל ולהכין ביו"ט שום דבר לצורך שבת, אלא אם כן עשה עירוב תבשילין בעריו"ט [ענין תקנת חז"ל הוא, שע"י העירוב מתחיל לבשל ולאפות מעריו"ט לצורך שבת, נמצא שכל מה שעושה ביו"ט לצורך שבת אינו אלא גומר מה שהתחיל מעריו"ט].

חובת עירוב תבשילין היא בין לאיש ובין לאשה.

בעל שאינו בבית, תניח האשה או אחד מבני הבית הגדולים העירוב תבשילין, וסומכים עליו כל בני הבית הסמוכים על שלחנה, דהיינו שאוכלים מאותו מטבח. אם האשה או אחד מבני הבית אוכל בשבת במקום אחר, במלון או בבית הבראה וכדו', אינה יכולה לסמוך על העירוב שמניח הבעל או האב, וכן כשהבעל אינו אוכל בבית בשבת אינו סומך על העירוב שמניחה אשתו. הרוצה לסמוך על העירוב, צריך מניח העירוב לזכות לו ע"י אחר.

עירוב תבשילין שזיכו עבורו בעיר אחרת שנמצאת רחוקה ממנו תחום שבת אינו מועיל וצריך לעשות בעצמו עירוב תבשילין.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

בני הבית שאוכלים ממטבח אחד, אף שאוכלים במקומות שונים באותה עיר, אחד מערב לכולם.

אורח או בן נשוי המתארח אצל הוריו, יאמר בפירוש לבעה"ב שיערב גם עבורו, והבעה"ב יזכה לו ע"י אחר (ראה להלן דיני המערב גם לאחרים), ואם הוא שם זוכה ע"י עצמו.

המערב גם לאחרים, צריך קודם הברכה לזכות להם הפת והתבשיל ע"י אחר, היינו קודם עשיית העירוב יתן הפת והתבשיל לגדול שאינו סמוך על שלחנו ויאמר לו שיזכה בעירוב לכל מי שרוצה לסמוך על עירוב זה, וכשנותן לו אומר הבעה"ב: אני מזכה הפת והתבשיל לכל מי שירצה לסמוך על עירובי, הזוכה נוטל בידו הפת והתבשיל ומגביהם טפח ומכוין לזכות בזה לכל הרוצה לסמוך על העירוב ומחזירו לבעה"ב.

המערב לוקח בידו הפת והתבשיל ומברך ואומר: בהדין, ומוסיף בסופו: לנו ולפלוני ולפלוני. והמערב לכל בני העיר מוסיף: לנו ולכל ישראל הדרים בעיר הזאת.

אינו מוצא גדול שאינו סמוך על שלחנו שיוכל לזכות לאחרים, יתן לאחד מבני ביתו הגדולים שיזכו את העירוב לאחרים. קטן הסמוך על שולחנו אינו יכול לזכות את העירוב לאחרים.

ע"ת להדלקת נרות שבת בלבד. הכין כל צרכי שבת מעריו"ט ואינו צריך להכין כלום מיו"ט לשבת, מערב בלא ברכה [בשו"ע תקכ"ז יש ב' דיעות אם לא הניח ע"ת אם מותר להדליק נרות לכבוד שבת, ולכן המערב רק כדי להדליק נרות, מערב בלא ברכה]. ונכון שבעיו"ט יותיר איזה תבשיל שלא בשלו כלל לבשלו מיו"ט לשבת כדי שיוכל לערב ע"ת בברכה.

זמן עשיית העירוב. אפשר לעשות עירוב תבשילין בעריו"ט כל היום עד השקיעה. אין לו זמן או חושש שמא ישכח לעשות ע"ת, אפשר לבקש מחבירו שיכוין בעשיית ע"ת גם עבורו, ויזכה ע"י אחר בשבילו.

נשים הנוהגות להדליק נרות יו"ט מבעוד יום כמו בערב שבת יקדים הבעל לערב לפני שהאשה מדלקת (ביה"ל ד"ה ספק).

אחרי הברכה צריך לומר בהדין וצריך להבין מה שאומר, אם אינו מבין יאמר בלשון שמבין: בזה העירוב יהא מותר לנו לאפות ולבשל ולהטמין ולהדליק נרות ולעשות כל צרכינו מיו"ט לשבת.

בירך על מצות עירוב ולא אמר בהדין, נזכר קודם צאת הכוכבים יחזור ויטול הפת והתבשיל בידו ויאמר הנוסח בהדין בלא שיברך מקודם. נזכר לאחר צאה"כ יעשה שאלת חכם.

אמר בהדין ולא בירך אינו מעכב.

המניח עירוב תבשילין רק בשביל אחר שעשאו שליח, אם עושה על פת ותבשיל של המשלח, לא יברך רק יאמר בהדין בלא ברכה (ביה"ל תקכ"ז ד"ה ומברך).

סדר עשיית עירוב תבשילין

המנהג לעשות הע"ת בפני בני הבית ולפרש בפניהם הנוסח בהדין באידיש.

לוקח בידו פת כשיעור ביצה ותבשיל כשיעור כזית, משום הידור מצוה יהדר אחר מצוה שלימה, ומנה יפה של בשר או דגים או ביצה מבושלת (לכתחילה טוב שיהי' תבשיל שנתבשל בעריו"ט לצורך שבת).

לפני עשיית הע"ת יכוין: הריני בא לקיים מצות ע"ת שתקנו חז"ל לעשות בעריו"ט שחל להיות בער"ש.

ברכת העירוב תבשילין. מברך: אקב"ו על מצות עירוב. ואומר: בהדין עירובא יהא שרא לנא לאפווי ולבשולי ולאטמוני ולאדלוקי שרגא ולתקנא ולמעבד כל צרכנא מיומא טבא לשבתא (המערב לאחרים מוסיף: לנו, ולפלוני ולפלוני, המערב לכל בני העיר מוסיף: ולכל ישראל הדרים בעיר הזאת).

מניח הפת והתבשיל במקום שמור ולא יאכלם עד גמר הכנת צרכי שבת [נאכל או נאבד מקודם יעשה שאלת חכם].

צירוף פת ע"ת ללחם משנה. נכון לצרף הפת ללחם משנה בסעודת ליל שבת וסעודת שחרית ובסעודה שלישית יבצענה, דכיון שנעשה בה מצוה אחת יעשה בה עוד מצוה.

אכילת תבשיל ע"ת. *המנהג לאכול תבשיל הע"ת בסעודת שבת. כ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר, כי אכילת שיירי מצוה מסוגל ליראת שמים.

בא לבהכניס ונזכר שלא הניח ע"ת, ועד שיגיע לביתו יגיע זמן שקיעה"ח, יבקש ממני שגר סמוך לביהכניס לתת לו פת ותבשיל ויברך ויאמר: בהדין וכו'. אין לו ממני לבקש יאמר בלא ברכה: הפת והתבשיל שאניחנו כשאבוא לביתי יהא מעתה עירוב תבשילין ובהדין עירובא וכו', וכשיבוא לביתו יניח פת ותבשיל לעירוב תבשילין.

נזכר אחר שקיעת החמה, יעשה ע"ת כל משך בין השמשות, ויברך בלא שם ומלכות (כפה"ח תקכ"ז סק"ו).

נזכר לאחר צאת הכוכבים, יעשה שאלת חכם.

דיני ע"ת לנוסע לעיר אחרת.

הנוסע לעיר אחרת ערב יו"ט ואשתו ובני ביתו נשארים בבית, יערב בביתו קודם נסיעתו ויזכור לקחת עמו כזית מהתבשיל וכביצה מהפת וכן ישאיר בביתו כזית מהתבשיל וכביצה מהפת [לכן המערב עם פת וביצה יקח לעירובו שתי ביצים אחת יקח עמו ואחת ישאיר בביתו].

עירב בבית לפני שנסע ושכח לקחת עמו מהעירוב, או שלקח עמו רק כזית מהפת, יבקש ממני שלא עירב עדיין שיכוין עליו ויזכה עבורו ע"י אחר, או יעשה בעצמו עירוב בלא ברכה.

לקח עמו רק כזית מהתבשיל ולא לקח עמו מהפת, מהני בדיעבד, ואינו צריך לבקש שיזכו עבורו, ולא לעשות עוד עירוב.

נזכר ביו"ט שלא לקח עמו מהעירוב שעשה בביתו, יכול לסמוך בדיעבד על העירוב שהשאיר בביתו.

נסע לעיר אחרת ונזכר שלא עירב בביתו, יודיע לב"ב בטלפון וילמדם לעשות עירוב וכן פירושו של הנוסח בהדין או שיבקש ממני שהוא שיזכה עבורם, אבל הוא אינו יכול לערב בשבילם מעיר אחרת.

הכנת החג. נוהגים לא לצחצח נעלים בחולו של מועד, וכן לא ליטול צפרנים.

הכנת הנרות והפתילות. הבעל יכין ויתקן נרות (ופתילות למדליקין נרות שמן גם ביו"ט) לצורך הדלקת נרות לכבוד יו"ט. ידביק הנרות בפמוטים מבעוד יום. ביו"ט

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

אסור להדביק הנרות מטעם ממרח. ויכין נרות ופתילות לצורך הדלקת נרות לכבוד שב"ק. יבהבה הנרות והפתילות לכבוד שב"ק.

*המנהג שאסור לעשות פתילות בחוה"מ (תקמ"א מ"ב סק"ג).

*המנהג שאין מדליקין לכבוד יו"ט שני הנרות משמן זית שמדליקין לכבוד שבת.

הדלקת הנרות. יש נוהגות להדליק הנרות בערב יו"ט מבעור יום, ואז מקבלת קדושת יו"ט ואסורה בכל מלאכה האסורה ביו"ט. *המנהג להדליק בליל יו"ט לפני קידוש.

דיני ומנהגי הדלה"נ, ראה להלן אחר תפלת מעריב.

הדלקת נר נשמה. יש נוהגים להדליק בערב יו"ט נר נשמה שידלוק ביו"ט, לעילוי הנשמות שיזכיר למחרת בשעת הזכרת נשמות.

מצוה למשמש בגדיו סמוך לכניסת החג שלא יהיה בהם מוקצה, ובפרט שלבש מלבושים אלו בחוה"מ.

"שביעי של פסח", יום ו' ער"ש (שמיני באר"י), כ"א בו.

מצות תוספת יו"ט. מצוה שיוסיף מחול על הקודש, ואף כשהזמן דחוק חייב להפסיק ממלאכה ואכילה מבעוד יום משום מצות תוספת יו"ט, ויכוין לקיים מצות תוספת יו"ט שלרוב פוסקים היא מה"ת.

וטוב שאחר תפלת מנחה, יקבל עליו בפיו מצות תוספת יו"ט כדלהלן, ואם כשיגמור תפלת מנחה יהא סמוך להשקיעה, יקבל תוספת יו"ט לפני תפלת המנחה, ויתפלל מנחה אחר קבלת תוספת יו"ט.

מנחה ערב שביעי של פסח. הש"צ לובש טלית. *מתחילים קרבנות. אשרי, ח"ק. שמו"ע של ימי חול. יעו"י.

קבלת מצות תוספת יו"ט לפני כניסת החג. כשמקבל עליו מצות תוספת יו"ט יאמר: ליקבה"ו הריני מקבל עלי לקיים ביום שביעי של פסח הזה הבא עלינו לטובה מצוות החג, מ"ע מה"ת "לשבות ממלאכה בשביעי של פסח" שנאמר: ביום השביעי מקרא קודש, ומצות ל"ת מה"ת "שלא לעשות מלאכה בשביעי של פסח", שנאמר: כל מלאכת עבודה לא תעשו (ויקרא כ"ג), וכל המ"ע והמצוות ל"ת התלויות בה, והריני מוסיף מחול על הקודש לקיים מצות תוספת יו"ט, רבון העולמים זכני לקיים ולשמור מצות יום שביעי של פסח הזה הבא לקראתנו לשלום כהלכתם בכל פרטיהם ודקדוקיהם, ויהי נועם וגו'.

ליל שביעי ש"פ

מעריב. הש"ץ לובש טלית, מתחיל ברכו בנעימת שלש רגלים.

ואמונה כל זאת. באמרו: המעביר בניו - לעולם ועד, יכוין לתת הודאה עצומה להש"ת.

*מנהג רבוה"ק להתחיל לסיים בקול רם: המעביר בניו-ואמרו כולם. ופרוש. וידבר משה, ח"ק.

שמו"ע. של שלש רגלים. טעה - ראה לעיל מעריב ליל א' של פסח.

אחר שמו"ע. ק"ת. עלינו, ק"י (בא"י ברכו).

ספה"ע: היום ששה ימים לעומר, ק"י. אדון עולם.

***אחרי מעריב** נוהגים לנגן בניגון הקפה ד': והערב נא. החזן מנגן: והערב - בית ישראל, והקהל מנגנים. החזן ממשיך: ונהיה-לשמה, והקהל מנגנים, וחזור ג"פ. אחר

כך (פ"א): ברוך אלקינו-נטע בתוכינו. הוא יפתח-ולא נלד לכהלה. יהי רצון-העולם הבא. למען-מבטחו. בטחו-דורשיך ד'. ד' חפץ-ויאדיר, ד' אדוננו-המיחלים לד'.

בחול מנגנים בליל יו"ט האחרון.

מצות הדלקת הנרות לכבוד יו"ט שביעי ש"פ.

פרטי דיני ומנהגי הדלה"נ, ראה לעיל ער"ש לך.

מנהגי הדלה"נ לכבוד יו"ט. *המנהג שאין מדליקין לכבוד יו"ט שני הנרות משמן זית שמדליקין לכבוד שבת.

יש מדליקות הנרות בעריו"ט מבעוד יום כמו בער"ש. *המנהג להדליק אחר תפלת מעריב לפני קידוש.

המדליקה בלילה, אסורה להצית גפרור ע"י חיכוך באיזה דבר, אלא מדליקה גפרור או קיסם או נר מאש בוערת.

ברכת הנרות. טוב שתברר או הבעל יזכיר לה לברך ברכה אחת: אקב"ו להדליק נר של יו"ט. ויזכיר לה בפירוש **שלא לברך ברכת שהחיינו,** מאחר שרגילה בכל יו"ט לברך ברכת שהחיינו.

כוונה לפני הדלקת הנרות. תכוין: הריני באה לקיים מצוה מד"ס להדליק נרות לכבוד יו"ט שביעי של פסח ומזמנת את פי לברך עליהם ברכה אחת: להדליק נר של יו"ט.

סדר הברכות וההדלקה. מדליקה ביד ימינה מאש בוערת גפרור או נר שבו תדליק הנרות, ולפני שתתחיל להדליק מברכת ברכה אחת: אקב"ו להדליק נר של יום טוב [אין מברכין שהחיינו], מדליקה מיד כל הנרות ולא תפסיק עד גמר הדלקת כל הנרות, ותכוין: בהדלקה זו הנני מקיימת מצות הדלקת נרות לכבוד יו"ט [ויש מברכות אחר ההדלקה כמו בשבת].

הפסיקה בדיבור שאינו צורך ההדלקה לפני שהדליקה נר אחד, צריכה לחזור ולברך על הנרות. הפסיקה לאחר שהדליקה אפילו נר אחד, אינה צריכה לחזור ולברך.

אחר ההדלקה. קיסם או גפרור בוער, תניחו במתינות וזהירות על המגש, שיכבה מאליו.

תחינות אחר הדלה"נ. נוהגות הנשים להתפלל תחינות ובקשות המיוחדות לעת רצון זו (ראה לעיל א' ר"ה).

שכחה וברכה ברכת שהחיינו, אינה צריכה לחזור ולברך, דלא הוי הפסק, ותדליק מיד, ובגמר הדלקתה תאמר בשכמל"ו. וכן אם התחילה לברך בא"י, ונזכרה שאין מברכים שהחיינו בליל ז' ש"פ, לא תסיים למדני חקיר, אלא תדליק מיד, ואחר ההדלקה תאמר ברוך שם וכו'.

*מנהג רבוה"ק להדליק בעצמם חמש נרות לכבוד יו"ט, נוסף לנרות יו"ט שהדליקה הרבנית.

מצות קידוש ביו"ט. מצוה מד"ס לקדש יו"ט בכניסתו בדברים על הכוס, וי"א שהיא מצוה מה"ת.

כוונת המקדש והשומע קודם הקידוש. יכוונו המקדש והשומע [איש ואשה]: הריני בא [השומע: לשמוע ולצאת קידוש] לקיים המצוה מד"ס לקדש יו"ט בדברים וי"א שהיא מצוה מה"ת וגם המצוה מד"ס לקדש על כוס יין [המקדש: ולהוציא לכל שומע ומכוין לצאת].

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

המכוון לצאת, יזהר לשמוע היטב כל הקידוש מתחילתו ועד סופו ויענה אמן ולא יענה ב"ה וב"ש. ענה ב"ה וב"ש יצא, ובלבד כשהמברך לא המשיך לברך, אבל המשיך לברך לא יצא.

סדר הקידוש: י"ק. יין: ברכת בורא פרי הגפן. **קידוש:** ברכת אשר בחר בנו. "אין מברכים ברכת שהחיינו".

טעה ובירך שהחיינו, לא הוי הפסק וא"צ לחזור ולברך בופה"ג, אלא אחר שישתה כשיעור יאמר: בשכמל"ו. וכן כשהתחיל בא"י ונזכר, יפסיק מיד [ולא יאמר למדני חקיר], וישתה כשיעור ויאמר בשכמל"ו.

סעודת יו"ט. מצות לחם משנה. כשבוצע על לחם משנה יכוין להוציא בני ביתו במצות לחם משנה ביו"ט והם יכוונו לצאת.

ברמה"ז. יעלה ויבא [שכח, ראה לעיל ליל א' פסח].

***הרחמן.** הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך וכו'.

שחרית "שביעי ש"פ", יום ו' ער"ש, כ"א בו.

טבילה לכבוד שבת. כשטובל לפני התפלה יכול לכוין לטבול גם לכבוד שבת.

ברכת השחר, השלמת ק' ברכות. יכוין לשמוע היטב מהש"צ ברכות השחר וחזרת הש"צ, ומהעולים לתורה ברכות התורה וברכות ההפטרה, שיעלה לו להשלים ק' ברכות שחייב אדם לברך כל יום.

השומע הברכות להשלים מאה הברכות עונה ב"ה וב"ש.

אינו שומע הברכה הגם שיודע איזה ברכה מברך הש"צ ועונה אמן עלי' מ"מ אינו משלים בזה מאה ברכות.

פסוקי דזמרה. מנהג רבוה"ק לעבור לפני התיבה לפסוקי דזמרה.

מנהג אמירת השירה. *המנהג לומר השירה הש"צ והקהל פסוק בפסוק: ויושע-לעולם ועד.

יש לומר השירה בכוונה ובשמחה (באה"ט סי' נ"א סק"ו), ויהי' דומה בעיניו כאילו הוא עובר בים והקב"ה מצילו בודאי שהיה אומר בשמחה רבה, לכן כל האומר בכוונה מוחלין לו על ידי כך כל עוונותיו (סי' ר"ש).

הש"צ לפסוקי דזמרה מסיים נשמת - וכל קרבי את שם קדשו.

תפלת שחרית. *הש"צ לתפלת שחרית מתחיל לנגן: האל בתעצומות - תתהלל. כל מה שמנגן הש"ץ אומר הקהל ביחד עמו בלחש.

ישתבח. *המנהג לנגן: א-ל מלך גדול עד סיום הקדיש.

ברכות קר"ש. ברכו. *אין מפסיקין בברכות קר"ש באמירת יוצרות. המאיר לארץ. *המנהג לנגן: כולם אהובים.

עזרת אבותינו, באמרו: וים סוף להם בקעת-לעולם ועד יכוין לתת הודאה עצומה להשי"ת.

שמו"ע. של שלש רגלים (טעה בתפילת שמו"ע, ראה לעיל מעריב ליל א' של פסח ושחרית יו"ט א' של פסח).

אחר שמו"ע כשאומרים פייט, מותר לחזור למקומו מיד כשמתחיל הש"צ חזרת הש"צ, וא"צ להמתין במקום שפסע עד קדושה (מ"ב קכ"ג סק"י).

חזרת הש"צ. אומרים כל הפיוטים. *בארץ ישראל אין מחליפים הפיוטים, ואומרים הפיוט: אותותיך ראינו.

בחול כשחל שביעי של פסח בער"ש מחליפים הפיוטים בשל אחרון של פסח, ואומרים היום פיוט: אימת נוראותיך.

*פיוט המיוסד על השירה, המנהג לנגן ניגון מיוחד אחר סיום כל שני קטעים.

קדושה. *המנהג לנגן: ממקומך.

חצי הלל. *המנהג לנגן: הללו את ה', הודו לה'. פתחו לי, אנא ה'.

אחרי הלל. קדיש תתקבל. שיר של יום, ק"י.

הוצאת ס"ת. אתה הראת. פותחים הארון. ויהי בנסוע, י"ג מדות ג"פ לעורר רחמים על התבואה [שבפסח נידונים על התבואה], רבש"ע [לשלש רגלים] מלא משאלות לבי. בריך שמה.

מוציאים ב' ס"ת. ס"ת הא' המוכן לקריאת פרשת "ויהי בשלח", ס"ת הב' המוכן לקריאת מפטיר (פר' פינחס). אף אם עומדים באופן שיצטרך לעבור על המצוות, מ"מ משום טרחא דציבורא יוציא סה"ת המוכנים לכך.

*מעטרין סה"ת בכלי קודש לכבוד יו"ט.

הש"צ נוטל סה"ת הראשון בימינו *ואוחזו כשפני סה"ת כלפיו, ואומר: שמע ישראל. אחד. גדלו. לך ד'. על הכל. אב הרחמים.

קרה"ת. בס"ת הא' קורין ה' גברי בפרשת בשלח מ-ויהי בשלח - ד' רופאיך, שהוא ענינו של יום שבו עברו בני"י בים סוף.

קריאת השירה. המנהג לעמוד בשעת קריאת השירה, וקוראים השירה בנעימה מיוחדת.

מניחים ס"ת הב' על הבימה לימין ס"ת הא', ח"ק. מי שברך למי שיעלו להגבה וגלילה לס"ת הא'. הגבה וגלילה לס"ת הא'. הגולל מעטר ס"ת הא' בכלי הקודש שהיו עליו.

אין מסירין מעיל ס"ת הב' עד שיגלול ס"ת הא'. פותחים ס"ת הב'. קוראים לעלות למפטיר. מי שברך למי שעלה לחמישי.

בס"ת הב' קורין למפטיר בפרשת פינחס: והקרבתם. מי שברך למי שעלה למפטיר. מי שברך למי שיעלו להגבה וגלילה לס"ת הב', הגבה וגלילה לס"ת הב'. הגולל מעטר ס"ת הב' בכלי הקודש שהיו עליו.

ברכת הפטרה. המפטיר מברך ברכת הפטרה.

אין מתחילים לברך ברכת הפטרה עד שיגמור לגלול סה"ת.

הפטרה. מפטירין: וידבר דוד (שמואל ב' כב).

ברכת הפטרה. בברכת על התורה מזכיר של יו"ט וחותרם מקדש ישראל והזמנים. טעה, ראה לעיל יו"ט א' דפסח.

הזכרת נשמות מזכירים נשמות [בארץ ישראל] [בחול"ל מזכירין נשמות מחר יו"ט אחרון של פסח].

המתפלל ביחידות גם מזכיר נשמות ואומר א-ל מלא רחמים.

מנהגי הזכרת נשמות. נוהגים לעמוד בשעת הזכרת נשמות, גם האוחזים סה"ת עומדים ליד הבימה וסה"ת בידם.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

הגבאי מכריז שיצאו כל הצריכים לצאת. מי שיש לו או"א יוצא מבהכנ"ס. *לאחר שיצאו מכריז הגבאי "זאגט יזכור".

יזכור. אומרים יזכור וכו' מזכירין שם הנפטר ושם אביו ואח"כ א-ל מלא רחמים וכו'. המזכיר כמה נשמות אומר יזכור וא-ל מלא רחמים לכל נשמה בפני עצמה.

צדקה לעילוי הנשמות שמזכיר. נוהגים לידור צדקה בעד הנשמות שמזכיר שיזכור אותם אלקים לטובה וגם אותנו יזכור עמהם לטובה בזכויותיהם (קש"ע קל"ד סכ"א). ויזהר מאוד לשלם נדרו מיד אחרי החג, וטוב לומר בשעה שפוסק לצדקה: בעבור שאתן בלי נדר צדקה וכו'. [הרוצה ליתן ממעות מעשר, יכוין באמרו בעבור שאתן: לתת ממעות מעשר]. ובה שמזכיר נשמות אביו ואמו ומתפלל ונודר צדקה לטובת נשמתם מקיים בזה מצות כיבוד אב ואם, מכבדם במוותם.

הזכרת נשמות בשנה הראשונה. המנהג שבשנה ראשונה לאבילות אין מזכירים נשמות, מ"מ ידור צדקה לעילוי נשמתם כמו שכתוב בשו"ע (סי' תרכ"א סי"ו). ואם מזכיר נשמת אחד מהוריו שמתו מזמן, יכול להזכיר גם נשמה שתוך שנה ראשונה.

מי שברך. הגבאי עושה מי שברך לגדול הצבור.

אב הרחמים אומרים אף כשיש ברית בבהכנ"ס.

י-ה א-לי *אין מנגנין [לפי שמזכירין נשמות]. [בחול"ל מנגנים י-ה א-לי, ומזכירין נשמות מחר אחרון של פסח]. אשרי.

הכנסת סה"ת. *הגבאי הקורא לעלות לתורה נוטל בימינו סה"ת הב' שקראו בו מפטיר מעוטר בכלי הקודש *כשפני סה"ת כלפיו ומסיים: ואנחנו – הללו.

הללו, לדוד מזמור. ומוליך הס"ת ומסרו למוציא ס"ת הב' להכניסו ראשון לארון הקודש ואחריו מוליך המגבי' ס"ת הא' ומסרו למוציא ס"ת הא' להכניסו שני לארון הקודש. ובנחה, חצי קדיש..

כוונה לפני תפלת מוסף. יכוין: הריני מזמן את פי להתפלל תפלת מוסף לשלוש רגלים שתקנו אנשי כנסת הגדולה כנגד קרבן מוסף, ויה"ר שתעלה במקום מצות הקרבת קרבן מוסף פסח, לקיים מצות עשה מה"ת "להקריב קרבן מוסף כל שבעת ימי הפסח", כמו שנאמר: והקרבתם אשה לד' שבעת ימים (אמור), ונאמר: והקרבתם אשה עלה לד' פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימים יהיו לכם (פינחס), כמ"ש ונשלמה פרים שפתנו.

שמו"ע. לשלש רגלים.

פסוקי הקרבנות, מתחילים: והקרבתם. ומנחתם.

טעה בתפלת מוסף, ראה א' פסח.

חזרת הש"ץ. כתר. אדיר אדירנו. לדור דור נגיד גדלך.

ותערב. הש"צ חותם: שאותך לבדך ביראה נעבוד. אין כהנים בבית הכנסת אין אומרים ותערב (מ"ב קכ"ח ס"ק קע"ג).

נשיאת כפים. ברכת כהנים [גם בחול"ל]. *הכהנים שנושאים כפיהם עולים לדוכן בשעה שהש"צ אומר: והשב כהנים לעבודתם. ויורדין אחר אמירת קדיש תתקבל.

***מנהגי ברכת כהנים עי' לעיל יום א' ר"ה.**

כוונת הכהן המברך והשומע ברכת כהנים, ראה לעיל א' ר"ה.

קדיש תתקבל. קוה, אין כאלקינו, קדיש דרבנן. ברכו. עלינו, ק"י. אנעים זמירות, ק"י. אדון עולם. שש זכירות.

קידוש היום. אלה מועדי. וידבר משה. סברי. בפה"ג.

סעודת יו"ט. מצות לחם משנה.

*ביו"ט אוכלים לפתן (צימעס) בסוף הסעודה גם בסעודת היום.

זמירות. *המנהג לנגן: "יום ליבשה". (יוצר לפני שמו"ע ליום ז' ש"פ).

ברכהמ"ז. יעלה ויבא.

הכנת השבת. מותר להדיח כלי האכילה לצורך השבת.

יזהר להקדים הכנת המאכלים והתבשילים לצורך שבת באופן שיהיו ראויים לאכילה בעוד היום גדול (תקכ"ז מ"ב סק"ג).

המנהג לבשל "קניידלך" לכבוד שבת.

יממש בכיסוי שלא ישכח בהם דברים המותרים לטלטל ביו"ט ומוקצים בשבת.

יבדוק לפני הבישול לשבת שהע"ת עדיין קיים.

אסור לבשל סמוך מאוד לשבת שאין 'הואיל'. (מג"א).

הכנת הנרות לכבוד שבת.

אין גודלין פתילות ביו"ט. אסור להבהב הפתילות ביו"ט.

מותר לנקות הפמוטים משיירי הנר בסכין או במחט (קש"ע צ"ח סכ"ד), אבל לא ישפוך עליהם מים חמים להמיס שיירי הנר.

אסור להטיף מהנר ולהדביקו, וכן אסור לחמם ולהתך הנר להדביקו לפמוט, וכן אסור לגרד מהנר כדי שיוכל להעמידו בפמוט.

מותר לתמוך הנר בנייר אלומיניום שחתך מערב יו"ט או כדומה.

אסור לחתוך הנר לשנים (תקי"ד מ"ב ס"ק מ"א).

אסור להצית גפרור על-ידי חיכוך בכל דבר שהוא, אלא מדליקה גפרור או קיסם או נר מאש בוערת (תק"ב מ"ב ס"ק ד').

קיסם או גפרור בוער, תניחו במתינות וזהירות על המגש, שיכבה מאליו.

שבת פרשת שמיני, "אסרו חג" באר"י, כ"ב בו

(חול"י יו"ט שני של גלויות אחרון של פסח, ראה להלן).

תפלת מנחה והדלקת הנרות. נשים המתפללות מנחה צריכות להתפלל מנחה קודם הדלקת הנרות לכבוד שבת.

המדליקה קודם תפלת מנחה, תתנה שאינה מקבלת שבת עד אחרי תפלת מנחה, שתוכל להתפלל שמו"ע של יו"ט. שכחה להתנות יש להקל, ויכולה להתפלל שמו"ע של שלש רגלים.

ברכת הנרות. לפני ההדלקה יש לבעל להזכירה נוסח הברכה. מדלקת כל הנרות ואחר כך מברכת ברכה אחת: אקב"ו "להדליק נר של שבת".

מנחה ערב ז' של פסח. *אין אומרים 'וברוכים הם'. ואין אומרים 'הודו', ו'ידיד נפש'. הש"צ לובש טלית. מתחילין קרבנות. אשרי ובלצ"ג, ח"ק.

שמו"ע. של יו"ט.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

זהירות בלימוד הלכות ספה"ע ביום שביעי של פסח בערב אחר פלג המנחה.
כשלומד בשו"ע הלכות ספה"ע (סימן תפ"ט ס"א) יזהר שלא יוציא מפיו לשון המחבר:
ואז יאמר היום שבעה ימים שהם שבוע אחד בעומר.

קבלת שבת. הש"צ לובש טלית. *אין אומרים לכו נרננה. מתחיל: בואו ונצא. מזמור לדוד. אנא בכח.

*לכה דודי מנגנים רק חרוז: בואי בשלום, ברנה בשמחה ובצהלה. מזמור שיר. ד' מלך, ק"י. *כגונא.

מעריב. ופרוש. ושמרו. ח"ק.

שמו"ע. של שבת. ויכולו. ברכת מעין שבע, ק"ת. מזמור לדוד, ח"ק. ברכו. עלינו, ק"י. ספה"ע: היום שבעה ימים שהם שבוע אחד לעומר.

סעודת ליל שבת. שלום עליכם. כי מלאכיו. רבון כל העולמים. אשת חיל. אתקינו סעודתא. מזמור ד' רועי. הקידוש והזמירות כמו כל שבת.

בסעודת ליל שבת ויום שבת יצרף ללחם משנה המצה שעירב בה עירוב תבשילין, ובסעודה שלישית יבצענה, הואיל ואיתעבד בה חדא מצוה יתעבד בה מצוה אחריתי.

*מצות מכונה אין אוכלים גם בשבת אסרו חג.

אוכלים מצה שרויה. *המנהג לאכול מצה שרויה בציר הדגים.

*המנהג בליל שבת קודש לאכול קניידלעך מקמח מצה. אצל רבוה"ק בבעלזא המנהג ששמים בקערה קניידל גדול וששה קניידלעך קטנים, כנגד הבעש"ט הק' ותלמידיו הק' זי"ע. *ואין מגעילין הכלים לשנה הבאה.

אצל רבוה"ק בבעלזא נהגו שהשו"בים מבעלזא הביאו באחרון של פסח "כרעמזליך" לסעודה, להראות בזה כי אוכלים משל אחרים לאחר עבור ז' ימי פסח שנוהגים בהם שלא לאכול משל אחרים.

שחרית. *המנהג לעטר סה"ת בכלי קודש לכבוד שבת אסרו חג.

קרה"ת. קורין ז' גברי בפרשת שמיני.

מפטירין: ויוסף עוד - אל דוד (שמואל ב', ו' ז').

אין אומרים אב הרחמים.

סעודת שבת. המנהג לאכול תבשיל העירוב תבשילין בסעודת היום. כ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר שאכילתו מסוגל ליר"ש.

מנחה. קרה"ת. פרשת תזריע (בחול"ל פרשת שמיני).

אין אומרים צדקתך.

אבות. באר"י יש נוהגין להתחיל ללמוד אבות: פרק ראשון.

סעודה שלישית. כמו כל שבת.

בסעודה שלישית יבצע המצה שעירב בה עירוב תבשילין.

מנהגי נעילת החג. המנהג אצל רבוה"ק לנגן אחר ברהמ"ז: חסל סידור פסח. שלשה אנשים מנגנים בזה אחר זה כל אחד ג"פ בניגון מיוחד. ואח"כ אומרים בעמידה: לשנה הבאה בירושלים ג"פ כל הקהל, ורוקדים לכבוד נעילת החג.

חול"ל, "שבת אחרון של פסח", כ"ב בו.

הדלקת הנרות. זיני הדלקת הנרות ראה לעיל בא"י.

ברכת הנרות. האשה מדליקה כל הנרות ואח"כ מברכת: אקב"ו להדליק נר של שבת ושל יום טוב ואינה מברכת ברכת שהחיינו [טענה בברכה, ראה ליל שבת א' פסח].

קבלת שבת. כמו בא"י, ראה לעיל.

מעריב. מתחילים ברכו בנעימת שלש רגלים. ופרוש. ושמרו. וידבר. ח"ק.

שמו"ע. של שלש רגלים ומזכיר שבת [טעה, ראה ליל שבת א' דפסח].

אחרי שמו"ע. ויכולו, ברכת מעין שבע, ק"ת. מזמור ד' רועי, ח"ק. ברכו. *עלינו. ק"י. **ספה"ע:** היום שבעה ימים שהם שבוע אחד לעומר.

*המנהג לגנון והערב נא (ראה לעיל ליל ז' ש"פ בא"י)

סעודת שבת ויו"ט. שלום עליכם. כי מלאכיו. רבון כל העולמים. אשת חיל. אתקינו סעודתא. מזמור ד' רועי. כמו כל שבת.

קידוש. ויכולו. בופה"ג. ברכת אשר בחר בנו ומזכיר שבת, ואין מברכים שהחיינו. טעה בקידוש, ראה ליל שבת א' פסח. טעה בברכת שהחיינו, ראה לעיל ליל ז' של פסח.

בסעודת ליל שבת ויו"ט וכן בסעודת היום יצרף ללחם משנה המצה שעירב בה עירוב תבשילין, ובסעודה שלישית יבצענה, הואיל ואיתעבד בה חדא מצוה יתעבד בה מצוה אחרית.

באחרון של פסח המנהג לאכול מצה שרויה וקניידלעך, וכן אין מקפידים שלא לאכול משל חבירו. *ואין מגעילים הכלים לשנה הבאה.

זמירות. מנגנים זמירות של שבת. *מנוחה ושמחה.

ברהמ"ז. רצה. יעלה ויבא [טעה, ראה ליל שבת א' פסח].

הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת וכו'.

*הרחמן וכו' ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך וכו'.

חול"ל, שחרית שבת "אחרון של פסח".

ברכת יוצר. הכל יודוך.

שמו"ע. לשלש רגלים ומזכיר שבת. [טעה, ראה ליל שבת א' פסח].

חזרת הש"צ. אומרים כל הפיוטים. אומרים הפיוט לשביעי של פסח: אותותך ראינו.

חצי הלל, ק"ת. שש"י, ק"י. שיר השירים, ק"י.

הוצאת ס"ת. אתה הראת. ויהי בנסוע. *י"ג מדות ג"פ אפילו בשבת. רבש"ע. בריך שמיה.

מוציאים ב' ס"ת. *מעטרין סה"ת בכלי קודש לכבוד יו"ט.

בס"ת הא', קורין ז' גברי בפרשת ראה: מ"עשר תעשר", ח"ק.

בס"ת הב', קורין למפטיר בפרשת פינחס: והקרבתם.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

הפטרה. מפטירין: עוד היום - קדוש ישראל (ישעיה י').

ברכות הפטרה. בברכת על התורה אומר: על יום השבת הזה ועל יום חג המצות הזה, לקדושה ולמנוחה לששון ולשמחה לכבוד ולתפארת, וחותרם: מקדש השבת וישראל והזמנים [טעה, ראה שבת א' פסח].

יקום פורקן. מזכירים נשמות. אב הרחמים.

*אין מנגנין י-ה א-לי

אשרי. יהללו, מזמור לדוד, ובנחה, ח"ק.

מוסף. לשלש רגלים, ומזכיר שבת (טעה, ראה שבת א' פסח). ותערב. נשיאת כפים.

סעודת שבת ויו"ט. זמירות לשבת: *ברוך א-ל עליון. יום ליבשה.

*המנהג לאכול תבשיל העירוב תבשילין בסעודת היום. כ"ק מרן מהר"א זי"ע אמר שאכילתו מסוגל ליר"ש.

*בשבת שחל בו יו"ט אוכלים ליפתן (צימעס) בסוף הסעודה גם בסעודת היום.

חול, מנחה הש"צ לובש טלית. קרבנות. אשרי. ובלצ"ג. ח"ק. ואני תפלת. ויהי בנסוע. הוצאת ס"ת. **קרה"ת:** קורין ג' גברי בפרשת שמיני.

שמו"ע. של יו"ט ומזכיר שבת. והנחילנו וכו'. **שבתות** ומועדי קדשך.

אין אומרים פרקי אבות.

סעודה שלישית. יבצע על פת העירוב תבשילין.

זמירות. *הלוייה אודה. הללויה אשרי. יצוה. אתקינו סעודתא. בני היכלא. מזמור ד' רועי ג"פ. ברוך א-ל עליון. כי אשמרה. דרור יקרא. שיר למעלות.

זהירות בלימוד הלכות ספה"ע בשבת כ"ב ניסן בערב אחר פלג המנחה. כשלומד בשו"ע הלכות ספה"ע (סי' תפ"ט ס"א) יזהר שלא יוציא בפיו לשון המחבר: וביום ח' יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד בעומר.

המנהג לנגן אחר ברהמ"ז חסל סידור פסח, ג"פ. ראה שבת אסרו חג באר"י.

תפלה ביציאת השבת והחג. טוב שיאמר: הריני מוסיף מחול על הקודש לקיים מצוות תוספת שבת ויו"ט ביציאתו, ומודה אני לפניך רבון העולמים שזיכיתני לשמור ולקיים מצוות חג המצות הזה, וכשם שזיכיתני לשמור ולקיים מצוות חג המצות הזה, יה"ר שכן תזכני לשמור ולקיים מצוות חג המצות בשנה הבאה עלינו ועכ"י לטובה.

מוצאי שבת שמיני, כ"ג בו.

חול מוצ"ש ויו"ט "אחרון של פסח", כ"ג בו.

מעריב. ש"צ בסוף חודש ניסן. *אָבֵל רח"ל תוך יב"ח לא יהא ש"צ עד מעריב ליל ג' אחר"ק ובחול"ל תזו"מ, ב' אייר.

שמו"ע. מוריד הטל. אתה חוננתנו. ותן ברכה.

יזהר שלא יאמר יעו"י בשמו"ע כפי שרגיל בימי חוה"מ, טעה ואמר יעו"י אינו חוזר (מ"ב ק"ח ס"ק ל"ח).

ספה"ע: היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד לעומר.
סעודת מלוה מלכה והזמירות ככל מוצאי שבת (ראה פרשת לך לך).
תקופת ניסן. הלילה מוצ"ש שעה 12:00.

שחרית, א' תזו"מ בא"י, כ"ג בו.

מנהגי אסרו חג

יזרז עצמו להניח תפילין מאחר שלא הניחו כל ימות החג (ליקוטי מהרי"ח).
 אין אומרים תחנון ותפל"ד, אבל למנצח יענך ובית יעקב אומרים.

חול"א שמיני, "אסרו חג", כ"ג בו.

משכימים לתפלה. יזרז עצמו להניח תפילין מאחר שלא הניחו כל ימות החג (ליקוטי מהרי"ח).
 אין אומרים תחנון ולא תפלה לדוד. למנצח יענך אומרים (ויש שאין אומרים). בית יעקב תלוי באמירת למנצח.
 מרבין בו קצת באכילה ושתייה.
מעות יזכור. יזרז עצמו לשלם המעות שנדר לצדקה לעילוי הנשמות שהזכיר בשעת הזכרת נשמות.
זהירות אחר הפסח. יזהר לקנות רק מיהודי שיש לו תעודת אישור שמכר חמצו כדת וכדין. ויש מדקדקים שלא לקנות חמץ גמור שנמכר לנכרי.
 מנהג רבוה"ק שלא לאכול פת משלוש אפיות הראשונות שלאחר הפסח.
דינים הנוהגים בימי הספירה

נישואין. *אין עושים נשואין כל ימי הספירה עד אחר שבועות.
סעודת אירוסין. מותר בלא ריקודים ומחולות.

תספורת. אסור להסתפר בימי ספירת העומר ל"ג יום. אימתי הם הל"ג יום, יש בזה חילוקי דיעות ותלוי במנהג. ודעת האריז"ל שאין להסתפר כל ימי הספירה אפי' בעל ברית לפני המילה. *המנהג כהאריז"ל שאין מסתפרים כלל אפילו בל"ג בעומר [מלבד לתגלחת של מצוה לתינוקות לחנכם במצות פיאות הראש. *השנה שחל ל"ג בעומר ביום ה' אף תגלחת של מצוה אין מגלחין] עד ערב שבועות ממש.

בגד חדש. המנהג שאין לובשים בגד חדש בימי הספירה אפילו בשבת.

ברכת שהחיינו. אין מברכים שהחיינו בימי הספירה, מלבד על פרי חדש בשבתות שבימי הספירה.

שמיעת ניגונים, נוהגים להמנע מלשמוע שירים ומנגינות אפילו בלי כלי זמר כל ימי הספירה אפילו בר"ח מלבד בל"ג בעומר.

חומש סעודה. *אין עושים מסיבת חומש סעודה בשבתות שבימי הספירה.

ליל ב' תזו"מ, חול"ל ליל ב' שמיני, כ"ד בו.

ספה"ע: היום תשעה ימים שהם שבוע אחד ושני ימים לעומר.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחוזיקי הדת
פסח תשע"ח

ליל ג' תזז"מ, חו"ל ליל ג' שמיני, כ"ה בו.

ספה"ע: היום עשרה ימים שהם שבוע אחד ושלושה ימים לעומר.

ליל ד' תזז"מ, חו"ל ליל ד' שמיני, כ"ז בו.

ספה"ע: היום אחד עשר יום שהם שבוע אחד וארבעה ימים לעומר. הוא מהימים שמתענים בהם. שבו מת יהושע בן נון (תק"פ).

ליל ה' תזז"מ, חו"ל ליל ה' שמיני, כ"ז בו.

ספה"ע: היום שנים עשר יום שהם שבוע אחד וחמשה ימים לעומר. מנחה יום ה', לכו"ע אין אומרים יום כיפור קטן.

ליל ו' ער"ש תזז"מ, חו"ל ליל ו' ער"ש שמיני, כ"ח בו.

ספה"ע: היום שלושה עשר יום שהם שבוע אחד וששה ימים לעומר.

שחרית, יום ו' ער"ש תזז"מ, חו"ל יום ו' ער"ש שמיני, כ"ח בו.

יש אומרים שהוא מהימים שמתענים בהם. שבו מת יהושע בן נון (תק"פ).
*כשמעביר הסדרא שמו"ת יאמר הפטרת מחר חודש.

הכנות לשבת אחר הפסח. המנהג לאפות לשבת זו חלות עגולות ועושים אותם ירוק (געהל) ומנקבים אותם במפתח, וקורים לשבת זו "שבת געלע מצות".
*המנהג לבשל קניידלך (כופתאות) ממצות טחונות לכבוד שבת לשבתות שבין מוצאי פסח לפסח שני.

זהירות בלימוד הל' ספה"ע ביום ו' ער"ש כ"ח בו בערב אחר פלג המנחה. כשלומד בשו"ע הלכות ספה"ע (תפ"ט ס"א) יזהר שלא יוציא בפיו לשון המחבר: כשיגיע לארבעה עשר יום יאמר: היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות בעומר.

שבת תזז"מ, חו"ל שבת שמיני, כ"ט בו. "שבת מברכים חודש אייר" (*שבת "געלע מצות").

מעריב. ספה"ע: היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות לעומר.

מנהגי שבתות שבין פסח לשבועות. *המנהג לאכול מצה משיוורי מצות של פסח בכל סעודות מצוה שבין פסח לשבועות. וכן אוכלים מצה שרויה בציר דגים בסעודות ליל שבת.

סעודת ליל שבת. *המנהג לאכול קניידלעך בסעודות ליל שבת עד פסח שני.

שחרית. הוצאת ס"ת. *המנהג לעטר סה"ת בכלי קודש לכבוד שבת שמברכים החודש.

קרה"ת. בא"י קורין פרשת תזריע-מצורע.

כשקורין ב' פרשיות המנהג שלא לעשות הוספות בפרשה הראשונה.

בחול, קורין פרשת שמיני.

*המנהג שאין קוראים לעלות לתורה לבן חו"ל השווה בא"י ולבן אר"י השווה בחו"ל.

הפטרה. מפטירין: ויאמר לו יהונתן מחר חודש - עד עולם (שמואל-א', כ').

ברכת החודש. מנהגי ברכת החודש, ראה שבת מברכים חודש מרחשון.

המולד לחודש אייר: יום א' אחה"צ שעה 4.37 עם 5 חלקים.

נתיבות הכשרות

בד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

מברכים החודש. הש"צ נוטל סה"ת מעוטר בכלי קודש בימינו *כשפני סה"ת כלפיו ומתחיל: מי שעשה נסים, ומברך: ראש חודש אייר ביום הראשון וביום השני.

אב הרחמים בשבתות ימי הספירה. *אומרים אב הרחמים (אף בשבת מברכים החודש ואף כשיש ברית וחתן בבהכנ"ס) בכל השבתות בימי הספירה *עד שבת מברכים ר"ח סיון. מלבד שבת שחל בו ר"ח שאין אומרים.

סעודת שבת. מנהג רבוה"ק להוסיף פשטידא (קוגל) לכבוד שבת מברכים.

מנחה. אין אומרים צדקתך (ערב ר"ח).

פרקי אבות. משבת זו מתחילים ללמוד כל שבת פרק אחד ממשניות מס' אבות. השבת לומדים: פרק ראשון [באר"י יש נוהגים ללמוד פרק ב'].

יעו"י בסעודה שלישית. *חל ר"ח מוצ"ש, המנהג לאכול כזית פת תוך כדי אכילת פרס כשהוא ודאי לילה, ובברהמ"ז אומרים רצה, יעלה ויבא [אמנם אם שכח לומר יעו"י ונזכר כשהזכיר השם בחתימת הברכה, גומר הברכה ואינו מסיים למדני חקיך ואינו אומר הברכה שנתן ראשי חדשים].

התחיל לומר יעו"י לפני שאמר רצה, נזכר לפני שאמר: ביום ראש החודש, יפסיק ויתחיל רצה ואח"כ יעו"י. נזכר אחר שאמר ביום ראש החודש, לא יאמר שוב רצה.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ו

רשימת תרופות

לחג הפסח

פסח תשע"ח

כשר לפסח

רשימת תרופות

יש לזכור, במידה והחולה מקבל תרופה שאינה כתובה בחוברת, והרופא קבע שתרופה זו הכרחית, ובפרט אותם חולים שמקבלים את התרופה באופן קבוע, יש לקחתה מחשש פיקוח נפש.

הגאון רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א

חבר ביה"ד המיוחד לענייני כשרות

הלכות קצרות בענין תרופות לפסח

- חולה שיש בו סכנה ח"ו שצריך לקחת תרופות שיש בהן חשש חמץ ואפילו הוא חמץ גמור, ואין לתרופה תחליף שאינו של חמץ, מחוייב החולה לקחת התרופה ואינו רשאי להחמיר. וכתב המג"א (סימן שכ"ח סק"ו), דאם לא רצה החולה לקבל התרופה כופין אותו, ועיין בר"ן (מסכת יומא דף ג' ע"ב), דחולה שיש בו סכנה שמחמיר על עצמו לא הוי מדת חסידות אלא הוי שופך דמים ח"ו.

- ואפילו החולה הוא ספק סכנה, כשאינו חשש רחוק, מותר לו לקחת התרופה שיש בה חמץ, אם אין לו תחליף שאינה של חמץ, ואם הסכנה היא חשש רחוק, יתייעץ עם הרופא ורב פוסק מורה הוראה.

- חולה שאין בו סכנה אסור לו לקחת רפואה שיש בו חמץ, אלא אם התרופה נפסלה מאכילת כלב, כגון כדורים, שאין להם ציפוי מתוק או קפסולות, ואע"ג דכתבו האחרונים דאסור לאכול לכתחילה בפסח אפילו חמץ שנפסל מאכילת כלב משם דאחשביה באכילתו, מ"מ בתרופה שיש בו תערובת חמץ מותר, דלא שייך אחשביה, דדעתו על הסמים ולא על החמץ המעורב בהם, כן איתא בחזו"א (או"ח סימן קט"ז סק"ח).

- לחולה שיש בו סכנה דמתירין לקחת התרופות שיש בהן חמץ, מ"מ איסור בל יראה נוהג אף לחולה שיש בו סכנה, דלצורך רפואתו אין שום צורך שיהא החמץ שלו, ועל כן אם קנה התרופות לפני פסח ימכרנו לגוי לפני פסח ולא יכוין לזכות בו, ואם צריך התרופה בפסח אל ישלם המעות בפסח, ולא יכוין לזכות בו, ואחר הפסח יכול לשלם עבורו (עיין מג"א סימן ת"ג סק"ט). וכן כשלוקח בפסח תרופה שיש בו חמץ מהמחסן של החמץ המכור לגוי, יכוין לא לזכות בו. וכשיודע מראש

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת
פסח תשע"ח

רשימת תרופות

שיצטרך להשתמש בפסח בתרופה שיש בו חמץ מ"מ ימכור התרופה לגוי לפני פסח. וכששתמש בפסח יכוין לא לזכות בו.

- אפילו לחולה שיש בו סכנה שהותר לו לקחת תרופות של חמץ היינו רק התרופות שמונעות מן הסכנה ומרפהו, אבל שאר תרופות של חמץ שאם מונע את עצמו מליטלם אין בו סכנה, אסור לקחתם.

- מי שצריך לקחת תרופות של חשש חמץ בפסח, צריך לייחד לו כלים מיוחדים, שאחרים לא ישתמשו בהם, ויניח את התרופות במקום מונצע. וכשאינו צריך התרופות יוציאם מביתו.

- כשלוקח כדורים שיש בהם חשש חמץ, יבלע הכדורים באמצעות מים ולא ע"י משקה מתוק.

- כל אלה הצריכים לקחת תרופות בפסח, יבררו בהקדם האפשרי לפני פסח אצל הרופא אם יש תחליף לתרופה שיש בו חשש חמץ, ויתיעץ עם רב מורה הוראה.

- חומרים ותרופות לשימוש חיצוני, כמו משחות, קרמים שונים, תמיסות למריחה, טיפות אף, משחות אף, טיפות עיניים, פתילות, הזרקות או זלפות שהשימוש בהם הוא לא דרך הפה אין חשש ליטלם לצורך רפואה (ועל כן אינם נכללים ברשימות), אבל על המשחות שהם למריחה בתוך חלל הפה חייבים להקפיד (ולכן נכללו ברשימה).

- מי שיש לו כאב שיניים מותר לילך לרופא לטפל בשיניים בחוה"מ פסח, ומי שאין לו כאב רק רוצה לתקן השיניים אסור בכל חול המועד אפילו אינו פסח משום איסור מלאכה (עין אגרות משה או"ח ח"ז סימן ע"ו).

מכבי מגישה
רשימת תרופות
מלאה מאושרת
לפסח תשע"ח

מכבי
שירותי הבריאות הטובים בישראל

**בריאות
כהלכה**

ANDROXON - CAPS.	אנדרוקסון - קפס.
ANGELIQ - TAB.	אנגליק - טבל.
ANTIGONE 75 - TAB.	אנטיגון 75 - טבל.
ANTURAN - TAB.	אנטורן - טבל.
A-PARKIN TAB.	א-פרקין - טבל.
APIROL - TAB.	אפירול - טבל.
APOVENT - INH.	אפובנט - מושאף.
AQUADON - TAB.	אקוודון - טבל.
ARAVA - TAB. 10 / 20 / 100mg	אראבה - טבל 10 / 20 / 100 מ"ג
ARCOXIA - TAB. ALL DOSAGES	ארקוקסיה - טבל כל המינונים
ARESTIN SUBGINGIVAL -PWD	ארסטין - אבק.
ARICEPT - TAB. 5 / 10mg	אריספט - טבל 5 / 10 מ"ג
ARIMIDEX - TAB.	ארימידקס - טבל.
ARIPRYL - TAB 5mg, 10mg, 15mg, & 30mg.	אריפריל - טבל 5, 10, 15, 30 מ"ג
ARMONIA - SOFT CAPS	ארמוניה - כמוסות רכות
ARONAL FORTE - PASTE, Marked: Kosher for Passover and all year	ארונל פורטה - פסטה (שיינס), כיתוב כשר לפסח ולכל ימות ההנה
ART 50 - CAPS.	ארט 50 - קפס.
ARTHROTEC - TAB. 50 / 75mg	ארטרוטק - טבל 50 / 75 מ"ג
ARTOFEN - TAB. 200mg, 400mg.	ארטופן - טבל 200 מ"ג, 400 מ"ג
ASACOL - TAB. ALL DOSAGES	אסקול - טבל כל המינונים
ASASANTIN - CAPS	אסאנטיין - קפס.
ASENTA - TAB. 5 / 10mg	אסנטה - טבל 5 / 10 מ"ג
ASPEX - TAB.	אספיקס - טבל.
ASPIRIN - TAB., See also CARTIA, MICROPirin, TEVAPirin	אספירין - טבל, "ראיה נגד קורטיקה, מיקרופירין, טבפירין
ASPIRIN 500 - TAB.	אספירין 500 - טבל.
ASPIRIN CARDIO - TAB.	אספירין קרדיו - טבל.
ASSIVAL - TAB. 2mg, 5mg, & 10mg.	אסיוול - טבל 2 מ"ג, 5 מ"ג, 10 מ"ג
ATACAND - TAB. ALL DOSAGES	אטקנד - טבל כל המינונים
ATACAND PLUS - TAB.	אטקנד פלוס - טבל.
ATOMIC - TAB.	אטומיק - טבל.
ATORVASTATIN - TAB. ALL DOSAGES	אטורבסטאטיין טבע - טבל כל המינונים
ATOZET10 MG - TAB. ALL DOSAGES	אטוזט 10 מ"ג - טבל כל המינונים
ATRIPLA - TAB.	אטריפלה - טבל.
ATTENT - TAB. ALL DOSAGES	אטנט - טבל כל המינונים
ATZIRUT X - TAB.	עזירות X - טבל.
AUGBAGIO - TAB.	אובגיו - טבל.
AUGMENTIN - TAB.	אוגמנטיין - טבל.
AUGMENTIN BID - TAB.	אוגמנטיין BID - טבל.
AVANDAMET - TAB.	אבנדמט - טבל.
AVANDIA - TAB.	אבנדיה - טבל.
AVAZINC - TAB.	אבאזינק - טבל.
AVILAC - SYR.	אבילק - סיר.
AVODART SOFT-CAPS.	אבודרט סופטקפס.
AZENIL - CAPS.	אזניל - קפס.
AZOPI - TAB.	אזופי - טבל.

B	
B SIX 300 - TAB.	בי סיקס 300 - טבל.
BABY A+D - DROP	בייבי A+D - טיפ.

ALDACTONE - TAB. 25mg	אלדקטון - טבל 25 מ"ג
ALDOLOR - TAB. 1 CAPL.	אלדולור - טבל 1 קפל
ALDOMIN - TAB.	אלדומין - טבל.
ALDOSPIRONE - TAB.	אלדוספירון - טבל.
ALECENSA - CAPS.	אלענסה - קפס.
ALENDRONATE TEVA - TAB. 10mg, 70mg.	אלנדרונאט טבע - טבל 10, 70 מ"ג
ALENDOVENIR - TAB.	אלנדרובניר - טבל.
ALFU-KAL XL - TAB.	אלפו-קל XL - טבל.
ALFUZOSINER TEVA - TAB. 10mg.	אלפוזסין ER טבע - טבל 10 מ"ג
ALGOLYSIN FORTE - TAB.	אלגוליסין פורטה - טבל.
ALKASOLVE - TAB.	אלקסולב - טבל.
ALKERAN - TAB. 2mg	אלקרן - טבל 2 מ"ג
ALLEGRO - SPR.	אלגרו - ספר.
ALLERGY-CARE - TAB.	אלרגי-קאר - טבל.
ALLERGYX - TAB. 10mg.	אלרגי X - טבל 10 מ"ג
ALLOPURINOL - TAB. 100 / 300	אלופורינול - טבל 100 / 300 מ"ג
ALLORIL - TAB. 100 / 300 mg	אלוריל - טבל 100 / 300 מ"ג
ALNASE - DROP 1 SPRAY	אלנזה - טיפ 1 מושאף
ALPRALID - TAB. ALL DOSAGES	אלפרליד - טבל כל המינונים
ALPROX - TAB. ALL DOSAGES	אלפרוקס - טבל כל המינונים
ALRIN - DROP 1 SPRAY	אלרין - טיפ 1 מושאף
ALRIN BABY SALT - SOL.	אלרין יוני סלח לתינוקות - תנו.
ALRIN FOR KIDS - SPR.	אלרין לילדים - ספר.
AMANTADINE LEVEL 100MG - CAPS.	אמנטאדין 100 מ"ג - קפס.
AMANTADINE STADA 100mg - TAB.	אמנטאדין סטדה - טבל.
AMARYL - TAB. ALL DOSAGES	אמארייל - טבל כל המינונים
AMBIEN CR - TAB. 6.25 / 12.5mg	אמביאן CR - טבל 6.25 / 12.5 מ"ג
AMIODACORE - TAB.	אמידאקור - טבל.
AMLODIPINE PHARMASWISS - TAB. ALL DOSAGES	אמלודיפין פארמסהויס - טבל כל המינונים
AMLODIPINE TEVA - TAB. 5mg, 10mg.	אמלודיפין טבע - טבל 5, 10 מ"ג
AMLOW - TAB. 5 / 10mg	אמלו - טבל 5 / 10 מ"ג
AMOXI - CAPS.	אמוקסי - קפס.
AMOXICLAV TEVA - TAB. 875mg.	אמוקסיקלאב טבע - טבל 875 מ"ג
AMOXI CARE FORTE 500 - CAPS.	אמוקסי קאר פורטה 500 - קפס.
AMPHET MIX (Amphetamine) - TAB. ALL DOSAGES	אמפטמין מיקס - טבל כל המינונים
AMRIXAL - CAPS.	אמריקסל - קפס.
ANACARDYNE - TAB.	אנאקרדיין - טבל.
ANADENT - GEL.	אנאדנט - ג'ל.
ANAFRANIL - TAB. 25mg	אנאפרייל - טבל 25 מ"ג
ANAFRANIL SR - TAB. 75mg	אנאפרייל סר. - טבל 75 מ"ג
ANAFRANIL SR DIMITABS - TAB.	אנאפרייל SR דימיטבס - טבל.
ANAGRID - CAPS. 0.5 mg	אנאגריד - קפס 0.5 מ"ג
ANASTROL - TAB.	אנסטרול - טבל.
ANASTROZOLE INOVAMED - TAB. 1 MG	אנסטרזול אינובמד - טבל 1 מ"ג
ANASTROZOLE TEVA - TAB. 1mg.	אנסטרזול טבע - טבל 1 מ"ג
ANDROCUR - TAB. 10 / 50mg	אנדורוקר - טבל 10 / 50 מ"ג

A	
ABILIFY - TAB. ALL DOSAGES	אביליפי - טבל כל המינונים
ABIRATERONE TEVA - TAB.	אבירטרון טבע - טבל.
ABITREN - TAB. 100mg	אביטרן - טבל 100 מ"ג
ABITREXATE - TAB.	אבירקסט - טבל.
ABROL - TAB.	אברול - טבל.
ABROLET - SYR.	אברולט - סיר.
ACAMOL - CAPL. 1 TAB.	אקמול - קפל 1 טבל.
ACAMOL FOCUS - CAPL.	אקמול פוקוס - קפל.
ACAMOL NIGHT - CAPL.	אקמול נייט - קפל.
ACAMOL TO GO - CAPL.	אקמול טו גו - קפל.
ACAMOL TSINUN & SHAPA'AT DAY - CAPL.	אקמול צינון & שפעת יום - קפל.
ACAMOL TSINUN & SHAPA'AT NIGHT - CAPL.	אקמול צינון & שפעת לילה - קפל.
ACAMOL TSINUN CLASSIC DAY - CAPL.	אקמול צינון קלאסיק יום - קפל.
ACAMOL TSINUN CLASSIC NIGHT - CAPL.	אקמול צינון קלאסיק לילה - קפל.
ACAMOLI FORTE TUTTI-FRUITI FLAVOUR SYRUP, 250MG	אקמולי פורטה בטעם תותי פרוטי - טירופ 250 מ"ג
ACAMOLI FRUIT FLAVOR SYRUP 125MG.	אקמולי בטעם פירות 125 מ"ג טירופ
ACERIL - TAB. ALL DOSAGES	אסריל - טבל כל המינונים
ACETOSAL - TAB. 300 MG	אצטוסל - טבל 300 מ"ג
ACROSE - TAB. ALL DOSAGES	אקרוז - טבל כל המינונים
ACTIQ - TAB. ALL DOSAGES	אקטיק - טבליות דחוסות על נקל, כל המינונים
ACTIVELLE - TAB.	אקטיבל - טבל.
ACTONEL - TAB.	אקטונל - טבל.
ACTONEL ONCE A MONTH - TAB. 150 MG	אקטונל פעם בחודש - טבל 150 מ"ג
ACTONEL ONCE A WEEK - TAB.	אקטונל פעם בשבוע - טבל.
ACTOS - TAB. 15, 30, 45mg	אקטוס - טבל 15, 30, 45 מ"ג
ACYCLOVY TAB. ALL DOSAGES	אציקלויבוי - טבל כל המינונים
ADICIRCA TAB. 20 mg	אדסירקה טבל 20 מ"ג
ADDERALL ALL TYPES - TAB.	אדרלל כל הסוגים - טבל.
ADEMPAS - TAB. ALL DOSAGES	אדמפאס - טבל כל המינונים
ADEX - CAPL. (NOT LIQU-GEL CAPS)	אדקס - קפל (לא ליקוול קפס)
ADEX FORTE - CAPL.	אדקס פורטה - קפל.
ADIZEM CD - CAPS. ALL DOSAGES	אדזים CD - קפס. כל המינונים
ADOLAN 0.04% - SOL	אדולן 0.04% - תמיסה
ADVAGRAF - CAPS. ALL DOSAGES	אדבגראף - קפס. כל המינונים
AERIOS - טבל 5 מ"ג.	אריוס - טבל 5 מ"ג.
AEROVENT SOLUTION 20M-29G	ארוונט - תמיסה.
AF-CARE - DROP 1 SPR.	אף-קאר - טיפ 1 מושאף.
AFINITOR - TAB. ALL DOSAGES	אפיניטור - טבל - כל המינונים
AGGRENOX - CAPS.	אגרגרוקס - קפס.
AGIOCUR - GRAN.	אגיוקור - גרן.
AGIOLAX - GRAN.	אגיולקס - גרן.
AGRYLIN - CAPS. 0.5 MG	אגרילין - קפס 0.5 מ"ג
AHISTON - TAB. 2mg	אהיסטון - טבל 2 מ"ג
AHISTON COMPOUND - DROP.	אהיסטון קומפ. - טיפ.
AKYNZEO - CAPS.	אקינזאו - קפס.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת פסח תשע"ח

רשימת תרופות

CIBACEN - TAB.	סיבאסן - טבל.
CIFRAN - TAB.	ציפרן - טבל.
CILARIL - TAB.	סילריל - טבל.
CILARIL PLUS - TAB.	סילריל פלוס - טבל.
CILAZAPRIL PLUS TEVA - TAB. 5mg.	סילאזאפריל פלוס טבע - טבל. 5 מ"ג.
CILAZAPRIL TEVA - TAB. 2.5mg, 5mg.	סילאזאפריל טבע - טבל. 2.5, 5 מ"ג.
CIMIDONA - TAB.	סימידונה - טבל.
CINACALCET TEVA - TAB. ALL DOSAGES	סינאקלצט טבע - טבל. כל המינונים
CINACALCET TRIMA - TAB. ALL DOSAGES	סינאקלצט תרימה - טבל. כל המינונים
CIPLOX - TAB.	ציפלוקס - טבל.
CIPRALEX - TAB.	ציפרלקס - טבל.
CIPRAMIL 20/40 MG TABLETS	ציפראמיל 20/40 מ"ג טבליות
CIPRODEX - TAB. 1 CAPL	ציפרודקס - טבל. 1 קפל
CIPROFLOXACIN TEVA - TAB. 250mg, 500mg, & 750mg.	ציפרופלוקסצין טבע - טבל. 250, 500 מ"ג, 750- נ"ג.
CIPROGIL - TAB.	סיפרוגיל - טבל.
CIRCADIN - TAB.	סירקדין - טבל.
CITALOPRAM TEVA - TAB. 20mg.	ציטאלופראם טבע - טבל. 20 מ"ג.
CLARINASE - TAB.	קלרינאס - טבל.
CLARINASE REPETABS - TAB.	קלרינו רפסבס - טבל.
CLARITHROMYICIN TEVA - TAB. 250mg.	קלאריטרומיצין טבע - טבל. 250 מ"ג.
CLASTEON 800 MG - TAB.	קלסטאון 800 מ"ג - טבל.
CLOMID - TAB.	קלומיד - טבל.
CLONEX - TAB. 0.5mg, 2mg.	קלונקס - טבל. 0.5, 2 מ"ג.
CLONNIRIT - TAB.	קלוניריט - טבל.
CLOOD - TAB.	קלוד - טבל.
CLOPIDOGREL TEVA - TAB. 75mg.	קלופידוגרל טבע - טבל. 75 מ"ג.
CLOPIKOL - TAB. 1 DROP	קלופיקול - טבל. 1 טיפות
CO-AMLOZIDE - TAB.	קו-אמלוזיד - טבל.
CODABROL - TAB. 1 SYR.	קודאברול - טבל. 1 סיר.
COD-ACAMOL 10/500 - TAB.	קוד-אקמול 10 / 500 - טבל.
COD-ACAMOL 15/325 - TAB.	קוד-אקמול 15/325 - טבל.
COD-ACAMOL FORTE TAB.	קוד אקמול פורטה - טבל.
CODIBNEFOSFAAT PCH - TAB.	קודיבנפוספט PCH - טבל.
COD-GUAIACOL SYR.	קוד-גואיאקול - סיר.
CODICAL - TAB.	קודיקל - טבל.
CO-DIOVAN TAB.	קו-דיובאן - טבל.
CODIVIS - CAPS. 1 SYR.	קודיביס - קפס. 1 סיר.
COLCHICINE - TAB.	קולצ'ינין - טבל.
COLD-CARE - SYR.	קולד-קאר - סיר.
COLDEX - TAB. 1 CAPL	קולדקס - טבל. 1 קפל
COLESTID - POW.	קולסטיד - אבק.
COLOTAL - TAB.	קולטאל - טבל.
COLPERMIN - CAPS.	קולפרמין - קפס.
COMBIVIR - TAB.	קומביור - טבל.
COMBODEX - CAPS.	קומבודקס - קפל.
COMPETACT - TAB 15x850mg.	קומפטאקט - טבל. 850x15 מ"ג.
CONCERTA - TAB.	קונסרטה - טבל.
CONCOR - TAB 5mg, 10mg.	קונקור - טבל. 5, 10 מ"ג.
COPEGUS - TAB.	קופגוס - טבל.
CORALAN F.C. - TAB.	קוראלאן F.C - טבל.
CORSODYL - DENTAL GEL	קורסודיל - דנטל ג'ל

CADEX - TAB. 1 CAPL. ALL DOSAGES	קאדקס - טבל. קפל. כל המינונים
CALCILESS - TAB.	קלצילס - טבל.
CALMA DAY - TAB.	קלמה יום - טבל.
CALMA NIGHT - TAB.	קלמה לילה - טבל.
CALMANERVIN - ELIXIR.	קלמנרבין - אליקסיר
CALMANERVIN - TAB.	קלמנרבין - טבל.
CANDESARTAN PLUS TEVA - TAB.	קאנדסארטן פלוס טבע - טבל.
CANDOR PLUS TAB. 16 / 12.5	קאנדור פלוס טבל. 16 / 12.5
CANDOR TAB 16 / 8 MG	קאנדור - טבל. 8 / 16 מ"ג
CAPECITABINE TEVA TAB. 150mg & 500mg	קאפיציטבין טבע טבל. 150, 500 מ"ג
CAPECITABINE INOVAMED - TAB. ALL DOSAGES	קאפיציטבין אינובמד - טבל. כל המינונים
CAPREMI TAB. 500mg	קאפיציטבין תרו - טבל. 500 מ"ג
CAPHOSOL - TAB.	קפוסול - טבל.
CAPRELSA - TAB. 100mg, 300mg.	קאפרלסה - טבל. 100, 300 מ"ג.
CAPTOPRIL TEVA - TAB.	קאפטופריל טבע - טבל.
CARBAGLU - TAB.	קרבגלו - טבל.
CARDICOR - TAB.	קארדיקור - טבל.
CARDILOC - TAB.	קארדילוק - טבל.
CARDIOPRIN - TAB.	קארדיופרין - טבל.
CARDORAL - TAB.	קארוראל - טבל.
CARDOXIN FORTE - TAB.	קארדוקסין פורטה - טבל.
CARTIA - TAB.	קארטיה - טבל.
CARVEDEXON - TAB. - ALL DOSAGES	קארבדקסון - טבל. כל המינונים
CARVEDILOL TEVA - TAB 6.25mg, 12.5mg.	קארבדילול טבע - טבל. 6.25, 12.5 מ"ג.
CASODEX - TAB. 150 MG	קאודקס - טבל. 150 מ"ג
CASTOR OIL - PURE	שמן קוק - נקי
CATAFLAM - TAB.	קאטאפלאם - טבל.
CEFAFLOR TEVA - TAB.	ספקלור טבע - טבל.
CEFALOR - CAPS.	צפלור - קפס.
CEFORAL - CAPS.	צפורל - קפס.
CEFOVIT - CAPS. (NOT SYR.)	צפויט - קפס. (לא סיר.)
CEFOVIT FORTE - CAPS. (NOT SYR.)	צפויט פורטה - קפס. (לא סיר.)
CEFURAX - TAB.	צפראקס - טבל.
CELCOX - CAPS.	סלוקוקס - קפס.
CELEBRA - CAPS.	סלברה - קפס.
CELLCEPT - TAB. 1 CAPS.	צלפטס - טבל. 1 קפס.
CELSENTRI - TAB.	סלסנטרי - טבל.
CEMIDIN - CAPL.	סמידין - קפל.
CEMIDIN - TAB.	סמידין - טבל.
CEPADONT - SOL.	ספדונט - תמי.
CERAZETTE - TAB.	סרזס - טבל.
CERBONIN 120 MG - TAB.	צרבונין 120 מ"ג - טבל.
CERDELGA - CAPS.	סרדלגה - קפס.
CEROXIM - TAB.	סרוקסימ - טבל.
CERTICAN DISPERSIBLE TAB. ALL DOSAGES	סרטיקאן - טבל. מסיסות - כל המינונים
CERTICAN - TAB.	סרטיקאן - טבל.
CHAMPIX - TAB.	צ'מפיקס - טבל.
CHARCOTOTE WITHOUT SORBITOL - SUSP.	צ'רוקוטה בלי סורביטול - תמי.
CHOLBAM - CAPS. ALL DOSAGES	כולבם - קפס. כל המינונים
CIALIS - TAB.	סיאליס - טבל.

BABY AF - DROP	בייבי אף - טיפ.
BABY D3 - DROP	בייבי דז 3 - טיפ.
BABY GEL	בייבי ג'ל
BABY GEL NIGHT	בייבי ג'ל לילה
BABY GUM - GEL	בייבי גום - ג'ל
BABYZIM - DROP	בייביזים - טיפ.
BACLOSAL - TAB. ALL DOSAGES	באקלוסל - טבל. כל המינונים
BARACLUDE - TAB. - ALL DOSAGES	ברקלוד - טבל. כל המינונים
BEDRANOL - CAPS.	בדרנול - קפס.
BEKUNIS - DRAG.	ביקוניס - דרג.
BEKUNIS - TEA	ביקוניס - תה
BELARA - TAB.	בלרה - טבל.
BELVIQ - TAB.	בלוויק - טבל.
BENZAEPRIIL TEVA - TAB.	בנזאפריל טבע - טבל.
BETA PROGRANE 80/160 mg - CAPS.	בטא פרוגרן 80/160 מ"ג - קפס.
BETAHISTINE TEVA - TAB 16mg	בטאהיסטין טבע - טבל. 16 מ"ג.
BETAREN - TAB.	בטארן - טבל.
BETAREN 100 SR - TAB.	בטארן 100 סר - טבל.
BETISTINE - TAB.	בטיסטיין - טבל.
BETMIGA - TAB. ALL DOSAGES	בטימיגה - טבל. כל המינונים
BETNESOL TAB.	בטנזול - טבל.
BEZAFIBRATE 400 mg - TAB.	בזפיריס 400 מ"ג - טבל.
BICALUTAMIDE INOVAMED - TAB. ALL DOSAGES	ביקאלוטמיד אינובמד - טבל. כל המינונים
BICALUTAMIDE TEVA - TAB. 50mg, 150mg.	ביקאלוטמיד טבע - טבל. 50, 150 מ"ג.
BICAMID - TAB.	ביקמיד - טבל.
BILAXTEN - TAB.	בילקסטן - טבל.
BILTRICIDE - TAB.	בילטריסיד - טבל.
BIODROXIL 500 MG - CAPS.	ביודרוקסיל 500 מ"ג - קפס.
BISOLOL - TAB.	ביסולול - טבל.
BISOPROLOL FUMARATE INOVAMED - TAB. ALL DOSAGES	ביסופרולול פומראט אינובמד - טבל. כל המינונים
BITNIX - TAB.	ביטניק X - טבל.
BONAT - TAB.	בונט - טבל.
BONDORMIN - TAB.	בונדרומין - טבל.
BONEFOS - TAB.	בונפוס - טבל.
BONJELA - GEL	בונג'לה - ג'ל.
BONSERIN - TAB.	בונסרין - טבל.
BOSENTAN TEVA - TAB.	בוסנטאן - טבל.
BOSULIF - TAB. ALL DOSAGES	בוסוליף טבע - טבל. כל המינונים
BREXIN - TAB 20mg	ברקסין - טבל. 20 מ"ג.
BRCALIN - TAB. 1 SYR. 1 SOL. 1 INH.	ברקלין - טבל. 1 סיר. 1 תמי. 1 נשא
BRONCHOLATE PLUS - TAB.	ברונכולאט פלוס - טבל.
BROTIZOLAM TEVA - TAB. 0.25mg.	ברוטיזולאם - טבל. 0.25 מ"ג.
BUCCOLAM - SOL 2.5mg, 5mg, 7.5mg, & 10mg	בוקולאם - תמי 2.5 מ"ג, 5 מ"ג, 7.5 מ"ג, 10 מ"ג.
BUDESON - CAPS.	בודוסון - קפס.

C	
C13 UREA - TABLET	סי 13 אוראה - טבלית
CABASER - TAB.	קאבסר - טבל.
CABOMETYX - TAB.	קבומטיקס - טבל.
CABOTRIM - TAB.	קבותרים - טבל.

רשימת תרופות

ELIQUIS - TAB. 2.5mg, 5mg.	אליקויס - טבל 2.5 מ"ג, 5 מ"ג.
ELLA - TAB.	אלה - טבל.
ELTROXIN - TAB. ALL DOSAGES	אלטרוקסין - טבל כל המינונים
EMEND - CAPS.	אמנד - קפס.
EMETICS - CAPS.	אמטיקס - קפס.
EMILY - TAB. 20mg.	אמילי - טבל 20 מ"ג.
ENALADEX - TAB.	אנלדקס - טבל.
ENALAPRI - TAB. ALL DOSAGES	אנלפרין - טבל כל המינונים
ENALAPRIL - TAB. 5 / 10 / 20mg.	אנלפריל - טבל 5 / 10 / 20 מ"ג.
ENCYPALMED - DRAG.	אנציפלמד - דרג.
ENTOCORT - CAPS.	אנוקורט - קפס.
ENTRESTO - TAB. ALL DOSAGES	אנרסטו - טבל כל המינונים
ENTUMIN - TAB.	אנומין - טבל.
EPANUTIN - CAPS.	אפאנוטין - קפס.
EPLUSA - TAB.	אפקלוזה - טבל.
EPIVIR - TAB.	אפיביר - טבל.
EPLERENONE - TAB.	אפלטון - טבל.
ERDOTIN - CAPS.	ארדוטין - קפס.
ERGAMISOL - TAB.	ארגמיסול - טבל.
ERIVEDGE - CAPS.	אריודז' - קפס.
ERYTHRO TEVA - TAB. 250 / 500mg.	ארינתרו טבע - טבל 250 / 500 מ"ג.
ESBRIET - CAPS.	אסבריטי - קפס.
ESCITALOPRAM TEVA - TAB. 10mg, 20mg.	אסיטיאלופראם טבע - טבל 10 מ"ג, 20 מ"ג.
ESTELLE - TAB.	אסטל - טבל.
ESTO - TAB.	אסטו - טבל.
ESTRACYT - CAPS.	אסטרצ'יט - קפס.
ESTROFEM - TAB.	אסטרופם - טבל.
ETHAMBUTOL - TAB.	אטמבוטול - טבל.
ETODOLAC TEVA - TAB. 400mg.	אטודולאק טבע - טבל 400 מ"ג.
ETODOLAC TEVA ER - TAB. ALL DOSAGES	אטודולאק טבע ER - טבל כל המינונים
ETOPAN - CAPS. TAB.	אנופן - קפס. טבל.
ETOPAN XL - TAB.	אנופן XL - טבל.
EUCARBON - TAB.	אוקרבון - טבל.
EUCREAS - TAB.	וקריאס - טבל.
EUTHYROX - TAB. ALL DOSAGES	איוטרוקס - טבל כל המינונים
EVIANA - TAB.	אביאנה - טבל.
EVIPLERA - TAB.	אויפלרה - טבל.
EVISTA - TAB.	אויסטיסה - טבל.
EVITOL - CAP. 200mg.	אביטול - קפס. 200 מ"ג.
EVITOL - TAB. 100mg, 200mg.	אביטול - טבל 100 מ"ג, 200 מ"ג.
EXCEDRIN CAPS.	אקסדרין - קפס.
EXELON - CAPS.	אקסלון - קפס.
EXEMASIN - VIT - TAB.	אקסמאסין ויט - טבל.
EXFORGE - TAB. ALL DOSAGES	אקספור'ג - טבל כל המינונים
EXIDOL - CAPL.	אקסידול - קפל.
EXIMOL CARE - CAPL.	אקסמול קאר - קפל.
EXIJADE - TAB.	אקס'יג'ד - טבל.
EXVIERA 250 MG - TAB.	אקסוירה 250 מ"ג - טבל.
EZECOR - TAB.	אזקור - טבל.
EZETROL - TAB.	אזטרול - טבל (אזיטרול)

DIABITEX - TAB.	דיאביטקס - טבל.
DIACERIN TEVA - CAPS. 50mg.	דיאסרין טבע - קפס. 50 מ"ג.
DIAMILLA - TAB.	דיאמילה - טבל.
DIAMILLA - TAB.	דיאמילה - טבל.
DIANE - TAB.	דיאנה - טבל.
DIATRIM - CAPS.	דיאטרם - קפס.
DIAZ - TAB.	דיאז - טבל.
DIBENYLIN - CAPS.	דיבנילין - קפס.
DIBENZYRAN - CAPS.	דיבניז'ראן - קפס.
DICLECTIN - TAB.	דיקלקטין - טבל.
DICLOFENAC SODIUM - GEL.	דיקלופנאק סודיום - ג'ל.
DIDRONEL - TAB.	דידורנל - טבל.
DIFICLUR - TAB.	דיפיקלור - טבל.
DIGOXINA KERPHARMA - TAB.	דיגוקסינה קרן-פארמה - טבל.
DIGOXIN-ZORI TAB.	דיגוקסין-זורי - טבל.
DILATAM - TAB.	דילטאם - טבל.
DILATAM 120 SR - TAB. 120mg.	טבל. SR דילטאם 120 מ"ג.
DILATAM 240 CD - TAB.	טבל. CD דילטאם 240 מ"ג.
DILTIAZEM TEVA - TAB. 30mg, 60mg.	דילטיאזם טבע - טבל 30 מ"ג, 60 מ"ג.
DIMITONE - TAB.	דימיטון - טבל.
DIOVAN - TAB.	דיובאן - טבל.
DIPENTUM - CAPS.	דיפנטום - קפס.
DISEPTYL - TAB. \ SUSP.	דיספטיל - טבל ו תרה.
DISEPTYL FORTE - CAPL.	דיספטיל פורטה - קפל.
DISOTHAZIDE - TAB.	דיזוטיאזיד - טבל.
DISTAMEN - TABS. 125/250 mg	דיסטמן - טבל 125/250 מ"ג.
DIULO - TAB.	דיולול - טבל.
DONEPEZIL TEVA - TAB. 5mg, 10mg.	דונפזיל טבע - טבל 5 מ"ג, 10 מ"ג.
DOPICAR - TAB.	דופיקר - טבל.
DOSTINEX - TAB.	דוסטינקס - טבל.
DOVERI - TAB.	דוברי - טבל.
DOXALOC - TAB.	דוקסלוק - טבל.
DOXIBIOTIC - CAPS.	דוקסיבייטיק - קפס.
DOXY 100 - CAPS.	דוקסי 100 - קפס.
DOXYLAMINE - TAB.	דוקסילאמין - טבל.
DOXYLIN - TAB. \ CAPS.	דוקסילין - טבל ו קפס.
DULOXETINE DR TEVA - CAPS. 20mg 30mg & 60 mg	דולוקסטיין DR טבע - קפל. כל המינונים
DUODART - CAPS.	דואדרט - קפס.
DUPHASTON - TAB.	דופסטון - טבל.
DUPLEX TAB. 5/160 & 10/160 & 5/80	דופלקס טבל. 5/160 - 10/160 & 5/80
D-VIT - TAB.	די-ויט - טבל.

E	
EASYLAX - TAB.	אזילקס - טבל.
EBIXA - TAB.	אביקסה - טבל.
EDRONAX - TAB.	אדרונקס - טבל.
EDURANT - TAB.	אדוראנט - טבל.
EFEXOR XR - CAPS.	אפקסור XR - קפס.
EGG PLUS - POW.	אג פלוס - אבק.
ELATROL - TAB. 25mg.	אלטרול - טבל.
ELATROLET - TAB. 10mg.	אלטרולט - טבל.
ELETRIPTAN TRIMA - TAB. ALL DOSAGES	אלטריפטן תרימה - טבל. כל המינונים

CORTIMENT - TABLETS PROLONGED RELEASE	קורטימנט - טבליות לשחרור מועה
CORTISONE ACETATE - TAB.	קורטיזון אקטט - טבל.
COLELLIC - TAB.	קולליק - טבל.
COTIASAR - TAB.	קוטיאסר - טבל.
COUMADIN - TAB.	קומדין - טבל.
CREON - CAPS.	קראון - קפס.
CREON MICRO - GRAN.	קראון מיקרו - גרנ.
CRESTOR - TAB.	קרסטור - טבל.
CRIXIVAN - CAPS.	קריקסיון - קפס.
CUPRIPEN - CAPS.	קופריפן - קפס.
CURATANE - CAPS.	קורטאן - קפס.
CYMBALTA - CAPS. ALL DOSAGES	סימבאלטה - קפס. כל המינונים
CYPRON - TAB.	ציפרון - טבל.
CYSTADAN - POWDER FOR SOLUTION	סיסטאן - אבקה לתמיסה
CYSTAGON - HARD CAPS. 150 MG 50 MG	ציסטאגון - כוככות קשות 150 מ"ג 50 מ"ג
CYTOTEC - TAB.	ציטוטקס - טבל.

D	
DAKLINZA - TAB. ALL DOSAGES	דאקלינזה - טבל. כל המינונים
DALACIN C - CAPS.	דלאסין C - קפס.
DALIRESP - TAB. 500 MCG	דלירספ - טבל 500 מ"ק"ג
DANOL - CAPS.	דאנול - קפס.
DEKINET - TAB.	דקינט - טבל.
DENTIN - SOL.	דנטין - חמי.
DEPALEPT - TAB. \ SOL.	דפאלפט - טבל. \ חמי.
DEPALEPT CHRONO - TAB.	דפאלפט כרונו - טבל.
DEPALEPT CHRONO SR - TAB.	דפאלפט כרונו SR - טבל.
DEPREXAN - DRAG.	דפרקסאן - דרג.
DERALIN - TAB. 10mg, 40mg.	דראלין - טבל 10 מ"ג, 40 מ"ג.
DESCOVY - TAB.	דסקובי - טבל.
DES-ORATADIM - TAB.	דס-ורטאדימ - טבל.
DESORATIDINE TEVA - TAB.	דסורטידין טבע - טבל.
DESORATIDINE TRIMA - TAB.	דסורטידין תרימה - טבל.
DESMOPRESSIN TEVA - TAB. 0.1mg, 0.2mg.	דסמופרסין טבע - טבל 0.1 מ"ג, 0.2 מ"ג.
DETRUSITOL SR - CAPS.	דטרוסיתול SR - קפס.
DEXACORT FORTE	דקסאקורט פורטה
DEXAMETHASONE - TAB.	דקסאמטאסון - טבל.
DEXAMOL - CAPL.	דקסמול - קפל.
DEXAMOL COLD DAY CARE - CAPL.	דקסמול קולד דיי - קפל.
DEXAMOL COLD NIGHT CARE - CAPL.	דקסמול קולד נייט - קפל.
DEXAMOL KID - SYR. RASPBERRY FLAVOR SUGAR FREE	דקסמול קיד - סיר. טעם פסל לילא סוכר
DEXAMOL KID - SYR. RASPBERRY FLAVORS	דקסמול קיד - סיר. טעם פסל לבד
DEXAMOL PLUS - CAPL.	דקסמול פלוס - קפל.
DEXAMOL PM - CAPL.	דקסמול PM - קפל.
DEXAMOL SINUS DAY - CAPL.	דקסמול סינוס דיי - קפל.
DEXAMOL SINUS NIGHT - CAPL.	דקסמול סינוס נייט - קפל.
DEXILANT - CAPS. ALL DOSAGES	דקסילנט - קפס. כל המינונים
DIABINESE - TAB.	דיאבינז' - טבל.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחזיקי הדת פסח תשע"ח

רשימת תרופות

Table listing various pharmaceuticals under the 'S' section, including SINGULAIR, SINPHROID, SINTROM, SINUFED, SLEEP AID, SLIDER, SLOW DERALIN, SLOW-K, SODIUM BICARBONATE, SOLJAN, SOLIFENACIN, SOLVEX, SOLVEX SOLUTION, SORBON, SOTALOL, SPAN K 600, SPASMALGIN, SPASMEK, SPASMOMON, SPATONE, SPIRONOLACTONE, SPIRIVA, SPIRONOLACTONE TEVA, SPORANOX, SPRYCEL, STATOR, STEROCORT, STILNOX, STIVARGA, STOCCRIN, STOPIT, STRATTERA, STRIBILD, STUNARONE, SUBUTEX, SUCRIN, SUMATRIDEX, SUMATRIPTAN, SWISS RELIEF, SYMBICORT, SYMPHOCAL, SYNTHROID.

Table listing various pharmaceuticals under the 'T' section, including TACROCEL, TADAIR, TADALAFIL, TADALIS, TADAM, TAFINLAR, TAGRISSO.

Table listing various pharmaceuticals under the 'R' section, including ROSSINI, ROSUVASTATIN TEVA, ROVASTATIN TEVA, ROVAMYCINE, ROVASTATIN TEVA, ROWACHOL, ROWATINEX, ROXO, RYTHMEK, RYTHMICAL, RYTHMONORM.

Table listing various pharmaceuticals under the 'S' section, including SABRILAN, SALAGEN, SALAZOPYRIN, SALAZOPYRIN EN, SALOFALK, SALVAKAL, SANDIMMUN NEORAL, SANDIMMUN NEORAL SOLUTION, SANGCYA, SATIVEX, SEASONIQUE, SEBIVO, SEDURAL, SEDURAL (NEW FORMULATION), SELEGILINE, SELGIN, SELINCRO, SEMAP, SENSAMOL, SEROLECT, SERENADA, SEROQUEL, SEROQUEL XR, SEROXAT, SERTRALINE, SERTRALINE TEVA, SETRON, SEVELAMER TARO, SHALOSH B, SHELLY, SHILSHUL X, SIFROL ER, SIL-ON TAB, SILDENAFIL ACTAVIS, SILDENAFIL TEVA, SILVEROL-CR, SIMICOL, SIMVACOR, SINEMET CR.

Table listing various pharmaceuticals under the 'R' section, including RELIFEX, REMERON, REMINYL, REMINYL PRC, REMOTIV, ROSEGES, RENAGEL, RENVELA, REPAGLINIDE, REPHELDATE, RESOLOR, RESPRIM, RESPRIM FORTE, RETROVIR, REVATIO, REVLIMID, REVOLADE, REXITOL, REYATAZ, REZOLSTA, RIBON, RIDAUARA, RIDAZIN, RIFADIN, RIFAMPICIN LABATEC, RILUTEK, RIMACTAN, RIPALID, RISEDRONATE TEVA, RISPERDAL, RISPERDAL ORAL, RISPERIDEX, RESPOND, RITALIN LA, RITALIN SR, RIVASTIGMINE DEXCEL, RIVASTIGMINE TEVA, RIVOTRIL, RIZALT 5, ROACCUTANE, ROBINUL, RODENAL, ROGAAN, ROGASTI, ROKA-CARE, ROKACET, ROKACET PLUS, ROKAL, ROKAL PLUS, RONEXINE, ROPINIROLE TEVA.

רשימת תרופות

Table listing various pharmaceuticals such as UTROGESTAN - CAPS., UVAMIN - CAPS., VABEN - TAB., and others with their respective descriptions and dosages.

Table listing pharmaceuticals starting with 'T' such as TOFRANIL - TAB., TOLTERODINE E.R. - TAB., TONIGHT - TAB., and others.

Table listing pharmaceuticals starting with 'T' (continued) such as TAMBOCOR - TAB., TAMIFLU - CAPS., TAMOFEN - TAB., and others.

נתיבות הכשרות

ביד"ץ מחוזיקי הדת פסח תשע"ח

YAZ PLUS - TAB.	יזא פלוס - טבל.
YAZ - TAB.	יזא - טבל.
YENTREVE - CAPS.	ינטרבה - קפס.

Z

ZALDIAR - TAB.	זאלדיאר - טבל.
ZANIDEX - TAB.	זנידקס - טבל.
ZANTAC - TAB.	זנטק - טבל.
ZAPPA - TAB.	זאפה - טבל.
ZARIDEX - TAB. \ CAPL.	זרידקס - טבל. \ קפל.
ZAROXOLYN - TAB.	זרוקסולין - טבל.
ZAVEDOS - CAPS.	זודוס - קפס.
ZAVESCA - CAPS. 100mg.	זבסקה - קפס. 100 מ"ג.
ZEFFIX - TAB.	זפיקס - טבל.
ZELBORAF - TAB.	זלבורף - טבל.
ZEMPLAR - CAPS.	זמפאר - קפס.
ZETIA - TAB.	זטיה - טבל.
ZETO - TAB.	זטו - טבל.
ZEUS - TAB.	זאוס - טבל.
ZIAGEN - TAB.	זיאגן - טבל.
ZINCOL - TAB.	צינקול - טבל.
ZINNAT - TAB. ALL DOSAGES	זינט - טבל. כל המינונים
ZODORM - TAB.	זודורם - טבל.
ZOELY - TAB.	זואלי - טבל.
ZOFRAN - TAB.	זופרן - טבל.
ZOMIG - TAB.	זומיג - טבל.
ZOPICLONE - TAB.	זופיקלון - טבל.
ZOTON - CAPS.	זוטון - קפס.
ZOVIRAX - CR.	זובירקס - משח.
ZOVIRAX - TAB.	זובירקס - טבל.
ZYBAN - TAB.	זיבאן - טבל.
ZYKADIA 150 MG - CAPS.	זיקאדיה 150 מ"ג - קפס.
ZYLLERGY - CAPS.	זילרג'י - קפס.
ZYPREXA - TAB. ALL DOSAGES	זיפרקסה - טבל. כל המינונים
ZYTIGA - TAB.	זייטיגה - טבל.

VITAMIN D3 1000 - TAB. (Sam On)	ויטמין די 3 (1000) - טבל. (סם און)
VOLIBRIS - TAB.	ווליבריס - טבל.
VOLTAREN - TAB.	וולטרן - טבל.
VOLTAREN ACTI-GO - TAB.	וולטרן אקטי-גו - טבל.
VORICONAZOLE TEVA - TAB. 50 mg & 200 mg	ווריקונזול טבע - טבל. כל המינונים
VORICONAZOLE TRIMA - TAB.	ווריקונזול תרימה - טבל.
VOSEVI - TAB.	ווסבי - טבל.
VOTRIENT - TAB.	ווטרינט - טבל.
V-TALGIN SYR. \ DRO.	וי-טליגן - סיר. \ סיפ.
VYVANSE - CAPS.	ויאנס - קפל.

W

WELLBUTRIN - TAB.	וולבוטרין - טבל.
WELLBUTRIN XR - TAB. ALL DOSAGES	וולבוטרין XR - טבל. כל המינונים
WHITE SOFT PARAFFIN - OINT.	ווייט סופט פרפין (וולין) - משח.

X

XALCORI - CAPS.	קסלקורי - קפס.
XANAGIS - TAB.	קסנאגיס - טבל.
XANAX XR - TAB.	קסאנאקס XR - טבל.
XARELTO - TAB.	קסרלטו - טבל.
XATRAL - TAB.	קסטרל - טבל.
XATRAL SR - TAB.	קסטרל SR - טבל.
XEFO - TAB.	קסיפו - טבל.
XELJANZ TAB. 5 mg	קסל'יאנז טבל. 5 מ"ג
XELODA - TAB.	קסילודה - טבל.
XENAZINE - TAB.	קסנאזין - טבל.
XENAZINE 25 - TAB.	קסנאזין 25 - טבל.
XENCAL - CAPS.	קסניקל - קפס.
XIGDUO XR - TAB. ALL DOSAGES	קסיגדו XR - טבל. כל המינונים
XTANDI 40 MG - CAPS.	אקסטנדי 40 מ"ג - קפס.
XYLOVIT - DROP. \ SPR.	קסילוויט - סיפ. \ ספר.

Y

YASMIN - TAB.	יסמין - טבל.
YASMIN PLUS - TAB.	יסמין פלוס - טבל.

רשימת תרופות

מכבי
שירותי הבריאות הטובים בישראל

מכבי מגישה רשימת תרופות מלאה מאושרת לפסח תשע"ח

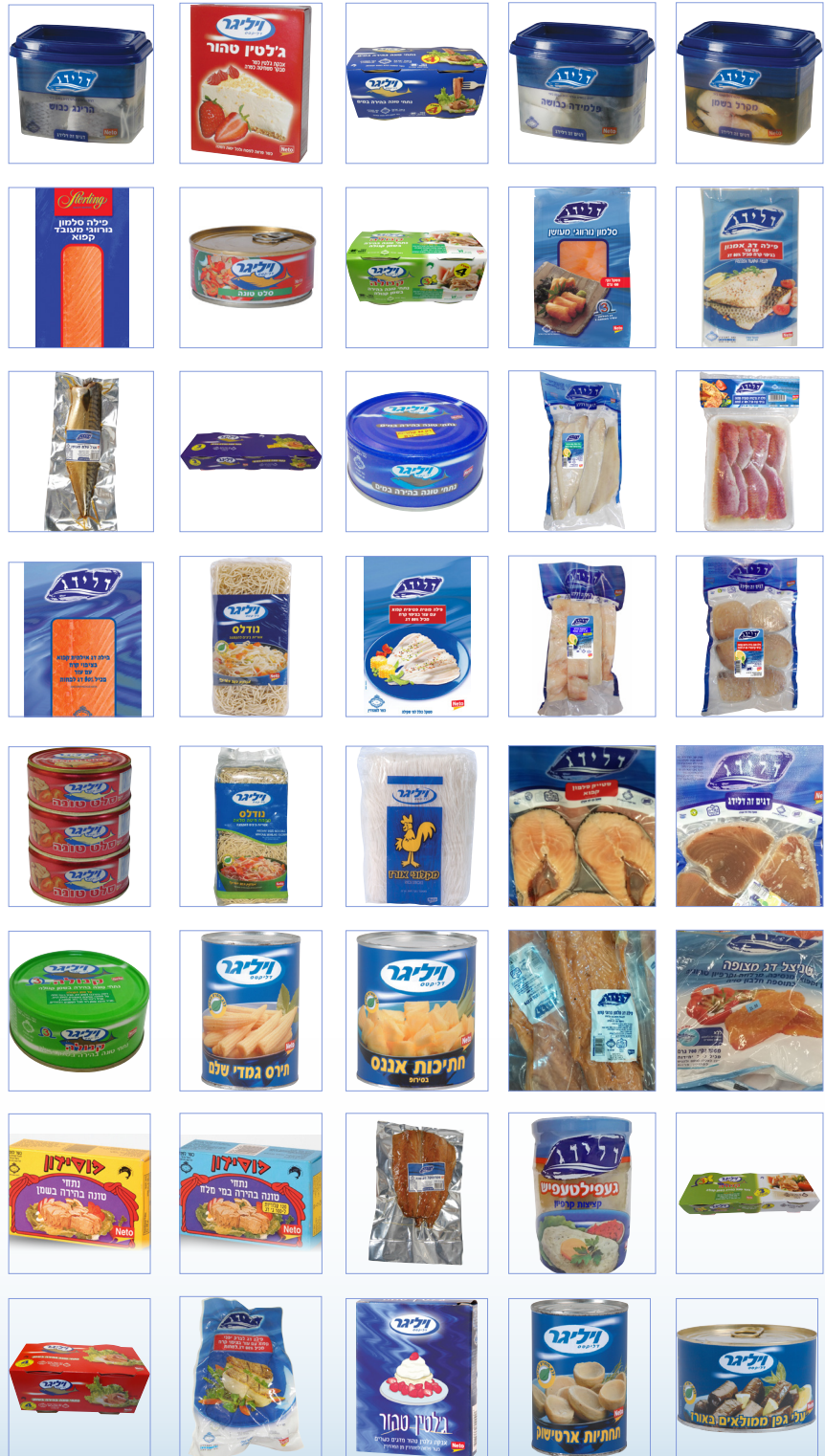
בריאות כהלכה

פודיון

ויליגר

זה מהובך וזה שלנו

איש קשר:

מרכז מכירות
נטו מלינדה:
08-8608599

מכירות:

רשתות השיווק
והחנויות

משיגה כשרות:

הרב יצחק צבי
קופרשטיין:
052-7640201

מפקח כשרות:

הרב יהושע הירש:
053-3179999

אצלנו במשפחה בפסח אוכלים בבית

תנובה הבחירה של הבית

למהדרין בפסח יש תנובה

